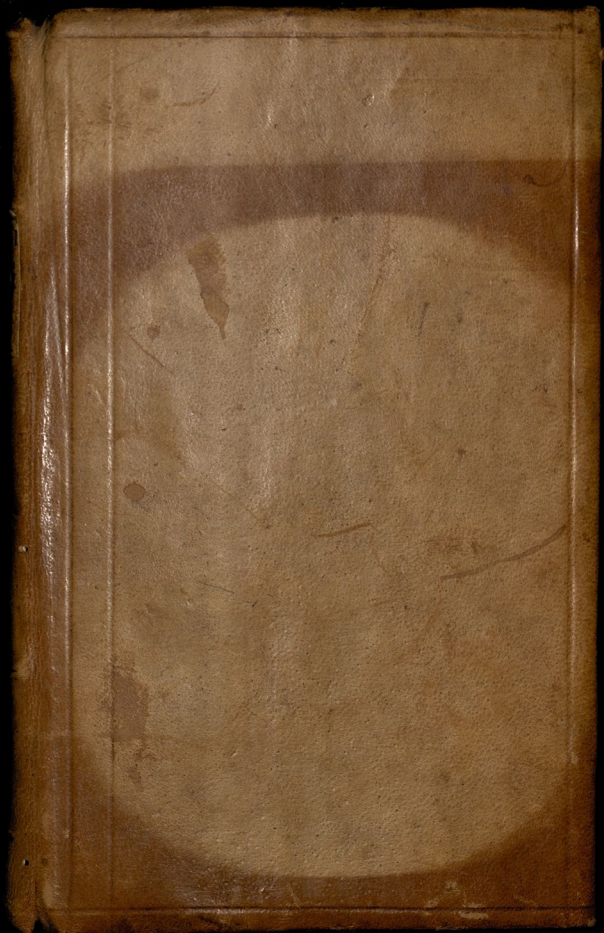

10231 II. C. d. 1. Q.

PRASNISHKE PRIDIGE,

K' jih je dal natifnit

P. PASHKAL SKERBINZ,

GUARDIAN IN FAJMASHTER V' LUBLANI

PER MATERI BOSHJI PRED MÓSTAM,

s' perstavkam nektirih nedélskih.

Jih ima na prodaj ADAM HAINRIH HOHN na
staru Tergu Nro. 157.

PRINTED BY

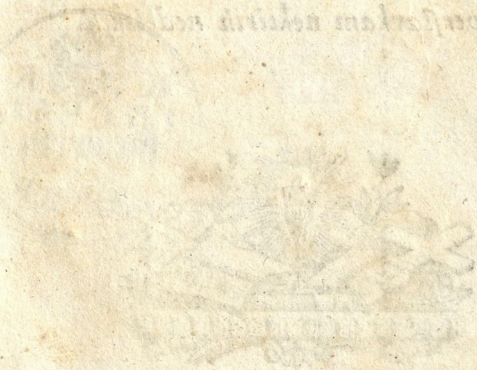
At the Press of

THE PUBLISHERS

GUARDIAN IN THE EASTERN

THE PUBLISHERS

of the Press of

100-030003448

THE PUBLISHERS

of the Press of

THE PUBLISHERS

PRIDIGA

Na gód spozhetja Marie Devize.

Od ktire je rojen Jesus. Mat. i. 16.

Per branju danashniga S. Evang. mi je blú ravno takó, kakor enmu knapu, ktir rudo kople, inu véj, de bo slato najdil, on svesto kople, inu po dolgimu kopanju najde sdej zin, inu svinz, sdaj knfer, inu sheleso, sdaj mesing, inu srebro; vender vse leto mu she ni sadofti, njégove shele gredó she dalaj, on kople she naprej, inu hozhe slatú najti; kader se mu enkrat med kopanjem salsvéti, inu vidi, de je slato najdil, takrat mu je sadofti, shele so spolne, se odahne, pozhiva, nizh vezh ne sheí, kir je najdil kar je iskal. Ravno takó, pravim jest, se je meni godilo, k' sim bral danashni S. Evang. jes sim védel, de v' timu velika bogatia skrita lesi, namrezh to nigdar sadofti hvaleno divishtvo, ktiro sim vedil, de morem najti per tej, od ktire je rojen Jesus. Sato sim mogel dol-

dolgu kopat, veliko Ss. Mosh stariga testa-
 menta na stran odlóshiti, kakor ste flisháli,
 dokler sim prishel do Marie, dokler sim spol-
 nil svoje shéle, dokler sim najdel kar sim is-
 kal. Res je, nekteri tih Ss. Mosh, so dajáli
 od sebe veliko svelobo lepih zhednósti, vender
 jih she ne sim mogel sa zhisto slato sposnati,
 kir sim najdel li sakonske, inu devize med nji-
 mi ne sim narajmal. Prez od sazhetka sim pri-
 shel na Abrahama na ozhaka nar mózhnejshi
 vire, al per timu se ni sim mudil, Abraham je
 rodil Isaka, podobó vse pokórshe, tudi tiga
 sim prestopil; Isak je rodil Jakoba, rasgled te
 poterpeshlivósti, pa tudj tiga sim na stran pu-
 stil; sim prishel na Davida; mosha po volji
 boshji, na Salomona, nar modrishiga med vsim
 kralji, na Ezekiasa, ktirmu je Bóg petnajst lejt
 shivljenje podalshal, na Josiasa, ktir je svoje
 kraljestvo popolnána ozhistil od malikvánja, al
 tudi per tih se ne sim mudil, kir per vsakimu
 je stala ta beséda, de je rodil, jes pa sim hotel
 li divizo najti; sakaj sa sapopadik danashne pri-
 dige sim otel iméti eno takó, ktira ni rodila,
 al zhe je rodila, de je vender vselej zhista Di-
 viza ostála, inu eno takó sim najdel nad Mario,
 od ktire je rojen Jesus, inu szer rojen takó
 de nje divishtvo ne samo ni blo odvseto, am-
 pak je blo she veliko vezh posvezhenó. Per
 timu zhistimu slatu sim ostál, tukaj sim se odah-
 nil, ne sim vezh naprej iskal, kir sim najdel
 per nji ta nebeshki dar divishtva, od ktirga
 bom danas govóril.

Kader se govórí od bogastva, tam se mo-
 re govórit tudi od skrine, v ktiri je dnar sprav-
 len,

len, inu hranen, kir se govóri od veliziga bogastva, tam se more govórit tudi od fkerbí tai-
 ftu varváti, inu obdersháti, slato se more hra-
 nit, na bogastvo se more glédat, sakaj S. Greg.
 pravi: kdor dnar po nevární póti ozhitno nosi,
 ta sheli obropan biti. Današ je moje naprej-
 vsétje govóriti od enga zel posebniga slata, od
 bogastva neisrezhene vrednósti, satu je tudi
 potreba, de govórim sraven, od vrat, od oken,
 od kluzhóv, inu kluzhávniz, od fkerbí, inu
 previdnósti, kako more ta túlkajn dragi dar
 hranen, správlen, varvan, inu obdershán biti,
 ša volo tiga rasdelim govórjenje takó: kaj je
 divishtvo, kaj imá vrednósti, letu bomo vidili
 v' pervimu délu; kako fkerbno, inu previdno
 more divishtvo hraneno, inu varváno biti,
 vam bom rasloshil v' drugimu délu današhne pri-
 dige. Ktiri s'he imáte venz divishtva, boste
 sposnáli, kako ste bogáti, kakshin velik dar imá-
 te, inu se boste tudi navuzhili, kakshino fkerb
 morete iméti, da ga ne sgubite; ktiri pa ste
 ta naprezenjeni dar svoje dufhe, tó divishtvo
 sgubili, po sanikernósti, inu hudobii sapravili,
 boste sposnáli, kaj ste sgubili, inu se boste tudi
 vuzhili, kolko s'ols, kolko shalósti je vredna
 vafha nesrezha, tedej bo govórjenje všim k' nu-
 zu, všim k' isvelizhánju. Nedovshna Mati! pred
 vso senzo enga lastniga gréha obvárvana, vše-
 lej zhista Diviza! tebi k' zhasti bom govóril,
 sadobi tedaj mózh, inu vtif mojim besédam,
 de bom te, k' so s'he divize, poterdil v' njih na-
 prejvsétju, de ostánejo všelej po tvojmu isglédu
 nedolshne divize, taiste pa, per ktirih je vsah-
 nila ta lepa lilia; obudim k' pravi resnizhi po-
 kóa

kóri, de kir ne šo hotli shtéti biti v' belo kardelo nedolshnih diviz, se vsaj podvisajo priti v' shtivilo spokórnikov. Preden sazhnem govórit, perpravite se k' svéstimu poslušhanju.

I.

Divishtvo je taista zhednost, po ktiri se zhlovek sdershí od vsih mesenih slastjov, inu is lubesní prot Bogú skasuje zhisto, nedolshno shivlénje: vse kar samore rasbersdano méso poshéleti, mu more preferzhno odrezhenó, inu odpovédano biti, inu szer ne li enkrat, al dvakrat, ampak vsélej, stanovitno, od taistiga zhafa, k' zhlovek h' pámeti pride, notri do smerti; ktir zhlovek takó strí, od tiga se samore rézhi, de imá divishtvo, ktir se takó sdershí, timu perštoji shlahtno imé divishtko, naj bo moshkiga, al shenskiga spola. Sdaj sku-
limo en malo preglédat, inu sposnát vrednóšt divishtva: *V' méšu shivit*, pravi Kasian. *pa vsim slastam se soperpostávit, poshelénja mészne zhutit, pa od tiga ne premágan biti, letó je dělo, je gnada zhes vso natúro; en tak zhlovek,* pravi S. Ziril. Jerosolim. *je vreden zel posebne krone te zhastí, kir to je zhes natúrna popolnomášt, ktira skorej vso zhloveško mózh prestopi; zhisto, nedolshno shivit*, pravi S. Ambr. *je shivlénje, ktiró je is nebés prishlo, inu k' bo na semli najdeno, se zel nebo zhes to zhudi; zhisto, nedolshnu shivlénje*, pravi S. Bern. *je shiva podobba shivlénja nebéshkiga; divishtvo,* savpije S. Ephrem. *ti si nebéshka modrost, imash*
v' se=

v' sebi vezhno bogastvo; o divishstvo! ti ognéni vos, ktir v'tebe salubléne dúšhe zhes svesde povsdignesh; kdo ne sposná she samu is tiga vrednósti angelske zhednósti, divishstva? Pa jidmo dalej, de bomo letó she bol sposnáli: sgodí se v' zhasi, de sgubi ena shlahтна gospa kak perl, al shlahтни kamen, inu de ga najde preprosta kmetiza, leta ogleduje najdeni perl, inu ga sem, ter tje v' rokah prebrazha, bres tiga, deb' vedila, kaj je, al kolko vela; ga pokashe drugim, bo podvuzhena, kaj je, de vezh vela, kakor vse nje premoshénje, inu takó ga sazhe veliko obrajtat. Ravno takó divishstvo, o kaj je to, kakšbin shlashten perl, kako velik dar, pa kako malo bo obrajtat, sposnájte ga tedej danaf, lube dúšhe! de ga bošte vedile po vrednosti zhišlati, vprášajte, kolko vela, taiste, ktire ga posnájo. Kaj sodí Bóg ozha od dragote divishstva? S. Ambr. nam povej, kir pravi: *Divishstvo prebiva v' narózheju Bogá ozheta, tam ga je najdel Bóg sin Jesus.* Kakšhino dopadejénje more on tedej iméti nad divishko, zhisto, nedolshno dúsho, kir taista imá tak rekozh v' negóvimu narózheju svoje prebiválshe? ako zhlovek ishe svojo gliho, inu lubi tiga, ktir je njemu enak, nad ktirim najde take lastnósti, ktire sam imá, ktire so mu perjetne, tak se is tiga po pravizi sfléne, de nebéshki ozha imá prot nedolshni, divishki dúshi takó nagnénje, takó lubesen, ktira od nobenga zhloveskiga jesika ne more isgovárjena, od nobene angelske pameti sapopádena bici. Sa volo tiga vuzhé vuzheniki, de Bóg nedolshne dúšhe plazhuje v' nebésh po eni zel posebni

vishi, kar se sposna is tiga, k' je Bóg rékel Moisesu: naredi poslazhéno miso, na leto postaví shtir perste shroko sresano króno; inu verh leté she eno drugo slato kronizo; deb' nam na snanje dal, de on sfer vse svetnike króna s' sploh krono zhaftí, trojne svetnike pa, namrezi marternike, vuzheníke, inu divize, zhaka sraven té sploh she ena posébna króna, ta, k' se posti; inu pokórí svoje truplo, uni, k' veliko móli; inu da almoshno, bo sfer dobil sploh krono nebéshke zhaftí, al una revna dekla, ta nádloshna pastariza, uni framoshlivi, nedolshni mládenzh; bo dobil sraven te sgole króné, she posébni véniz divishtva. Pogledjte, dúshe! tolko zhišla Bóg ozha divishtvo. Pogledjmo, koliko ga Jesus obrajta.

II.

On dersí tolkajn na divishtvo, de ime-
nuje nedolshne dúshe svoje nevéste; ker po pré-
roku Oseu ozhitno pravi: *Jes se bom stábo ná
vezhno sarózhil*; al more Jesus dúsho vezh lu-
biti, kakor k' jo hozhe sa svojo nevésto iméti?
Inu S. Pismo, zerkveni vuzheníki, zerkvene
sbirálsha ozhitno vuzhé, de med Jesusam; inu
med zhisto, nedolshno dúsho obstoji resnizhno
duhovno shenitvánje, sakon, inu saveša; sato
pishe Tertul. na nedolshne divize: *Si sklenila
diviza óstáti, tak' si se s' Jesusam sarózhila, ti
si mu dala zhes telo, inu dúsho, tak se mo-
resh te dei po volí tvojga shénina sádershát, li
njemu sámimu dopásti*. Ravro takó govorta S.
Ambr. inu S. Aug. tira nedolshne, zhisté dú-
she

she sploh imenujeta Jesuſove nevéſte. Glejte
 tedej vſi nedolſhni! kako viſoke vaſ povsdi-
 gne diviſhtvo, kir vaſ ſarózhí s' kralam semle,
 inu nebéſ, ktir, deb' pokáſal, kolko on obrajšta
 diviſhtvo, je hotel ſam vſelej zhiſta diviza oſtá-
 ti, je hotel li od ſonzu enakezhiſte divize ro-
 jen biti, je li ſamimu Joaneſu perpuſtil, de je
 ſlonil na njegóvih perſih ſato, kje bil vſelej
 zhiſta diviza; kako ſreznhi tedej, kako tavſhen-
 krat ſreznhi ſte vſi nedolſhni, kir shénina va-
 ſhkih duſh imáte Jeſuſa; al vidite, kolko on
 obrajšta zhednóſt diviſhtva? Poglejmo, kaj S.
 Duh govóri od tiga iménitniga darú. Vzélimu
 S. Piſmu govóri S. Duh velikokrat od zhiſtóſti,
 nedolſhnóſti, inu od diviſhtva; berite modroſt-
 ne bukve, al viſoke peſmi Salomona, ne boſte
 drusiga neſhli, kakor hvalo, inu povsdiſtvanje
 diviſhtva, ſa nam na ſnanje dáti vrednóſt, inu
 zeno te ángelske zhednóſti. Is vſiga tiga, kar
 govóri S. Duh, vsamem ſamo letó, kir pravi:
 nizh ni vredno vezhiga obrajšanja, kakor zhi-
 ſta duſha. Poſtávi na eno ſtran vſe kralize,
 inu vájvodne zeliſa ſvejšta, vſe njih ſblahtne
 kamne, slato, inu zelo bogatſvo, inu na drugo
 ſtran poſtávi eno revno, ſapuſhéno, od ſvejšta
 ſanizhváno duſho, ktira imá neomadeshváni vé-
 niz diviſhtva, ktira je nedólshna, zhiſta, na
 duſhi, inu na teléſu, inu S. Duh bo odvérnil
 ozhí od vſe poſvetne viſokóſti, inu ſe bo veſé-
 lo obernil h' tej nedóſhni rékozh: *O kako lep je*
zhiſti rod, njegov ſpomín je neymerjózh, vre-
den je hvale pred Bogám, inu pred ludmi. Kdo
 ne ſpoſná is vſiga tiga ſhe ſadóſti vrednóſt di-
 viſhtva? Bóg ſpoſná vſako rézh popolnoma,

kakor je fama na sebi, on obféshe natúro, inu bitje vsih rezhí, kir tedej zela Ss. Trojza divishtvo tolkajn obrájta, tolkajn povsdiguje, tak po pravizi sklénemo, de vrednóšt, inu zena te zhednósti more neisrezhenó velika biti. Pejmo she dalaj; kaj misli Maria od divishtva? kratko povém, tolko, deb' rajshi ne bla nigdar boshja Mati, kakor keb' bla iméla per tim divishtvo sgubiti; vémo is S. Evang. de k' ni je pernesel Angel boshji poshto, de bo spozhéla, inu ródila boshjiga lina, se je prestráshila, sakaj? kir se je bala, deb' ne nehála Diviza biti, ako bo Mati perpravlena je bla, rajshi se podáti te neisrezhene zhastí boshje Matere, kakor sgubiti véniz divishtva; inu satu je sturil vfigamogózhni Bóg, to nigdar flishano zhudo, de je szer Mati boshja bila, pa vender v' rojstvu, inu po rojstvu, kakor pred rojstvom vselej zhista diviza ostála, skus letó kaj je hotel vezhni Bóg drusiga, kakor dáti svojo Mater zelimu svejtu sa vuzhenizo, kako veliko se more obrájtat zhednóšt divishtva?

III.

Pejmo she dalej, kaj ménio Angeli od divishtva? leti zhifti duhóvi imájo nedolshne dushe sa svojo blishno shlahto, tedej morejo divishtvobres konza veliko obrájtat. To prizha S. Jeron. kir pravi: *Divishtvo, inu zhistóšt je shlahta angelska*. Inu od kod pride ta shlahta? Jesuf povej, kir pravi: *Se ne bodo shénili, ne moshile, ampak bodo, kakor Angeli*. Angeli vidio, de divize shivé v' méfu, kakor deb' mé-

fa ne iméle, shivé, kakor duhovi, inu od tod
 pride, de jih tolkajn lubio, de jih imájo sa
 svoje glihe, de jim posebno flushbo, inu po-
 streshbo skáshejo, ja de jih zel sebi naprej po-
 stávjo; takó govori S. Bern. inu raslog dá, kir
 pravi: Angeli nimájo méfa, sa volo tiga tudi
 nimájo nobene vojske, nobenih skushnav, no-
 bene nevárnosti, zhlovek shiví v' méfu, ktiro
 je polno poshelénja, ktiro mu smiram skush-
 náve déla, zhe vender sraven tiga, zhíft, ne-
 dolshen, diviza ostáne, tak' je bres vsiga suma,
 de on v' temu zel Angele prestópi. Kaj ménio
 sverniki od divíftva? Takó, de tavshent is-
 njih so rájshi vse prestáli, vse sgubili, kakor
 divíftvo: S. Agata je rájshi hotla svojih ne-
 dolshnih persi obrópana biti, kakor deb' bla di-
 víftvo sgubila, S. Katarina je rájshi hotla ob
 glavo priti, kakor deb' divíftvo saprávila, S.
 Nesha je rájshi v' 13 lejtú svoje stárosti na ger-
 madi foshgana bila, kakor deb' bla prishla ob
 divíftva, S. Bened. S. Bern. S. Franc. Seraf.
 S. Saveri so si nakládali nigdar flíshane oístró-
 fti, inu pokóre. Ravno takó skérbno várjejo
 tudi she sdaj v' nashih, deslih spazhénih zajtih
 sa réf dobre dushe bogatijo divíftva, sato fla-
 bé svoje telo skus poste, se opáshejo s' bode-
 zhim pasam, lubio samóto, se ne pusté bres po-
 trebe ozhitno vidit. Kdo she ni sadófti previ-
 shán, kakshino zeno, inu vrednóft imá zhed-
 nóft divíftva, kir imá svoj sedesh v' krilu Bo-
 gá ozheta, kir je v' njo tolkajn salublen. Jesuf
 Bóg fin, kir je tolkajn hváléna od S. Duha;
 Maria jo vézh obrájta, kakor vrednóft, inu
 zháft boshje Matere, Angeli imájo divíze sa

svojo shlahťo, svetniki so prestáli sa volo nie martre, inu smert, zlo neverniki so jo v' zhaťi iméli; kdo s'he ne vidi, inu nespasná nje zeno, inu vrednosť?

IV.

Zhe je pa divišťvo v' nebésih, inu na semli, tolkajn obrájtano, kolko se mi deršhímo leté angelske zhedností? o framóta sa nashe zajte! v' ktirih je divišťvo takó per tlih, deb' se per opoldanfshnimu sonzu komaj s' luzhjo nashla ena zhísta, nedolshna diviza; prizhájte štari, vam se more verjéti, jes s'zer li flíshim, inu berem, al ni s'he samí flíshali, inu vidili, kaj ne, de so bli nekďaj zajti, k' ni blo flísháti od ene divize-matere, k' se je morbit v' desetih lejtáh komaj enkrat sgodilo, de je ktira taka nesframniza pokrila s' framóta svojo faro, vaf, al s'ofesko, kako pa v' nashih zajtih? al ni s'he skoraj ravno tolko poštraskih, kolkor sakonskih mater? fram sa vřako faro, sa vřako vaf, sa vřako hísho, kirkol se snájde eno takó hudizhovo gnesdo, ena taka negnusna meřena najemniza. Gorjé vam, naprejpoštávljeni, gosřódarji, inu gosřódine! ktire nezhiřtimu dařte prořtor pod vafho řtreho, ktiri ne gledáte, kaj se godí per pošlih, inu drugih potepuhih v' vafhimu pohiřťvu, greh gré na vafho rájtengo, Bóg bo is vafhíh rók tirjál saprávleno divišťvo, sgubleno nedolshnosť; gorjé vam, ozhetje, inu matere! ktiri ne pasite s' bistrimi ozhmí na vafhe otróke, ktiri jim potepánje, vafvánje perpuřtite, ktiri jim slábe druřhine, per-

perjásnoſti, ſkupsahájánje ne prepovéſte, ktiri jim takó oblázhilo ne odpovéſte, ktiro je nedolshnoſti ſhkodljivo, ako ſin, hzhí je po vaſhi ſanikernoſti ſgubil zhíſtôſt, inu diviſhtvo, bo Bóg is vaſhih rók tirjal ſgubleno duſho; gor-jé vam, mladenzhi, inu déklize, ſlaſti taiſtim, ktiri ſte shé vſo ſramoſhlivoſt ſgubili! K' je Judas ſklénil prodáti ſvojga mojſtra Jeſufa, je ſhel v' judovsko ſbiraliſhe, inu je rékel: kaj mi hozhte ſa njega dáti? oní mu oblubio 30 ſrebrenikov, inu kupzhia je bla ſturjena; rav-no takó déla v' naſhih dnévih neſtramni shéns-ki ſpol s' ſvojim diviſhtvam, shénski ſpol, ktir-ga S. Mati zirkev pobóshniga iménuje, ſa ktir-ga zel v' duhovskih molitváh, v' Brevirju, déla ſpomin; kakor ſa bogabojézhe, k' vender od moſhkiga ſpola v' poſebnoſti nizh ne ſpomni, inu lete ponudio na prodaj dragotíno diviſhtva, kakor Judas Jeſufa, ne ſa 30 ſrebrenikov, am-pak ſa veliko majnſhi zéno, ſa en ſeménj, ſa en ſapelivi dar, ſa polzh vina, ſa en oſtudni kratki zhaſ. Moj Bóg! kaj bo vender enkrat? nekďajne divize ſo krí prelile, shívlénje dále, de ſo ohránile zhednoſt diviſhtva, ſedajne ga na prodaj ponujajo? kaj bo enkrat kir ſa ne-dolshnoſt ohránit ni ſkerbí, ne truda, ſa po-kóro ſtriti nobenga prida, nobene ſtanovitnoſti? O ſinovi, inu hzhére Marie, danaf ſpozheté, vſélej zhíſte divize! proſim vaſ ſkus njé prót vam lubesni polno ferzé, nehájte njo ſramotiti ſkus nezhiſti gréh, nehájte sháliti nje diviſh-kiga ſina Jeſufa, ſkus ta oſtudni gréh, ktirga je on ſa vaſ mogel takó drago plazhváti, per-vesan h' ſtebru, inu nevísmileno raſtépen; ob-sha-

shalujte danaf pred Mario, Jesufovo, inu vašo Materjo, vse, karkol ste kdaj zhes zhištosto pregréshili, oblubite danaf, de si hozhte dáti sa naprej všo fkerb, inu trud, hránit, varvat, obdershát dar te zhištosti, nedolshnósti, inu divišhtva do konza vašhiga shivlénja. Pomózhi sato vam bom povédal, inu na róke dál v' drugimu délu mojga govorjénja.

I.

Ni sadoſti, je piſal S. Jeronim ſvoji prijátelzi Eufobii, *ni sadoſti ſamo vedit*, kaj je dobro, ako ſe ſveſto ne varje, kar je enkrat iſvóleno, ſpoſnáti to dobro, hožhe pámet, sa ohránit to ſpoſnáno dobro je potrebna ſkerb, inu muja. Po tih beſédah S. Jeron. tedej ni sadoſti vedit, ſpoſnáti vrednóſt te zhištoſti, inu diviſhtva, ampak treba je taíſto várvati, inu ohránit. Poſtávi ſi, moj zhlovek! pred ſpomín enga, ktir ſam v' ſebe ſalublen, je poln napuha, inu prevſetnóſti ſa volo ſvoje lepóte, on ſe v' ſpeglu ogléduje, je poln ſkerbí, deb' ſvojo lepóto ſmiram obdershál. Ravno takó more délati na duhovno viſho ena duſha, ktira ſhelí ſa réſ nedolshna, zhiſta biti, diviza oſtáti: nji ne ſmej sadoſti biti, de ſe várje velizih nezhiſtih gréhov, tudi vſaka en malu ſhiroka beſéda, vſako en malu bol poſvetno ſadershánje ſe nji more pregréſhno sdeti, vſaka nagla miſel, v' ktiro tudi ne pervoli, jo more vſtráſhiti, ona ne ſmej nizh dopuſtiti, kar bi njo ſa moglo tudi le od dalezh omadeſhváti, ſe more ogibat vſake hudobne druſhine, ne ſmej zel

nobenimu savupát, tudi tiga nar bogábojezhjiga se more báti, zhe je drusiga spola, ne smeji biti nigdar bres strahú, kakor takrat k' je sama, ja tudi k' je sama, more takó framoshliva biti, kakor deb' bla pred ozhmí zeliga svejta. Divishtvo, inu zhistóft, kir je takó iménitna bogatia, more s' trojnim kluzham sakléneno biti; kaj so ti kluzhi? framoshlivóft v' ozheft, lubesen prót samoti, inu fkerb vedniga zhuvanja. Preglejmo te tri rezhí en malo bol na tanko. To pervo sa ohránit, zhistóft, inu divishtvo je tedej framoshlivóft v' ozheft: *rasvojsdáne ozhi*, pravi S. Klem. Alexandr. *sti dvej rozhi, s' kti- rima bo zhistóft, nedolshnóft is serzá vsdigne- na, inu prózh odnesena*. Peklenski satan postávi nášhim ozhém naprej vse sapelive, rezhí, vse nezhimernófti, zhe od tih ozhi fkerbno ne odvernemo, pride na enkrat v' nevárnost dragóta divishtva, kdor tedej nózhe terpéti me- sene fkušnave; ta naj dersbí ozhi nasaj, de ne bo hudizh fkus te odperte line v' serzé le- sel, na en natúri perjeten pogled pride vsélej poshelénje, ako se savsáme nad lepóto videne ftvarí, serzé obudí prepovedáno lubesen prót taifti; sato ie toshil prerók Jerem. *Moje ozhi so mi obropále mojo dusho*. Svejt nózhe ver- jéti, de ozhi so nesvesti, hudobni, sapelivi zhuvaji tiga serzá, ktiri spuště peklenskiga, so- vrashnika v' taisto priti, inu vender morejo prizbáti, sa resnizo, vsi taisti, ktiri so ne- dolshnóft sgubili, de namrezh resvojsdáne ozhi so ble narpervizh krive njih nesrezhniga padza. Dufha, ktira shelí zhista, inu nedolshna ostáti, ne smeji nizz poglédat, kar ne smeji poshéleti.

Mla-

Mladenžhi! sgledájte se nad angelskim mladenžham Alojšiam, ktir je vedil pozhutik svojih ozhi króiti. Dekelze! sgledujte se nad angelsko deklizo Klaro de Monte Falcone, ktira svojih ozhi ni nigdar v'en ptuji obras obernila, inu k'je enkrat prafhana bla, sakaj ne gléda v'tiga, s' ktirim govori je dala ta modri odgovor: *Sa govorit nimam ozhi, ampak jesik, kdor s' ozhit govori, je v'nevárnosti nesreznose sagovortti.* Poglejte, dufhe! kako resnizhno, de framoshlivósti tih ozhi je to pervo sa varvat, inu ohránit zhistósti, nedolshnósti, inu divishtvo.

II.

To drugo sa ohránit to dragíno je lubesen prót samoti. Kdor sheli zhist, inu nedolshen biti, se more enkrat sa vsélej ogibat družhine, skuphodišha, nepotrebniga, obiskvánja, inu potepanja, samapašhnósti, inu nedolshnósti ne moreti nigdar skupej ostati. Divishtvo bo perglibano eni gatrosi, ktira je okoli, inu okoli s' ternjam obdana, ravno takó more tudi divishtvo s' ternjam strahú, inu skerbí sagrajeno biti, de ne bo od sovrašnika vkradena. To tretje sa ohránit divishtvo je vednu zhuvánje; kakor jelen, k'ga lovski pefinu gonio, glavo kvishko dershi, inu beshí, kolker more, ravno takó zhista dufha more per vsaki potrebni družhini polna skerbí, inu strahu biti, inu besháti od vsake ne potrebne, al nevárne perloshnosti. Treba je, zhe je nevárnost, is hishe jiti, flushbo sapustiti, vsiga se vanati popréd, kakor

kor nedolshnost, inu divishtvo v' nevarnost postavit. Al kako malo delajo takó taiste nezhi-merne posvetne hzhére, ktire s' svojim oblazhi-lam, inu noshnjo, skus svoje govorjenje, ho-jo, inu zelo sadershanje drusiga ne ishejo, ka-kor nezhisti ogin, ktir v' njih serzu telí, smi-ram bel respihat, inu taistiga she v' drugih ne-dovshnih serzäh pershgati? kako malo obrájta-jo svoje divishtvo taisti, ktiri na last take flushbe ishéjo, kir so po nózhi, inu po dnevu vse vráta nezhistimu duhu shroko odperte; taiste vmasane posode, ktire se v' mraku na oknah, med veshnimi vratmi, po kotih na-stavljajo, same sa moshkimi létajo, v' take hi-she sahájajo, is ktirih, zhe diviza nótri gré, mati vun pride, kar se godí posebno sdai v' na-shih dnevih, de se she smiram bel brusi mezh boshje serditósti, ktir nas je vdaril, de vsaki sadoosti zhuti. Kdo ne vidi potrebo presilno ve-liko, vojskvát se so vsa skerbjo, inu mujo zhes nezhistiga duha, de ti ne odvsame, o zhlovek! divishtva, ktiro zhe je enkrat sgubleno, ne more nigdar vezh najdenobiti? Ménim, de shé-lite, v' zhiftoost salublene dushe! podvuzheno biti, kaj vam je striti, deb' ostále vselej ne-dolshne, hozhem spolniti te vashe shéle, inu vam dati na róke pomózhi, ktirim zhe boste sveste, boste sovrashnika nedolshnosti vselej lahko premágale. Nevarnost sa te je trojna, ktiro moresh od sebe odverniti, pred skush-navo, v' skushnavi, inu po skushnavi: 1) Va-ri se narvezh perloshností, ktira bi te snala sapelati k' nezhistimu gréhu, zhe imash so dru-gim spolam is potrebe, kaj opraviti, sturi to

ra kratko s' modrim framoshlivim obrasam, s' oj-
 strimi besédami, bres sméha bres shále, sam
 s' seboj bodi vsélej framoshliv, nigdar bres stra-
 hú: 2) Vari se lenobe, imaj smiram kaj opravi-
 vit, ker len zhlovek je vsélej podvershen nez-
 hístim skushnavam: 3) Svojim vikshim bodi
 vsélej pokóren, nigdar se jim soper ne postavi,
 dopolni rajshi take rezhí, ktire te ponishajo,
 ktire so teshayne, inu soperne lastni volji, inu
 tvojmu nagnenju: 4) Blishniga nigdar krivo
 ne sodi, slasti v' nezhistimu gréhu, zhe je pa
 njegov padez ozhiten, imaj vsmilénje shnjím,
 nikar se mu ne gerdi, ampak naj ti bo njegov
 padez perloshnost k' sposnanju svoje slabosti:
 5) Moli veliko s' ponishnostjo, de ti da Bóg
 zhíto, inu nedolshno shivéti. Leté so pomó-
 zhi pred skushnavo, ktire imásh vsélej spolniti,
 zhe shélish ohrániti divishstvo, inu odgnáti
 skushnave, preden te popadejo.

III.

Kader skushnava soper zhítoft zhes te
 pride, takrat si pomagaj takó: spomni na prizh-
 nost boshjo, inu misli, Bóg me vidi, taisti
 Bóg, ktir v' eni róki dershé darove svojih gnad
 sa me, zhe mu svest ofstanem, v' drugi róki der-
 shí svoj napeti lok, shíbo svoje jése, zhe se
 mu s' pervolenjam v' skushnavo samirim; kako
 morem kaj nespodobniga pervoliti, al striti
 pred oblizhjam enga povsod prizheózhiga, v'
 plazhvánju fila ojstriga, inu mogózhniga Bo-
 gá? 2) Spomni se, de to, na kar bosh sku-
 shan, drusiga ni, kakor ena finerdliva slast,
 kti-

ktira hitro mine; misli, de kar te tukej li na en zajt veseli, te bo tamkej vezhno peklo: 3) Oberni zhe je perloshnost, svoje ozhi na en krish, inu ogovori sam sebe: Moj Jesus! vifi na krishu poln bolezhine, poln ran, inu jes se bom nezhistim slastam zhes pustil? S. Aug. kaderkol ga je po njegovimu spreobnénju nezhisti skushnava obshla, je prez vsel svoje perbeshalshe h' krishanimu Jesusu, inu je takó molil: *O Jesus, moj sladki Jesus! hiti meni pomagat, de me ne premaga moj sovrashnik*, on je S. Krish objel, kushval Jesusove rane, inu je govoril: *O presvete, slate, isvolene rane mojga isvelizharja, ranite moje revno, k' hudimu nagneno serzé, inu varite me pred gréham*. Inu keb' te tudi med tim sdihvánjam skushnava shé smiram motila, nizh se ne boj, sdihuj li naprej k' Jesusu, inu misli, kakor deb' ti skushnava nizh ne bla; 4) Bejsi pod pomózh Marie zhiste Divize, govori k' nji s' besédami S. Tom. Aquin. k' je rékel: *Skus tvoje S. Divishtvo, o nar nedolshnisthi Diviza! ozhisti od vse gnusobe, moje serzé, inu moje truplo*. Lete so rezhi potrebne ob zajtu skushnave: sturite jih vsi, ktirkol shélite obránit nedolshnost, inu divishtvo, kader pa shé skushnava mine, kar imash potim striti, je letó: deslih ménish, inu se ti sdi, de si bres nevarnosti, vender se vsélej prozh dershi od takih rezhi, ktire so v' tebi skushnavo obudile; natura je golufna, hudizh nam tudi v' temu sádrige pod noge mezhe, de se spreóberne v' Angela luzhi, nas ishe tudi skus dobre svete rezhi oshépititi, deb' nas sapelal v' tamóto. Po-

glej-

glejte, lube dušhe! Tolko fkerbf, muje, inu zhuvanja je potrebno sa obvárvat to neprezhiflano dragoto nedolshnósti, inu divifhtva; o Bóg ótel! deb' se v' to zhednóst tolkajn salubili, deb' fkerb sajno tolka bla, kolkorfna je nje vrednost. Sa drage rezhí imámo veliko fkerb, nizh pa se ne snajde ne v' nebélih, ne na semli bolj dragiga, kakor je lúba nedolshnóst; kir leta ftrí Jesufa shenina nafhih dušh. O neisrezhena vrednost divifhtva, o neisrezhena frezha vřake nedolshne dušhe! Kdo jo bo sadošti dopovedal? fposnála je letó ta od vezhnosti isvolena Diviza, kraliza semle, inu nebéf Maria, sa volo tiga je obrájtala tolkajn divifhtvo, sa volo tiga je hotla rajřhi nigdar boshja Mati biti, kakor divifhtvo sgubici, sa volo tiga se je trefla od ftrahú, k' je Angela v' zhloveski podobi pred feboj vidila, k' se je bala sgubiti bogafstvo nedolshnósti, k' je flifhala, de imá boshja Mati biti.

IV.

Kir tedej je temu takó, kaj hozhem per konzu mojga govorjenja ftriti drusiga, kakor tavshent frézh vofhiti vřim taiftim, ktirikol fte zhifte, inu nedolshne divize, tavshent frézh taiftim, per ktirih je ta shlahtna lilia fhe smiram takó seléna, inu zvedézha, kakor fo jo per S. Kerřtu sadobili, tavshent frézh taiftim, ktirih nedolshnóst ni fhe nigdar s' nobenim nezhiřtim gréham volno omadeshvana bla, dušhe vse take veřélite se, ker imáte od veřélja poskakváti, dokler hzhere, inu finovi fte Bogá
ozhe-

ozhéta, neveste Jesufove, perjatelze S. Duha,
 lubleni otrózi Marie, shlahta nebéskih Angelov,
 bratje, inu sestre boshjih svetnikov, ktira fré-
 zha tiga svejta, sna s' vašho frézhó, ktira viso-
 kost s' vašho imenitnósti v' prigliho postavlena
 biti? o Bóg ótel! deb' dosti tazih med nami blo,
 veselje Jesusu, hvala Marie. O Diviza nedolsh-
 na, Mati zhistih duh, Maria! prosi sa tvoje
 nedolshne otróke, de ostánejo smiram tvoji sve-
 sti sinovi, svešte hzhére, smiram zhisti, vsélej
 nedolshni, ne dopusti, deb' jih kdaj osmradi-
 nezhisti duh, deb' jih premágala nespodobna
 skufhnava, de ne vsahne per njih lilia zhisto-
 sti; dokler se snajdejo v' fredi gréshniga svejta,
 kakor gartoshe med ternjam; prosi sa njih, de
 kakor zhisto shivé, takó nedolshno tudi sklé-
 nejo svoje shivlénje, inu pridejo frézhne po
 smerti v' tovarshтво taistih, ktiri v' belimu oblá-
 zhilu stojé pred stolam boshjiga jágneta, obdani
 s' krono divishťva. Lubi moji svesti poslušav-
 zi! kako je sa vas! al ste med letimi, sa ktire
 sim sdaj prošil? slishite med te nedolshne, kti-
 re sim sdaj Marii perporózhil? O mi revni!
 inu nesrézhni! slishim, de mi odgovórite: fra-
 móta pokriva nashe ozhí, k' stojmo pred tim
 zhistim shpeglam nedolshnósti, pred Mario,
 inu slishimo govóriti od divishťva; obvupanje
 nas prehája, k' se spomnimo, de shé sdavnaj je
 vsahnil per nas ta shlahtni véniz, she na pashi,
 v' prvi mládosti, preden smo vedili, kolko ve-
 lá; she vezhi strah nas preletí, k' si domisli-
 mo, de smo lilio divishťva s' nezhistimi gréhi
 tolkokrat ognusili, she tudi potim, k' smo shé
 v' pridigah, inu navkih per spovdi sposnáli nje

zeno, inu vrednósti, inu kar nami narvezh ser-
zé podéra, je leto, kir vidimo sdaj, de ta sgub-
leni dar ne moremo vezh najti, de shkodo,
ktira nam je nezhisti gréh sturil, ne moremo
vezh popravít takó, deb' bli sdaj spet takó zhi-
sti, inu nedolshni, kakor smo popred bli, dok-
ler se zhes shesto boshjo sapovd ne smo pre-
gresihili; sato nam vezhkrat sazhne smankvati
vupanje, al je vender she milost sa nas enkrat
v' nebésa priti, Lubi moji! sposnáte, kaj ne?
de ste gréshniki, tudi jes sim vašh tovarsh,
joka se vam serzé, kaj ne? nad sgubo divisht-
va, ja nigdar ne bo prevezh jokálo; voshite,
kaj ne? deb' ne bli nigdar védili, kaj je nezhi-
sti gréh, deb' bli vsélej nedolshni ostáli, o své-
te, pa prasne shéle! kir glash, k' se vbie, ne
bo nigdar vezh zel, divishtvo, k' je enkrat
sgubleno ne bo nigdar vezh najdeno; kaj vam
je tedaj striti? morbit szagat? po nobeni zéni;
saperli ste si szer sa vsélej tiste vráta, skus kti-
re divize v' nebésa gredó, vender so vam she
druge vráta odperte, skus ktire gredó spokórniki,
tukaj terkajte, inu se vam bo odperlo, ako se
boste obernili h'pravi pokóri; gréh sposnáti,
serzhno objokat, ponishno se ga spovedat, sa
vsélej ga sapustiti, nigdar vezh ga striti, skus
spokórne déla ga isbrisat, po lepíh zhednóstih
se trudít, to vam je potreba striti, to samo vaš
samore isvelizhat, zhe ste perpravleni letó stri-
ti, nikar ne obvupajte nad vašim isvelizhán-
jam, sa vašho pomózh imáte terplénje, smert,
krí Jesufovo, inu zelo njegóvo saflushénje,
imáte proshno Marie, inu svetnikov boshjih,
to vse ja vender bres konza veliko samore. O

luba Mati, zhišta Diviza, perbeshalše rev-
 nih grěšnikov! poglej is tvoiga sědesha na
 moje prizheóžhe shálostne poslušavze, tvoji
 otrózi so, k' te lubio, kakor sinovi, inu hžhere
 svojo Mater, ta lubesen, inu savupánje próti
 tebi so sadósti ozhitno pokasali, k' so skus pre-
 téžhenih devet dní svesto sem hodili v' to pri-
 zheóžho boshjo hišho zhašliti tvoje zhišto spo-
 zhetje; danas ti podajo gori zelo njih slushbo,
 vse oprávlene molitve, inu sturjene almosh-
 ne, s' samo letó ponishno proshno, de jim sa-
 dobish od Bogá gnado pokóre, odpushánje njih
 grěhov, milost, inu vsmilénje Jesusa svojga
 sina; de ako lih ne so takó srezhni, deb' mo-
 gli vupat skus taiste vráta v' neběsa priti, skus
 ktire nedolshne divize gredo, bodo vsaj skus
 vráta spokórnikov s' tvojo pomóžhio tje gori
 prishli, kir bodo stabo, inu s' vsimi isvólenmi
 skus zelo vezhnóst glėdali, lubili, inu vshi-
 váli Bogá ozheta, sina, inu S. Duha. O Je-
 sus! lubi Jesus! vslisshi nas! Maria! luba
 Mati! prosi sa nas! Amen.

PRIDIGA

Na sveti boshizhni dán.

*Inu beséda je méso postála, inu med nami
prebivala. Joan. 1. 14.*

Vémo is Efesarskiga sbiralšha, kolko fi je per-
sadjal hudobni Nestorius, deb' to veliko skriv-
nost vzhlovezhenja boshjiga fina pred ludmi
smeshal, inu k' nizh perpravil, kdo mi bo sa-
meril, je rékel ta prégreshnik de se ne pustim
pregovóriti, deb' rékel: Bóg je bil ta dan ro-
jen, letó se je njemu takó zhudno vidilo, de
je taiste sa flepe malikvavze imél, ktiri so takó
verjéli, inu govoríli; on je tedaj vuzhil, de
Jesuf imá ne samo dvej naturi, ampak tudi
dvej pershóni; inu je rékel: ta k' je is Ma-
rie rojen, ni boshji fin, inu uni, k' je is Bogá
ozheta od vekomej rojen, ni fin Marie. Leta
od zirkve prekleti krivi navk na enkrat skup
pade, kakor hitru se oglasi S. Jo. Evangelist:
Beséda je méso postála; sa resnizo, ta nar ne-
vumnishti more tukaj resnizo vidit, inu sposna-
ti, kar je beséda rátala, to je, zhe je tedej rá-
tala méso, tak' more méso li prebivalšhe besé-
dino biti, kakor je Nestorius vuzhil, tak' bi bil
mogel S. Joanes rezhí: de beséda je v' méso
prishla, se je s' mésam oblékla, ne pa, de be-
séda je méso rátala, inu kir je beséda v' resni-

zi méso postála, tak' je Bóg zhlovek, inu zhlovek je Bóg, tak' fin nebéshkiga ozheta je fin Mariin, inu fin Mariin je fin nebéshkiga ozheta, tak' je dejte rákala beséda, inu beséda je to dejte. S' eno besédo, v' tej edini perfhóni, ktiro Bogá imenujemo, so fklénene boshje, inu zhloveske lastnosti, kar se od Bogá more rezhi, se sastopi tudi od zhloveka, inu kar se od zhloveka rézhe, se sastopi tudi od Bogá, is ktirga se tedaj fkléne, de Bóg, inu zhlovek je li en sami Kristuf, kakor dufha, inu telo je li en sami zhlovek. Po pravizi tedej pravimo: Bóg je bil déte, ni tedej nespametno rezhi, kakor je Nestorius menil, de Bóg, inu zhlovek. Jesuf je po svoji zhloveski natúri danaf tolko lejt star, kolikor létna zifra létashna sneše.

Leto, kar mislim danaf govóriti, je hotlo iméti, de fim vam leto rasloshil. Kaj pa bo moje govórjenje? leto, kar vam je narbol potrebno, namrézh Jesufove stopine, njegov isgléd, inu déla posnémati. Dosti jih je, ktiri malo, al nizh na to dolshnost ne porájtajo, pa vender nobeden ne more od tiga isgovórjen biti, inu vse, kar bi samogel kdo k' svojmu isgovóru naprej pernesti, bo vse oversheno skus to, kir beséda je méso postála. Keb' bil Kristus samo zhlovek, tak' bi snal eden, al drugi rézhi, njegov isgléd naf sna golfati; keb' bil Kristuf samo Bóg, bi snal rézhi eden, al drugi, ta isgléd ne vidimo; keb' imél Kristuf dve perfhóni, boshjo, inu zhlovesko, bi snali rézhi, ta isgléd ni sa vse, kakor samo Bóg ne more ponishen, podloshen, réven, poterpeshliv biri, koker sa-

mo zhlovek bi ne mogel sa vse ludi sploh isgléd biti. Al kir se da slisbat S. Joan. de beséda je méso postala, imámo tukaj Boga, inu Bóg ne more golfati, inu imámo tudi zhloveka, inu zhlovek samore od vsih viden biti, tukej imámo Boga, inu zhloveka v'eni sami perfhóni, inu ena perfhóna, ktira je Bóg, inu zhlovek fkupaj, more ja sa vse ena sploh podóba biti. Glejte tedaj! kako je Jesus isgléd, inu podóba sa vse ludi zeliga svejta. On je Bóg, tedej je resnizhen isgléd, on je zhlovek, tedej je en videózhi isgléd, on je Bóg, inu zhlovek v'eni perfhóni, tedej je en sploh rasgléd, on sna dáti nad sabo podóbe vsih zhednosti, inu jih sna dáti všim stanovam, všim ludem. Leto je sapopadik danashne pridige, preden sazhnem govórit, poterpíte.

I.

Lahko se sna sgoditi, de taisti, ktir premisli vse to, kar bo od nas tirjano sa isvelizhánje sadobiti, bi sazhel toshit poln strahú; kako se bom vender réshil od vezhniga pogublénja? Kristuf pravi: *Zhe praviza vasha ne bo obilnishí, kakor je bla Fariserska, nimáte nebés vupati*, inu kdo mi bo svést, de je permeni ena takó popolnáma praviza? Kristuf pravi: *De ta, ktir se ne ponisha kakor majheno d'ete, ne bo prishal v'nebeshko kralestvo*, inu kdo mi more rezhí, de sim dosdaj vedel to duhovno snanje otrókam enako se ponishati? Kristuf pravi: *Pot prót nebésam je voska, de li malo jih po nji gré*, inu kako bom ravno jest

jest na to vosko pót prishel, deb' se snajdil
 v' temu mejhnimu shtivilu taistih, ktiri prót
 nebésam gredo? takó tóshi eden, inu drugi sam
 per sebi, inu to po pravizi: sakaj zhe zhlovek
 sam sebe prav premisli, tak' mu ne more nizh
 porok bit, de je na pravi póti prót nebésam,
 kir zhlovek vézhkrat méni, de po pravim póti
 gré, inu vender se na krivia golufni póti snaj-
 de. Sej vemo, kakó malo je taistih dobrotli-
 vih sharkov od nebés, ktiri bi nas resvetlili,
 inu zhe tudi pride zhes nas luzh boshje gnade,
 kolkokrat si je ne vémo prav obrniti. Al te-
 dej premislimo teshko pót, al nevednost popót-
 nikovo! se imámo vsélej báti, deb' ne sgréshili
 pravo pót, ktira pela prót shivlénju. Al se
 bomo dajáli motiti od strahú? po nobeni vishi,
 ves ta strah je sginil od zhlovestva, potim k' je
 beséda méso postála, potim k' je Jesus' vzhlo-
 vézhen, inu na svejt prishel nam vsm isgléd,
 inu podóbo dáti; naj bo pót prót nebésam te-
 shavna, kakor hozhe, naj bo naša vola v' svojih
 stopinah polna dvomnosti, kakor hozhe, bomo
 vender vsélej bres vliga strahú smote prót ne-
 bésam hodili, ako bomo iméli obrnene ozhi na
 Jesusa naš nebésški rasgléd. Zhe je prerok
 Isaia, k' je popisoval lastností prihodniga Me-
 fiasa, ozhitno rékel: de duh gospódov bo v' nje-
 mu prebival, ga je iménval duba modrosti, inu
 sastopnosti, duha sveta, inu mozhi, duba spos-
 nanja, inu svetósti, duha strahú gospódovga,
 deb' nam skus vse to sastopit dal, kako bres
 strahú taisti prót vezhnosti pojde, ktir se dershi
 po stopinah nebésškiga mojstra Jesusa, kaj te-
 dej se imámo báti, lubi moji! ako Jesus' je naš

isgléd, inu podóba? nimámo se báti, deb' naš sapelala naša flaba pámet, kir ni nevárnosti, deb' naš sapelali krivi navki, ako se svestó der-shimo navkov Jesufovih; nimámo se báti, deb' naš sapelala naša lena volja, kir našhe nagnénje ne bo nigdar spazhenó natúro bogalo, ako se bo našhe serzé ravnalo po Jesufovimu serzú; nimámo se báti, deb' naš sapelalo gréshno pošhelénje, kir leto se ne bo moglo zhes naš vsdigvati, ako se bomo od Jesusa vuzhili taisto v' bersdi dersháti; nizh, s' eno besédo, nizh se nimámo báti, deb' sapelani bli, ako Jesus bo podóba našhiga sadersshánja; *Kaj se bojte*, naš Jesus sam ogovorí: *al vam ne sim svoj isgléd sa podóbo vašhiga shivlénja sapustil, vuzhite se od mene, stópíte v' moje stopine, strite, kakor sim jes sturil*; nad mano imáte exempel sa vašhe serzé, de prav ravnate svoje misli, exempel sa vašh jesik, de prav stavite vašhe beséde, exempel sa vašhe róke, de prav obrazhate svoje dianje po mojmu isglédu ravnate, kogá se bošte she báli na póti prót nebésam.

II.

Veste, dúšhe moje! sakaj naš strah sa isvelizhánje tolikokrat nepokojne strí, deslih imámo nad Jesusam gotov, resnizhen rasgléd našhiga sadersshánja, ktir naš nigdar ne more gólfáti? sato, kir na mejsti deb' se po temu nebéshkimu sgledu ravnali, hozhmo li po svoji lastni voli shivéti; nevumno domishluvánje našhe pámeti, spazhenó nagnénje našhiga serzá, sapelivi navki posvejtni, leto je sploh podóba,
po

po ktiri vezh dél ludi ravni svoje shivlénje; Kristuf perporózha ponishnóšt, zhlovek ishe hvalo, zhašt, visokost; Kristuf vuzhí pohlevshnost, zhlovek ishe krég, jéso, mashtvánje; Kristuf perporózha skup sbrano serzé iméti, zhlovek ishe rastresénje; Kristuf sapovduje, de imámo sami sebe satajiti, zhlovek ishe slasti, inu vesélje; potim ja ni zhudo, de, kir smo od svojiga mojstra tokó dalezhdólózheni, nam govori en pravizhen strah k' serzú; kdo vej, ako bom defégel isvelizhánje, al ne? sa réf, kerstian, ktirga shivlénje Jesufovimu shivlénju nizh podobno ni, ne more, inu ne smeji nigrdar bres strahú biti, satu je opominal S. Paul takó skerbno svoje Efeshane, k' jim je písal: *Varite se, bratje! de vashe sadershánje ne bošle ravnali po drusih pravilih, inu navkih, kakor li samo po isglédu nashiga gospóda Jesusa Kristusa*; leta nesrezha naj bo samo taistim, ktiri so pokopani v' tamóti nevire, ktiri, kir luzh evangelsko ne so prejéli, so ne li od isgléda, ampak tudi od shivlénja Jesufoviga dalezhdólózheni, kako nespametno bi vi délali, ktiri ste v' sholi prave vire podvuzheni, keb' svoje sadershánje po drugih navkih, inu ne po Jesufovimu isglédu obrazhali; Jesuf naj bo vašh mojster, ponjemu se imá vašhe serzé, vašha pámet, vašhe diánje ravnati, tak' bošle sadobi li pravo svetóšt v' míslah, inu diánju. Takó je písal Apostel pervim virnim, takó opominam vas tudi jes, lubi kerstiani! hozhte bogabojezhe, lubesni polno shivlénje, hozhte srezhno vesélo smert, hozhte po smerti nebéshko kralstvo, glejte na Jesusa, on je vašh isgléd,

inu

inu podóba, ne glejte na to kar drugi govore, inu delajo, kir is govorjenja, inu diánja drusih se samorete le krivih sapelivih navkov vuzhiti. Ne glejte na postave svejtove, na perlisvánje lastne lubesni, na navado sedajnih, smeshanah zajtov, to so golufni vojdzhi, ktiri vas od prave póti odvernejo, ktiri vas h' pogublénju pelajo, ampak glejte li na to, kar je Jesus govóril, inu sturil, posnemajte ga, inu hodate si svesti, de boste prav shivéli, svetó vmerli, isvelizhánje dosegli. Ako boste pa tudi dopustili, de vas bo lubesen k'samopafhnosti od posnemánja Jesufoviga isgléda nasaj derskala, kaj vam morem rézhi, inu osnaniti drusiga, kakor to, de, ako se bojte vezhno pogubljeni biti, tak' je pravizhen ta strah, rezhi vam morem, de na ta strah bo prishlo, kar se bojte, namrezh vashe vezhno pogublénje. O Jesus! vari nas vse skupej v' to nefrezho.

III.

Skus ta isgléd, ktirga nam Bóg sa posnemánje naprej postavi, nam pokashe lepo smeso svojga vsmilénja, inu modrosti; sastopíte dobro: sa nashe shivljenje pravo je potreba blo nam dáti podóbo, ktira je od ene strani resnizhna, de ne more golfáti, de per posnemánju ne moremo sapelani biti, od druge strani pa videózha, kir v' nas himu diánju smo navesani na vunájne pozhutke; fila teshko pa je blo, v'eni podóbi, te dve lastnosti skupaj skléniti, sakaj videózhi isgléd nam samore li nad enim zhlovekam naprej postavljen biti, pa kako bi mogel

en

en tak' resnizhen biti, takó, deb' naf ne mogel golfati? kir je shé pervi zhlovek Adam sam sebe, inu naf sapetal? resnizhen, bres vse golfie isgléd nam je samogel tedej li samu nad Bógam naprej postavlen biti; pa kako bi mogel ta videózh biti, kir Bóg je sgol duh, ktirga she noben zhlovek ni vidil, inu ga vidit ne more? vidit je blo tedej nemogózh, nam tak' isgléd dati, ktir bi sizer vsakimu videózh, pa vender sraven bres konza resnizhen bil. Al ravno leto, pravi S. Aug. je taisto modro, nesapopadljivu délo boshje modrósti, ktiro je vfigamogózhni sturil k' nashimu isvelizhánju, sakaj k' je Bóg boshjo, inu zhloveško natúro, med ktirima je vender neskonzhen raslózhik, v' eni perfhóni shupaj sklénil, nam je dal sa posnemánje Bogá, tedej resnizhen isgléd, inu zhloveka, tedej en videózhi. Zhloveka, ktirga vidimo, ne smemo posnemat, kir naf sna golfati, Bogá, ktirga bi mogli posnemat, ne vidimo, kir je sgol duh, deb' tedej imél zhlovek enga, ktirga vidi, inu sraven bres strahú, golfie posnemat, se je boshja natúra v' Jesufovi perfhóni s' zhloveško sklénila, inu je nam videózh, inu sraven resnizhen isgléd nashiga sadershánja, v' ktiri perfhóni Bóg so zhlovekam sklénen je resnizhen, inu zhlovek s' Bogám sdrushen je videózh. Inu ravno skus to nam bodo odvseti vsi isgovóri, s' ktirim bi se kdo hótel od posnémanja Jesufoviga vun vséti; keb' nam bil Bóg dal en sizer resnizhen, pa sraven neviden isgléd, tak' bi se snal zhlovek s' isgovóram nevédnosti branit taistiga posnemati; al pótim k' je Bóg hótel od nashih vunajuih pozhutkov viden, inu sposnan bi-

biti, kir ta isgléd je všim viden, inu ozhiten, povejte, kaj nam sa isgovór zhes oftane, kdo more rezhi, kaj je to, po zhimu se imam ravnat? al nam ne more po pravizi ravno leto nasaj rezhenó biti, kar je Bóg Israelzam odgovóril, k' jim je rékel: leta sapovd, ktiro tebi današ dám, ni vishej tebe, ne predalezh postavlena, tudi ni v' nebésih, deb' ti mogel rezhi, kdo samore v' nebésa gori jiti, deb' njo doli k' nam pernesel, de njo flishimo, inu v' diánju spolnimo, ravno takó isgléd, ktir nam je sa posnemanje naprej postavljen, ni predalezh od nas odlozhen, ampak je pred nasnimi ozhmi, de ga všaki lahko vidi, ni na vubimu kraju morjá, deb' se sgovarjal, inu rékel, kdo bo samogel zhes morje se prepelati, inu ga do nas pernésti, de ga bomo samogli posnemati, ampak je sraven nas, per nas, inu med nami. *Ni tedej, pravi S. Gregor, inu ne bo nobenga isgovóra, kir se je Bóg nasnim ozhem videózh sturil. Sato pravi S. Jo. On je prishel med nas v' zhloveski natúri, de ga samoremo vidit, on je hotel od nas viden biti, deb' samogli njegovo delo posnemáti.*

IV.

S' tim je S. Jo. perve kerstiane narbol spodbadal, k' jim je rékel: mi vam ne pridigvamo nesnaniga Bogá, ampak Bogá, ktirga besédo smo s' nasnimi vushesmi flishali, ktirga oblizhje smo s' nasnimi ozhmi vidili, ktirga telo smo s' nasnimi rókami perjéli; smo shive prizhe tiga boshiga isvelizhárja, ktirga vam osnanujemo
ktir.

ktirga isgléd v^{am} sa posnemánje naprej postavimo. Kakšhin sgovor bomo tedej iméli, zhe bomo pred sodbo boshjo tosheni, de našhe sadershánje je sadershánju Jesufovimo takó malo, al zel nizh podóбно blo? O lubi moji! malikvavzi ne bodo iméli sgovóra, kir ga ne so sposnali, keb' ga bli vender mogli sposnati, al bo kerstian mogel sgovorjen biti, ktir ga ni li samo skus viro sposnal, ampak tudi njegov isgléd s' ozhmí vidil? Tukaj pa li nikar nobeden ne rezi, Kristuf se je s^{zer} svojim pervim mlajsham skasal, k' so shujim shivéli, ga vidili, inu poslusnali, al nam ne, k' smo od njega, kakor semla od nebés, odlozheni; S. Paul v^{am} odgovorí, de ravno tisti Jesus, ktir je pred 1809. lejtí so svojo priznostio svejt rasvetlil, ga tudi she sdaj rasvetla, inu ga bo do konza rasvetlal, Jesus Kristus je bil vzherej, je danas, inu bo na vezhno; deslih sedí na desnizi svojga ozhetá, se vender kashe svejtu vidniga s' navkih, ktire nam je sapustil, v' S. Evang. ktiro nam njegovo shivlénje mala, vidno takó, de pravi S. Aug. ta, ktirga imash posnemáti, je smiram pred tvojmi ozhmí. Jes v^{as} na prizho vsamem, kir samí v' dianju kashete, de Jesus je v^{am} tak rekozh smiram pred ozhmí. Sdaj molite njegovo ponishno rojstvo, kako v' Betlehemskim hlevu trepetá v^{as}lih, kakor mejhno déte, sdaj se zhudite nad njegovim revním shivlénjam, k' se spomnite taistih dél, s' ktirimi se sa svoj shivesh v' Nazaretu trudi, sdaj shalujete zhes njegovo grenko smert, kir se v^{am} sdj, kakor deb' ga vidili na krishu s' smertjo rinati, sdaj premishlujete taisto neisrezhenó zhast, s' ktiro je

od

od smerti vstal, inu v'nebésa shel. Od kod vse leto, kakor od tod, kir se taisti lubesni polni Bóg she smiram ozhitno kashe, ktir se je dal svejtu sposnati, k' je bil rojen, k' je med ludmi shivel, k' je terpel, inu vmerel, k' je od smerti vstal? Tedej je res, de taistiga Bogá, ktirga ste dolshni posnemati, smiram pred vashimi ozhmí imáte. Glej tedaj, o zhlovek! te opominam, kakor nekdej Moises Israelze, glej, inu sturi po temu isglédu, glej na isgléd, ktirga ti je Jesus dal nad sabo, inu posnemaj ga, glej na njegovo framoshlivoost v' ozheh, njegovo ponishnoost v' sadershánju, njegovo dopadlivoost v' govorjénju, njegovo odkrito serzhnoost v' diánju, glej na vse to, inu sturi po temu isglédu. Kako shaloftno bi blo sa vas, keb' se vam enkrat ozhitalo, kar je S. Paul ozhit Galazhanam, k' je rékel: O nevumni, kdo vas je tako gerdo sapelal, kako ste se mogli od resnize takó dalezh odlozhit, kir vam podóba resnize smiram pred ozhmí stoji? gréshnih polubjov shejni zhlovek! kako se moresh v' nezhistimu blátu valati, kir imash krishaniga Bogá pred ozhmí? posvetne zhashti shelni zhlovek! kako moresh sovrashtvo, inu mashvánje v' serzú rediti, kir imash pred ozhmí Bogá, ktir je narvezhi framoto, inu sanizhvánje pohlevno prenesel? Gorjé taistimu, ktirga sadene to ozhitánje, blagor pa nasprot taistimu, ktir samorezhi s' prerokam Davidam: Gospóda Jesusa Kristusa imam smiram pred ozhmí, od ktirga bom she vezh povedal v' drugimu délu.

I. Ménim, kerstiani moji! de ste sbe vezh-
 krat take malane obrase vidili, ktiri so takó
 vumno malani, de kamor, inu kakor ga zhlo-
 vek oberne, smiram sa njim, inu na njega glé-
 da, zhe se mu postavish nasprót, na te gléda,
 zhe stopish na desno, al na levo, na te gléda,
 zhe grésh od enga kraja do drusiga, podóba
 smiram ozhi sa tabo obrazha. Ravno leto sna-
 mo po vsi pravizi rezhi od tiga boshjiga isglé-
 da, ktirga imámo nad Jesufam, ón se sa vse
 ludi srajma takó, de noben zhlovek ne more
 rezhi, ta ni sa me. Naj bo raslozhik med sta-
 rosto, inu med stanovi, kakorshen hozhe,
 vender nobena starósti, nobeni stan ne more re-
 zhi ta podóba ni same. Zhe si Jesufa naprej
 postavi kak mladenzh, najde nad njim takó po-
 korshino prot starisham, takó nasajdershánje
 svojih pozhutkov, takó nedolshnost, de se mo-
 re sazhudit, inu savpiti: o lep isgléd mladenst-
 ki. Zhe si Jesufa naprej postavi mosh fredne
 starósti, najde nad njim modrost, stanovitnost,
 pravizo, svestóbo v' spolnenju vsakdajnih dolsh-
 nosti, inu vse druge lastnosti odraslene staro-
 sti; Jesuf, deslih pride od kraleviga rodá,
 vender ne porajta nobeno drugo visokost, kakor
 samo imenitnósti v' zhednosti, glejte nad njim
 isgléd sa imenitnike: Jesuf, deslih je gospód
 semle, inu nebés, vender ne najdemo nad njim
 na zhasne rezhi nobenga navesvánia; glejte nad
 njim isgléd sa bogate; v' pomankanju vsih rezhi
 se je shivil s' délam, inu trдам v' narvezhi
 poterpeshlivósti, glejte nad njim podóbo sa

revne, inu vboge. Sraven tiga, pravi S. Apostel, je Jesus takó ratal podóba sa vse ludi, dé nevernik, inu jud, preprost, inu vuzhen, gospódar, inu hlapiz samore njegov isgléd posnemmat, sakaj on je vsm vse bil. Is tiga lahko saftopite, sakaj je Jesus sapovédal svojim mlajsham, de imajo jiti po vsmu svejtu, inu osnanvati vsm ludém njegov Evangeli: on je namrezh hotel skus leto, de kir se je vsm sa isgléd dal, imajo tudi vsi to podóbo posnemati. Poglejte, kako je Jesus v' resnizi vsm vse bil: od njega se sna vuzhiti nevoshliviz lubesen, jésen krotkost, prevsetnik ponishnost, rasvojsdaniz premagvánje, nedolshen stanovitnost, gréshnik pokóro, kir v' njemu se snaidejo vse zhednosti v' sapopadku. Preden je Jesus na svejt prishel, je dal Bóg ludém mnogtére isgléde lépih zhednosti, vender ti so bli li nepopolnama, sdaj té, sdaj une zhednosti; takó je pokasal Bóg nad Abelnam nedolshnost, nad Noetam savupánse, nad Jobam poterpeshlivoost, nad Abrahamam viro, nad Josefam zhistoost, nad Moisesam perludnost, nad Davidam pokóro, nad Eliasam gorezhnost, al nad Jesusam je pokasal vse zhednosti v' sapopadku skupaj, de od njega se samore vsaki vlako zhednost navuzhiti. Nad njim samim najdemo nar gotóvishi ravnilo notrajniga, inu vunajniga sadershánja, nad njim samim vidimo tanko spolnenje vsih dolshnosti prot Bogú, inu prot blishnimu v' vsih frezhnih, inu nefrezhnih okolshinah, kir on sam je vsm vse.

II.

Zhe je tedej *Jesuf*, pravi *S. Paul*: *Kakor mi, deslih bres gréha, skushan bil*, zhe je vse teshave, inu sopernósti, nar hujshi pregajnanje, inu bolezhine prestal, ktir zhlovek bo mogel po pravizi rezhi, de ta isgléd ni sa njega? kdo se bo mogel sgovoriti, de ga ne more posnémati, slasti kir nam ravno ta *Bóg*, ktir se nam sa isgléd dá, dodelí tudi svojo pomózh, inu gnado, de samoremo sriti, inu ravnati se po njegovimu isglédu. Je tedej v' *nas*hi mózhi, kerstiani moji! zhe *Bogá* le spodobno sa gnado profimo, nam podóbnim biti temu *nebés*hkimu mojstru, sakaj kir je podóba sa vse, tak noben se ne more sgovóriti, de sa njega ni. Gorjé tedej *taistimu*, ktir al sa volo premaliga serza, al sa volo pomankanja na lubesni prot zhednostim, al sa volo zhloveškiga strahú, al sa volo nagnénja prot svújsdanósti si ne persadene fkerb, inu trud podóbi *Jesusa Kristusa* enak rátati, gorjé takimu, sakaj on nima drusiga dozhat, kakor oistro sodbo bres vsiga všmilenja. *Joanes* ta lubleni joger je leto shé sdavnej v'duhu vidil, nam osnanil, inu v' svojmu fkrivnimu rasodenju sapísano pustil: *Jes sim vidil*, pravi on, *sodni stol, na kirmu je sedel Bóg obdan s' velizhaslio, od perle só se bukve, ktire se imenujejo bukve shivlénja, k' so se odperle, je bil sojen po taistih ves svejt*, zelo zhlovestvo, kir bukve shivlenja so perglihane, inu nasprot dersbane ble s' drugimi bukvami, ktirih je bres shtiviá per sodbi odpertih blo. Véste, kerstiani! kaj so vse te bukve, ktirih je

je tolkajn per sodbi odpertih blo: *Drusiga ne so*, pravi S. Ambr. *kakor vesti vsih ljudi*, *bukve shivlénja pa*, *ktire so se tudi odperle*, pravi S. Anselm. *so shivlénje Jesusa Kristusa*. Is tiga tedej se fklene po vfi pravizi, de, kir je Jesuf isgléd vlih lidí, tak' bo zela sodba obítala v'temu, de bo shivlénje so shivlénjam perlihano, shivlénje vsaziga kerstiana bo nasprot dersháno shivlénju Jesufovimu, inu taiste déla, ktire so enake temu boshjmu isglédu bodo postavlene na desno stran, taiste násprot, ktire po Jesufovimu isglédu ni so sturjene bodo na levo plat odlozhene, sadershanje tajstiga, ktir je Jesusa posnémal, bo fhlo med isvoléne; shivlénje tajstiga, ktirga je blo Jesufovimu nasprutno bo pershteto med prekléte. Takó refnizhno je, dushe moje! de Jesuf je podóba sa vse naf, de kdor ti ne persadene njemu enak biti, nima isvelizhánja vupati. Is vfiga tiga bošte lahko sastopili tajste beséde Jesufove, k' so szer teshko sastopiti, kir pravi S. Evang. *Nobeden ne gré v'nebésa gori*, *kakor sam sin zhlovékov*, *ktir je is nebés doli prishel*; ktire beséde ne so takó sastopiti, kakor deb' nobeden drugi nebés ne sadobil, kakor sam boshji sin Kristus, ampak hozhe tolko rezhi, de li samim zhednostam Jesufovim so odperte vrata v'nebés hko kralestvo, to je, tajsti zhlovek imá gotovo vupánje enkrat v'nebésa priti, ktir je svoje shivlénje ravnal po Jesufu, ktir je Jesufove zhednosti imél, nad sabo, ktir je v'shivlénju, inu v' sadershánju njemu podóben bil.

III.

Prishel bo pred nebéske vrata mladenzh, al kir Jesusove framoshlivoſti ne bo imél nad ſabo, mu ne bo odperto; priſhla bo ta, una, kir pa Jesusove ponishnoſti ne bo ſabo perneſla, ne bo notri ſpuſbena; priſhel bo uni ſlahti- ni goſpód, al kir mu Jesusove krotkóſti man- ka, ſe mu vrata ne bodo odperle; priſhla bo ta, una dékliza, al kir Jesusove nedolshnoſti ne bo nad njo, bo ſabſtojn terkala, goſpód! goſpód! odpri mi, kir nji bo odgovorjeno, jes te ne poſnam; priſhlo bo drusih bres ſhtivila, ktiri ſo ne v' diánju, ampak li po iménu ker- ſtiani, al kir nad njimi ſe ne bo vidila podóba Jesusova, bodo framotno prózh odgnani, dok- ler nobeden ne gré v' nebésa gori, ktir ni po- dóben boſhjimo iſglédu. Zhe je pa temu takó, tak' to nebéske podóbo nigdar ſpred ozhi ne ſpuſtimo, ampak délajmo ſe njemu, kolker nam je narvezh mogózhe enake: *Tezimo ſkus po- terpeſhlivoſt, naſ opomina S. Paul, h' temu nam naprej poſtavljenimu boju, inu glejmo na Jesusa, ſazhetnika, inu dokonzhavza vire;* ſpoſnájmo enkrat, de je pravizhna poſlava, de taíſti Jesusu ne bo glih v' zhaſti, ktir mu ne bo enak v'zhednoſtih, inu v' ſadershánju. Vidite, lube duſhe! dolshnoſt Jesusa poſnémati, ktira dolsh- noſt imá popolnama ſvoje dno v' laſtnoſti, ktiro imámo kerſtiani, ſakaj imé kerſtianovo pride od Kristuſa naſhe gláve, leto imé ne ſmemo ſab- ſtojn noſiti, moremo ſpolniti to, kar poméni: kerſtian biti ſe pravi, ſpoſnáti ſe k' ſpolnénu Kristuſoviga navka, lubiti, kar je on lubil,

ſo-

sovrashit, kar je on sovrashil; kerstian biti; se pravi Jesuovo podóbo nad sabo iméti, od Kristusoviga iména nashe imé pride, tedej more tudi nashe sadershánje njegovimu enako biti. Mi moremo njega posnémati, njegovo vzhlovezhénje nas vuzhí, de moremo ponishni biti, kakerkol iménitni smo pred svejтам; rojstvo Jesusa Kristusa nas vuzhí, de imámo skus, inu skus shivit, kakor boshji otrózi; jasli, inu hlev, kjer je Jesus rojen, nam vpijejo, de imámo serzé od posvetnih rezhí odlupit, zháft, inu nezhimernost svejtovo sametat, inu li po nebéshtkih, vezhnih rezheh hrepenéjti, obresvánje Jesuovo nas vuzhí, de imámo nashe serzé po duhovno obresat, vse hudo poshelénje, inu gréshno nagnénje satreti, v' mislah, v' besédah, inu diánju svejti biti, s' Jesusam moremo krishani biti, s' njim shivéti, s' njim vmréti; vse, karkol je Jesus vuzhil, karkol so pridjgvali njegovi Apostelni, méri li na samo leto, deb' yfih rezheh Jesusu enaki bli; v' smertni uri, inu na sodni dan bo Jesus iskal to enakost per vsakimu kerstianu. Keb, moj zhlovek! sdaj to uro mogel vmréti, bi pazh nashal Jesus nad tabo svojo podóbo? kir komej posnash ta boshji isgléd, komej vésh, kako je shivel, kir si ne persadenesh to popolnoma svedit, inu sposnátí. Obshaluj danas na dan njegoviga rojstva to tvojo takó veliko lenóbo, inu sanikernost, oblubi sa naprej bol svesto njegovo shivlénje posnémati; padi pred njega na kolena, ne v' jaslih lesheozhiga, ampak v' S. Sakramentu s' zhashtjo vun postáveniga, inu govori k' njemu takó: *O Jesus, boshji isgléd nashiga shivlénja!*

sebi

tebi tedaj morem enak biti, zhe hozhem, kakor vreden kerstian shiviti, inu priti enkrat med shtivilo isvolenih. O gospód! zhe moje notrajno, inu vunajno shivljenje preglédam, ne najdem nizh, kar bi tebi enako blo. Stvarjen sim bil popolnoma po podóbi mojga stvarnika, al greh je to podóbo v' nizh sturil, ti si me skus tvoje gnade spet poprávil, al moji lastni gréhi so me spet nevarni shvini enakiga strili, sgubil sim to lepóto, ktiro sim od tebe prejel. O dodeli mi spet nedolshnost mojga perviga stanú, dáj mi, de se po svoji dolshnosti s' tabo sgliham. Ne morem szer vézhen biti, kakor ti, vender morem, kakor ti, Bogú slushiti, njega s' vézhno lubesnio lubiti; ne morem szer povsod biti, kakor si ti, vender morem Bogá povsod zhasliti, inu moliti, v' sredi svejta, inu v' samóti, per délu, inu v' pozhitku; ne morem szer vsigamogózhen biti, kakor si ti, vender skus mózh tvoje gnade nagnénje satreti, hudižha, inu vse premágati, kar me samore v' gréh sapeláti; ne morem szer nespremenliv biti, kakor si ti, vender morem v' dobrimu biti stanoviten, de ne bom danas Bogú, jutri hudižhu slushil; ne morem szer takó vsmilén biti, kakor si ti, vender morem tvoje vsmilénje v' temu posnémati, de s' gréshniki imám poterplénje, de vsim odpustim, ktiri me rashálio, de tim pomágam, ktiri mojo pomózh potrebújejo; ne morem szer takó pravizhen biti, kakor si ti, vender morem tvojo pravizo v' temu posnémati, de dam vsakimu, kar je njegoviga. O Jesus! kolker vézh premishlam sam sebe, inu

tebe, vèzh se bojim, inu tresem, kir mi je smiram pred ozhmí, kaj bo same, k' bosh iskál per sodbi nad mano svojo podóbo, ako je ne bosh najdel; tista britka martra, ktira mi bo na sadno uro vroke dana, me bo oframotila, zhe ne bo nad mano tvoje podóbe. O sturi, lubi Jesus! de bom svejt sovrashil, po njegovih shegah se nigdar vergel, ampak li po tvojmu isglèdu ravnal svoje shivlénje, v'tebi morem gori rasti, v'zhednóstih smiram gori jemati, dokler tebi v'sadershánju popolnoma enak bom. Vse, kar shelim, lubi Jesus! je samo letó, de mi dash gnado, stariga zhlovéka s'negovim diánjam popolnoma islezhi, inu oblezhi noviga, ktir je po tvoji podóbi vstváren, sturi vsmileni, de bom tukaj imél nad sabo podóbo tvojga sadershánja v'shivlénju, de bom tudi po smerti deleshen tvoje zhasti, tvojga tovarshiva, tvojga veselja v'nebèshkimu kralestvu. Amen.

PRIDIGA

Na gód fvetiga Shtefana perve prizhe
Jesufove.

To vse pride zhes ta ród. Mat. 23.

Vse to bo zhes ta ród prishlo, pravi Jesus v' danashnimu S. Evang. kaj vše? kar so vashi grésh-

grešni ozhetje nekdej sazhéli, kar so njih sinovi dokonzháli, to je, vse puntanje soper Bogá, vse godernjánje zhes njegovo previdnóšt, vsa nehvaleshnost sa njegove dobrote, vse nesvestobe v' njegovi flushbi, vsa nedolshna krí, ktiro so prelili, vrazhílo sa krí Paula, ktirga ste topli, shiba sa krí Jakoba, ktirga ste ob glávo djáli, shiba sa krí Simeona, ktirga ste krisháli, shiba sa krí Stefana, ktirga ste s' kamnami vbíli, vse to pride zhes vas, vse na vašo rajtengo. Per temu shuganju bi bli mogli Judje osterméti, pa kaj so strili, is svoje hudobie si ne so vestí deláli, je ne sapustili, per shuganju boshjimu so ostáli terdovrátni, v' strafengi she terdovrátnishí, po strafengi zel ne obzhutlivi. Lubi moji! al se ne snájde tudi med nami dosti gréshnikov, ktiri vse, kar se pravi boshja shiba, al sanizhújejo, al dershé sa gole natúre pergodbe? ravno to, kar bi jih moglo so straham napolnit, jih strí serzhne v' pregrehah. Oni greshé, inu Bóg molzhí, oni gréh nakopajo, se ne sadavio, ne vtonjo, ne sbolé, stréla jih ne vdári, si nobeno kóšt ne slomio, ja se jim veliko dobriga godí, imájo frezho, vesélje, slate dní; po pámeti bi mogli sklenit: jes ne délam prav, sim vreden shibe, na mejsti tiga pa ta skep stré: Bóg me ne tepe tedej kar strim, prav strim, ne more krivo biti. Tedej dobre vole! korajsha! pekel, sodba, boshja jesa, terplénje sa gréhe je prasno menishko, inu farskhko smishljenje. Ako jim tudi smilena previdnóšt boshja poshíle kakshni krish, al teshávo, pridejo v' nevárnost, jih sadene nesfrézha, imájo vse sa natúrne pergodbe, kti-

rih Bóg ne porájta. To jim po nobeni vishi v' glávo ne pride, de róka boshja je, ktira jih je sadéla; inu ako po nefrezhi spet frezhni rá-tájo, ostánejo spet ravno taki gréshniki, kakorshni so popréd bli. Vsim takim na dúshi slepim sromakam bom danaf trí resnize pred ozhi postávil; is ktirih morejo sposnáti, kolko se imájo báti, ako v' gréhu terdovrátni ostánejo. Rasdelim tedej govorjenje, inu rézhem: kolker bol ferzhen, inu korajshen je gréshnik sraven svojih pregréh, tolko vezh bi se mogel boshjih shib báti, njegov strah bi mogel velik biti, zhe je skus gréh saflushil hudo obiskánje; perva resniza; njegov strah bi mogel she vezhi biti, zhe sa volo gréha she ni tepen; je druga resniza; nar vezhi pa bi mogel njegov strah biti. Zhe je sa volo gréha sfer shé prishla zhes njega shiba, pa tepen se she ni pobolshal. Kerstiani! en navk, ktiri se posebno per-rajma sa val v' nashih zhash, li dobro premi-flite, kar bom govoril. Preden sazhnem, pro-fim sa navadno poterplénje.

I.

Strah gréshnika more velik biti, zhe je skus gréh saflushil tepenje. Eno zhudno per-godbo berem v' Jerem. preroku: *Kaj vidish Jeremias?* ga je prashal enkrat Bóg, *gospód!* je odgovuru prerok, *vidim zhujezho shibo, shibo, ktira je polna ozhi.* Saréf! lepa podóba boshje pravize; ona je ena shiba, kir tepe, ona je shiba polna ozhi, kir smiram bistro gléda na tiga, ki greshi. *Ni drugazhi,* pravi prerok Amos: *ozhi gospódove smiram gledajo na gréshno kra-*

kraljestvo. Inu, o koliko bistre so te ozhi? kako vse na tanko vidio! ne so, kakor nafhe, deb' per preveliki svetlobi al prav, al per preveliki tamoti zel nizh ne vidile; Bóg ne gleda, kakor zhlovek, on vidi prav, on vidi vse, on vidi vselej, ne tamóta, ne skriti koti ne morejo odjiti njegovimu ozhesu; tedej gréshnik! vedit moresh, de ravno takó malo samoresh vbeshat boshji shibi, kakor malo se samoresh odtegniti boshjimu ozhesu. Sakaj kamor seshe boshje oko, tje sna dosezhi tudi boshja praviza, inu kir boshje ozhesa so smiram odperte, tak' samore boshja praviza tudi vselej vdariti. Keb' hotli poslushtat s' pasnimi vufshemi, bi sadofti flishali, kako glasno shumi shiba boshja nad nafhmi glávami, kaj je to boshje shuganje: *Gorjé gréshnimu folku! ludstvu, ktiro je s' krivizo oblosheno! gorjé hudobnimu semenu, gréshnim otrókam! gorjé temo, ktir se svojmu stvarniku soperstávi,* to, inu vezh drusiga taziga shuganja, ktirga je polno S. Pismo, posebno taisto, ktiro leti zhes terdovratne gréshnike, kaj je vse to drusiga, kakor strashno shumenje boshje shibe, pred ktirim bi se moglo trefti vsako zhlovesko serzé? Al vse to bi blo fhe malo, keb' shiba boshja nad nami li shumela, ona tudi ne neha sa zhaft boshjo se potégnit, sa to obzhutljivo pada shè dan danafhni zhes taiste, ktiri skus samo shuganje se ne pobolshajo. Devet sto lejt polnih nadlóg, terplénja, inu krishov, ktire smo tudi mi naslédili, je padala shiba boshja fila obzhutljivo zhes perviga gréshnika, Adama, ozhéta vsih naf, inu potim je bil gréshni svejt od zajta do zajta,

ta, kakor je pregréšhil, s' njó ojštro tepen, pervizh je vtonilo zélo zhloveštvo sunaj ofem gláv ob povsóttnim potópu, potim je ognen desh od nebél konzhal pet zelih mejšt, potim so se pogresnile zele mejsta fkus strašhne potrese, vezhkrat so sprasnile zele deshéle kushne bolesni; kolko Kajnov je blo fhe vdarjenih sa volo nevosfhivosti, kolko Faraonov sa volo terdovrátnosti, kolko Saulov sa volo nepokorshine, kolko Nabuhodonosorov sa volo prevsetnósti, kolko Ahabov sa volo krivize, kolko Jezabél sa volo nezhimernosti? berite, ktiri snate, ne famo S. Pismo, ne famo zerkvene, ampak tudi posvetne perpovésti, povsod bošte najdlí pergodbe bres fhtivila, ktire prizhajo, kako ojštro so bli od fhibe pravize boshje vdarjeni gréshniki. Gréshnik si tedej sabstojn perlisuje, de Bóg mu bo njegovo hudobio sanesil, inu h' njegovim pregréham ozhi saperel, on se strašno golfá, zhe to misli, Bóg temo, ktir greshí, ne bo sanesil; pomnite si to, ktiri imáte neframne govore, ktiri ste pohujshlivi v' sadershánju, nezhisti, sovrashni, opravilivi gréshniki! pomnite si to, Bóg vam ne bo sanesil, kir Bóg, vezhna praviza, vezhna svejtoft, gréh more pokórit préd, al potlej, enkrat pride gotovo plazhílo.

II.

Al jes dobro vém, s' zhem se golfá taisti, ktir vupa, de Bóg mu bo sanesil; on vidi pohujshánje v' mejstih, slabo sadershánje v' zirkvah, golfio, inu lakomnost per predajánju, inu
per

per kupzhíah, inu vender ne vidi, deb' Bóg leto strafal, sa volo tiga misli sam per sebi, Bóg se ne vlezhe tolko sa boshjo zhasť, k' se nad ozhitnim pregréhami ozhitno ne mashtuje, ampak jih dopusti, inu poterpi. O hudobna golfia! kakor deb' Bóg ne mogel na skrivnim tépsti, ja zel takó, de nobeden ne sposná; poglejte, komu se Bóg v' svoji jesi pregliha, inu bošte kmalo sposnáli to golfio, on pravi skus preroka Osea: *Jes sim Efrajmu, kakor mol, inu hishi Juda koker zhervojedna, jes sim Efrajmu kakor lévina, inu hishi Juda, kakor mlad lév.* Zhudna pergliha tepejózhihá Bogá s' molam, inu s' lévam, mol je zel majhna shval, ktira se komej vidi, lév je svir, pred ktiro se vsaki vstrašhi, mol sozhivje takó tiho konzhá, inu skasi, de se ne more zel nizh sazbutit kakó; lév strí tak shum, de se zhes hribe, inu doline raslega, vender mol, inu lév, obdva sta škodliva, s' samim tim raslozhkam, de mol na tihim, lév nasprót ozhitno s' hrupam škodo déla. Ravno takó se sadershí Bóg, kader tepe, sdaj je enak levu, kader gréshnika s' strashnim, ozhitnim ljudim vdari, s' nesnano, nevarno bolesnio, s' ognjam, s' povodnjam, s' naglo smertjo; sdaj se sadershí, kakor mol, k' poshle zhes gréshnika skrite shibe, majhno, pa dolgo bolesen, ponishanje, shalóft, vboshtvo, sraven pa naj se sadershí, kakor hozhe, refniza vender vsélej ostane, de gréshnika tepe, inu de njegovi jesi ne more nobeden vbéshat, nobeden soperstáti. Bóg, pravi ta modri, je samo sa to hotel, de na svejtu so bolezhine, inu terplénje, bolesni, nesrezhe, inu

ne-

nevarnosti, vojska, dragina, lakota, de imá
 všélej pred rókami oroshje, s' ktirim tepe grésh-
 nika. Zhe je pa temo takó, kako je vender
 mogózhe, de gréshnik gresbí, inu se vender
 ne boji boshje pravize? de gréshnik gresbí, pa
 vender shiví takó mirno, inu veseló, kakor
 deb' Bóg svoje rashalénje ne vidil, al kakor
 deb' ne hótél, al ne mogel vdarit, deflih gréh
 vidi? koku je mogózhe, de gréshnik per po-
 gledu boshje shibe, ktira nobenmu ne sanashta,
 ne li famo boshjo pravizo ne potoláshi, ampak
 jo sraven she smiram drashi, inu serdí? de
 gréh ne li samo nózhe sapustiti, ampak ga sra-
 ven, inu smiram déla? kako je mogózhe, de
 mladi folk ne sapusti nezhistote, de premoshni
 ne sapusté svoje prevsetnosti, inu bahánja, de
 kupzi, inu baratavzi ne sapusté golfie, inu la-
 komnosti, de shenski spol ne sapusti napuha,
 inu nezhimernosti, de kerštiani ne sapusté, kri-
 vize, inu sovrashtva? Dobro vesh! o zhlovek!
 de gréh ne bo ostal bres strafe, inu ga vender
 she strish? kakshina slepóta! boj se, o zhlo-
 vek! zhe imásh sdravo pámet, boj se boshje
 shibe, boj se je takó, de strish terdnu naprej-
 vsetje, Bogá rasháleniga potolashit skus pokó-
 ro, inu njega nigdar vezh referditi skus pre-
 grého; profi ga sa odpushánje, de pokashešh,
 de se ga bojišh, inu v'to, kar obshálujesh,
 nigdar vézh nasaj ne padi; boj se gospóda, inu
 de te ne sadéne njegova shiba, vsami mu jo is-
 rók skus pokóro, inu sdihuj po góstim s' Da-
 vidam: *Ne tepi me v' tvoji jési, o gospód! ne*
pogubi me v' tvoji serditosti, ampak vsmili
se zhes me po miri tvoiga vsmilénja, inu sa-
nesi

neš mi, kir sposnám, inu obshálujem svojo
pregrého!

III.

Strah gréshnika more s'he vézhi biti, ako
sa volo gréha ni tepen. Gospód ozhe! sakaj
naš takó strašhite, bi snal rézhi eden, al dru-
gi, sakaj nam nebó takó strašno malate, de je
s' všim ojstrim oroshjam prevideno zhes grésh-
nika? Jes fim tudi gréshil, inu sa volo tiga
vender frezha od mene, inu od mojih ni vsela
flovó, stréla me s'he ni sadéla, nefrezha nobe-
na s'he zhes me ni prišhla, fim gréshil, vender sa
volo tiga se mi ni nizh hudiga pergodilo. Kogá?
gréshnik! ktir takó govorish, al mislish, se ti
ni nizh hudiga pergodilo, k' si gréshil? tak' ne
dershish sa nizh hudiga sgubleno boshjo milost,
sgubleno saflushénje dobrih dél, perkraténje
boshjih dobrót, negotovost, v' ktiri shivish,
al bosh odpushánje dobil, al ne, al vse leto ne
dershish sa nizh hudiga? S. Jeron. ti povej,
de rayno leto je ena narvezhih shib, s' ktiro se
Bóg zhes gréshnika moshtuje, ako mu svojo
jeso ozhitno obzhutit ne da. Rasháleni Bóg ni
nigdar takó serdit, kakor takrat, kader svojo
serditost ne pokashe, véste, sakaj? sa to, kir
Bóg, kader šturjen gréh prezi tepe, kaker en
šzer rashálen, pa vender s'he všmilen ozha
shelí, deb' se gréshnik spreóberní, inu spokó-
ril, ako pa svojo jeso nasaj dershí, inu ne vda-
ri, tak' hozhe, de gréh sam si imá sa vrazhílo
biti, kir tedej je to ena nespasnana shiba, tak
je tolkajn bol strašna, kir ne li samo gréh ne
sbri-

sbrishe, ampak dolg svifha, sa volo tiga je to tepenje od enga Bogá, ktir svojo serditóft, inu jeso ne misli doli poloshiti. Leto je dobro sa-
stopil prerok Isaia, ktir, k' je vidil od ene platí pregréhe tiga folka, od druge platí pa nobene boshje strafe, je savpil polhen shalofti:
O moj Bóg! tak si se takó mózhno zhes nas raserdil, de si zel svoje ozhi od nas odverníl, deb nas tolko ojštreišhi strafal! ti si nas na-
shinu poshelénju zhes pustil, de bosh nad nami gréh s' gréham strafal, kaj bo sa nas?
Toko je jézhál boshji prerok, kir je védel, kakfhina velika strafa je to, kader gréshnik sa volo gréha ne bo pokórjen. Inu ravno sa to je rékel Tertul. de tisti je srezhen, ktirmu Bóg snamine svoje jese na snánje da. Sdaj gréshnik! oflepen skus zhasno srezho rezi she, zhe si vupash, jes sim gréshil, inu kaj se mi je sa volo tiga hudiga pergodilo? al more kaj bol hudiga biti, de sa volo tvojih gréhov od Bogá she ni si strafan, kir morbit Bóg v'temu shivlénju odlásha shibo, de te bo vdaril, inu tepel po smerti v' vezhnosti. Ja modri Sirah zel pravi, de gréshnik, ktir sa volo gréha v'temu shivlénju ne bo tepen, je dvakrat nesrezhen, pervizh tepe Bóg gréh s' gréham, dokler ga poterpeshlivo pregleda, potim pa, k' se bo sazhel zhes gréh mashtvati, ga bo tolko bol ojštro strafal, kolkor dalj zajta je s' gréshnikam poterplénje imél. Nikar tedej nobeden ne rezi, jes sim gréshil, vender se mi ni nizh hudiga pergodilo, sakaj *Bóg je poterpeshliv plazhnik*, pravi S. Duh skus modriga, *on dolgo poterpeshlivo gléda, inu se nasaj dershi, kir je*
po-

poterpeshliv , al na sadne se raserdi , inu strashno vdari , kir je plazhnik. De je vle leto refnizhno, vam bom is S. Pisma v' drugimu delu svojga govorjenja skasal.

I.

Bóg je hotel skasat svojo jeso nad Amalezhanni, kakor jo je skasal lanko leito nad krainzi, inu je sapovedal Saulu skus Samuela preroka, de ima oroshje vséti, inu se bres odlashanja zhes Amalezhane vsdignit; inu premislite, kako oistro je blo Saulu to sapovedano! pojdi, je rékel Bóg po preroku, podavi Amalezhane, inu v' njih deshéli kamena vérh kamena ne pufti, pomóri moshé, inu shené, otróke, inu odráshene, revne, inu bogate, niskiga, inu visokiga stanú, krala, inu podloshne, vse more vmréti, zel nevumna shvina more pod tvojim mezham pasti. Pa kaj so Amalezháni pregréshili, de so od Bogá takó oistro obiskani bli? poslušajte, Bóg sam povéj, kir pravi: *Jes sim vse premislil, kar so Amalezhánje Israelzam stíli, kako so se jim na poti soperstávilí, k' so shli is Egipta.* To ljudstvo je blo takó sanikerno, de se je vupalo Israel sovrashno popásti, k' so is Egiptovske sushnosti shli v' oblubleno deshélo Kanaan. Vezhni Bóg! ref je szer, to diánje je blo hudobno, al vender preteklo je shé shtir sto lejt, kar se je to godilu, tedej bi shé moglo sdavnaj posableno biti; al Bóg odgovorí: nizh ni posableno, na vse to se she dobro spomnim, dosdaj sim poterplénje imél, sim molzhal, al sdaj se ho-

zhem

zhem moshtváti, de bo vedel svejt, de gréh, ako bo tudi od mene na en zajt poterpeshlivo prenesen, na sadne bo vender strafan, Bóg je poterpeshliv povrazhvavz. Gréshnik! ktir se per svoji zhasni frezhi vesélísh, kaj pravísh h' temu? al she mislísh de sraven svoje hudo-
bie samores'h rézhi: jes sim gres'hil, inu kaj se je meni sa volo tiga hudiga pergodilu? li po-
zhakajen malo, vidil bos'h, kolko jih je blo, k' so ravno takó govóрили, al mogli so na sad-
ne dragó plazhovati. Tukaj eden sdihuje v' ve-
likih bolezhinah dolge bolesni, inu te bole-
zhine si fkus nepoterpeshlivoost, inu godernán-
je she sam pohuj'sha, povejte mu, de naj se
spomni na gréshne déla svoje mladosti, inu de
sdaj se moshtuje nad njim vezhni Bóg, ktir je
takó dolgo poterpeshlivo molzhal; Bóg je po-
terpeshliv povrazhvavz! tam eden se shiví
s' kruham solsnim, se snájde v' pomankánju, inu
v' revf'hni, povejte mu, de se imá spomnit na
svojo sapravlivoost v' piánzhvanju, v' jegráh. Bóg
je vse to dolgo poterpeshlivo glédal, je mol-
zhal, al sdaj se nad njim mashtuje, sakaj Bóg
je poterpeshliv povrazhvavz! Povejte leto dru-
gim, ktiri so menili, de Bóg bo njih pregréhe
posabil, povejte jim, ako kaj terpé, de kriv
tiga je njih napuh, njih pohuj'shanje, njih bres-
virno sadershánje. Spovdniki so jih opomin-
vali, pridigarji so njih svarili, al oní so se k'
v'simu temu smejáli, sdaj je njih sadéla shiba
boshja, nimájo se zhes to zhudit, sakaj Bóg je
poterpeshliv povrazhvavz. O lubi moji! ne
golfajte se, shuganje boshje ni sabstojn, ako sdaj
ne vdari, bo saréf enkrat mahní. Boj se te-
daj

daj Bogá, o zhlovek! kader te tepe, al boj se ga she vezh, ako odlášha; tak je bil strah S. Bern. k' je rékel: *O ozha vsmilenja! jesi se zhes me, pa s' tako jeso, ktira me bo na pravo pót nasaj perpelala; tvoja jesa, ako po slurjenimu gréhu hitro zhes gréshnika pride, je snamine tvóga vsmilénja, al zhe dolgo odlášha tepsti gréshnika, o takrat gorjé njemu, kir sodit je, de zhutil bo jeso tvojo skus zelo dolgo vezhnost.*

II.

Strah gréshnika more narvézh biti, ako ga je szer Bóg sa volo gréha obískal, pa vender se ni pobolšhal, sposnáti moremo, de per shibah, ktire Bóg v' temu shivlénju zhes naš poshle, je vsélej vézh vsmilénja, kakor ojštrosti, sa to pravi prerók Abakuk: *Zhe se tudi jesish, o gospód! se vender sraven na vsmilenje spomnish, kakor deb' hotel rézhi, de jesa boshja ni ferd te pravize, ktira se mashtvati sheli, ampak sad vsmilenja, ktiro hozhe gréshnika pobolšhat, inu isvelizhat, kakor arzat is lubesni prot bolniku daje nar ojštrishi, nar grenkejšhi sdravila takrat, kader sagléda, de drugazhi ni sdravja vupat, ravno takó Bóg kashe nad gréshnikam ojštrost svoje pravize takrat, kader vidi, de takó rékozh drugazhi ga ne more sbuditi h' pokóri, inu h' pobolshánju. Pa lubi moj! kdo ne bo fklénil s' tigá, kolko se imá báti taifsti, ktir tudi tepen se vender ne pobolšha, ampak vse délo boshjiga vsmilenja h' nizh strí, inu ne néha klizat jeso rashaleniga Bogá? Réf je, de*

de taisti, ktir ravno takrat, k' zhuti boshjo fhibo, vender fhe gresní, s' vézhi nehvalesh-noftjo, s' vézhi prefhirnoftio gresní, kakor en drugi, kir ravno takrat rasháli Bógá, kader ga Bóg hozhe na pravo pót nasaj perpelati, kir med tepenjam se bráni ponishat, inu ravno to ne porájta, kar ga h' pokóri pergajna? kaj tedej se nima báti taisti, ktir se rashaleni dobroti boshji fhe soperítavi? Berem v' S. Pismu, de, k' je vidil Bóg, de njegov folk sraven vsih fhib v' hudobii smiram terdovráten oštáne, mu je rékel osnanit fkus preróka Ezehiela, de bo pu-ftil vgafnit véf persadévk, ktirga je dosdaj imél, sa svoj folk isvelizhat, inu de h' kasnu se zhes njih nizh vezh ne bo raferdil, njih nizh pokóril. Bóg fkus to ni hotel tolko rézhi, kakor de vsa jesa zhes gresníni folk bo doli poloshil, ampak de tiste jése jim ne bo vezh pokasal, ktira je so vsmilénjam smeshana. Ta fhiba, o kerstiani! je ta nar strashníshi, ktira samore gresnínika sadeti, sakaj kader enkrat Bóg svojo so vsmilénjam sdrusheno jeso doli polo-shí, bo sapufhen gresnínik v' enmu miru, ktir je hujshi, kakor vsaka vojska, v'temu miru se gréha pervadi, gresní, inu se smeja, gresní, inu se fháli, gresní, inu mirno spí, gresní, inu veseló shiví; bres tiga, deb ga pekla véft, deb ga pobolshalo opominvánje, al deb ga vstrashilo shuganje, inu boshje tepenje. Leto kerstiani! je taista shalofina slepóta serzh-na, ktiro S. Bern. takó popishe: *Taisto serzé je terdovrátno serzé, ktiro ne bo od lubesni ogreto, ne fkus dobróto omehzhano, ne s' prosh-no nagneno, ktiro shuganja ne porájta, inu*

zel

zel pod jhibo je she terdovrátnišhi. Ta slepóta, ta terdovrátnost je ta nar hujšhi fhtrafa, ktira more sadeti gréshnika, kir nefrezhno smert, inu vezhno pogublénje saboj vlézhe, sakaj S. Duh fkus modriga pravi: *Terdovrátnimu serzu se bo na sadne hudo godilo.* Poglejte, v'tak' shaloften, v'tak' nefrezhen stan pride taisti, ktirga sa volo gréha Bóg sizer tepe, pa vender se ne pobolsha.

III.

Ozhitno prizho tiga imámo nad Faraonam. Nigdar zhlovek na svejtu ni bil od Bogá tolkajn ftiskan, kakor Farao, pa vender ni sam v' se fhél, se ni pobolshal. Kako strashno mu je shugal vezhno pravizhni Bóg, kako ojstro ga je tépel, vender je blo vse sabstojn, ostudne shvalí so hishe zeliga Egipta nadleshvale, tamá je vftála po zeli deshéli, nesnane bolesni so prishlé zhes vse ludí, vse vóde so ble v' krí spremenjene, mashtvavni Angel je v' eni nózhi vse pervorójeno pomoril, inu sraven vsiga tiga se prevsetni kral pred Bógam vender ni poni-shal, je bil she smiram terdovrátnišhi. Pa sej vémo, kaj se mu je na sadne sgodilo; po tolkaju fhibah, ktire ga ne so pobolshale, je prish-la sadna fhiba zhes njega, ktira je njegovo truplo v' krivavimu morju, dusho pa v' peklenski-mu ognju pokopála. Ravno to zhaka vse taiste, ktiri s' hudo nozhejo sposnáti róko boshjo, od ktire fhibe pridejo. Strashna nefrezha! ktira jih zhaka; ti je pomajnschal Bóg tvoje premo-shénje, o zhlovek! debi pomajnschal tvojo ofhab-nost,

noſt, inu prevſetnoſt, ſpoſnaj, to je boſhja róka, ſa oſdravit te od kuſhne bolesní nezhiſtóſti: ti je Bóg ſkus bolesen odusel ſdrávje, ſpoſnaj, to je boſhja róka; ſa udarit tvojo lakomnoſt: ti je Bóg odvſél ſrezho per goſpódarſtvu, ſpoſnaj, to je boſhja róka; al kolko jih je, ktiri ſkus vſe ſhibe ſe vender ne dajo pobolſhat! dokler krivize, golſie, ozhitne odertie ne nehajo, ſramoſhlivóſti v' govorjénju, v' obléki, v' ſadershánju ſe ne vidi, poterpeſh-
 livoſti v' terplénju, inu v' krishih ni najti, kolker vézh Bóg tépe, tolko vézh ſe gréha ſtrí, al ſe ne pravi leto v' tepénju, kakor Farao, terdovráten biti? ſe ne pravi to klizat zheſ ſe neſrezhno ſmert, neſrezhno vezhnoſt, ktira po beſédah S. Duhá vſim terdovrátnim ſerzam naprej ſtoji? O lubi moji! zhe je kdo med vami, ktir jezhi od ene platí, de more veliko terpéti, od druge pa gréh nózhe ſapuſtiti, temu ſhuga S. Apoſtel Paul s' timi beſédami. *Po ſvoji terdovrátnoſti, inu po ſvojmu neſpokórjenimu ſerzú ſam ſebi jeſo nakopavaſh na dan jeſe.* Sraven krishov, neſrézh, inu terplénja, s' ktirimi te obíſhe vezhni Bóg, ako ſhiviſh ſmiram hudobno po navukih poſvetnih, po no-
 tridajánju hudizhovmu, inu po ſvojmu gréhnimu nagnénju, imaſh védit, de na dan tvoje ſmerti bo zela jeſa boſhja zheſ te padla, ktiro ſdaj ſanizhujesh, k' je s' vſmilenjam ſmeſhana. Kaj boſh odgovóril per ſodbi boſhji, kader ti bo pokasal Jeſuf tvoj ſodnik, de vſe hudo, kar je v' tvojmu ſhivlénju zheſ te poſlal, drusiga ni blo, kakor lubesni polne pomózhi, ſkus ktire te je ſhélel od ſvejta odtergat, k' pokóri,
 inu

4 ^{ten} Pont. nach Pfingsten . . .	50
Ersten Jun im besten Empfang mit Maria	1
Ersten Erst Heyn	22
Ersten nach f. Hagen	40

S' ofnim, al sadnim sveskam bo konzhan
ta Dèl Nedelkih Pridig, s' katerim
bo tudi fklènen posebni Titel,
inu Kasavz (Regifhter,)

NEDELSKE PRIDIGE

od

P. PASHKALA SKERBINZA,

Guardiana inu Fajmosntra v' Lublani per
Materi Boshji pred mòstam
na svitlobo dàne.

I. DEL.

SEDMI SVESEK.

Se dobio per Adámu Heinrihu Hohnu
tvojo na starimu tergu Nro. 157.
mu vsma
delaj s' n
ampak b
kórjenim

1 8 1 3.

inu h' boshnófti navishat, na svejtu ozhistit, deb te ne blo potreba pogublat v' vezhnosti? kaj bosh imél per temu previshanju dozhat drusiga, kakor zhutit po shibah vsmilénih shibe te pravize, po shibah, ktire bi te ble iméle pobolshat, pasti v' terplénje, ktiro bode tvojo terdovrátnost plazhvalo, pasti is majhnih pokór zhasniga shivlénja v' strashne terplénja nesrezhne vézhnosti. Ne postávimo se v' takó nevárnost, o kerštiani! vsaki imá svoje krishe, kir vsaki imá svoje pregréhe, strimo tedej tako, de nadloge, ktire poshle zhes nas vezhni Bóg, nam ne bodo h' pogublénju, ampak na timu svejtu h' pokóri, inu h' pobolshanju, po smerti pa k' isvelizhanju, inu vezhnimu plahilu.

Sa volo tiga, kir je temu takó, mózhno shélim, deb' si is donashniga navuka strili dobre misli, inu previdnóft sa vashe prihodno isvelizhanje, strah more biti sa vsaziga gréshnika, ktirga toshi véft, de je veliko pregréshil, kir na gréh more priti pokorílo, al préd, al potlej, al v' temu, al v' prihodnimu shivlénju, enkrat v' vezhnosti; sa volo tiga, kir vsi smo gréshili, moremo tudi vsi ta strah iméti, sdihnimo tedaj k' Jesufu: *lubi Jesus! polni shalvánja leshimo per tvojih nogah, inu prosimo sa vsmilénje, gréshili smo, rës je, rasdrashili smo tvojo jëso, saflushimo tépeni biti, al h' tvojmu vsmilénju perbejshimo polni savupanja, ne delaj s' nami, kakor s' tvojimi sovrashniki, ampak bodi prot nam vsmilen ozha prot spokórjenim otrókam, kir to, kar smo strili, is*

*serzá obshalujemo, inu oblubimo sanaprej
 v' resnizi se pobolshat. Drugizh ste vidili, de
 she vezhi strah more biti gréshnika, ako po-
 tim, k' je pregréshil ni tépen, sa volo tiga,
 kir ozhitno je, de snajdejo se med nami taki,
 ktirih shivlénje ni po boshjih, ne po zerkvenih
 sapovdah pomerjeno, pa vender sraven tiga se
 jim dobro godi, ne zhutio nobene shibe, o
 profimo sa take, ti so v' nevarnosti svojga po-
 gublénja, kir po smerti jih boshja jésa zhaka.
 Lubi Jesus! nikar jim v' temu shivlénju ne sa-
 nashaj, obishi jih s' tvojo pravizo, de se is
 njih gréshniga spanja sbude, de gréh sposnajo,
 inu objokajo, de sadobé pred tvojo milost, inu
 gnado, préden jih pred sodbo poklizhes, sa-
 kaj ako jih bosh sdaj pokóril, dokler snajo
 skus shibe pobolshani biti, je velika srezha sa
 njih, al zhe jim sdaj sanesesh, de skus zhasno
 srezho oslepleni v' gréhu vmerjo, tak je djano
 njih isvelizhánje. Trekizh ste vidili, de nar-
 vezhi strah more biti gréshniku, ako ga szer
 sa volo gréha Bóg tépe, pa vender sraven ti-
 ga ni pobolshan. O lubi Jesus! vari vse préd
 tako terdovrátnostjo; sahvalimo te sa tvoje
 vsmilénje, s' ktirim nas na temu svejtu obilno
 s' nadlógami, inu s' terplénjam obkladash, kir
 vemo, de skus to drusiga ne shelish, kakor
 nas tukaj ozhistit, de nam bosh v' vezhnosti sa-
 nésel; daj nam gnado, de si tvoje shibe bomo
 k' pridu strili, taiste hvaleshno prejeli, poter-
 peshlivo prenesli, kir tako bomo na temu svejti
 dolg nashih gréhov sbrisali, tvoje vsmilénje
 sadobili, po smerti pa dosegli sa nasho poter-
 pesh-*

*peshlivost vezhno plazhilo v'nebésh. To gnado
prosim sam sa se, sa vse moje farmane, inu
prizheózhé poslushavze, vslishi me, o Jesus!
Amen.*

PRIDIGA

Na novo léto al gód obrese Jesusove.

*K'je blo déte obrésano, so mu dali imé
Jesus. Luk. 2.*

Komaj je po rojstvu Jesusa Kristusa ósem dní
preteklo, je shé sazhel sa naš krí prelivat, inu
terpéti, on je hitel tudi odsvunaj ozhitno sa
tiga shtét biti, kar je bil, namrezh Jesus, to
je isvelizhar, shé njegovo spozhetje je blo sa-
zhétik našhiga odreshénja, kakor hitro je zhlo-
vek postal, se je shé dal sa naš v' dár svojmu
ozhetu, kakor je sazhel, takó je naprej pelal,
inu ni popréd nehal sam sebe sa naš darováti,
dokler je ta dár na krishu konzhal, kir je du-
sho gori dal, inu sklenil svoje shivlénje. Dosti
smed naš jih je doséglo moshko starost, bres
tiga, deb'bil eno kaplo spotil, she majn kej
krivi stozhil sa svoje isvelizhanje, glé-
dali so szer po vsih krajih svejta, li na nebésa
ne, skerbéli so sa vse, li sa svoje isvelizhanje
ne, sa vse so si persadeli, li sa to ne, deb'po
smerti vezhno frezhni bli; so se sa vse trudili,
5 * pred

pred svejтам si prav imenitno imé striti, al deb' bli slushabniki, perlati, otrózi boshji, ni blo skerbí, sa to, so mislili, imájo she došti, zhasa, to se sna tudi na konzu shivlénja sgoditi. Takó je per nekterih mladost preshla, takó je prishla starost, takó so pretekle lejra, takó je sgublen zajt, ena sguba! ktira nigdar vézh ne bo mogla popravljena biti. Ako zhlovek kaj sgubí, kaj saprávi, terpí po sgubi shkodo, sna she vsélej vupáti, de shkoda sna popravljena, to sgubleno sna spet najdeno biti, pa naj rézhe kdo, zhe je v' stanu, de samore spet najti, nasaj sklizat taisti zajt, ktirga je enkrat sgubil, inu sapravit? *Vse, kar imámo, pravi S. Bern. nam je li posvójeno, sam zajt nam je v' last dan, zhe shaluješ, inu jokash, o zhlovek! ako sgubish to, kar ti je posvójeno, kar tvoje ni, al bosh bres shalosti, s' suhimi ozhmí, kir sgubish to, kar ti je lastnó, kar je tvoje?*

Al se bosh spokóril, gréshnik! inu bosh isvelizhan, al bosh v' nepokóri ostál, inu pogublen, eno med tema se bo réf sgodilo; ako se ne bosh spokóril, inu bosh pogublen, vésh, kaj bosh v' peklu narvézh, pa smiram sabstojn shélel? to, kar se per Jobu bere: kdo bo meni dal takó biti, kakor sim bil v' poprejshnih meszih? kakor sim bil v' dnévih svoje mladosti? Ako se pa sgodí, de se bosh obernil od póti pogublénja na pót isvelizháuja, de se bosh spokóril, inu sizer resnizhno, kakor Augustin, tak' te ne bo nizh bol peklo, inu bolélo, kakor ta misel, ktira je Augustinu tolkajn sols isto-

zhi-

zhila, de popréd se ni fi h' Bogú obernil, inu svojmu stvarniku dál svoje serzé; *Preposno*, je sdihval Aug. *preposno sim te sazhel lubiti, o vezhna lubesen!* Ti szer ne bošh védel, kakó bi mogel Bogá sadošti sahvaliti, de je prišhel vender dán, k' fi sazhel Bogá v' resnizi lubiti, pa se bošh tudi komaj dal potolashit, de ta dan ni popréd prišhel, de fi takó dolgu odláshal. Poglej, o zhlovek! al bošh isvelizhan, al bošh pogublen te bo vender vŕšelej neisrezhenó péklo, d' fi zajt samudil, inu sgubil, sakaj? sato, kir sgubá zhasa je shkodliva sguba, framotna sguba, velika sguba. Inu kir danas sazhnemo spet novo lejto, inu morbit sa nekteriga smed nas to sadno, sim sa dobro sposnal vas opominat, glejte na zajt, nikar ga nepridno ne sgubite, sakaj sguba zhasa je sama na sebi *velika* sguba; sguba zhasa je sa nas filo *shkodliva* sguba; sguba zhasa je pred boshjimi ozhmí framotna, *samerliva* sguba. Lete tri resnize preden vam na dalaj rasloshim, prošim sa poterplénje.

I.

Sguba zhasa je sama na sebi *velika* sguba. Zhe taisti velikost ene sgube ne more sposnati, ktir nesposná popréd zéno te rézhí, ktiro je sgubil, jes ne vém, kaj bi šturil, deb' vam zéno, inu vrednost zhasovo prav pred ozhí postávil, deb' sadošti sposnáli, kakó velika je sguba, kader se zajt sgubi. Zhe prašham sato nevernisthke vuzhenike, mi odgovorí Seneka: *De zajt je med vsim rézhmí nar drashji rézh*; zhe pra-

prafham sa to zerkvene ozháke, mi povej S.
 Bern. *De nizh ni takó drasiga, kakor zajt;*
 zhe prafham sa to S. Pismo, mi odgovori S.
 Duh fkus modriga: *Moj fin! glédaj na zajt.*
 Vše to je prav, al is tih odgovórov fzer safto-
 pimo, de vrednost zhasova je bres konza ve-
 lika, vender dno té vrednosti is tih odgovórov
 fhe ne moremo saftopiti, De vam vender letó,
 kolker mi je mogózhe, dopovém, fi bom vše
 persadel, poslushajte: is plazhila, ktiro se sa
 eno rézh prejmé, se sposná vrednost te rezhi;
 ktira bo plazhana, tedej vam hozhem filni do-
 bizhek, ktirga fi snamo ftriti, ako zajt dobro
 oberremo, nesapopadljivo vrednost zhásovo fka-
 sati, inu ozhitno ftriti. Povejte mi, kob vi
 flishali, de bogat, inu moder kupiz je sa en
 fami shlahtni kamen dal vše svoje premoshénje,
 kaj ne? bi se sazhudili, inu bi rékli, ó kakó
 shlahnten more ta kamen biti. Sdaj pa premi-
 flite, kaj tisti perdobí, ktir sna zajt dobro
 oberniti, inu boste sposnáli vrednost zajta.
 Veste, de gnada boshja je takó draga, de v'
 svoji zéni vše prestopi, kakor vuzhi S. Tom.
 Aquin. gnado boshjo samore pa zhlovek li sa-
 mo v' zajtu sadobiti, ako ga dobro, inu pridno
 oberne; véste, de nebéfhko veselje je takó
 plazhilo, de se po besédah S. Paula zel sapo-
 p fti ne more: *Kir nobeno okó ni vidilo, no-
 beno uho ni flishalo, nobeno zhlovesko serzé
 ni sapopadlo, kar je Bóg perpravil tim, ktiri
 ga lubio.* To plazhilo pa se samoreli v' zajtu sa-
 dobiti, inu tolkain vézhi biti, kolker bolshi bo
 zajt obernen; véste, de taka frezha, ktira kon-
 za nima, je neisrezhena, taka vezhna frezha
 se

se sna pa li v' zajtu sadobiti, sato pravi S. Jeron. *Sa en kratik dobro obernen zajt se sna zela dolga vezhnost dobiti.* Kaj fhe vezh? véste, de Bóg je nar vézhi, neiskonzhna dobrota, inu to dobroto snamo li v' zajtu sadobiti; sdaj fklenite is vliga tiga, zhe per vfaki menj, per vfaki kupzhíi more to kar se da, s' tim kar se prejme, eno vrednost iméti, kaj hozhmo sdaj od vrednosti zajta fodit, sa ktirga, ako bo dobro naloshén, se kupi gnada boshja, nebélhko vesélje, frezhna vezhnost, inu sam Bóg? kratko fzer, pa do konza dobro je rékel S. Bern. *De namrézh zajt tolko velá, kolker Bóg.*

II.

Kir pa zhlovek dobróto takrat fhe li prav sposná, kader jo sgubí, prashájmo svetnike v' nebésih, inu pogublene v' peklú, kaj ménio od vrednosti zajta, kir obdoji vézh zajta nimájo; véste, kaj pravio? svetniki, deflih gore od boshje lubesni, vender ne morejo nobene nove gnade vézh saflushit, svoje vesélje nizh vézh povíshat, kir nimájo vézh zajta; pogubljeni, deflih v' ognéni pézhi bres nehánja s' narvézhi shalvánjam preklinajo svoje pregréhe, vender ne morejo nobenga vfmilénja, nobenga odpúshánja vupat, kir jim zajta manka. Inu o kakshino vesélje bi blo preklétim, keb' jim Bóg li fhe eno samo uro zajta perpuftil, vesélili bi se, kir bi v' tej uri samogli svoj dolg plazhat, inu refhit se is fushnósti, v' ktiri konz jemló. Zhe tedej zéna, inu vrednost zajta je takó velika, zhe

zhe v' zajtu se samore tolko saflushit; al ni-
mam rézhi, de sguba zajta je sama na sebi bres
konza, velika sguba? kir, ako se zajt sgubi,
bo sgublena gnada boshja, nebéfhko veselje,
frezhna vézhnost, inu Bóg. Inu vender fkoraj
ni na fvejtu rézhi, ktiro bi ljudje takó malo
obrájtali, kakor zajt; kdo more bres shalofti
glédati, kako sanikerno sapravljajo dnéve,
meize, inu lejta taifti, ktiri so v' posvetne
opravke vsi samifhleni, inu drusiga ne fkerbé,
kakor svojo zhasno frezhno ifkat? ktiri, k' se
podado na mehko shivlénje, svoje ure takó
rasdelé, de sa volo dolsiga spánja prekratke ju-
trajne ure sgubé pred fhpéglam, dan v' objis-
kanju drusih nemarnih blasín, vézher v' gréfh-
nih jegráh, inu pianzhvánju? al ni so to taifti,
na ktire gré, kar pishe neverni vuzhenik Sene-
ka: de en velik dél svojga shivlénja poshénejo
v' hudobnih délih, fhe en vézhi dél v' fmerd-
livi lenóbi, inu tokó vse dní sgubé; al ni fols
vrédna taka sguba, kakorfhna je sguba shlaht-
niga zajta. Kaj bi pazh rékli od taiftiga zhlo-
veka, ktir bi sedél per vódi, ktira je polna
slatá, frebrá, inu shlahnih kamenov, inu on
bi pobiral péfek, polshove lupíne, inu trohli-
vi les; nevumnik! bi rékli, frezho imáfh pred
nosam, po jo samudifh, is té vode bi snal ve-
like bogatíe vun dobiti, inu se mudifh per
otrozhiáh. Ravno takó velika je nevumnóft zhlo-
veka, pravi S. Bafil. ta vóda je zajt nashiga
shivlénja, ktiro hitro naprej tézhe, inu se ne
da nasaj dershati, bogata voda, ktira imá v' sebi
dofiti sa obogatit nasho dufho, sraven té vode
se snájde zhlovek, ktir shiví v' zajtu, al ne-
vum-

vumni zhlovek pusti na stran dragôte, ktire so mu pred nosom, inu se mudí per otrózhjih jegrazhah, per nezhimernostih. Ja takó je, kerstiani moji! inu nizh drugazhi, zajt bo obernen sa nizh vredne rezhi, sa to pa, na ktirim je vse leshezhe, zhlovek zajta nima; ja zhlovek na sgubo zajta takó malo gléda, de si zel skerbnu smishla, kakó bi mogel zajt nepridno spraviti; prafhajta tiga, kaj déla v' tovarshstvu, al na vafi stojezh v' derháli, prafhajta uno, kaj déla v' vezherni drushini, jes se sadershim tukaj, pravi ta, inu una, de zajt prejde, kir ne vém, kaj bi délala, mi je dolg zhas. O odgovór! nevréden kerstianshkiga jesika, *ne vésh, kaj bi pozhel*, te prafha S. Bern. *ti je dolga ta ura, v' ktiri bi snal svoje gréhe pokóriti, gnado boshjo sadobiti, nebésa saslushit, sa tó samo je Bóg tebi to uro dal, inu ti si vupash rézhi, de si hozhesh kratik zhas délat, dokler ura prejde, de ne vésh, kaj bi pozhel?* O kerstiani! keb' vi li enkolko taitte luzhi iméli, ktiro so iméli svetniki, saréf bi zajt takó ne sgubvali, kakor ga sgublate, al kir vrednost zajta ne sposnáte, sa tó ga takó malo zhislate. O fols vredna flepóta!

III.

Sguba zhasova je sa nas do konza shkodliva sguba. Kar sim dosdaj govoril, bi shé moglo sadofti biti sa vas preprizhat, kakshino veliko shkodo terpimo per sgubi zajta, sakaj zhe vsaka sama na sebi velika sguba more shkodliva biti, se po pravizi skléne, de, kir

sgu.

sguba zhafova je narvézhi sguba, tudi fhkoda, ktira nam is te sgube pride, more narvézhi biti. Nad tim ni zel nizh se pomishlat. Inu kar fhkodo sa volo sgube zajta nar vézhi strí, je letó, kir ne more po nobeni póti vézh popravljena biti. Velika je fhkoda, kader sgubísh dnárje; al so ti po tatinski róki oduseti, vender ta fhkoda sna popravljena biti, ako dnárje najdesfh, al so ti poverneni: velika je fhkoda, kader je skus opravliv jésik zhaft, poshtenje, inu dobro imé sgubleno, al kader lash opravlanja je rasodéta, bo dobru imé spet poverneno, fhkoda je popravljena; velika je fhkoda, kader se sgubí sdravje, vender sdravje sna spet skus sdravilsko pomózh nasaj dobleno biti; neisrezhenó velika je fhkoda, kader se sgubí shivlénje, vender tudi letó sna, zhe ne drugazhi vsaj skus zhudesfh spet nasaj dobleno biti; al zajt, k' je enkrat pretékel, k' je sgublen, sa kakshino zéno ga je mogózhne spet nasaj sklizati? zhlovek! bosfh sklizal kdaj nasaj taiste ure, ktire si v' lenóbi sapravit? bosfh dobil kdaj nasaj taiste lejta, ktira si sgubil v' nezhimernosti, v' slastih, inu v' kratkih zhasih? bosfh perpravil kdaj nasaj taiste mesze, ktire si sgubil v' zhasnih sferbéh, v' posvetnih opravkih, bres tiga deb' bil sraven na Bogá, al na svojo dusho mislil? nikoli, inu nigdar, zajt, k' je enkrat sgublen, se ne more nigdar vézh najti, zajt, k' je enkrat pretékel, se ne da nigdar vezh nasaj sklizáti. Ja, sam Bóg, v' ktirga mogózhnih rókah so vsi zhudeshi, inu zhudi, ne more striti, deb' sgublen zajt sgublen ne bil, en nov zajt samore sfer vstvarit, al sgublen

len zajt ne more vézh nasaj poklizati. Inu ravno leto je, kerštiani moji! kar sgubo zajta sa naš tolkajn škodljivo strí, kir letó je sguba, ktira se ne da nigdar vezh popravít; sató je rékel S. Bonav. de ni sgube takó velike, kakor je sguba zajta, kir vsaka sguba sna po eni, al drugi póti popravlena biti, li sama sguba zajtova nikoli, inu nigdar. Bo rékel eden, al drugi: sej morem ta pretezheno skus to perhodno popravít, inu naméstít; sgubo pretezhena zajta snam popravít skus to, ako ta zajt, ktir meni she naprej stoji, dobro shivím. Li sastopi dobro, o zhlovek! kaj tebi na leto odgovorím; pervizh, keb' tudi ti dobro védel, de tebe she dosti lejt shivlénja zhaka, vender sgubljeni zajt ne bosh vézh nasaj dobil, ako bosh tudi perhodne lejta dobro obrazhal, sgubljeni zajt vesélej sgubljen ostane; drugizh te prafham samo to, al v' tvoji oblasti stoji perhodni zajt? vésh, kolko lejt bosh she shivel? *Nevumnesht!* odgovorí S. Evang. *taistimu*, *k' si sebi dosti lejt obetal, she nozój bo tvoja dusha od tebe tirjana*; si she mlad? pa kolko mladih kostí trohni? si per dobri mózhi, pa kolko jih je she smert pokosíla, k' so bli morbit mózhnejshi, kakor si ti? kako se tedaj moresh na perhodni zajt sanafhat, ktir ni v' tvoj oblasti? vidish, de sabstojn pravish, de se sgubljeni zajt samore popravít, ako perhodni zajt dobro obernefh, kir ne vésh, al bosh perhodni zajt doshivel.

IV.

Al tedaj premislíh, moj zhlovek! pretezheni, al perhodni zajt, vidíh, kako fíh kodliva je sguba zajta, kír uniga ne moremo vézh nasaj fklizat, drusiga si ne moremo ob-
 lubit. Shkodo leté sgube fhe bol fkashe prizheózhí zajt, zhe premislímo naglost, s' ktíro naprej gré. Samu tolko zajta, kar s' ozhmí trénefíh, imáfíh v' oblásti, vézh ne, inu leta hip zajta, kakor sam véfíh, komaj se sazhne, shé nehať komaj pride, shé spet sgine, na pervi hip zajta pride naglo ta drugi, na tiga drusiga ta tretji, inu le shenó s' takó naglostjo naprej, de v' temu, k'jes prizheózhí zajt imenujem, shé nehá prizheózhí bití, k' je shé preteké. Sam leta hip zajta je v' nafíhí oblásti, ta pretezheni ne, kír ga shé vézh ní, ta prihodni tudi ne, kír fhe ní tukaj; ako sdaj sgubíhí prizheózhí zajt: ktír sam je v' tvoj oblásti, mílí, kako velika je ta sguba, deflíh se majhna vidi, kír nesapopadne fíhkode vlézhé sa sabo sato, kír prizheózhí zajt je grosno kratek. Al ravno takó kratek, kakor prizheózhí, je tudi pretezheni, inu perhodni zajt, dokler Job pravi: *Kratki so dnévi zhlovekovi*; osrite se nasaj na pretezheni zajt, al se vam ne sdí, kakor prassen nízh, takó hitro je préteké. Kratkost zajta tedej je vredna tolkajn vézh premíshluvánja, kolker vézh zhlovek more v' ravnímu temu kratkímu zatu sa fvojo dúsho ftrítí; tréba je nagnenje sarréti, navade sapúftítí, zhedností sadobítí, saflúshenje fhupaj spravit, dúsho prefkerbetí, takó, de zhe premíshlímo zajt, ktír-
 ga

ga imámo, inu vše to, kar simo v' temu zajtu dolshni striti, moremo rézhi, de nam nobene rezhi tolko ne manka, kakor zajta. Kdo ne vidi is tiga, kako fhkodliva more sa naf sguba zajta biti. Leta fhkoda je takó velika, takó ozhitna, de zhlovek taisti more li slep biti, ktir je ne vidi. Ja to fhkodo vsaki vidi, vlaki sposná, pa nobeden jo ne obraja; ako tozha polje pobije, o kaj je sdihvánja, ako hisha pogóri, kaj je vpitja, ako je pravda sgublena, kaj jamranja, inu fhkoda, ktira od sgube zajta pride, je bres perglihe vézhi, kakor vše to, kar sim sdaj srajtal, inu kdo jo porajta? zhes sgubo zajta ne samo nobeden ne toshi, ampak se skorej vsaki veselí. Kolkokrat flishimo, s' takim veseljam se govori od sgubleniga zajta? je kdo zel dan v' veselí drúshini, inu pravi: o kako dobro mi je minil danashni dan! pride uni prót jutru domú od jegré s' enim dobizhkam, pravi veseló: o kako frezhna mi je bla nozojshtna nózh! ste flishali? ti iménujejo sgublen dan veselí dan, sgubleno nózh frezhno nózh.

V.

Al to, dushe moje! ne bo vselej terpelo; prishel bo dan, k' bo sguba zajtova milo objókana, inu kar je shalofno, je to, kir solse bodo sabstojn tekla, k' bo leshal na smertni posteli od bolezhín struden nespámetni sapravlivz zajtov, takrat bo sposnál svojo nefrezho, svojo fhkodo, svojo revshno, inu pomankanje dobrih dél, ter bo sdihval s' besédami Euseb. Nisen.

Nifen. O kdo mi poverne, inu nasaj da taiste dnëve, ktire sim nepridno sgubil, inu sapravil! kdo mi poverne taiste ure, ktire sim bil v' slabimu tovarštvu! taiste mesze, ktire sim dajal slastam, taiste lejta, ktire so pretékale v' sgol posvetnih škerbéh; inu opravilah! kdo mi jih poverne? al kir sgubleni zajt ne more nigdar vézh nasaj šklizan biti, se bo ta merjóžhi obernil k' mašniku, zhe ga bo vender imél na svoji strani, inu bo rékel: o duhovni ozha! ako mi Bóg šhe sdravje da, kako varen hozhem biti s' zajtam, jes oblubim, de ga hozhem li sa molitev, sa boshjo flushbo, sa dobre déla oberniti, naj profio Bogá sa me, de me li šhe en malo pušči shivéti. Al zhemu je to naprejvsetje? šklep je shé podpisan, de zajta ne bo vézh, inu kaj bo sa njegovo sgubo? šhkoda se sposná, se obzhuti, se objokuje, pa sabstojn, k' se ne da vézh popraviti, dokler sgubleni zajt ne more nigdar vézh nasaj šklizan biti. Vidish is tiga, o zhlovek! de sguba zajta je v' resnizi filno velika, inu nam do konza šhkodлива sguba, kakor sim dosdaj sadošči škásal; pa je tudi pred boshjimi ozhmí framót-na, inu samérлива sguba, kakor boste sposnáli v' drugimu délu.

I.

Dar velike vrednóšt prejéti, inu taistiga v' prizho dobrótnikovo gerdo is rók vrézhi, se pravi veliko dobróto s' veliko nehvaleshnoš-jo, inu s' gerdóto povrazhvatí. Inu ravno ta nehvaleshnošt, to gerdenje je, ktirga taisti Bo-
gú

gú strí, ktir zajt nepridnu sgubla, inu saprav-
la. Kristuf sam pravi, de Bóg je gospód vsíh
zajtov, on sam imá zajt v' svoji oblásti, tiga
da enmu vézh, drugimu majn, po svoji sveti
voli, inu previdnósti, inu sato nemamo nobene
pravize sprafhvat, inu vertat, sakaj temu vézh,
unimu majn zajta da. Sraven tiga pa, naj nam
da veliko al malo zajta, je to vender, kar nam
da, vselej velik dar, dobrovolni dar neisrezhe-
ne vrednosti. Kaj sa en shpot strí tedej taisti
vezhnimu Bogú, kdor ta shlahtni boshji dar,
ta dodeleni zajt, al v' lenóbi sgubi, al po hu-
dobii sapravi, inu szer pred oblizhjam ravno
taistiga Bogá, is ktirga rók ga je prejel; al ne
bo skus to Bóg rashalen? al ne bo spodboden
k' mafhvánju; posebno kir Bóg, kader nam zajt
da, hozhe, de ga imámo popolnoma k' njegovi
flushbi oberiniti, kdor ga tedaj sgubi, strí Bogú
dvojo gerdoto, pervizh kir njegov dar ne po-
rajta, drugizh kir njegovi sveti voli naspruti
déla, kaj bi vender ti rékel od svojga hlapza,
ktir, deflih bo od tebe rején, oblázhen, hran-
jen, inu plazhan, vender zajt k'sgol drugim
opravkam, inu ne h' tvoji flushbi obrazha, al
ne bosh rashálen? sdaj pa sodi sam, o zhlo-
vek! al ni si ti tavshenkrat bol savesan zajt
k' boshji flushbi oberiniti, kakor je dolshen
hlapiz oberiniti taistiga h' tvoji postreshbi, al
Bóg nima pravize hotéti od tebe to, kar ho-
zhesh ti od tvojga hlapza? kako mózhno ra-
sháli tedaj Bogá taisti, ktir zajt zhes boshjo
voljo obrázha, ktir krade ure kratkiga shiv-
lénja, na mejsti deb' jih obernil sa boshjo flush-
bo, inu sa isvelizhánje svoje dushe, pa jih
sgu-

sgubi v' prevelkih posvetnih fkerbéh, inu opravi-
lah, al v' pestvánju svojga trupla, inu v' le-
nobi, al zel v' gréshnih, prepovedanih flastih,
inu v' rashálenju vezhniga Bogá?

II.

Vender to, kar govorím, ni takó safto-
pit, kakor deb' Bóg tudi takrat rashálen bil,
kader zhlovek oberne zajt k' spolnenju dolsh-
nosti svojga stanú, al tudi, vender li malo kdaj
k' poshtenimu, nedolshnimu rasvesélenju, fkus
leto Bóg ne samú ni rashálen, ampak zel sa-
povduje, de vsaki imá svoje dolshnosti na tanko
spolniti, vsaki po svojmu stanú smíram kaj opra-
vit iméti, leta per bukvah, uni v' oroshju,
leta per svojmu opravku, uni per svojmu dé-
lu, ja on zel grája, inu svarí taiste, ktiri fkus
to, kir dolg zajta v' zirkvi ostájajo, samudé
domá svoje dolshnosti, on hózhe li samo dvej
rezhí: pervizh de zajt nima od posvetnih oprav-
kov takó popolnoma poshert biti, deb' zel nizh
Bogú zhes ne ostálo, drugizh, de se tudi taisti
zajt, ktirga opravlki, inu dolshnosti stanu ho-
zhejo, sa Bogá takó oberne, de bo vse na nje-
govo zhaft ravnano, po povelju S. Paula, kir
pravi: *Al jeste, al pijete, al kaj drusiga dela-
te, vse Bogú k' zhafti strite.* Al kolko jih je,
lubi kerstiani! ktiri v' obrazhanju svojga zajta
na drusiga ne glédajo, kakor na svojo zháft,
na lastni dobizhik, al na veselje, vekfhi boshja
zhaft popolnoma na stran ostáne; prashajte
posvetniga mladenzha, al premishluje vsaki dan
eno, al drugo kerstianshko resnizo, al bere
vsa-

všaki dan enkolko v' duhovnih bukvah, on se vam bo sméjal, inu odgovoril, de nima zajta, al sa hudizhove, sapelive bukve brati, sa kvar-tat, pod oknam štati, s' kako nesramnizo zelo uro se sgovarjat, o sato je sadošti zajta; pra-shajte to, uno al opravi všaki dan svoje dolsh-ne molitve, al sprasha všaki vezhér svojo vést, vam bo odgovorila, de nima zajta; al po pol ure se v' speglu oglédyat, svoje truplo nezhi-merno opravlat, med durmi štati, na oknu flo-nit, sa vsakim vogalam se pogovarjat, zelo uro per opravlivi, al nesramni drúshini se dersháti, o sato je sadošti zajta. Sa sgubiti imájo zajta dósti, sa Bogú ga dati, jim ga smíram manka, al ni takó sapravlenje zajta pred boshjimi ozh-mí framlivo, inu samérljivo? al se nima tak sapravlivz zajta po pravizi báti boshje shibe? O lubi moji! shuganje boshje je ozhitno, kir pra-vi skus modriga: *Dnévi hudobnikovi imájo per-krajshani biti*, inu de leto shuganje se je shé nad nekterim spolnilo, prizha Job, kir pravi: *De so pred zajtam is svejtá poklizhani bli*; inu kob mi mogli vidit boshji sklep, kader od preperzajtne smerti flishimo, bi vidili, de njim je zajt perkrajshan, k' so ga gréshno sapravla-li, de kir ni so hótli nehati zajt nepridno sgub-lati, je nehal Bóg njim ga deliti.

III.

Inu zhe tudi sa volo svoje milosti taistim, ktiri zajt sanikerno sapravljajo, ne poshle nagle smerti, je vender gotóva rézh, de bo tirjal od njih lila ojštro odgóvor sa volo sgubleniga

zajta, ja on bo pustil sam zajt soper njih pri-
 zhat, o kolko toshnikov bo na enkrat vstalo,
 kaj toshbá bodo naprej pernéfli! toshil bo ju-
 trajni zajt, jes sim bil sgublen s' lenim spanjam,
 s' nezhimernim lepoténjam, inu lishpanjam; to-
 shil bo opoldanfni zajt: jes sim sgublen bil
 per polnih misah, v' goftariah, v' pianofti,
 v' gréfhnih pogovórih; toshil bo vezherni zajt:
 jes sim sgublen po simi s'jegri, s' vesélvanjam,
 v' gréfhnih flastih; po lejtí s' valvanjam, inu
 lenim okulpotépanjam; toshili bodo puftni zajti,
 kaj bodo letí naprej pernéfli, si ne vupam tu-
 kaj ozhitno govoríti; toshili bodo postni zajti,
 k' se je sherlo mesó bres straha, bres vesti,
 bres dopufhanja vikfhi duhovske gospóske; to-
 shili bodo sveti zajti, prasniki, inu nedéle,
 k' so bli ne Bogú k'zhaftí oberneni, ampak sgub-
 leni k' rashalénju boshjimu, k' framoti, inu
 k' pohujfhanju zeliga kerftianstva, toshile bodo
 otrózhje lejta, fredne lejta, inu staróft, vsako
 po svojmu sposnanju. Per tih toshbah kaj bo
 fturil tósheniz? s'framóto pokrit bo molzhal,
 inu zhakal na fklep fodbe: *O nespametni zhlo-
 vek!* savpije Hugo Card. *li sapravljaj sdaj ure,
 dnéve, inu lejta, Bóg ti sdaj skus perfte gléda,
 al vselej ti ne bo sanesfel;* na konzú tvojga
 shivlénja, kader bo preglédan véf zajt, kar ti
 ga je Bóg dodelil, bosh sposnal, inu vidil,
 kakó si ga obernil; zajt sdravja, inu zajt bo-
 lesni, zajt shalofti, inu zajt vesélja, vse bo na
 tanko preglédano; kako si ga obrazhal; kaj bo
 odgovoril taifti, ktir bo vidil, de pretezheni
 zajt je obernil sa vse druge rezhí, ne sa bosh-
 jo zháft, inu flushbo, ne sa svoje isvelizhanje,

ampak sa svoje pogubljenje? *O zhlovek! S. Bonav.* se je tréfel per tej misli, inu je rékel: *kakó me bo sram, o Bóg! k'bojh moje dnéve per tvoji sodbi preglédval, inu me prashal; kako sim jih naloshil;* zhe se svetnik trese, ktir je s'takó gorezho lubesnio, s'tolkajn zhednostimi, s'tolkajn saflushenjam dobrih dél olepshan bil, kaj bo she li s' nami, k'smo svoje lejta, Bóg narbol vej, kako gréshno sapravili, inu sgubili? sa volo tiga misli vezhkrat na to, o zhlovek! de en dober dél tvojga shivlénja je shé pretékel, en dél tezhe sdaj naprej, kar ti she naprej stoji, naj bo she malo, al veliko, bo tudi preshlo, k'bo sa te vés zajt minil, saréf ne bo sa te nobenga vesélja, ako bosh vidil, de zajt je sgublen nepridno, al zel pregréshno, tolashenje takrat sa te sna famo to biti, ako bosh obernil zajt na kershanske zhednosti, na spolnenje svojih dolshnosti, na dershanje boshjih sapovdi.

Kir tedaj je temu takó, kaj bomo sklenili danas, kir sazhnemo spet novu lejto? drusiga mislim, de ne, kakor leto, de si vsamemo naprej v' temu lejtú, k' ga sazhnemo, bol pasit na zajt, kakor smo v' pretezhenimu lejtú délali. Sato se k' Jesusu obernimo, inu govorimo k' njemu s' ponishnim serzam: *Nikar nedopusti, lubi Jesus! deb' mi she li na konzú svojiga shivlenja sazheli sposnávat, kako velika, kako sila shkodлива je sguba zajta, dopusti, de leto shé sdaj sposnámo, inu serzhno obshalujemo; o Bog! kob' nam mogózhe blo vés sgubljeni zajt popraviti, kako radi bi leto strili, kako*

6 * radi

radi bi sklizali nasaj ure, dnëve, inu lejšta, ktire smo sanikerno napravili, al kir sgubleni zajt ne more vëzh nasaj sklizan biti, tak' ob-
lubimo de hozhmo na prihodni zajt bol glë-
dat, inu ga öberniti samo sa tvojo zhášt, inu
sa svoje isvelizhánje. Sposnámo, lubi Jesus!
de smo tebi škus napravlánje zajta veliko ne-
hvaleshnóšt, veliko sanizhvanje strili, sató te
profimo s' serzhno shaloštio sa odpushánje, inu
kir si dosdaj s' nami, deslih smo tebi nehva-
leshni bli, vender imël poterplénje, tak' daj nam
po tvoji milosti nov zajt, ktirga bomo samu
sa té öberniti, oblubimo svestóbo, inu stano-
vitnost v' tvoji slushbi notri do konza svojiga
shivlénja. Poterdi to nashe naprejvsetje s' tvo-
jo mogózhno gnado, de, potim k' te bomo
škut dobro obrazhánje zajta vredno zhastili na
semli, bomo tudi srezho sadobili, tebe v' ne-
bëših srezhno, inu veselo vshivati škus zelo
dolgo vezhnóšt. Amen.

PRIDICA

Na dan zhaſtitiga rasglaſénja Jeſufa, ali
ſvetih kralov.

Kjé je novizh rojeni judovski kralj? Mat. 2.

Med vſimi zhaſtitlivim perdevki, ktiri ſo Jeſusu naſhimu isvelizharju nar perjetniſhi bli, mu je bil nar lubiſhi, kaker ſe meni ſdí, perdevk kralévi, leto zhaſtitljivo imé je ſhé sdavnej popréd ſvojmu folku rékel osnanit, inu ozhitno ſtriti ſkus ſvoje preróke: leta perdevk je bil osnanejen Marii boſhji Materi ſkus Angela Gabriela, ta je bil osnanjen danaſhnim modrim v' Jerusalemu, ta perdevk je ſpoſnal, inu poterdil od ſebe ſam Jeſuf pred Pilatusham, inu rimskim deſhelskim oblaſtnikam, ta perdevk, to imé kralevo je blo na ſadne na krish perbito po ſmerti Jeſusovi. Jeſuf ſna, inu more po vſi pravizi kral iménvan biſi; kral take viſokóſti, de ſo njemu vſi krali, inu vajvodi podverſheni, kakor priſha S. Paul: *De on je kral vſih kralov, goſpód vſih oblaſtnikov*; kral take oblaſti, *de njegova mogózhna kraleva palza ſe raſtegne zhes vſe ludſtva*, kakor pravi David: *De on je kral zhes vſ volni ſvejt*; kral takó terdniga kraleſtva, de njegov ſtól bo obſtal tudi po konzhanju zeliga ſvéjta, kakor pravi Evangelift Luk. *De njegoviga kraleſtva ne bo nig-*

nigdar konz; kral takó sploh mogózhnosti, de ne sama semla, ampak tudi nebó stoji v' njegovimu povelju, kakor prizha od njega S. Evangelist Mat. *De njemu je dána vsa oblast na nebû, inu na semli.* Kir tedaj je takó ozhitno, de to zhastitljivo imé prav posebno perstoji Jesusu, kdo ne vidi, kako pravizhno je, de se mu danaf po isglédu danafshnih svetih kralov popolnoma podvershemo, inu mu skashemo sposhitvanja povno podloshnost, kakor flushabniki svojmu gospódu, posebno kir naf ti modri vuzhé, kakshine daróve hozhe od naf sa snamine nafhe podloshnosti.

Troji darovi so bli, ktire so danaf krali jutrove deshéle Jesusu pernefli, troje darove mu moremo tudi mi pernefti, vender s' tim raslozhkam, de, kir je v' darovih Ss. Kralov ena skrivnost skrita bla, mi nad to skrivnostjo refnizhne daróve snajdemo, dokler ti modri so darovali Jesusu, mirho, kadílo, inu slató, mi pa moremo dáti to, kar bo sastopleno pod tih treh darovih. Kaj pa bo sastopleno? vuzheniki takó rasloshé, de mirha pomeni pokórsfhino vire, o kakó grenka je podloshnost prevsetno modrim glavam, bresvirnim sérzam; skus kadilo se sastopi hitrost pokórsfhine prót boshjim sapovdam, ena hitrost, ktira more zelo nafho, vólo Bogú sa dobro dishezhi dar striti; skus slató se sastopi dobróta, inu lepóta nafhiga djánja, ktire imájo popolnoma po Jesusovimu isglédu ravnane biti. Poglejte, kerstiani! to so trjje darovi, ktire smo dolshni pernefti nafhimu nebéshkimu kralu Jesusu. Govori Jesus, tak

tak mu moremo verjéti, kar govórí; sapovduje Jêsus, tak moremo sriti, kar sapovduje, déla Jusuf, tak moremo tudi mi takó sriti, kakor nam je on nad sabo podóbo sapuſtil; prvi dar tedaj, ktirga Jêsus od nas tirja, je terdna vira na njegovo beſédo; drugi dar je perpravna pokórfhina prót njegovim sapovdam; tretji dar je ravnanje naſhiga sadershánja po njegovim isglédu. Preden vézh povém, perpravimo ſe.

I.

Kakor Jêsus pokashe ſvojo obláſt, mózh, inu narvézhí goſpódfſtvo zhes naſ ſkus letó, kir hozhe, de ſe naſha pámet imá njegovi beſédi popolnoma podvrézhi takó, de na njegovo beſédo imamo terdno viro ſamu sato, kir je on govoril, takó mu tudi mi ſvojo podloſhnoſt ſkaſhemo narvézh ſkus to, de, kader nam on kaj virvat naprej poſtavi, prez, bres vſiga ſpraſhvanja, inu vertanja, ponishno glavo nagnemo, inu terdno verjamemo vſe to, kar je govoril. Teshka rézh je, jes ne tajim, de naſha pámet, ktira hozhe per vſaki rézhí vedit ſakaj, ktira préd nima pokója, dokler ni previshana, ſe vender more beſédi Jêsusovi vdati, inu to, kar ne vidi, takó ſa reſnizhno dershat, kakor deb' vidila, leto, kar ne svumi, takó terdno virvat, kakor deb' ſaſtopila. Inu drugazhi ni, kerſtiani moji! al ravno leto ozhitno ſkaſhe, de Jêsus je naſh kral, mi njegovi podloſhni, on hozhe tako iméti, inu mi moremo h'temo ſvojo volo dáti, inu mi bi ſe zhes njegovo narvikſhi goſpódfſtvo mózhno pregréſhi-

fhili, kob hótli popréd dno vedit sakaj, preden bi njegovim besédam verjéli. Od te podloshnosti ni nobeden vun vset, ne vuzhén, ne preprost, ne gospód, ne kmet; kakor je Kristus narviklíhi gospód zhes vse ludi, takó tudi hózhe, de se imájo vli bres raslozhka podvrezhi njegovi besédi; on tirja, takó od tiga, ktir je per bukvah ostaral, kakor od uniga, ktir je per plugu shulove roké dobil, de v' virnih resnizah nimájo iskáti nobenga drusiga dna, kakor samu tiga, Jesus je takó govóril. Inu réf! premislite, kerstiani! ta fhroki, inu dolgi svejt, ktirga so Apostelni, inu leti, k' so sa njimi prishli, pregovorili, de je Jesusu, inu njegovim navukam sveštóbo perségel, med tim neismerjenim shtivilam ludi so se snajdli tudi vuzheni, modri, vumni, mogózhniki, shláhtniki krali, inu samoblastniki, dosti jih je blo, k' so bli v' svoji slepóti, inu neviri postarani, potopleni v' hudobio, po kakshni vmétnosti so jih osnanvavzi Evangelia sa Jesusove podloshne strili? kako so jih v' tolkajn nesapopadljivih resnizah svete vire podvuzhili? S. Paul nam povej, de ne drugazhi, kakor skus neprenehano svétvanie, de imájo svojo glávo nagniti, svojo pámet Jesusu besédi podvrezhi. Takó se je kralestvo boshje na semli sazelo, inu vterdilo; inu nash nebéshki kral ni nigdar hotel iméti druge podloshne, kakor li same take, ktiri skashejo v' virnih resnizah popolnoma pokórhino njegovi besédi. V' boshjih skrivnostih sprashvati, dno iskáti, se modrováti, po svoji glávi, je prevsetna sanikernost puntarske gláve. Kdor hozhe v' resnizah virnih svést podloshnik

nik Jesuſov biti, more ſvojo pámet vkleniti, inu nizh drusiga rézhi, kakor to: jes virjem, kir Jeruſ je takó govoríl; naj pride tesha v' eni, al drugi reſnizi, kakorſhina hózhe, more ſamo ſkus to odloſhena biti, de pravi: jes virjem, kir Kriſtuſ je govoríl; naj vſtane pomilſlik per eni, al drugi ſkrivnoſti, ktir hozhe, more ſamo ſkus to raſvéſan biti, de pravi: jes virjem, kir Jeſuſ je takó govoríl, inu leto s' takó ſtanovitnoſtio, de je perpravlen, rajſhi, inu popréd martro, inu ſmert preſtati, kakor v' viri ſlabéti, inu leto takó ſploh, de ravno s' takó pokórſhno virje terdno vſe nar majnſhi virne reſnize, kakor nar viſokejſhi ſkrivnoſti:

II.

Leto podloſhnoſt, inu pokórſhno v' viri hozhe Kriſtuſ ne li ſamo prót ſam ſebi, ampak tudi prót ſvoji zerkvi, kakor namrézh od ſvojih podloſhnih, de imájo ne li ſamu njegov laſtni glaſ poſluſhat, ampak tudi taiſtiga, ktir na mejſti njega govori, Réſ je ſzer, de katolſhka zirkev nam nobenih réſniz virvat ne poſtavi, ktire bi shé ne ble od Bogá reſodete, ker Bóg je zerkvi li ſamo ſvoje reſodete réſnize hravit dal, inu ſavupal, de jih nam ona raſklada, kader to potréba naſha iméti hozhe, ſato iménuje S. Cipr. *Zirkev hrambo vſih reſniz, kir taiſte varje, inu hrani.* Reſniza, kir nam jo ozhitno ſtri, ako nam je neſnana, je zérkev tolmázh tih reſniz, kir jih nam ſaſtoplivo raſloſhi, ako jih ne moremo ſapopaſti, inu deb' zérkev

kev nigdar v' nevarnosti ne bla, deb' safhla, ji je dal Jesus ta posebni dar, de v' svojih naukih nigdar ne more sajiti, kir je obljubil, do konza svejta per nji ostati, jo rasvetliti, voditi, inu vladati. Nobeden tedaj nima misliti, de svoji dolshnosti sadošti strí, ako samo prót Jesusu skashe podloshnost v' virnih tésnizah, zhe sraven tudi ravno te podloshnosti, te pokórshine, tiga spofhtvánja nima prót Materi katolshki zerkvi, inu nje sapovdam: *Kdor ni tvoj S. Ozha*, je popisal S. Jeron. na papesha Damasus, *ta tudi ni Jesusov Kristusov. Sabstojn tedaj se shteje taisti med svešte slushabnike Jesusove, ktir se tudi prót zerkvi ne sadershi, kakor ponishni podloshnik, kdor se so vsm spofhtvanjam, so vso pokórshino ne podvershe naukam, sodbam, postavam katol. zirkve, to ni Jesusov slushabnik, ni v' shtivilu katolshkih kerstianov, ne v' déleshu svetnikov, kdor so vso ponishnostio ne podpishe nauke, ktire ona vuzhi, kdor ne savershe to, kar ona samétn, kdor ne terdi to, kar ona terdi, ta ni Jesusov, vpije S. Jeron. zerkveni vuzhenik.*

III.

Poglejmo sdaj, kakó skashemo nebéshki-mu kralu Jesusu dar ponishne vire, ktiro takó ferzhno od nas hozhe? al se pravi leto ponishno virvati, kir jih je tolko, ktiri se podstopio fkrivnosti svete vire prevsetno presoditi, nad taistim pomishlat, inu savrezhi, kar revna pámet sapopasti ne more? se pravi to ponishnu
vir-

virvat, kir jih je tolko, ktiri se na laſh v' takih pomiflikih volno dershé, ktiri ne pridejo tolkajn od hudizhovich smotnav, ampak veliko vezh od hudobie hudizhoviga nevirſtva? al ſo to ſnamina ponishne vire, kir nekteri, k' ſe bol ſaſtopio na poſverne déla, kakor na S. E-vangeli ſe podſtopio zhes nar viſokejſhe virne reſnize ſe prepirat, pred ktirim more zhlovek li ponishno glávo nagniti, jih moliti, inu terdno virvat? Take rézhi ſodit, ktire zhloveſko pámet preſtopio, h' temu grede en malo vézh vuzhenóſti, en malo vézh bogabojézhofiti, kakor je nje per ſedajnih modrianih. Ako ſe hozhmo ſkaſat prót Jeſuſu, kakor reſnizhni podloſhni flushabniki, tak moremo naſho pámet njegovi beſédi popolnoma podvrezhi, naj potim al on ſam govórí, al naj govórí na mejſti njega katolſhka zerkev, tak ne ſmemo zhes to nizh modruvati, ampak virvat, nizh pomifhlat, ampak verjéti, naſha ſaſtopnoſt ſe temu ſoperſtavi, nizh takó, naſha pámet takó dalezh ne ſéſhe, nizh ſa to; verjéti moremo, inu nizh zémat, ſadoſti nam je, de Jeſuf je govóril, al de katolſhka zerkev, ktira nigdar ſajiti ne more, virvat naprej poſtávi. Podloſhnoſt, ktiro ſmo dolſhni Jeſuſu naſhimu kralu ſkaſhat, v' temu obſtoji, de mu is ſerzá rézhemo: pole nebéſhki kral! vſi moji pozhutki, vſe mózhi moje duſhe ſe verſhejo vklenene h' tvojim nogam, ſo vſim ſcoſhtvánjam ſe ponisham pod viſokofſtjo tvojih ſkrivnoſti, inu ſe is ſerzá veſélim, de taiſte ne morem ne s' ozhmí vidit, ne s' pámetjo ſapopafſti, ti ſi jih rasodel, inu leto mí je ſadoſt, jes jih terdno virjem.

Drugi dar, ktirga smo dolshni perneſti, naſhimu kralu Jeſusu je perpravna pokórſhina prót njegovim ſapovdam. Vſaki dober podloſhni Jeſusov more Abrahamu enak biti, per ktir-mu ſe teſhko raſlózhi, al je per njemu vira, al pokórſhina vézhi bla. Leto je réſ, de naſ je ta ſvet ozhák ſkus ſvoj ſvet iſgléd podvuzhil, de, kdor hozhe Jeſusov ſluſhabnik biti, more takó dobro terdno viro, kakor perpravno pokórſhino iméti, inu de taíſti ni ſa volo ſvoje vire nobene hvale vreden, ktir s' viro ne ſkle-ne pokórſhine. Zhe hozhmo tedej ſadoſti ſtriti naſhi dolshnoſti, moremo naſhimu kralu Jeſusu perneſti ne li ſamo dar ponishne vire, am-pak tudi dar perpravne pokórſhine prót nje-govim ſapovdam. Inu ſej ſmo ſi mi ſami to dolsh-noſt naloshili, k' ſmo ſe podali v' ſluſhbo Jeſu-ſovo per Sakramentu S. Kerſtá; takrat ſmo mu s' perſego ſtanovitno ſveſtóbo oblúbili, ne ſa-mo v' viri, ampak tudi v' pokórſhini prót nje-govim ſapovdam; namrezh kaj je blo taíſto odpovedanje, ktiro ſmo Jeſusovim ſovraſhni-kam ſtrili, drusiga, kakor perſega, de nózhmo nobenmu drugimu, kakor Jeſusu pokórni biti? *Spomnite ſe, govorim s' beſédami S. Ambr. ſpomnite ſe na taíſto praſhánje, ktiro vam je blo poſtavleno, kader ſte bli per kerſtnimu ka-mentu v' ſhtivilo Jeſusovih ſluſhabnikov vséti, ſpomnite ſe na odgóvore, ktire ſte na leto pra-ſhánje dáli. Vi ſte ſe odpovedali hudizhu, inu vſimu, kar njega ſadéne; ſte ſe odrekli ſvejtú, inu vſimu temú, kar ſvejt obéta, to ſte ſtrili v' pri-*

v' prizho zerkve, to je blo od taistih, k' so sraven bli, podpisano, to je blo s' nesbrishliviimi zherkami v' bukve shivlénja sapifano, besédo ne morete vézh nasaj vseti, v' temu ne morete nobenga sgóvora naprej pernefti; morete tedaj dershat, kar ste oblubili, inu kir ste Jesufa ozhitno svolili sa svojiga krala, je zhes vse potrebno, de oblubo spolnite, ne li v' temo, de virjete njegovi besédi, ampak tudi v' temo, de skashete pokórfhino njegovim sapovdam, de v' diánju sterte, kar on s' besédo al fam, al skus svojo zerkev sapovduje.

II.

Inu poglejte, sòls vredna hudobia! dosti jih je szer, ktiri svojo pokórfhino skashejo virnim resnizam, zhe je pa treba skasáti pokórfhino boshjem sapovdam, se kerzhio, inu soperstavio; sdaj pravio, de dershánja evangelfkih sapovdi so preteshke, sdaj pravio, de njih mózh je preflaba, sdaj ishejo druge sgóvore, deb' se odtegnili pokórfhini boshjih sapovdi; zhe sapovéj Bóg, de se nima jésa, sovrashtvo dershat, ne na maslvánje mislit, tak odgovoré, de to njih zhaft ne perpufti, de ne morejo striti, zhe sapovéj Bóg, de se imájo nevarne perjasnósti rasdréti, vse gréfhno nagenje is ferzá spravit, tak' odgovoré, de leto jim je nemogózhe, k' je tréba med sveytam shivit; zhe sapovéj Bóg, de se ima almoshna dáti, spokórne déla délat, h' dolisbrisanju gréhov, al krivizhno, pergolfano, vkradeno, najdeno blago nasaj dáti, tak' odgovoré, de od vfiga

tigá

tiga bres velike lastne fhkode nizh ne morejo ftriti. S' eno besédo, kakor hitro je dolshnost svojo volo boshji sapovdi podvrézhi, tak' je vse preteshko, vse nemogózhé; kakor hitro Bóg od nas hozhe pokórhino, deb' se nasha prevsétnost perpógnila, prez vpijemo, prevezh se hozhe, to ne morem ftriti. Lubi kerstiani! kob' si vsél Bóg zhes nas zelo svojo mózh, inu oblast, ktiro imá, kakor kral nebés, inu semle, kob' hotel od nas vse to, kar nam je lubo, drago, inu perjétno, kaj bi she li takrat ftrili? kob' hotel od bogatih sapustiti vse bogastvo, inu premoshenje, kob' sapovedal shlahtnim, inu imenitnim sapustiti zhashtitlive flushbe, kob' sapovedal posvetnim mladenzham se sapréti v' kloster, kob' sapovedal posvetnim otrókam se sder-shat od vsih tudi dopushtenih, nedolshnih veséljov, kar bi vender Bóg zhloveku po vsi pravizi samogel sapovedati, kdo bi mogel takó predersno odgovóriti: jes ne morem, jes nózhem; al bi ne bla dolshnost vsaktirga rézhi s' perpógneno glávo; góspód, ti si sapoveduvavz, kir ti sapovefh, fthurím. Al Kristus ne déla takó snami, kakor je on poln sladkosti, takó hozhe, de tudi njegova sapovd je sladka, inu lohki jarm, ktirga nam neklada; on sapovduje, pa samo to, kar je nam dobro, on prepovduje, pa samu tu, kar je nam fhkodljivo. To nagnenje te sna pogubiti, on sapovéj, leto satréti, al je to prevezh? uni zhlovek jih pelá veliko h' pogublenju skus svoj flabi isgléd, inu pohujshánje, on sapovéj, de se ga ogibafh, al je to prevezh? molitev, post, almoshna, premagvánje, ponishnost, poterpesblivost so

potrebne zhednosti sa isvelizhanje, on sapověj, leté na se vsėti, je to prevezh?

III.

Al kaj mi je potreba dolgo se dershati per skasvánju, de postáva Jesufova je perjetna, inu sladka, prót ktiri on hozhe našho pokórfhino, inu podloshnost, rézi, zhlovek! kakor hozhefh, de je teshka, kar szer réf ni, jo vender li morefh dershati, zhe hozhefh isvelizhan biti. Sakaj ako na povelje Jesufovo molzhé filni vetrovi, ako na besédo Jesufovo vtihne in splahne nopokojno morje, al se bo zhlovek, revni zhérev semle podstopil, glávo na kvishko vsdignit, butaro boshjih postav od sebe sfresti, inu po svoji volji s' nogami poteptati? al bi bla prenesti taka sanikerna prevsetnost? pa li sfuri, puntarski gréfhnik! kar tebi tvoja gréfhna volja notri da, al sraven pomni dobro, de gospódfstvo, inu oblást nebéfhkiga krala Jesusa, ktiro nozhesh sposnati sdaj skus to, deb' se podvergel njegovim sapovdam, bosh mogel sposnati enkrat, k' se bosh mogel podvrézhi, njegovim ojftrim pravizhnim fhibam, dokler taifti, ktir kakor vfigamogózhni gospód imá pravizo sapovdi dajati, imá tudi pravizo ne famo taifte polonati, ktiri jih svestu spolnio, ampak tudi taifte pestíti, ktiri jih prelomio, ako se tedaj Jesusu nozhesh volno podvrézhi, kader ti sapovduje, se mu bosh mogel zhes voljo perfilenu podvrezhi enkrat v' vezhnosti, k' te bo ojfiro pestil sa volo nepokórfhine prót svojim sapovdam. Sa volo tiga spolni, o zhlovek!

vek! svojo dolžnost kakor podložnik takó, de bosh tudi kakor pokórnik mogel plazhílo vupati; postávi si naprej, kakor deb' **Jesuf** nash kral **S. Evang.** v' rokah imél, inu k' nam govoríl, kakor nekdaí **Mojses** **Israelzam**: ***Pole! moj folk! danas poloshim pred tvoje ozhi blagor, inu preklestvo, blagor zhe bosh pokóren sapovdam tvoiga Bogá, preklestvo, zhe bosh nepokóren.*** Pustimo, kerstiani! preklestvo taitum, ktiri sapovdam boshjem pokórhino odre-kó, leto jih bo sadelo, dokler sodba zhes njih je shé sklenena; sklenimo veliko vézh s' perpravno pokórhino blagor sadobiti, kir nam je tudi odlozhen v' svetimu Evangeliju.

I.

Tretji dar, ktirga imámo pernešti **Jesusu** nashimu kralu, je ravnanje nashiga sadershánje po njegovim isglédu. Nizh ne more nashimu nebéshkimu kralu bol perjétno biti; kakor k' vidi, de smo njegovi podložni; njemu, kolker je mogózhe podobni, inu enaki. Ja rézhi snamo po vli pravizi, de ta perva rézh, de se je beséda boshja s' zhloveškim méšam pokrila, je bila letá, deb' na svejtu kralestvo napravíl, v' ktirmu gláva, inu podložni li en zil, inu konz imájo, enako obléko nosio, po eni póti hodio takó, de svetost, ktira se nad kralam vidi, se vidi tudi nad podložnimi, de se spolni nad nami, kar je rékel **Bóg** nekdaí **Israelzam**: ***Bodite sveti, kir tudi ies vash gospód sim svet.*** Ja ako smo podložni **Jesufu**, se spodobi, inu je dolžnost, de smo njemu enáki. ***Povej zhlovek!***

govori S. Ignat. v' svojih duhovnih vádah, kob' posemeliki kral svoje podloshne pred sé poklízal, inu jih povabil na vojsko zhes sovrashnika, kob' jim rékel, de nozhe od njih nizh drusiga, kakor de leto stré, kar bodo vidili njega striti, de bo shel pred njimi ta pervi prót vsaki nevarnosti, kob' jim sraven oblubil, de jih bo takó dobro svoje zhásti, kakor obilniga plazhila deleshne sturil, al menite, deb' se snajdel med njegovimi podloshnimi, ktir bi premishluval, al bi shel sa kralam, al ne? kaj pa de bi njemu vsi besédo dáli. Lubi kerstiani! al ni snami tudi ravno takó? al ti moremo bol lubesniviga gospóda misliti kakor je Jesuf? al nas ne vabi pod svojim bandirjam vojskváti se zhes njegove, inu nashe sovrashnike? al nas ne sarefnízhi, de bomo s' njegovim, inu s' nashim oroshjam, to je, s' boshjo gnado, inu s' nashim persadevkam premágali? al nam ne oblubi, de bomo skus to takó dobro njegove zhásti, kakor neismerjeniga plazhila deleshni? inu kaj drusiga hozhe od nas, kakor samo to, de v' njegove stopine stopimo, na njega bistro glédamo, inu li to stermó, kar vidimo njega striti? kdo se bo sgovóril, de ne more leto striti? kdo se bo bránil, njegovo diánje posnémat? kdo ne bo rékel, kakor so rékli Apostelni: *Gospód! mi gremo sa tabo, kamerkol grésh.*

II.

Nashe sadershánje s' Jesufovím sravnati, ni samo spodobno, ampak je tudi nasha velika

dolshnóst. Ste slishali kdej, kaj je pisal S. Paul
 pervim kerstianam v' Rimu? poslušajte, inu
 vuzhite se is tiga, kako more sadershánje tai-
 ffiga biti, ktir je enkrat sklénil vojskvat se
 pod bandirjam Jesusovim: *Vi ste*, pishe S. Apo-
 stel, *is poprejšne tanié na svetlo luzh stopili,*
sato dershite se sa naprej sa take, ktiri ste
gréhu popolnoma odmerli, inu li takó shivéti
morete, kakor nash gospód Jesus; inu deb' vir-
 ni pomislat ne mogli, od kakshine smerti, od
 kakshinga shivlénja Apostel govori, sraven per-
 stavi: *Bratje! hodite poshteno, kaker po dné-*
vi, ne v' poshreshnósti, inu pianosti, ne v' ne-
zhistosti, inu nesramnosti, ne v' krégu, inu ne-
voshlivosti, temózh oblizite gospóda Jesusa
Kristusa! prózh meséni gréh, prózh pohuj-
 shanje, inu resvojsdánost, prózh jésa, inu sov-
 rashtvo, Jesus sam se ima svetit is vfiga va-
 shiga sadershánja; Jesus se ima vidit v' vashih
 besédah, Jesus v' diánju, njegova modróst naj
 visha vash jésik, de ne bo slishat is vashih
 vust nizh opravliviga, nizh klafarskiga, nizh
 preklinvavskiga, njegova ponishnost naj visha
 vashe sadershánje, de ne bo nad vami nizh
 vezh vidit napúha, báhanja, posvetne shége,
 inu nezhimernosti; njegova framoshlivoft naj
 visha vashe pozhutke, de ne bodo iméli h' grésh-
 nim rezhém nobene prostósti; njegova lubesen
 naj bo dusha vashiga serzá, de ne bo redilo
 v' sebi nobene nevísti, nobenga sovrashtva,
 oblezite gospóda Jesusa Kristusa, de se bo vi-
 dil nad vami v' zelimu vashimu sadershánju.
 Pogledjte, kerstiani! to je hotel S. Apostel od
 pervih virnikov, inu od kod se je navuzhil
 leté

leté dolshnosti ? od nobenga, kakor od Jesufa, ktir je ozhitno rékel, de nózhe nobenga sa svojga sposnâti, ktir s' krisham na rami ne gré sa njim. Takó v' resnizi tedaj je naša dolshnost shivlénje naše s' Jesufovím sravnâti, de od té dolshnosti nobeden ne more sgovorjen biti, ktir se kerstjan iménuje.

III.

Zhe je pa temu takó, debrotlivi Bóg! kakó malo je resnizhnih podloshnih Jesufovih. Vé- zhi dél ludí, se pusté od njegoviga shivlénja, ktiro v' resnizi ni blo mehko, ostrashit, se ne dâjo pogovorit, deb' stopili v' njegove stopine, ampak govore, zhe ne s' besédo, pa s' djánjam, kar so govorili taisti nesvésti, od ktirih pravi S. Evang. de so se púntali, inu rékli: *Nózh- mo, deb' letá zhes naš kralval*; zhe pergajna Jesuf serzé od ívejta odtergat, ako prepové samopashnost pozhutkov, ako napije grenki kelh terplénja, se zhlovek kerzhi, nózhe vézh flit- vila Jesufovih podloshnih biti. Al kakó se bo godilo enkrat tim fromakám, k' bodo mogli iméti ravno tiga Jesufa sa sodnika, ktirga sdaj nózhejo sa krala iméti; pravda jim je shé na- povedana, sodba zhes njih je shé fklénena, v' S. Evang. se bere s' timi besédami: tiste moje sovrashnike, ktiri ne so otli, deb' bil ješ zhes njih kralval, perpelite jih sem, inu v' prizho mene jih vmorite; vstanite porí flushabniki moje pravizhne jése, perpelite taiste pred moj stol, ktiri ne so hótli svoje shivlénje po mojim ravnat, ne mene sa svojga krala iméti, inu pred

mojmi ozhmí spolnite nad njimi fklep vézhne smerti, de bodo sposnáli s' svojo nefrezho, de taisti ne bo odshel pravizi, ktiro jes zhes smert imam, ktir ne sposná pravizo, ktiro imam zhes shivlénje. Lubi kerstiani! smem vupat, de nobenga med vami ni, zkes ktirga bi germele enkrat te strašne beséde; kir se vender nigdar prevezh ne ftri sa nefrezho odverniti, tak' dájmo si vso fkerb, sadershánju nashiga nebéshkiga krala Jesufa; kolker je narvézh mogózhe, enaki ratat, po tej póti hodit, po ktiri je on naprej shel; nikar ne glejmo, al je ta pót gladka, al ternova, ampak pejmo bres nehánja po nji naprej, k' je tudi Jesuf bres pozhivánja po nji naprej hodil, inu na naf nasaj glédal, deb' tudi mi sa njim shli; ftrimo mu takó ob-lubo, kakerfhno je fturil taisti svésti shovnir Davidov, kir mu je rékel: *Kirkol bosh ti, moj gospód! inu kral naj bo v' shivlenju, al v' smerti, tam hozhem tudi jes tvoj slushabnik biti*, od tebe se nózhem nigdar lozhit; terpish ti, tak' hózhem tudi jes terpéti, se ponishash ti, tak' se hózhem tudi jes ponishat, ftabo hózhem poterpeshliv, ftabo krotek, ftabo pokóren biti, inu kir si ti sovrashnik svejta, hózhem tudi jes biti; v' shivlénju, v' smerti, v' vsaki okolshini, na vsakimu kraju, v' vsakimu zajtu, shélim, inu hózhem biti tak, kakorfhniga tebe vidim.

Lubi kerstiani! fte pernesli dosdaj Jesufu, nashimu novurojenimu kralu te tri darove? fte mu fkasáli podloshnost fkus shivo viro, pokór-fhino fkus dershánje njegovih sapovdi, vesélje fkus

fkus ravnanje vašhiga po njegovim sadershán-ju? o sposnájte li, de leto ne šte strili, padite v' ponishnosti pred njega na kolena po danash-nih treh modrih, inu govoríte knjemu takó: O nash nebeshki kral! na ktirga virjemo, inu ktirga molimo tukej prizheózhiga v' S. Sakra-mentu, vsemi gori dar nashe ponishne vire, ktirga tebi danas damo, perfeshemo tukaj v' prizho semle, inu nebesh s' vso podloshnostjo, de virjemo terdno vse od tebe rasodéte virne resnize, nobene vun ne vsamemo, inu to samó sató, kir ti sam si jih nam rasodel, o vezh-na resniza! smo perpravleni to nasho viro pred vsakim, tudi so sgubo nashiga shiuljenja ozhitno sposnái; pusti tedej dopasti tebi leta dar, inu dodéli nam gnado, de to S. katolsh-ko viro, ktiro danas tukaj per tvojih nogah ozhitno sposnámo, bomo tudi ob nashi smertni uri ponishno sposnái, inu vezhni lon doségli. O nebeshki kral! vsemi gori od nas drugi dar, ktirga ti danas pernesemo, namrezh popolna-ma pokórshina prót tvojim sapovdam, vshgi nasho volo s' lubesnio prot tvojim sapovdam, de na mesti preklestva nebeshkiga darú delesh-ni bomo; sposnámo, de pravizhno, inu spo-dobno je, skasat popolnama pokórshino takó dobrimu, takó vsmilenimu, tako mogózhnimu, inu pravizhnimu kralu, kakor si ti, sladki Je-sus! sposnámo so shalostio, de smo dosihmal dostikrat prelomili tvojo postávo, deslih nas je vésala perféga, ktiro smo per S. Kerstu strili, al pézhe nas is zeliga serzá, sa to te prosimo ponishno sa odpushánje, sraven pa oblubimo

tukaj pred tabo, de od te ure notri do smerti
 hózhmo svésto deršhâti vse tvoje sapovdi, ka-
 kor tvoji pokórni slushabniki. O nash nebésh-
 ki kral! vsemi v' sadnizh gori od nas s'he
 tretji dar, ktirga tebi danas nesemo, namrézh
 gorézh shéle svoje sadershânje posimal s' tvojim
 sravniti, kolker nam bo narvézh mogózhne;
 dokler kaj hózhmo drusiga striti, lubi Jesus!
 vse nas preprizha, de tvoji smo, tedaj tudi
 hózhmo tvoji biti, naj kosta kar hózhne; zhe
 je ravnanje svojga shivlénja po tvojim taisti
 dar, ktirga ti posebno od nas hozhesh, smo
 perpravleni tvoj isgléd skerbno posnemâti; se
 tedaj tebi danas popolnoma gori damo, inu
 nizh tolkajn ne shélimo, kakor tebi smiram
 bol podobni, inu enaki biti; al kir nas nasha
 lenóba, inu nestanovitnost mózhno strashi, sa
 to te prosimo ponishno, daj nam mogózhno,
 k' posnemanju tvoiga shivlénja potrebno gnado,
 de bomo tebi v' temu shivlénju skasâti tisto
 podlôshnost, ktiro smo tebi dolshni, kakor
 slushabniki, po smerti pa s' tabo kralvali v' tai-
 stimu kraléstyu, kir bosh ti vézhno nash Bóg,
 mi vézhno tvoj isvoleni folk. Amen.

PRIDIGA

Na Svézhnizo.

*Kadar so bili dněvi njě ozhišhvanja dopolnjeni
po sapovdi Mojsešovi. Luk. 2.*

De se poródna shěna postávi ozhišhvánja podvershe, v' tempel, pred altar pride, zhes to se ni sazhudit, to ni nizh noviga; de fushni, inu hlapzi fškashejo pokórfhino svojim góspódam, to ni nizh posébniga; al de ena takó zhišta Diviza v' tempel hici, tam ozhišhvánje išhe, de Mati boshjga fina svoje edino rojeno déte h' martri, inu k' smerti daruje, de kraliza semle, inu neběf je postávi takó pokórna, kakor deb' bla nar sanizhživishi dékla, to je kaj noviga, to je kaj nigdar flishaniga, to je délo, zhes ktiro se imá vse sazhudit. Inu vse leto se je ravno danafhni dan godilo. Danaf je prišhla v' Jerusalemski tempel Diviza vřih diviz Maria spolnit nad sabo postávo ozhišhvánja, danaf da boshja Mati svoje řheřt tednov řtaro déte Jesufa neběfřkimu ozhétu v' nar perjetniřhi dar, danaf se podvershe kraliza semle, inu neběf postávi, ktira jo po nobeni zěni ni saděla. De bořte prav sařtopili moje danafhno govóřjenje, móřete véřit dveř postávi, ktire řte ble dane Judovřkimu folku; perva je saděla
taifte

taiste matere, ktire so pobizha rodile, leté ne se smeje popréd v' tempel priti, dokler ne so bile domá štirideset dnj svojga ozhišhvanja; druga postáva je obstála v' temó, de vse pervizh rojeno od ludí, inu od shvine je moglo Bogú v' tempelnu darvano biti, inu odkupleno skus dar, k' vezhnimu spominu, de je Israelski folk is Egiptovske slushnósti s' mózhno róko boshjo reshen bil; sakaj k' se je blo serzé Faraona vterdilo, de ni hótel Israelske otróke is slushnósti spustiti, je poslal Bóg mashtvavniga Angela po zeli Egiptovski deshéli, ktiri je v' eni nózhi vse pervo rojeno ludí, inu shvine pomóril, inu potim so Israelzi is slushnósti reshéní bli. Obdvej ti postávi je spolnila danaf Maria, kir danaf je preteklo štirideset dní po nje porodu, tak' se je podála is Betlehemu v' Jerusalemski tempel, se je naprej postavila duhovnu, deb' bla sa ozhišheno sposnana. Ona je vsela tudi sabo svoje déte Jesufa, deb' ga po sapovdi Moisefa Bogú naprej postavila, inu ponudila, inu sa njega naprejpisani dar pernešla.

Sdaj, kerstiani! *smo vidili d'elo*, govórim s' besédami S. Aug. *sdaj poishimo skrivnóšt*, ktira je v' temu délu skrita, kar se je danaf sgodilu, smo slis'háli, kaj to pomeni, kaj se imámo is tiga vuzhiti, bomo sdaj premis'hluvali. Maria danaf troje ludí osramoti, namrézh prevsétne, maloferzhne, inu te vélke. Kader Bóg kaj sapovduje, mu svejt vézhtal tri rezhí nasprot postávi, pervizh zhašt svojga stanú, to pravio prevsetniki, inu lete Maria osramoti, kir se podvershe postávi, po ktiri zhášt nje

nje stanú ni malo terpela; drugizh se postávi Bogú nasprót slabost, to pravio maloserzhni, inu leté Maria oframotí, kir spolni fila teshko sapovd; trekizh se postávi boshjimu povelju nasprót framoshlivoft, to stré ti veliki, inu mogózhni, pa tudi lete danaf Maria saframoti, kir je pokórna, deflih je kraliza semle, inu nebéf. Lete tri poveljam boshjim od svejta nasprót postávlene sgóvore hozhem rasdrobiti, inu k' nizh striti fkus isgléd Marie. Sa volo tiga sturi me vredniga zhaftiti te, o blagorvana Diviza! daj mi mózh, inu kerpkoft zhes tvoje sovrashnike. Preden dalaj govórim, prošim sa poterplénje.

I.

Vfakimu je snamo, de Maria nam bo v' flehernimu prasniku, ktire katolfhka zirkev nji h'zháfti prasnuje, naprejpostávljena kakor zhist spegel vsih zhednofti, inu gnad, s'ktirim je njo Bóg olepfhal, al kir vse te zhednofti na enkrat ne moremo sapopasti, jih katolfhka zirkev rasdeli, inu nam vfaki prasník Matere boshje li eno, al drugo zhednoft naprej postávi, tako zhaftimo na dan nje spozhetja nje zhistoft, inu divishtvo, na dan nje rojstva nje lepóto, na dan nje osnanénja nje ponishnoft, na dan nje obiskánja nje lubesen prót blishnimu, na dan nje sedem shalofti nje serzhnoft, na dan nje v'nebuvssetja nje zháft, inu mogózhnoft pred Bógam, inu danaf na dan nje ozhishvánja zhaftimo nje pokórfhino, ktiro je Maria popolna ma fkásala prót boshji postávi, inu fkus le-

to oframotila vse taise, ktiri ishejo vse sgovore, deb' se od spolnénja boshjih sapovdi, inu od pokórshtine prót evangelfhki postávi vun vseli. Vosil bi jes, deb' se danas per fkrivnosti ozhishvánja Marie snajdli vsi prevsetni, inu napihnjeni otrózi tiga sveyta, ktiri si vupajo rézhi, de zhášt njih stanú jim je na póti, kader bi iméli eno, al drugo rézh spolniti, ktiro Bóg od njih hozhe; v' temu, kar njim zhášt pernese, so radi pokórni, v' temu nasprót, kar njih zhášt ne poviksha, nozhejo skásat pokórshtine, k' se boje od sveyta sasmehvani biti. To, kar takim napihnenzam teshkó dé, kar pravjo de njih stan, njih zhášt ne more prenesti, je postávim, eno majheno sanízhvánje, enu rashálenje, eno fhkodo al krivizo s' molzhánjam posréti, zhes to ne godernáti, nobenga mashtvánja iskáti, ampak sovrashniku sanesti, inu is serzá odpustiti; kej taziga je, vboshtvo, nefrézhe, krish, nadlogo v' duhu pokóre poterpeshlivo prenesti, zhes boshjo previdnost ne toshit, ne kléti, ampak vsako teshavo kakor stokrat saflusheno shibo radovolno gori vséti, to se takim napihnenzam nemogózhe sdí, pravio, de to se s' njih stanam ne skléma, to je sa fromake, sa berazhe, sa terziale, inu terzialke, al take prasham jes, ne véste, de Bóg, kakor je nash stvarnik, od ktirga pride vse, kar smo, inu kar imámo, ravno takó je on nash gospód, inu postavedajavz, ktir nam po svoji volji sna sapovedvati, inu mi smo mu dolshni pokórni biti, samu sa to, kir on sapovej, sa to pravi Tertul. *Bóg sam je svirik tvoje pokórshtine.* Kakshina ludobia tedej je letó, de zhlovek, ktir ,

ktir vífi od boshje vole, inu previdnosti, kakor kápla od véje, hozhe jarm pokórschine od sebe vrézhi, inu se puntat zhes boshjo postávo po sami goli svoji ofhabnósti?

II.

Naj gredó vfi taki smano pred vrata Jerusalemskiga tempelna, inu naj se sglédajo nad Mario, ktira ponishna pred vratmi zhaka, dokler pride duhoven, inu nje dopustí v' tempel stopit, od ktirga se je zelih 40 dní sdershála, kakor je v' postávi naprejpisano blo. Je bla morbit Maria dolshná tej postávi se podvrézhi, inu po judovski fhegi ozhishhena biti? S. Aug. odgovori, kir pravi: *Od kod bo v' nji madesh, kir v' spozhetju ni nobenga polubja, v' porodu nobene bolezhine zhutila?* sa to tudi ni mogla postávi ozhishhvánja podvershena biti. Ona bi bla snala rézhi, pravi S. Bern. *Zhemó je meni ozhishhvánje?* Sakaj se sdershim od tempelna? kir moje telo moshá ni sposnálo, ampak tempel S. Duhá rataló? sakaj bi ne fhla v' tempel, k' fim rodíla gospóda tiga tempelna? Al ponishna dékla gospódova ne pusti nizh raziga flifhat is svojih vúst, ampak k' so se spolnili dnévi nje ozhishhvánja, gré v' tempel, kakor postáva sapovej, sadofti ni je, de Bóg je dal postávo; si nizh ne déla stéga, de bo drugim shénam enaka zhislana, sapovd hozhe spolniti, zhe lih kostá ponishánje. Mislite, kolku zhasfi bi ji skásano blo, kob' bil fvejt védel, inu sposnál, kdo je ona, inu kdo je ta, ktirga v' narozheju v' tempel nese, al ona je molzhala, je

je hotla drugim shénam enaka shéteta biti, kar drusiga ni blo, kakor eu Bogú zhes vse dopadeózhí sad ponishnosti. Sa to pravi Hugo Card. *To je resnizhna ponishnost, k' nózhe hvalena biti, inu deslih je Diviza nar zhistishi, spolni vender sapovd, ktira je samo sa shéne dana bla.* Kaj pravite h' temu, prevsetni Adamovi otrózi! ktiri svojga puntarskiga vratu nózhte podvrézhi pod jarm boshjih, inu zerkvenih sapovdi? poslušajte, pa vam v' framoto, poslušajte, sakaj se je Maria postávi ozhishvanja podvergla, sa to, pravi Dionis. Cartusian. *Deb vas sa svojim isgledam vuzhila pokórhino,* sa to ni blu nigdar ene stvarí takó perpravne sa skásat pokórhino, kakor je bla Maria: *Deb v' postávi Bogá zhaftila,* pravi S. Laur. Justin. *se je hotla postávi ozhishvanja podurezhi.* Ni mislila, al jo postáva véshe, al ne, nji je samo to sadošti blo, de je postávo Bóg dal. Kakor taisti, ktir postávo prelomi, Bogá rashali, njemu nezhaft, inu grájo strí; takó je ona hotla skus spolnenje postáve Bogá zhaftiti, mu dopadajenje striti. Sa to pravi sgoraj spomneni S. Cartaiser, de pokórhina Marie je stopila nar visokeshi, kir je strila vézh, kakor je dolshna bla. Zhudit se je zhes to, de se snajdejo kerstiani, ktiri v' vsih rézheh lepóto, snashnost, inu zhistost lubio, je oblazhilo vmasano, more oprano biti, imá obras madesh, more ozhisten biti, takó lubi vsaki zhistost per obléki, per posteli, per jédi, per piázhi, na shvótu, v' zéli híshi, al ni dusha bres konza vézhi vrednosti, kakor vse letó? kakó jo tedej moresh pustiti, o zhlovek! nezhisto s' pregréhami

sa-

savalano, sakaj ne hitish oprati njo v'kervi Jesufa Kristusa v' Sakramentu pokóre? *Al ni nespodobno, prafha S. Clem. Alexand. v' ofnashenimu, dragu opisanimu, so shido oblezhénimu telésu vmasano, nezhislo, ognuseno, ostudno dusho nositi?* Glejte, kerstiani! nad Mario isgléd gorezhe lubesni prót zhistosti, inu sraven shivo podóbo pokórfhine. En sa zhistost svoje dushe fkerbni, inu sraven k' vfi pokórfhini perpravlen zhlovék, vsame na se vse podóbe, ktire vtisne v' njega mogózhna róka previdniga Bogá; al imá s' Davidam na tronu sedéti, al s' Jobam na gnoju lesháti, ga hózhe Bóg bogatiga, al revniga, bolniga, al sdraviga, zhafteniga, al sanizhvaniga, shiviga, al mertviga iméti, je k' vsm perpravlen; da Bóg njegovim rókam teshke déla, njegovim ozhém dosti sòls, njegovi glávi dosti fkerbí, njegovimu serzú dosti shalosti, njegovi hifhi dosti krišov, mu je vse prav, kir se toláshi s' besédami Davida, k' je rékel: *Perpravleno je moje Jerzé, o gospód! perpravleno je moje serzé.* Ktiri drugazhi ftré, te eframoti Maria, ktira se je podvergla postávi ozhifhvanja, deslih ni sraven nje zhaft malo terpéla. Al na dalej je fhe eno drugó teshko sapovd spolnila, s' ktiro saframoti vse maloserzhne dushe.

III.

Sramváti se morejo vfi taifiti, ktiri se sgo-varjajo od spolnenja boshje postáve, al sa to, k' so preflabi, al sa to, k' so preteshke sapovdi, de pravio, de jim je zel nemogózhe ftriti,

ti, kar Bóg veléva. Kerštiani! kakó morete kaj taziga tudi li misliti, bres tiga, deb' skus to ne bla ranena vašha vira? al mislite, de Bóg ne véj, kaj zhlovek samore striti s' njegovo gnado? kakó bi se to srajmalo s' njegovo vezhno modrostjo, inu pravizo, kob' nam kej naloshil, kar je nemogózhe nositi, kob' nam kaj sapovedal, kar je nemogózhe striti? *Bóg ne sapovduje nizh nemogózhniga*, pravi sibiralshe Trid. *ampak kader kaj sapovej, nas sponini, de imámo striti, inu de ga sraven imámo profui sa gnado, de bomo samogli striti, kar sapovej*: kdo se bo tedej mogel s' nemogózhnostjo sgovarjat, kir S. Jo. prizha: *De sapovdi boshje ne so teshke?* zhe je kdaj kdo imél se isgovóriti postáve, je pazh iméla Maria danaf na dan svojga ozhišhvanja, ona bi bla snala rézhi po vsi pravizi: nebéshki ozha! vsemi me vun od te dolshnosti, to je zhes vso mojo naturo, mojga edino rojeniga fina, Bogá, inu zhloveka skupej, vender se ni sgovarjala, shla, inu nesla ga je. Sa to je njo iménval S. Epifan. *Duhovna, kir je v' tempel svojga lestniga fina v' velik, Bogú zhes vse perjetni, gréshnimu svejtu zhes vse potrebni dar pernesel*; inu S. Aug. pravi, de Maria je danaf sad svojga teléfa dala Bogú, ktir ima sa odreshenje svejta terpéti, inu vmréti. Sa to nji je prerokval Simeon sgol shalost, inu terplénje, k' je Jesusa is njé rók narózhej vsel, inu rékel: *Tvojo dusho bo mézh prebodel*, ktire beséde nji na snanje dajo, kaj, inu kolko bo iméla so svojim finam, inu sa volo njega terpéti, namrézh vse to ona v' dushi, kar on

na truplu; se je pa Maria skus to morbit dala oftrašhit, de daru ni pernešla, kakor je postá-
va bila? je morbit rékla, de to ji je nemogó-
zhe svoje lubleno dete tolko martram, inu ter-
plenju zhes dáti? je morbit rékla, de mezh,
ktir bo njé dušho prebodel, je pregrosoviten,
de zhloveska slabost to ne more prenéstí? na
te prašhanja odgovorí na meštu mene S. Ilde-
fons, kir pravi: *Maria je bla vèzh, kakor
marternik, kir mezh bolezhine, inu mezh lu-
besni je njo prebodel, k' je dala Jesusa zhes
v' smert, inu v' terplénje.*

IV.

Vémo, kako vífoko povsdigujejo Ss. Ozha-
ki pokórfhino, ktiro je skásal Abraham taisti-
mu teshkimu povélju, ktiro mu je Bóg dal sa-
kláti, inu foshgáti svojga edino rojeniga sina
Isaaka; bol ojt're, kakor mezh so mu mogle
biti te beséde: *Vsami svojga edino rojeniga
sina Isaaka, ktirga lubish, inu daruj ga meni
na temu hribu, ktirga ti bom pokasal.* Moj
Bóg! kakfhine misli, inu smesfháve so mogle
biti v' njegovimu serzú? kakfhina vojska lu-
besni, kakfhino soperpostávlanje nature, on
bi bil snal rézhi po pravizi: o tiranska sa-
povd! povelje soper vso naturo, jes sam morem
rabel biti svojga lastniga sina, ktir mi je she
li v' mojih starih dnévih rojen bil, sdaj morem
taistiga vmoriti, ktir je moj sin, moje zelo sa-
vupanje; vender taziga nizh ni odgovoríl, am-
pak je rékel: *Tu sim gospód! sapovduj smano,
kakor hožhesh,* on oiedla svojga osla, vsame
der=

dervá, ogin, nosh, hlapza, inu svojga Isaaka, grede trí zele dní, pride na goro, kir je imél dar opraviti, naredi garmado, svéshe svoje dete, potegne mézh, inu misli vdarit lastniga fina; kob ne bil nasaj dershan od Angela. Kaj pravish h' temu, joklivi, mehki zhlovek! ktir najdesh tolko teshave per spolnenju boshjih sapovdi? al ni blo Abrahamu vezh sapovedano, kakor je samogel fritti? inu vender je bil bres vliga isgovora perpravlen spolniti boshje povelje; kako se vupash ti isgovarjat od spolnenja boshjih, al zerkvenih sapovd, de so preteshke, al de je preflaba tvoja natura, kir vender Bóg nizh takó teshkiga od tebe nózhe, kakor od Abrahama? zhe te pa oframóti pokórfhina Abrahamova, kolko vézh ti more she li framóte fritti pokórfhina Marie, ktira je bres perglihe vézhi, kakor Abrahamova? Ona se podvershe povelju, ktirga tesha se ne da isgovóriti, namrézh darovat svoje lastno déte. Nikar ne mislite, de Maria s' danafhnim darvanjam svojga fina, je dopolnila li prasno, navadno zeremonio, kakor druge matere, ktire so tudi sfer svoje pervorojene otróke v' tempel pernefle, inu darvale, pa so jih s' daram spet nasaj odkupile, Maria je dala svojga fina takó v' róke ozbéta nebeshkiga, de imá zhes 33 lejt sa odreshenje, inu isvelizhanje gréfhniga svejta na štebrú krisha darovan, inu s' nar grosovitnishi martrami, inu nar grenkejsi smertjo saklan, inu vmorjen biti. Inu de bosh she bol sapopadel, o zhlovek! raslozhik med daram Abrahama, inu Marie, premishluj: Abraham je dal samo zhloveka, Maria praviga shiviga Boga,

inu

inu zhloveka fkupej; Abraham je fzer veliko lubil svojga Isaka, al bres perglike vézh je lubila Maria svojga Jesufa, kir je bla li samo Mati bres ozhéta, tok je ozhétovo, inu mater-no lubesen skupej fkleneni prôt svojmu sinu iméla; bolezhína, inu shaloft Abrahama ni ter-péla vézh, kakor trí dní, dokler je namrézh prifhel na hrib, kir je nasaj dershan bil, de ni saklal svojga fina, al bolezhína, inu shaloft Marie je terpéla zelih 33 lejt, ni pred néhala, dokler ni konzhal Jesuf svoje shivljenje na hribu Kalvarie; Abraham je li samo s' mezham mahnil, inu to je Bogú sadofti blo, Maria nas-prôt je védila, de nje déte bo moglo na krishu vmréti; Abraham je vupal fkus saklanje svojga fina obilni bloger zhes se, inu zhes zelo zhlo-vestvo sadobiti, Maria je mogla flifhat vse nasprótno, shaloftno prerókvanje, k' je Simeon nji rékel: de nje déte bo njim dofti h' padzu, inu h' snaminu, ktirmu se bo od vsih plati sopergovóril. Poglejte raslozhik med daram Abrahama, inu Marie. Od ktirga bom fhe vezh govóril v' drugimu délu.

I.

Na to, kar fim dosdaj povedal, od tiga danafbniga dara, ktirga je pernefta Maria, se lepo srajma, kar pishe S. Anselm. kir pravi: *Maria je premagala slabost shénskiga spola, je premagala zelo natúro, inu je terpéla vézh, kakor zhlovek samore terpéti, hujshi je bla nie martra na dushi, kakor samore biti vsa mar-tra na truplu, kir je bres perglike vézh, kakor*
 8 *sebe*

sebe lubila taistiga, sa volo ktirga je terpêla.

Vender vse leto Mario ni nasaj dershalo, fina dâti, inu spolniti postâvo. Sato pravi S. Krifost. Maria ni rekla samo, kakor Abraham, pole, o gospód! perpravlena sim k' vřimu, kar hozheřh, ampak to, kar je v' serzú mislila, je řtrila tudi v' dianju. Inu leto nje pervolenje v' Jesuřovo martro, inu řmert, je bil taisti ojřtri mész, ktir je nje serzé prebodel, s' ktirim je podâla fina Bogú, inu řvejtú sa dar v' řramôto tih, ktiri li v' majhnih lahkih řézheh, ktire pozhutkam, inu nagnenju ne řtré nobene teshave, řkashejo pokóřřhino boshjim sapovdam, v' teshkih řézheh pa, ktire pozhutkam, inu nagnenju řilo řtré, odmaknejo vrat jarmu boshje postâve. Oni řo perpravleni pokóřni biti, kader Bóg kaj sapovej, kar njim je prav, inu dopadljivo, k' jim da řlushbo, ktiro řřhejo, zhâřt, po ktiri řrepené, veřělje, ktiro řhelé, řrezho, ktiro vóřhio, v' takih řézheh ni noben tizh takó perpravlen řletéti, kakor oní sa pokóřřhino řkasâti; zhe jim pa da Bóg kaj grenkiga pokuřit, en majhen krish nořit, v' temu řo terji, kakor řheléřo, ktirmu ne more drugazhi podoba dana biti, kakor k' ga v' ognju řesbélío, inu s' kladvam móřbno toľzhejo; zhe jih sazhne Bóg s' krishi mehzhâtí, s' terplenjam krotiti ře řvi-jajo, kakor kazhe: inu Bóg jih more vkleňiti s' ketino nadlóg, de ře navuzhé dopolnit njegovo volo. Meni ře řdí, de Bóg bi mogel s' takim mehkim duřham ravno takó v' zaker hoditi, kakor s' taistim Evangelskim řlépzam, ktirga je prařhal, kaj hozheřh, de ti řtrim? ravno takó bi jih mogel Bóg prařhat, kaj ře jim

jim polubi, kaj jim imá striti, kakó se imá prót njim sadershátí? Al framvati se imájo vsi taki, inu vuzhiti se od Marie, tudi v' teshkih, grenkih rézhéh skásas pokórfhino boshji voli, kir li skus to se pokashe prót Bogú lubesen, ktira mu je tolkokrat s'jésikam oblublana, ako zhlovek per vsih lahkih, inu teshkih, sladkih, inu grenkih rezhéh spolni njegovo S. Volo, dershi njegove sapovdi.

II.

Na dalaj oframóti Maria danaf velike, inu mogózhne tiga svéjta, ktiri hozhejo od vsake kerstianske dolshnosti vun uséti biti, v' vsih rezhéh kaj posebniga iméti, kakor deb' njim sa volo njih rojstva, stanú, al shlahtné flushbe kaj vezh dopufheno blo, kakor revnimu kmetu, kakor deb' sapovdi boshje, sapovdi zerkvene, inu druge kerstianske dolshnosti njih tolko ne sadéle, kakor druge. Hozhte previshani biti, de je temu réf takó? val bom previshal: preprizhana, virna resniza je, de pokora je potrebna vsakimu, ktir je po S. Kerstu smertno pregréfhil, gotóvo je tudi is S. Pisma, de pokora ni nobena mehka, lahka, pozhutkam, inu nagnenju perjetna rézh, ampak ena zhednost sklénena s' veliko ojstroftjo, inu teshávo, al od tiga ti visoki, inu mogózhni nózhejo nizh védit, leto, mislio, je li sa niske ludí, ne sa njih, k' so od mladosti mehkó srejeni. De pót prót nebéfam je voska, vrata tje gori tesné, leto je virna resniza, al ti velki, inu mogózhni spet mislio, de leto je li sa

niske ljudi, de sa njih mislio, de sa njih je li dragi zajt sgubiti v' lenóbi, v' veselju, v' družini, per komediah, per plésu; takim se ne smeje govóriti od praviga sadershánja v' zerkvi, de je ne samo spodobno, ampak dolshnost pred slivim Bógam klézhat, róke gori dershat, s' ponishnostjo, inu gorézhe molit, vse leto, ménio, je li sa preproste ljudi; takim se ne smeje nizh govórit, de veshe zerkvena sapovd per S. Mafhi se suajti, besédo boshjo svesto poslušhat, njim je premras, njim ne dopusté domázhe opravila; takim se ne smeje nizh naprej nesti od posta, inu perterganja per jédi, inu piázhi, sa letó so njih shelodzi preflabi, to je li sa klosterske; takim se ne smeje svetvat, deb' po gostim perstopili k' Sakramentam, jim je predolgozhasno, to je sa nune, inu sa duhovne, inu takó sebe pregovoré; de sa volo svojga stanú so od vezh rezhi vun vséti, ktire nakladajo boshje, al zerkvene sapovdi, ktire hozhejo fkerb sa isvelizhánje. Al poterplénje visoki, inu mogózhni tiga svéjta, leta raslozhik ne bo terpel dolgo zhafa, kakor ste ravno is te revne semle vstvarjeni, is ktire vbogi, kakor se boste ravno v' ta nizh preobernili, v' ktirga revni, takó boste tudi ravno od taistiga sodnika sojéni, kakor revni, ktir ne bo glédal, kako visok, inu shlahten je bil vash stán, kakó iménitna vashha flushba, kako mehko, inu boshano vashhe truplu, ampak bo li glédal, ako ste spolnili njegove sapovdi, ako ste se gréha varvali, ako ste pokóro strili, kar zhe nad vami ne bo najdel, bo ravno ta sodba preklestva germéla zhes vas, ktira bo sadela revniga,

ga, ako je vam enako hudoben. Kakor nebéša so li ene sa bogate, inu sa revne, sa visoke, inu sa niske, ravno takó je sa vse pershgan vézhni ogin, sakurjena je peklenska pézh sa revne, inu sa bogate, sa visoke, inu sa niske, bres raslózha, zhe se bodo vredni strili pogublénja.

III.

Vse také, ktiri sa volo svojga kakorkol visoziga stanú samu po napúhu se vun jemló od dolshnosti spolnénja boshjih, inu zerkvenih sapovdi, prasham samu letó, al imájo drugi Evangelii kakor drugi ludje? kako drugo postávo? druge ravnila svojga sadershánja? nobenih drugih, vsi imámo li ene sapovdi od Bogá, inu od zirkve, kar naš je pod sonzam, kako more tedaj kdo vupat od spolnénja takih sploh, sa vse danih dolshnosti vun vset biti? Kakó se samorejo taki v' pergliho postavit S. Mario, ktire visokost sa Bogám nima svoje glihe, dokler kraliza je semle, inu nebés, Mati samiga Bogá, ktire oblasti, poveljam, inu voli je Bóg na semli podloshen bil, inu vender, poglejte nje pokórl'hino prót postávi, komaj so bli dnévi nje ozhišhvánja dopolneni, k' je blo po postávi Moisesa potreba v' Jerusalem se podáti, se od te sa njo sanizhlive postáve ni vun vsela, se s' visokostjo svojga stanú, s' vrednostjo boshje Matere ni sgovarjala, ampak se je ponishno podvergla sapovdi, je spolnila dolshnost, ktiro je zel ni véšala, kaj bo sa taiste, ktiri si sa nezhaft dershé boshji postávi pokórno se podvre-

vrezhi, inu dolshnosti dobriga kerstiana spolniti? flišhali sté, lubi kerstiani, de triem stanovam sim danaf govóril, al veliko vézh govóрила je Maria skus svoj isgléd, prevsetnim, maloferzhnim, inu tim velkim, vidili sté, kako dobro eni, koker ti drugi se imájo po isglédu boshje Matere podvrezhi pokórsfhini boshjih, inu zerkvenih sapovd. Inu ravno leto se popolnoma srajma s' skrivnostjo danafhniga prasnika. Tri volje najdem danaf v' Jerusalemskimu templu popolnoma med sabo sklénene, namrézh volo nebéshkiga ozhéta, ktir da svojga fina k' smerti sa naf gréshnike, drugizh volo Jesufovo, ktir se ponudi v' martro, inu v' smert sa nafhe odreshénje, inu isvelizhánje, tretizh volo Marie, ktira radovolno svojga fina is lubesni prót nam daruje sa nafho spravo; deslih je ona filno shélela, pravi Rupert Opat, deb ne vmérel nje lubesnivi fin, je vender fhe bol shélela, deb gréshnik odreshen bil. Prevsetni! ktiri sté, al se boste per takimu isglédu, ktirga nad Mario imáte, fhe soperstavili skásati pokórsfhino boshjim, inu zerkvenim sapovdam? maloferzhni, ktiri ste, al vam bo moglo fhe kaj preteshko biti, kar ste dolshni striti sa vafhe isvelizhánje, deb rékli, kaker ste bli dosdaj navajeni: leto mi je nemogózhe? velki, inu mogózhniki, ktiri ste, al ne boste prekleli danaf svoje nekerstiansko domishluvánje, s' ktirim si golufno perlisujete, de se samorete od spolnénja boshje postáve vun vseti? Od danaf sa naprej boste drugazhi mislili, inu strili. Prevsetniki sté se navuzhili od Marie pod postavo boshjo se ponishat; maloferzhni ste danaf sklé-

sklénili v' spolnénju boshjih, inu zerkvenih sapovd mózhno keršhansko serzhnost na se vseti; velki iménitniki ste si naprej vseli, keršhanskih dolshnosti sa naprej se ne framváti. Sa volo tuga se obernem k' tebi svelizhana Diviza, boshja Mati Maria! kir ti se vredna strila biti danaf našha vuzheniza, bodi tudi našha besedniza, inu prosi sa naš, inu sadobi nam skus tvojga fina saflushénje to mogózhno gnado, ktira naš bo poterdila, po tvojmu isglédu volo boshjo spolniti bres vunvsetja, per vlih rézhéh; postávo boshjo spolniti bres bojézhosti, po sapovdih boshjih shivéti bres soperpostavlanja, de takó vredni bomo Bogú dopasti v' temu shivlénju, inu od njega po smerti povsdigneni biti v' nebéshkim kralestvu.

Tebe pa, lubesnivi Jesus! molimo vsi skupej ponishno v' skrivnosti tvojga darvanja v' tempelnu; danaf si se ti pervikrat pokasal na temu S. Kraju, deb se dal skus róke tvoje divishke Matere, kakor dar dopadlivi Bogú sa našhe odreshénje, inu isvelizhánje; bodi vézhno hvalen sa ta gnado, dobroto, inu milost, ktiro si nam skus to skásal; ti sam si taisti iménitni dar, ktir sam si vreden Bogá, kakor se je danaf Maria darvála, tak se daruje vsaki dan zela katolshka zerkev, inu vsaki virni v' nekrivavimu daru S. Mashe. Tvoja vola je, de mi gréshniki v' tvoj S. Tempel pridemo, tebe tukaj tvojmu ozhétu darujemo, inu prejmemo v' našhe serzé, o kako svestó, inu skerbno se moremo vender perpravlat k' takó svetimu délu! vidimo Mario tvojo Mater,
ta-

takó zhišta, takó svesta, takó polna vsih gnad,
 inu vender se sdershi od tempelna; prestane
 shtirdefet dni v' samóti, v' molitvi, inu v' Bo-
 gu, se podvershe postávi, od ktire je bla po-
 polnama vun vséta, inu se perpravla ta dar
 vrednu dopolniti; inu kaj hozhmo striti, mi
 gréshniki, ktiri smo gréh tolkokrat spozheli,
 tolkokrat rodili, kakó se moremo podstopit ta
 S. Dar pernesti, al savshiti, bres tiga, deb se
 popréd skus pokóro, inu lepe zhednosti h' temu
 vredno perpravlali? o sturi, lubi Jesus! de ne
 bomo nigdar prishli na ta S. Kraj s' omadesh-
 vanimi rókami, s' posvetne lubesni polnim ser-
 zam; mi smo per S. Kerstu samo tebi posve-
 zheni, de li tebi samimu imámo shivéti, o
 deb' pazh v' resnizi tebi samimu shivéli, stvo-
 jo pravizo oblezhéni bli, tebe lubili, tebe zha-
 stili, tebe se báli, inu po tvojih sapovdih sve-
 stó hodili, deb nashe zelo shivlénje drusiga ne
 blo, kakor stanovitno zhakanje tvojga zhastit-
 liviga prihoda. Takó ne bo nasha dusha na
 semli shélela, kakor tebe, lubesnivi Jesus! inu
 na konzu svojiga shivlénja bomo s' tvojim me-
 sam, s' tvojo kervio napáseni vesélo na prót
 glédali smerti, kir ona nas bo k' tebi perpe-
 tala. Al lubi Jesus! jes dobro vém, dokler
 sim na svejtu, se bo svejt zhes mene voiskval,
 deb moja dushe pogubil, vuzhi me, o Jesus!
 beshat pred svejtam, kakor si ti beshal v' E-
 gipt pred Herodesham, postávi me, o gospód!
 v' en samotni kraj, kir te svejt ne bo mogel
 odvseti mojmu serzú; daj, o Jesus! gnado
 meni, inu mojim poslushavzam v' sredi grésh-
 niga

niga svejta v' pokóri, inu v' lubesni, tebi samimu shivéti, po smerti tebe vezhno vshivat, dokler tvoji smo, inu tvoji hozhmo biti shivi, inu mertvi, v' shivlénju, inu v' vezhnosti. O Jesus! lubi Jesus! vslishi nas; o Maria, luba Mati! prosi sa nas! Amen.

PRIDIGA

Na osnanénje Marie Divize.

Kakó se bo to sgodilo? Luk. 1.

Kob tudi rékel jes danaf s'S. Krisostomam, inu S. Greg. Nif. de Maria je nad tim pomislik iméla, kar je od Angela flishala, namrézh de bo spozhela, inu rodila, bi vènder ne blo potreba si dosti glávo belit, kakó je to, da ta nje pomislik vender ni gréh bil, kir Zakarias je vender gréshil, k' je nad besédo boshjiga Angela se pomishlal, inu sa to je bil strafan. De je Zakarias gréshil, k' je nad besédo boshjiga Angela neverjeten bil, je sato, kir je vedel she is vézh pergódb, de tudi od natúre nerodovitne, inu stare matere so porodile, kakor Rahel, Sara, Ana, inu mati Samsona, tedaj bi ne bil smel dvomit, de tudi njegova shéna Elisabet sna v' starosti poroditi, slasti kir Angel sam mu je sarefnízhil. Al Maria ni iméla nobenga rasgléda, deb' bla kdaj diviza spozhela, inu rodila bres mosha, sa volo tiga ni mogla gréshiti, de
je

je nad tim dvomila, kar ji je Angel osnanval. Pa sej mi ni potreba Mario od gréha isgovarjat, kir S. Ambros, Augustin, Beda, Ciril, Teofilact. inu drugi Vuzheniki pravio, de Maria je prafhala, kakó se bo to sgodilo, ne tolko po neverjetnosti, ampak veliko vézh is zhuđenja, inu is shela svedit, kako bi to mogó-zhe blo, deb' szér Mati bila, pa vender smiram Diviza ostála? Tako prafhamo tudi mi vézhkrat po eni rézhi, deflih nad njo nizh ne pomishlamo, postavim, jes sim enga perjatla, ktir je na morju vtonil, fhtel sa vfélej sgubleniga, al pred dnevam mi pishe sam, de fhe shiví, jes posnam njegovo pismo, posnam pe-zhat, tedej ne morem pomishlat, de pismo je ref od njega, vender poprafham sam sebe, inu druge, kakó se je to sgodilo? je vender to mogózhe, de fhe shiví. Ravno takó je Maria prafhala, ni rékla, se bo pa to sgodilo? ampak kako se bo sgodilo? kir se je bála, deb' nje divishtvo fhkodo ne terpelo, deb' svojo oblubo ne prelomila. Kob bla iméla fkus to, kobi boshja Mati bila, svoje divishtvo sgubiti, bi ne bla hotla te velike zhafti boshje Matere, tolko je ona divishtvu zhislala. Al kolko jih je med nami, ktirim je v' mladosti njih divishtvo takó dober kup blo, de so ga sapravili ne sa kakshino zhaft, al dobizhek, ampak sa framoto, sa nesfrézhe, sa pogublénje, kob bla vsaj na to prishla shalost, al kaj pomaga, kakor so enkrat sazhéli nezhisto shivit, per temu smiram terdovratni ostánejo; inu zhe je tudi kaj vupanja, de se bodo enkrat spreobernili, morem vender prafhat, kako se bo to sgodilo? Maria nad boshjo

vfi.

vligamogózhnostjo ni pomíshlala, jes tudi ne, al zhe premišlim natúro nezhiſtiga gréſhnika, vidim per njegovim ſpreobernénju tolko teſhav, de ſe mi ſpreobernénje nemogózhe sdí. Nezhiſti gréſhnik bi mogel pokóro ſtriti, pa kakó ſe bo ſgodilo? h' temu je potrebna raſvetlena pámet, njegova je ſlepa, potrebno je mehko ſerzé, njegove je terdovratno, potrebna je reſnizhna vola, njegova omahuje. Pravi ſzer nezhiſti gréſhnik, jes ſzer gréſhim, ſe bom shé ſpokóril, pa kakó ſe bo to ſgodilo? tvojmu ſpreobernénju ſo trie ſadershki na póti, ktiri ſtré ſa-popadik danaſhne pridige, pervizh ſlepóta na pámeti, drugizh terdovratnoſt v' ſerzú, tretizh omahloſt te vole. Preden te reſnizo na dalej raſloſhim, poterpite.

I.

Nezhiſti gréſhnik ſe reſnizhno ne more ſpreoberniti, kir ga ſlepóta na pámeti naſaj derſhí. De ſe duſha h' Bogú oberne, more od luzhi v' pámeti, inu od luzhi prave vire raſvetlena biti; to ſo taiſti ſharki, ktiri od nebéſh-kiga ſonza gnade zheſ naſ ſvetio, ako ta luzh ſgine, duſha poſabi na ſvoj zil, inu kónz, inu tapa v' goſti tamoti po golufnih, nevarnih po-tih. Vedit pa imáſh, o zhlovek! de kir nezhiſti ogin gori, tam ſvetloba gnade boſhje zhe popolnoma ne vgaſne, vſaj mózhno otamní. Pervizh kar ſadene luzh na pámeti, kir poſhelénje duha meſu podverſhe, tam je zhlovek ſhvini enak, tedaj pámet more otamnéti. Pre-
glejte ſadershánje nezhiſtiga, inu boſte vidili,
de

de vse njegove déla so nasprótno sdravi pámeti; pámet hožhe sa hišho, inu te svoje škerb iméjti, dolshnosti svojga stanú na tanko spolniti, pasiti na sdravje trupla, na poshtenje, zhášt, inu dobro imé, ako pa enga prevlézhe oblak nezhištošti, snimar pušti hišho, inu te svoje, posabi na dolshnosti svojga stanú, ne porajta na sdravje, ne na dobro imé, ne na poshtenje; en nezhišti ni svest v' obenmu opravili, ne porajta nobene iménitnosti svojga stanú, se ne boji ozhitniga ošramotenja, ne vboshtva, ne sanizhvánja; poglejte, kakó réš je, de nezhišti gréšnik je popolnoma slep na pámeti, enak nevumni švini. De je temu réš takó, prizha prerók Daniel s'dianjam taistih dveh nesramnih starzov, ktiri, deslih sta med folkam naprejpostavljena bla, jih vender vrednost njih stanú ni nasaj dershala, ampak sta hotla zhišto Susano h' nezhištošti sapélati. Kako sta vender mogla takó slepa biti? S. Pismo povej, kir pravi: ona sta preobernila svoje misli, inu nezhišto poshelénje je vgašnilo v' njih všo pámet, ja, kar je blo nar hujšhi, sta svoje ozhi h'tlam obernila, deb' nebés ne vidila, inu deb' se spomnila na njegovo oštro sodbo. S' luzhjo pámeti je tudi luzh vire vgašnila, inu to je druga šhe bol sols vredna slepóta, ktira nezhištiga gréšnika nasaj dershi, de se ne more h' Bogú oberiniti, sakaj S. Apostel pravi: *shvinski zhlovek ne sastopi, kar je boshjiga*. Leto snate zel lohko is tiga sposnati, kir nezhištnik si škorej zel nobene vesti ne déla is svoje shvinske hudobie, ni gréšnika, ktirga bi gréhi majn pekli, kaker nezhištnika, ni gréšnika, ktir bi svoje

svoje gréhe bol sakrival, bol sgovarjal, bol majnschal, kakor nezhistnik; deslih od nezhistih ran véf smerdí, se mu vender ta smrad ne li samo ne gnuši, ampak nad taistim zel dopadejenje imá; svoje gréhe shteje sa spodobno sadershanje, ktiri vrozhini natúrni, inu zvejtju mladosti zhašt délajo. Zhes eno novo snanje, zhes gréfhno perjasnost, ktiro je sturil, se veselí, kakor zhes nar vezhi frézhó, inu kader nedolshnost sapela, zhes to veselé pesmi prepéva; se ne framuje nobenga nespodobniga dianja, inu pride s' zhasam takó dalezh, de se hvali ne samo s' tim, kar je sturil, ampak tudi s' tim, kar nigdar sturil ni. Inu zhe tudi vzhasi svoje pregréhe sposná, zhe jih tudi vzhasi rotí, vender je zhes te takó mehko obshalvánje, de komaj eno shalost obzhuti, kir njegove hudobie se mu sdé li take pregréhe, ktire veliko vézh vsmilénje, kakor shibo saflushio, pregréhe, ktire so slabimu mesu potrebné, pregréhe, ktire Bóg rad odpusti, kir posná zhloveske slabósti.

II.

Zhe se tudi takim mesenim flushnam, sa njih od pogublénja reshit, naprej postávi, de nezhistost je neframen, ostuden, shvinski gréh, gréh, ktir Bogá vselej h' shibam fíli, si vender smiram domishlajo, de ni temu takó, kakor so si domishluvali sodomiti, svarjenje pridigarjov, opominvánje spovdnikov dershé sa smeh, kakor so dersháli sodomiti opominvánje pravizhniga Lotha sa prasne beséde. Inu zhes to se ne sme-

mo

mo zhudit, kir kakó je vender mogózhe, deb nezhistnik sposnal rashalénje, ktiro Bogú strí, kir njegova pámet oslepí takó, de zel Bogá ne more sposnâti? sej vemo, de nezhisti gréshnik se rad pogovórit da, de, zhe tudi Bogá ne sa-tají, vsaj nad njegovo sapovdio dvomni, de li bol karajshno, bol bres strahú samore gréshiti. Ojstrost sodbe boshje, vézhnost peklenskih ter-plenj, ga szer vstrafhi, al kaj strí, deb' ta strah premagal? on sazhne sumnit, al je to réf, al ne, kar se bojí, deb' tedaj perfilen ne bilsapustiti to, kar natúri, inu pozhutkam dopade, fkléne, ne virvat to, kar ga strafhi. O lubi moji! nevira je s' nezhistostjo vsélej fklénena, nevira, inu nezhistost sta dva tovarsha, ktira se eden od drusiga ne moreta lozhit. To je she S. Paul sposnal nad malikvavzi, to sposnámo po vsak-dajni fkušhni, s' samim tim raslozhkam, de per malikvavzih je sa neviro nezhistost prishla, per kerstianih pa nevira sa nezhistostjo pride; malikvavzi so sagasili v' nezhistost, kir jim je sposnánja boshjiga mankaló, kerstiani sgubé vi-ro, bodo prostavirniki, kir so oslépleni od nezhistosti, sakaj prostovirni navki, ktiri so S. Evangeliju na ravnost soperni, pridejo li od tazih, ktiri so sushni nezhistih polubkov. O nezhiste serzá! kob danas tukaj vprizho ble, bi mogle sposnâti, de kolker vezh je vasha pá-met v' nezhistih délih oslabela, tolko bol slaba je vasha vira bila. Al je mogózhe, deb' se take serzá kdaj v' résnizi h' Bogú obernile? pre-rok Oseas prizha, de ne, kir pravi: *Oni svo-je misli ne bodo ravnali na to, deb' se h' Bo-gú obernili, sakaj duh nezhistosti je v' sredi med*

nji-

njimi, inu gospóda ne sposnájo. O lubi moji! al je vender kdo med vami vdarjen s' to slepóto? jes s'zer vúpam, de ne; vender povejte mi, al si boste s'he vupali sa naprej nesramne nespodóbnosti sa s'halenje s'htéti, klafarsko govorjénje sa snamine sbrifane pámeti, vasvánje sa nedolshen kratik zhas? al si boste s'he vupali s'kus oblazhílo, ktiro je po napuhu, inu po nesramnimu pohujshanju vrésano, ozhí bošti, serza sapelváti? Nevmerjozhi Bóg! ako se ima s'he to od ktirga smed val s'goditi. Se imám vézh, kakor nekdej S. Jeron. pertóshit, inu rézhi, de vse letó drusiga ni, kakor ozhitne snamina mirajozhe zhístoſti, s'gubléne nedólshnosti, saprávleniga divísh'tva, ktire snamina pa od oflepléne pámeti ne bodo sposnáne. O Maria, zhísta Diviza, divísh'ka Mati! pres'héni od v'sáziga smed naſ to slepóto, ne puſti, deb' nam otemnéla luzh pámeti, luzh vire, ktiri sami naſ samoreti perpélat h' tvojmu sinu Jesusu. Zhe je ktir s' to slepóto s'he vdárjen, de v' meſnih ſlaſtih sakopán ne sposná ſvojga nesrézhniga ſtanú, proſi sa njega, o Maria! de sam v' ſé gré, s'kus pokóro se ozhíſti, de ne bo pogublen, kir je drago odkuplen s'kus terplénje, rane, krí, inu smert Jesusa tvojga ſina.

III.

Nezhíſti gréſhnik se s'kus reſnizhno obſhalvánje ne more ſpreoberniti, kir ga terdovratnoſt naſaj derſhí. Slepóta je ſzer velika nadloga, réſ je, vender ſlep zhlovek bres nevarnoſti naprej gré, zhe se da sa róke pelat;

al

al zhe se ne da opominat, ne vodit, more pa-
 fti. Inu ravpo takó je per vsih nezhistih grésh-
 nikih, tak, kir je slép na pámeti, inu terdo-
 vraten v'ferzú, se nozhe sam vodit, pa tudi
 nozhe, deb' ga kdo drugi vodil. Bil je en
 zajt, de ga dobra framoshlivoft ni pustila od
 Bogá se lozhit, al zhe se je tudi spotaknil, ga
 je pezhénje vestno spet kmalo h' Bogú nasaj
 perpelalo, al sdaj framoshlivoft, inu vést nizh
 ne samoreti; nekdej je nesframno besédo s' veli-
 ko teshavo flishal, to je rudezha farba v' obra-
 su prizhala, ta mladenzh, una dekliza fta se
 framvala, ako jim je li nespodobna misel v'
 glávo prishla, al sapelan fkus slab isgléd, fkus
 plazhilo, fkus pregovárjanje, fkus perlisvánje
 se je jésik shé navadil ná vmasane beséde, kar
 nesframniga flishti, fkus smeh, inu dopadajenje
 poterdi, inu kmalo fhe sam kaj bol nespodobi-
 niga sraven perstavi. Sazhne perpušhat ozhém
 pogléde, sazhne délat snanje, inu perjasnosti,
 sazhne bráti od nezhistiga peresa pisane bukve,
 sazhne po fhegi prevsetno, al se zel nesframno,
 inu pohujshlivo oblazhit, sheli od vsih viden
 biti, sam vse vidit, se v' flastih takó vpiani,
 de zel tabak ne difhi, zhe ni na tabakiri ne-
 zhiste podóbe. Poglejte, takó bo zhasáma fra-
 moshlivoft sgublena, ktira je pred enim zajtam
 per vsaki sénzi nesframnosti liza rudezhe mala-
 la, namejsti te se polóti zhlovéka sanikernost,
 de sdaj se huali s' tim, kar se je popréd fram-
 val. Kdo ga bo dershal nasaj, de ne bo is ene
 mlake gasil v' drugo? postáвите mu pred ozhí
 jésó, h' ktiri drashí Bogá; pohujshánje, s' ktirim
 rasháli blishniga; nevarnosti, ktirim se vdá;
 fhi-

shibe, ktire na njega zhakajo, vse nizh ne sda, ne gré k' serzú; povejte mu, de Bóg je sa volo nezhistosti zel svejt potópil, de je sa volo nezhistosti pét mejst shveplenim ognam od nebés poshgal, ze le trume mladenzhov, inu dekliz s' ostudnimi bolesnemi, s' presgódnó smertjo vdaril; vse nizh ne sda, nizh ne gré k' serzú. S' framoshlivoſtjo obrasa, je tudi zherev vesti sginil, terdovratno serzé ne more omehzhano biti. Poslufhajte od tiga en rasgléd, ktirga bi ne blo mogózhe verjéti, kob ga nam S. Pismo ne povédalo: Israelzi so se na enkrat ſkus nezhistost, inu ſkus malikvanje pregréshili, Mojsés od serdi véſ gorézh sapovej, vse nezhistnike vprizho zeliga folka podavit, jih moré, bodejo, bijejo bres vsmilenja, padlo jih je 24000, inu kdo bi verjél, k' so se mézhi she bliskali, k' se je kri she kadila, k' se je Bóg she grosil, se je en Israelit v'prizho folka, inu Moiseſa s' eno Medianko she pregréshil. Vidite, kakó réſ je, k' se framoshlivoſt sgubi, k' serzé oterpne, tudi per nar oſtřejſhi shibi boshji ni vézh obzhutlivoſti. Al ne vuzhi leto laſtna ſkushna? de ſmo bres vsmilénja od Bogá tépeni, ſposnámo de bomo she tépeni, lahko prevedimo, kako? to ne bom raslágál, de pa nezhistost she nigdar takó ozhitna, inu ſploh ni bla, kakor ravno v' naſhjih ſhaloſtnih zajtih, kdo ne vidi? zhuti se boshja shiba, sdihuje se zhes kásne, klizhejo bogabojezhi na vsmilénje boshje, al kaj pomága? kako je mogózhe, deb' vſliſhal, deb' se vsmilil Bóg, kir ſaparza, dim, ſmrád, megla nézhiftiga gréha prut nebésam vſtája, inu brufi she smiram bol

zhes naš mézh boshje serditósti. Prekléte najemuize, nefrezhne fushne mesne! kir ne štré same sebe na truplu, inu na dušhi nefrezhne, ampak zelo deshélo, véf folk, vsaziga bres vunvsetja!

I.

Zhes terdovratnost nezhistiga gréshnika se ni zhudit, sakaj kje nezhisti duh enkrat serzé posedel, ga takó v flame v' svojo oblast, de ga štrí popolnoma fushna meseniga nagnénja: *Nizh ne perpravi zhloveka v' takó shalostno fushnost, kakor nezhistost*, pravi S. Ambr. *Is drugih gréhov je veliko loshej se škopat*, pravi S. Greg. kir v' drugih se sadershi hudizh prót nam al kakor sovrashnik, ktir nam nastopa, al kakor škufhnavz, ktir naš spodbáda, al kakor sape-livz, ktir naš golfá, al v' nezhistimu gréhu gosspódari zhes zhloveka, kaker tiran, ga nagne, kakor ga hozhe; sa volo tiga ni grésh-nika, ktir bi v' gréh bol po gostim nasaj pa-dal, kakor nezhistnik, ktir bi navado teshej sapustil, kakor fushen mesni. Jes najdem, je rékel S. Krisoft. zhiste divize, poshtene shéne, mladenzhe, inu moshé angelske nedolshnosti, al teshku je najti dušho, ktira, potim kje dolgo zhasa nezhisto shivéla, deb' vredno po-kóro delala, ker sadušhiti meseno poshelénje potrebuje veliko premagvánja, inu posebno boshjo gnado. Sa volo tiga se ne smejte zhu-dit de Clem. Alexandr. imenuje nezhistost bo-lesen, ktira bo fila teshko osdravlena, de jo Aug. iménuje shélesno ketino, dokler nezhisti-
mu

mu se tudi per spovdi ne more samo na besédo verjéti, naj obéjta, naj jóka, kakor hozhe, kir to, kar danaf prekolne, bo jutri spet sturil. O strashna taka terdovratnost! inu kako lahko zhlovek v' njo sagasi, kir nesframni pogóvori, gréfhne perloshnosti, flabi isglédi takó mózhnu h' temu gréhu vabjo, kir zel shénski spol, ktiri bo mogel she po natvori framoshliv biti, ne li samo poslusha nesframne klafarie, ampak se h' temu smeja, poterdi, inu si sa zhášt fhtéje, de vse, kar h' nezhistosti gré saštopi, de od vsiga govorit sna. Kako mózhno vabio h' temu sedajne shége per obléki. Ktire stré tīga, ktir jih nosi, mehkiga, inu nezhimerniga, inu sapelajo, inu spazhio okó, inu sérze tīga, ktir jih vidi. O lubi kerstiani! zhujte zhes zhilstost svojga serzá, de bo opominvánju boshjimu vselej odperto, gorjé vsakimu, ktir framoshlivost sgubi, kir to je nar svestejshi varih zhilstosti. Vém, de sa to zhednost ohranit, je treba dosti slasti vam, kir v' sredi svejta shivite, pa tudi vém, de kerfhanska serzhnost samore vse premágat. Sadushite vsaki plamen nezhistiga poshelenja prezi v' sazhétku, sbite is gláve nespodobne misli, kakor hitro val prepadejo, varite posebno jesik, inu ozhi. Sraven tīga pa sdihuj po gostim h' materi zhilstosti, h' Marii, de podpira tvojo slabóšt. Zhista Diviza! imómo v' naf, inu sunej naf tolko sovrashnikov zhilstosti, de se jim ne moremo vbranit bres tvoje pomózhi, ne sapusti naf! sprofi, de tebi takó perjetna, nam takó potrebna zhednost ne bo omadeshvana; de bo per naf vse po nedolshnosti dishalo, misli, pozkut-

ki, inu diánje, kir li takó bomo snali vápat, po nedolshnímu shivlénju srezhno smert dozhákát.

II.

Nezhifti gréshnik se s' resnizhnim obshalvanjam ne more spreoberniti, kir ga nesavuplivost njegove vole nasaj dersí. Noben gréshnik takó lahko, inu hitro ob vupánje ne pride, kakor nezhistnik, sakaj potim k' se je po dolgi navádi v' blato gnusobe pogresnil, se vidi takó ostudniga, de al od framote, al od slabosti vse vupánje sgubi, she enkrat se is nezhiste mlake vun skopati. De se v' temu previshate, dopustimo, de gnada boshja per kakorshni perloshnosti sbode nezhistiga gréshnika, inu ga Bóg od snotraj takó ogovori: revni flepi zhlovek! al ne vidish, de stojish na pragu bresna peklenskiga? al ne vidish de sa volo smerdliuga, minutniga vesélja sgubish dusho, nebó, inu Bogá? ketina, ktira te bo v' peklen sho jezho potegnila, je dodelana, inu ti se she ne shudish? she ne mislish na resnizhno pobolshanje? na pobolshanje? sdihne, inu odgovori nezhisti gréshnik, jes ne morem! ki sim v' stanú rastergat ketino, ktira me je takó mózhno svesala, kje sim v' stanu premagat nagnenje, k' je shé vso mózh zhes me dobilo? k' je sim v' stanu sapustiti flasti, ktire so me takó smámile? jes sam vidim, de h' pogublénju hitím, inu vender ne morem sapustiti pót, ktira h' prekléstvu pelá. Kolkokrat sim si she naprej vsél v' resnizi se spreoberniti, kolkokrat sim she sazhetik flu-

sturil! pa sim vender ta stári, smiram nevaren v' pogledih, nevgnan v' govorjénju, nezhist v' mislih, resvojsdan v' diánju; zhe zel takrat, k' si svoje gréhe naprej postávim, deb' jih obshalval, zhutim nad njimi notrajno dopadejenje, k' je mi je mogózhe se spreoberniti. Takó govori nezhistnik, kader je gréshna naváda she prevezh glóboke korenine v' serzú strila. Pa dopustimo lhe to, de nezhistnik, potim k' je sazhel svoje gréhe v' resnizi sovrashit, inu sklénne naváde sapustiti, kako lahko se sgodi, de nad tim obvupa, de ne bo mogel ispeláti, kar ti je naprej vsél, kir od ene plati shtivilo, od druge ostudnost svojih gréhov premisli? On vidi, de njegova butura je takó teshka, takó ostudna, de keb' jo mogel rasodeti namestniku boshjimu, to ne bo mogel striti, al sa volo nevednosti, al sa volo framoshlivoosti, takó zhudneso njegove pregréhe; pokashejo se mu pohujshane nedolshnosti, sapelane divize, dopernefhene nesvestóbe, sturjeno presheshtvo, sape-lani tovarshi, gréshni svéti, shéle, poglédi, pogovóri, písmá, o Bog! kakshina smeshnava, to se mu pokashe v' taki ostudni podóbi, de méni ne sadoosti serzhnosti iméti, deb' mogel vse rasodéti.

III.

Al obvupánje nezhistiga gréshnika she dalje gré ne samo nad sabo, ampak tudi nad Bogám, sakaj kir sposná, de njegovo vsmilénje, de je njegovo poterpeshlivoost trudil, njegove gnade sametal, njegovo pravizo drashil, tak' si do-

domišhla, de sa njega ni nobenga odpushtanja, nobene gnade, nobene milosti; on tedaj sgubi vse savupanje. H'takimu konzu perpela mese. no poshelénje! sklénite, kakshina smert more na takó shivlénje priti? mislite, al more tak v'sadni uri isvelizhanje vúpat, ktir nobene druge shaloſti nima zhes svoje pregréhe, kakor to, de jih more sapustiti, kir njega sapushtajo. Nezhistnik bo szer odperl takrat svoje ozhi, pa li sa to, de bo vidil, de konz je sladnosti, inu sazhétik terplénja; njegovu serzé se bo szer omezhilo, pa samo sato, de bo sgubo svoje dushe obshalval, zhe se bo tudi pogovorit dal, Ss. Sakramente prejéti, mu vender to ne bo nizh drusiga pomagalo, kakor de bo s'sadnim boshjim rópam svoje poprejšhne hudo-
bie sapezhátíl. O nezhistost prekleti gréh! al more smiram réš ostáti, de ti polniſh pekel s' dushami? *Sa volo gréha nezhistosti bo malo isvelizhanih*, je rékel S. Remig. od svojih zaj-
tov, inu kob' on sdaj shivel, kaj bi she li od nashih zajtov govóril? malo bo isvelizhanih, kob' vidil, de valvánje, perjasnosti, prepové-
dana, nezhiſta lubesen je takó navadna, malo bo isvelizhanih, kob' vidil, de v'govorjénju ni pámeti, v'poglédih ni framoshlívoſti, v'obléki ni poshtenja, v'sadershanju ni nedolshnóſti; inu kob' vidil misli, ktire se v'glávi dershé, shéle, ktire se v' serzu kuhajo, déla, ktire bo-
do v'fkrivnih, samotnih kótih, v'ponózhni ta-
móti délane, bi vpil, kar bi mogel vpiti, do-
raſhenih bo sa volo gréha nezhistosti malo, fila malo isvelizhanih. O sa volo tiga, boj se,
● zhlovek! zhes vse gréha nezhistosti, ako ho-
zheſh

zhešh išvelizhan biti ; réš je szer , de zhistoft se ravno takó lahko vbije, kakor perjetna je vsakimu, pa je tudi réš , de v' tvoji mózhi stoji njo smiram neomadeshvano ohraniti, zhe lih je dósti nevarnosti, kir se sna sgubiti, je vender tudi dósti perpomózhi jo obdersháti. Kasimir krale- vi prinz Polski je obdershal nedolshnost v' fre- di sapeliviga svejta, Aloisius je ostál Angelam enako zhist v' zvejtú svoje mladosti. Pa véšh, kako so ti, inu drugih vézh is vsih stanov zhistoft ohranili? so jo ohranili, k' so krótili vunájne pozhutke, k' so pokóрили svoje trupla s' ojštrostjo, k' so se skerbnu varváli vsaziga flabiga, sapeliviga tovaršhtva, posebnu pa k' so Bogá ponišhno sa gnado zhistofti profili, k' so svoje savupanje vséli k' Marii Materi vse zhi- stofti. Stríšh, o zhlovek ! po njih isglédi ? krotíšh svoje pozhutke ? pokórishh svoje truplo ? se ogibašh nevarnih perloshnosti ? imášh réšnizh- no, stanovitno lubesen prót Marii Materi vse zhistofti ? Nikar si ne perlisuj, o zhlovek ! bres premagvánja, inu satajenja ni zhistofti, bres zhistofti ni išvelizhánja vúpat, sakaj S. Paul pravi: *Védite, de nobeden kurbir, noben nezhistnik ne bo imél delésha v' boshjimu kra- lestvu.* Al lubi Jesuf ! k' je vender taista du- sha, ktira bi bla zhistá pred tvojim oblizhjam, ako si zel nad Angeli madesh najdel ? zhe zel nedolshnost novorojeniga otróka pred tabo ne more bres madesha iménvana biti, kaj bo snami ?

Maria, Mati vse zhistofti, kaj bo s' grésh- niki, ktirih nas je narvézh tukaj ? ni smo tvoji per-

perjatlj, sposnâmo, ampak tvoji sovrashniki, kir tolikokrat smo na novo krishali Jesusa tvojga sina, kolkerkrat smo soper zhistosti grêshili, al bomo saversheni? al bomo preklêti? al ni vêzh vsmiljenja sa nas? ni vêzh pomôzhi? al nas bosh mogla pustiti vêzhno konz vsêti? kir si vsa vsmilena? al nash bosh mogla vidit vêzhno gorêti, kir si nasha Mati, bol kakor drusih, sakaj pomôzhniza si nashe fare, inu szer pód skrivnostjo danashniga prasnika? greshnik! nezhisti grêshnik! povej, kaj bo stabo? al vender hozhesh od Jesusa, inu od Marie vezhno lozhen biti? nozhesh ta dva sveta oblizhîa nigar vidit? nigdar vshivat? O Maria! nozhmo, nozhmo preklêti biti, pokôro hozhmo dêlat, pobolshat se hozhmo, prosi sa nas, pomagaj nam! Mati vse milosti! poglej na moje poslushavze, na tvoje sgublene sinove, inu hzhere, sej jih pèzhe, kar so strili, sej shalujejo, de so tvojga sina rashalili, sej oblubio pobolshanje, ne saversi njih solse, inu sdihvanje! vsemi jih pod tvoj plajsh, inu sprosi jim gnado, de se bodo v' resnizi spokôrili, inu pobolshali, de bodo s'pravizhnimi tebe, inu tvojga Jesusa v' temu shivlenju stanovitno lubili, po smerti pa zhe ne kakor nedolshni, vsaj kakor spokôrniki tebe, inu tvojga sina zhastili, inu vshivali skus zelo dolgo vêzhnost. O Jesus! vslishi nas! o Maria! prosi sa nas! Amen.

PRIDIGA

Na Krishno frédo.

Molite, bratje! takó rezhe zirkev per mashi.

Kraj, kir s' Bogám govórimo, kir snamo sadobiti vse, kar nam je potrebno sa isvelizhánje, je vreden vsiga sposhtvánja, vse zháfti; sa to se ni zhuditi, de je nekdej Jesuf s' serdistostjo isgnal is tempelna taiste, ktiri so se slabosadersháli v' taistimu kraju, ktir je sa molitvo odlozhen bil, od ktirga kraja je sam Bóg oblubil, de njegove ozhí, inu vufhesa bodo tam odperte na tiga, ktir bo molil, de ludstvo, ktiro bo tam sdihvalo k' svojmu Bogú, bo vflifhano, kakfhina zháft, inu sposhtvánje grede tedaj takimu kraju, v' ktirmo je prishlo tolkokrat vsmilénje boshje zhes revni svejt, v' ktirmu so pravi Israelzi v' duhu, inu v' resnizi molili svojga Bogá, v' ktirmu je molitev ludstva prederla oblake, inu fklizála is nebés na semlo v' vflh potrebah obilno pomózh. Tolko je samogla ponishna molitev nekdej opravlena na taistimu kraju, od ktirga pravi Jesuf v' S. Evang. *Moja hisha je hisha molitve.* Lubi moji! al nimamo rézhi, de per nas virnih kerstianih molitev, zhe bo tudi sunaj zirkve opravlena, vsaka molitev, ktira se is savupánja povniga, od gréha ozhifheniga, ponishniga

fer-

ferzá prót nebéšam povsdigne, je v' stani od Boga vse sadobiti? mislite li en malo, kako velike so oblube, ktire nam je sam Jesuf sturil, zhe bomo prav molili; mislite, kako vesel je navk, ktirga nam S. Pismo od molitve naprej postávi; mislite, kaj nam oblubio Ss. Ozhaki, ako taisti kraj, kir gremó, al stojmó, s' viro, inu gorezho molitvo strimó sa kraj molitve. *Karkol bošte profili ozheta v' mojmu iménu, vam bo dál, oblubi Jesuf, per S. Jo. Karkol bošte profili v' molitvi, verjemite, se vam bo sgodilu, oblubi Jesuf, per S. Mat. Kdor stanovitno moli, kob'ga tudi Bóg ne vslišhal sa to, kir sa volo gréha ni njegov perjatel, ga bo vslišhal, vender sa volo nadleshnosti, oblubi Jesuf, per S. Luk. Molitev ponishniga gré skus oblake, ne odstópi préd, dokler Bóg na njo ne pogléda, pravi S. Duh skus modriga: Molite eden sa drusiga, de bošte isvelizhani, kir stanovitna molitev pravizhniga veliko samore, pravi S. Jak. Bres konza velika je mózh molitve, zhe je od lubesni vshgana, vire polna, s' pomislikam opravlena, s' ponishnostjo sklénena, od gréha odlózhena, s' dobrimi délamí sdrushena, pravi S. Laurent. Just. Molitev je masilo, s' ktirim bo ránena dušha osdravlena, pravi S. Antonin. Molitev je enaka oroshju, ktiro jési boshji naspróti postávimo, de naš ne pogubi, pravi S. Bonav. Molitev je kluzh v' nebéša, molitev se povsdigne gori, inu vsmilénje boshje stopi doli, pravi S. Aug. Kdo ne vidi is vsih tih prizh, ktire imámo v' obilnimu shčivilu takó is S. Evang. kakor is S. Vuzhenikov, kako velika je mózh*

molitve, ako li te leſtnoſti imá, ktire more iméti. Al de molíſh, moj zhlovek! tolkokrat, inu vender vidíſh, de tvoja molitev imá li malo, al nobenga ſadú, ſe ti zhudao sdí, od kod vender to pride. Danaſ boſh svedil letó, inu ſpoſnal, kaj ti h'tolashénju, kaj ti k'framoti ſluſhi. Sapopadik mojga govórjenja je leta: ako prav molíſh, o zhlovek! ſamoreſh od Bogá vſe ſadobiti, ſkaſhem v' pervimu dejlu; de vézhkrat molíſh, inu vender, kar proſíſh, ne ſadobíſh, je, kir prav ne molíſh, to bomo v' drugimu dejlu vidili. Obdvoje preden raſloſhim, poterpíte.

I.

Molitev je govſdigvánje ſerzá prót Bogú s' terdnim ſavupánjam od njega kaj ſadobiti; kader molíſh, moj zhlovek! takrat ſerzé h' Bogú povſdigneſh, s' Bogám govóríſh, kakor ſin s' ozhetam, perjátel s' perjatlam. Molitev te-daj je, ſkus ktiro kadilo naſhiga ſerzá na al-tarju ſhive lubesni prót Bogú kvíſhko gré; molitev je, ſkus ktiro mi, kakor Angeli po lojtri Jakoba grémo sdaj ſkus premíſhluvánje nebéſkih rézhi na viſokoft gori, sdaj ſkus premíſhluvanje ſvojih gréhov, ſvoje revſhne v' globozhíno dóli; molitev, pravi Kard. Hugo, je podóba Jeſuſoviga v' nebohojénja, ſakaj mo-liti ſe drusiga ne pravi, kakor s' ſerzam, inu s' miſlami v' nebéſa jiti. Al kakſhina perprava je potrebna per tebi, o zhlovek! de bo Bogú dopadliſta molitev? David pravi, ſveta perprá-va njih ſerzá bo ſtrila, de boſh njih molitev vſli-

všlischal, o gospód! molitev je perjasen pogóvor s' Bogám, tedaj morešh v' perjasnosti boshji biti, kader s' Bogám govórišh, is ktirga vidíšh, de zhištóš ferzá, inu štan gnade boshje je perva lastnost dobre molitve; preden tedaj molíšh, pojdi sam v' sé, sberi škupaj misli svojga ferzá, inu sdihuj poln shalóšti zhes to, kar te pezhe na véšti; obshaluj, kar bi snalo Bogú nad tabo soperno biti, kar bi snalo, kakor góšt oblák braniti, deb' tvoja molitev ne mogla priti do boshjih vufhes. Druga lestnost molitve je, de se is dobriga, zil, inu konza opravi, sa sadobiti pred všim drugim dušhne gnade, vezhne dari: proši, o zhlovek! sa gnado na temu svejtu verno nedolshno shivit, po smerti pa sadobiti tiga, od ktirga, inu sa ktirga si vštvarjen bil, namrézh Bogá, sapopadik zeliga isvelizhánja; proši sa odpufhenje gréhov, ktiri ti nebéša sapirajo, v' ktire nizh omadeshvaniga ne pride, proši sa dobriga duha, ktir te bo od póti pogublénja odverníl, inu perpelal na póč isvelizhánja, proši sa take gnade, inu zhedností, ktire te samórejo v' tvojmu štanú posvetiti, inu vrédniga štriti tovaršhtva boshjih isvolenih. Zhe prošíšh sraven sa zhašne dobróte, sa sdravje, sa frézhó, sa rást na polju, sa odvérnenje ene, al druge tesháve, perštavi sraven vselej te beséde, zhe je sa povelizhanje boshje zhašti, inu sa tvoje isvelizhánje, inu škleni svojo s' boshjo voljo, naj štri vezhni previdni Bóg, kakor mu dopáde. Tretja lastnost molitve je ponishnost, ne hinavska, ktira li v' vunajnimu sadershánju obštoji, ampak refnizhna, ktira more v' ferzú biti; versi se v' duhu

po-

ponishnósti na semlo, inu moli v' prahu tvojga Bogá; postávi si naprej Jesusa, ktir se na ojlski gori na svo obrasdoli vershe, inu is nigdar slishanim ponishanjem svoje boshje svetlósti k' svojmu ozhetu móli; stoj, kaker evangelski gréshnik, od dalezh, inu pokashi pred Bogám, de sa volo svojih gréhov si ne vupash ozhi prót nebé sam povsdigniti, rézi, preden sazhnesi moliti s' Abrahamam: *Boni govóril s' gospódam k' sim prah, inu pepél?* rézi S. Jak. *O Bóg! mojga ozheta! ni sim vreden tvojih gnad, vdari na perfi s' ozhitnim gréshnikom, inu rézi poln obshálvanja: Bodi milostliv meni revnimu gréshniku, o gospód! Molitev ponishniga oblake predere,* pravi S. Duh skus modriga. K' se je Kananejska shena pfizham perglihala, je prez od Jesusa vlishhana bla. Evang. ozha, k' je profil sdravje sa svojga sina, kako ponishno je govóril! inu ravno sa to je vlishhan bil. Bóg, kakerkol velik je, se všelej oberne h' ponishnimu.

II.

Zheterta lastnósti molitve je samíshlenost kakershno je imél Abraham k' je daroval svojga sina Isaaka, de je Angel dvakrat ga mogel poklizati po iménu, preden ga je slishal, takó je v' Bogá samaknen bil. Elias je sakril s' plajsham svoj obras, kader je molil, sakaj? sa to, k' je hotel vse svoje misli bres vliga rastresenja skupsbrane iméti, sakaj bolshi je molit en sami ozhanash svesto, kakor tavshent ozhanashov s' rastresenjam, pravi S. Edmund. Per molitvi

roké fkupej fklénemo, sa na snanje dáti, de serzé more s' jesíkam fkléneno biti: *De serzé to misli, kar jesík govori*, pravi S. Vinzent. Peta lastnost molitve je shiva vira, inu stanovitnost. Patriarh Jakob se je bojeval s' Angelam, dokler je sorja pózhila, inu ga ni is rók pustil, dokler ga ni shegnal; tedaj more molitev stanovitna biti, zhe se hózhe sadobiti shegen od nebés. Nebésfko kraljestvo filo terpi, pravi S. Evang. Berázh more vézhkrat profit, zhe hózhe almoshno dobiti. Josue je hótél sa se, inu sa svoje ludstvo sprofiti boshje všmilénje, tedaj pade na svoj obras, inu leshí na tlah notri do vézhera. Kako dolgo je mogel Elias prót nebésam vpiti, dokler je zhes deshe-lo Israel potrební desh sadobil? kako dolgo je mogla profiti Sunamitarska vdova, preden je od preróka Eliseusa všlifthana bla? kolkokrat je mogel revní flépiz per Jerihi povsdignit svoj glaf; préden je od Jesusa pogled sadobil? To nam Jesuf sam v' danafhnimu S. Evang. saftopit da, kir pravi, de, kdor s' shivo viro stanovitno moli, ga hózhe všlifthati sa volo nadléshnosti. Molitev tedaj s' tim petim lestnostim previdena samore sadobiti vse od Bogá, sa poróka so nam ozhitne oblube Jesufove, ktir pravi: *Profite, inu boste prejéli, ishite, inu boste nashli, terkajte, inu se vam bo odperlo*; ne strí tukaj nobenga vunvsetja, kir pravi, de všaki, ktir profi, ta prejme, ktir i'he, ta najde, ktir terka, temu se odpré; sploh govori: *Karkol boste profili ozheta v' mojmu iménu, to vam bo dal*, kakó velike oblube! al nimamo rézhi, kar je rékel Teodoret: *De molitev je*
vsi-

vfigamogózhna? Inu fzer famo sa to, kir v' iménu Jesufa molimo, kir se v' nashí molitvi na saflushénje Jesufovo sanesemo. Kir vé dobro nash Jesuf, kako revne stvari smo, sam prah, inu blato, bres saflushenja, sa to nam da v' saštávo sfoje imé, v' ktirmu zhe kaj profimo, nam od ozheta ne more biti odrezhéno. Lubi moji! v' premishluvánju vřiga tga, al ne rézhemo po pravizi, de, ako prav molimo, samóremo od Bogá vse sadobiti? kar so svetniki obilno fkuřili, ktiri, k' so molitev prót nebésam posřali, so fklizali is nebés doli zhudeshe, sdaj so potegnili desh is oblakov, sdaj so prestavřlali hřibe, sdaj so bolnike sdřavili, sdaj mertve k' shivřlénju obudili. Zhe vse ne sadobimo, kar profimo, sadobimo vsaj to, kar nam je k' isvelizhánju. Bolnik sabřtojn proři arzata, deb' mu ne dal grenke arřnie, on mu jo dá, inu fkus to ga osřravi, pravi S. Tom. Bóg ne bo nigdar sabřtojn prořhen, sa to je rékel Jesuf Samaritanski shéni, kob' ti védila, kdo je ta, k' te piti proři, bi ti nega piti prořila, inu bi ti dal shivo vodo. Le bo-di ři řvéřt, moj zhřovek! de kader molish, kakor řim sdaj povédal, ne molish sabřtojn.

III.

Zhe pa Bóg v' zhaři odlasřa vřřisháti, deřřlih bo dolgo prořhen, vé, sakaj to řřrí: *Kar zhřovek řhe ři po dolgi prořřni sadobi, to véřř lubi, inu obrařta*, pravi S. Aug. Zel Mati Jesuřova, k' je řvojga řina prořila, deb' ohřetnike is řinam preřidil, je mogla řřřřat: *She-*

Shena! kaj je tebi mar sa to? moja ura ni še prishla. Bóg ne da prez, kar zhlovek profi, kir hózhe stauovitno profhen biti, pravi Hugo Kard. Ako tedaj sa eno, al drugo gnado shé vézh zajta profish, o zhlovek! pa Bóg odla sha vflishati, zhe menish, de imash sdihvati s' Davidam: *Sakaj samétash mojo molitov, o gospód!* misli takrat, de tvoja ura še ni prishla, deb' vflishan bil, deb' te Bóg réshil od te, une dushne, al telesne teshave. Pa postávimo, de naš Bóg zel ne vflishi, de ne sado bimo, kar profimo, de je vidit, kakor deb' bla sabstojn, inu sgublena vsa naša molitva, al smemo per temo mislit, de Bóg svoj obras od naš obrazha, de molitev ne samore sado biti, kar shelimo? o lubi moji! ne golfajmo se, ako ti Bóg ne da to, kar shelish, ti da vézh, kakor ga profish. Al ne si nigdar flishal, de vézhkrat je zhloveku gnada, ako mu bo profhna odpovédana? al bi ne blo dobro sa te, kob' ti kdo glash s' strupam napolnen is rók sbil, kader bi ga ti hótél spiti? oberni to pergliho na se, moj zhlovek! kolkokrat profish, kar ti sna škodljivo bici? shelish posvetno zhášt, iménitno flushbo, hvalo, obrajtanje pred ludmi, profish obilno premoshenje, frézhó, bogastvo, vofhish s' posvetnimi otrózi v' vesélju dopernefti svoje dní, Bóg ti to odpové, kir sna sa te nevarno biti, ti odgovorí, kakor nek-
daj **Jesuf** dvema Apostelnama, zhlovek! ti ne vésh, kaj profish, ti da sanizhvánje, inu ponishánje, ti poshle revshno, krishe, inu nesrézhe, te pustí shivit v' shálofti, v' sopernóftih, kir previdi, de, ako bi te vflishal, bi snal
du-

Amjafsteyn	57
Engla Sur f. 3 Döngn . . .	78
" Sur Amingning Meriä . .	92
" Sur Herfrimning Meriä . .	111
Mittwofo in Sur Liffwofo . .	127
Ljublika vromena	
Darv, kope Dolgu clati mairu.	
L. molitve 127.	

S' ofmim, al sadnim sveskam bo konzhàn
ta Dèl Nedelskih Pridig, s' katerim
bo tudi fklènen posebni Titel,
inu Kasavz (Regishter,)

NEDELSKE P R I D I G E

od

P. PASHKALA SKERBINZA,
Guardiana inu Fajmosntra v' Lublani per
Materi Boshji' pred moštami
na svitlobo dāne.

I. DEL.

OSMI SVESEK.

Se dobio per Adámu Heinrihu Hohnu
na starimu tergu Nro. 157.

1 8 1 3.

dušno pogubiti, kir ti prošno odbíe, oštá-
 nesh stanoviten v' bogalúbnoſti: kob' te bil Bóg
 v' ſvoji jési vſliſhal, kakor vézh drugih, kako
 neſrézhen bi bil! Israelzi ſo shéleli méſa v' pu-
 ſhavi, ſo miſlili, de bres méſa jim ni shivit,
 Bóg jih vſliſhi, ſpolni njih shéle, al k' ſo mé-
 ſo jedli, ſo od boshje jése konzháni bli. Zhlo-
 vek bo vezkkrat k' ſvoji neſrézhi vſliſhan. Zhe
 bolniku likar rézhe, dajte mu jeſti, inu piti, kar
 shéli, je snamine, de ſa njegovo sdravje je
 dianu. Treſi ſe zhlovek! ako Bóg tvojim gré-
 ham ſaneſe, ako ti zháſt, bogaſtvo, fréžho,
 veſélje da, ako ti vſe po voli gré, ako imáſh,
 kar shéliſh; ſakaj ſo gréſhniki fréžhni na ſvej-
 ti, praſha Jerem. oní bodo k' ſvoji neſrézhi
 vſliſhani, odgovorí S. Aug. preklinajo ſvojo
 fréžho, ktiro ſo na ſvejtí vshivali, ſa volo kti-
 re ſo ſe pogubili, kir naſproti iſvoleni v' nebé-
 ſih hvalio Bogá, de jih je puſtil na ſvejtu shi-
 vit v' ſanizhvanju, v' ſovraſtstvu, v' pregajnen-
 ju, v' boſhtvu, v' terplenju, v' kríſhih, inu
 v' nadlógah. Svetniki vézhkrat ne ſo ſadobili,
 kar ſo profíli od Bogá, inu to k' nar véžhi fré-
 zhi. Apoſtel Paul je profíli od meſnih ſkuſhnav
 reſhen biti, Bóg ga ni vſliſhal, hudízh je pro-
 fil mózh, inu oblaſt zhes Joba, inu je vſli-
 ſhan bil, eden ni bil vſliſhan k' ſvojmu iſveli-
 zhánju, drugi je bil vſliſhan k' ſvojmu vezhi-
 mu prekleſtvu. To premíſhluvanje te more
 prevíſhati, o zhlovek! de, al te Bóg vſliſhi,
 al ne, molitev, ako imá ſvoje laſtnóſti, ven-
 der ſamore vſe ſadobiti, inu v' reſnizi ſadobí
 vſe, kar je ſa boshjo zháſt, inu ſa tvoje iſve-
 lizhanje. Ako pa per vſlih molitvah vſliſhan

ne si, je to, kir prav ne molish, kar pokashem
v' drugimu dejlu.

I.

V' potrebi je vsélej slishati sdihvanje, kri-
shi, ktiri zhlovéka teró, ga sílio h' Bogú vpi-
ti, zhlovék rojen od shéne, bo obdan s' veliko
nadrógami, ktire ga vuzhé moliti, zhe sheli
od nebés pomózh sadobiti. Revshna nashiga
shivlénja je takó velika, de bomo shé od perve
mladošti fileni ozhi, inu róke prót nebésam
povsdigvati. Strí se dósti molitve, moli se po
góstim, inu na vsih krajih, domá, na polju,
v' zirkvi, na fkrivnim, inu ozhitno, je vézh-
krat bodo molitve mózhno podalsane, inu ven-
der se vézhkrat enmu, al drugimu godí, kakor
taistim hinavzam, ktiri per Isaju prashajo Bogá,
sakaj smo se postili, k' ne si na nas poglédal.
Zhlovek! se osirash prót Bogú, inu Bóg se od
tebe obrazha, vpijesh h' Bogú, inu on vushesa
satisne, profish, inu on ne slishti; dósti jih
svoje vusta v' molitvi sabstojn odpre, od Bogá
malo, al nizh ne sadobé, sakaj? sa to, kir prav
ne mólio, al mólio v' gréshnimu stanú, ktirga
Bóg sovrashi, al prófio take rezhí, ktire Bóg
ne more devólití, al mólio takó, de Bogú ne
more dopasti. Premislímo to, eno sa drugim.
Bóg gréshnika ne vslishti, je rékel taisti od
rojstva slepi fromak, od ktirga spomni S. Evang.
deslih je le malo virne luzhi imél, pravi S.
Aug. je vender resnizo govóril, de namrézh
Bóg ne vslishti gréshnika, ktir v' gréhu terdo-
vraten ostáne, de molitev v' vustih enga grésh-
ni-

nika, ktir gréh nózhe sapustiti, je gnusóba pred góspódam, de ta se ne more s'savupán-jam h' Bogú blishat, ktirga vést svarí, de sa volo gréha je boshji sovrashnik. Shé v' starimu testamentu je bla dána sapovd, k' se je Israelsko ludstvo na gori Sinai imélo h' Bogú blishat, de namrézh imájo svoje oblazhíla oprati, inu perpravleni biti. Bóg, pravi S. Aug. imá ravno takó dopadajénje nad molitujo ostudniga gréshnika, kakor nad zvilenjam nevumne shvali. Gréshnik molish, profish, pa ne sadobish, sa to, kir prav ne molish, namrézh v' gréshnimu stanú, ktirga Bóg sovrashi; molish kakor perséshen boshji sovrashnik, v' gréhu, s' nagnenjam prót gréhu, povsdiguješh roké, ktire se she kadé od kervi sapelane nedolshnosti, al od kervi, blishnimu sturjene skode, molish s' enim serzam, ktiro, k' je nezhisto, se gnuši ozhésu boshjimu, s' véstjo, kir krivizhno blago vpije po temo, ktirga je, taka molitu, lubi moji! al ne bo popréd jeso boshjo rasdráshila, kakor sadobíla gnado od nebés? zhlovek! molish, profish, pa ne sadobish, ne kakor deb' bla róka boshja perkrájshana, deb' vam ne mogla h' pomózhi priti, ne kakor deb' blo vuho boshje samásheno, deb' val' ne moglo flishati, ampak kir gréh je kakor sténa med tabo, inu med Bogám, de ti skrije oblizhje tvojga Bogá. Gréshniki, ktiri v' shalošti, inu solsamí h' Bogú sdi-hujejo, kakor gréshnik evang. bodo od Bogá vflishani, v' milost gori vséti, al gréshniki, ktiri gréha nozhejo sapustiti, ampak v' hudobii terdovratni ostanejo, ne bodo vflishani, Bóg jih od sebe pahne, ne vflishí njih, ne druge,

ktiri sa njih mólio. *Kob' tudi Moises, inu Samuel pred mano stala, inu sa to nehvaleshno, puntarsko ludstvo profila, vender nimam do njega vsmileniga serza*, je rékel Bóg skus Jerem. sakaj kir vpitje pregréh na kvišhko gré, tam ne more glaf molitvin oblake predréti.

II.

Molish, profish, moj zhlovek, pa sakakshine rezhí? ne sa dushne, inu vezhne, ne sa to, kar je sa boshjo zhášt, inu sa svoje isvelizhánje; molish, pa ne sa to, deb'te Bóg ponishal, zhe previdi, de ponishánje te sna v'nebésih veliko pevikhhat; molish, pa ne sa to, deb'ti Bóg poslal revshno, inu potrebo, zhe previdi, de v' terplénju bosh préd na njega klizal, inu sposnal njegovo imé; molish, pa ne sa to, deb'ti Bóg poslal bolesen, al druge nesfrézhe, zhe previdi, deb's'enim ozhesam loshej v'nebésa perfhal, deb's' sgubo zhasnih rezhí loshej vézhne sadobil; molish, inu profish, pa kakor mesni Israelzi li sa zhasno, li sa posemelsko, kar bo kmalo néhalo, nebésško, inu vezhno sraven malo, al nizh ne porajtasht, kaj poméni, de pravi Bóg skus Davida: *Bodo na me klizali, pa jih ne bom vstishal?* S. August. odgovorí, kir pravi: dosti jih je, k' v' molitvi na Bogá klizhejo, pa ne, kakor na Bogá, profio od Bogá take rezhí, skus ktire kashejo, de ne ishejo boshje zhásti, hozhejo iméti Bogá sa hlapza, ktir bi jim pomagal, inu strégil k' njih poshelénju, h' prevsetnosti, lakomnosti gréšhnimu shivlénju. Molish, pa ne

sa-

sadobířh, kir profířh sa take rezhí, ktire Bóg ne more dovoliti, kir ti nozhe škodvati. Molířh, pa kako? takó, kakór Bogú ne more dopadlivo biti, de sam ne véřh, kaj molířh, s' kom govóřířh, kjé serze, kjé so misli kolkokrat si s' truplam v' zirkvi, pred altarjam, s' serzam med tim si domá, na tergu, na polju, kolkokrat, al gréřířh řkus volno rařtréřenje tam, kir bi snal řkus řkupspravleno serze boshjih gnad deleshen biti, kakó moreřh vupati, de te bo vřřířhal Bóg, ako sam sebe ne řřířhířh? pravi S. Zipr. *Kjé je vira per vas, ktiri s' jé-sikam molite, s' serzam pa Bogú herbet obrázhate?* prařha S. Jeronim, al se ne rézhe po pravizi od vas, kar je rékel Bóg řkus Isaia od Judov: *To ludřtvo me zhařti s' řhnabli, al njih serze je dalezh od mene?* kako si vupate rézhi, de lubite Bogá, ktirmu vender vařhe serze takó odtégnete, de, kader molite, ne véřte, kaj govóřite? mólite s' vuřtmi, mólite s' serzam, pa s' takim serzam, ktiro je řklénéno s' řveřtam, ktír vař moti, ktiro je sapledenu v' domazhih řkerbéh, v' pořvetnih opravilah, kako je mogó-zhe, deb' molitev taziga řerza Bogú dopadliva bla? Molířh, moj zhlovek! pa s' takim sadershánjam řvojga trupa, de ni vidit nobene ponishnořti. *Kader mólimo, řmo berázhi, k' od Bogá almoshno próřimo,* pravi S. Aug. kaj bo dobil berázh, zhe bo s' takó prevřétnim sadershánjam vař daru prořil, s' kakorřhnim Bogá sa gnado próřite? kjé je ponishno povřdigvanje rók prót nebéřřkimu ozhétu? kolko jih je, k' se řramujejo pokasat, de molio, kar se vender po beřédah Arířtótela Ajdje ne řo fram-

framvali? o slepo sbrisane gláve nashih dní, ktire se sanizhlivo posmehujete, ako eden v' zirkvi, al domo pred jedjo, al po jedi s'gori vsdignenimi rókami móli, pojte na ojlsko gorro, kir je vaš Bóg, inu odrefhenik Jesuf tolkokrat zele nozhi ostál v' mólitvi, vuzhite se tam, ako se smeizhlovek framvati striti prót Bogú, kar je Jesuf sa naš popréd sturil? mólite, pa takó, de se she is vašhiga sadershánja prevsetnost vidi, al ne véste, de se Bóg prevsetnim soperstávi, de li ponishnim svojo gnado da? Molish, moj zhlovek! pa bres savúpanja, dešlih pravi S. Krisost. de, kdor móli, more mólitu s' savupanjem. Jesuf je vsélej samó te vflishal, ktiri so iméli prót njemu terdno savupánje.

III.

Sdaj, pravi S. Evang. je rékel Jesuf: *Velika je tvoja vira*, sdaj je rékel: *Tvoja vira ti je pomagala*, sdaj je rékel: *Take vire v' Israelu ne sim najdil*, inu to savupanje, ta vira je strila, de je délal Jesuf eno zhudo zhes drugo. Sa volo tiga se ne smesh zhuditi, o zhlovek! de sizer mólish, pa vender ne sadobish, kir pustish, de, ako na pervo prošno vflishan ne si, vpáde vira, inu vupanje, kir si nestanoviten, sdaj poln vupánja, sdaj poln zagovitnósti, kir sdaj pravish, Bóg je vfigamogózhen, inu vsmilén, on samore dáti, inu bo dal, kar shélim, sdaj pa pravish, Bóg je ojster, inu strashen, on ne bo dal, kar prošim, kir ne sim vreden vflishan biti. Kdor imá
prót

prót Bogú takó rasdeleno serzé, ta nigdar ne
 bo vslifhan. S. Jakob pravi: *De treba je s'*
shivo viro mólti, inu nizh zviblati; kdor
 zvibla, bo strahan, kakor Mojsel, po padil,
 kakor Peter. Moremo szes po isglédu boshjih
 svetnikov smiram se báti, vira, inu vupánje
 vender more vsélej vézhi biti, kakor strah;
 dershi se Bogá s' savupanjem, inu ishi ga s' bo-
 jézhim serzam, sakaj on se dá najti tim, ktiri
 ga ne skufhajo, pravi S. Duh skus modriga:
Zhe bo vasha vira li kakor shenofovo serno,
inu porezheté temu hribu, vmakni se, on se
bo vmaknil, pravi Jesul v' S. Evang. *Samo*
vupanje je, o gospód! ktiro sadobi vsmilénje,
li v' tisto posodo, kié polna vupánja, isliješ
olje svojga vsmilénja, pravi S. Bern. Glej te-
 daj, o zhlovek! to so urshohi, de, ako lih
 molish, inu profish, vender ne sadobish, kir
 molish takó kakor Bogú ne more dopadljivo
 biti, kir molish bres shive vire, bres terdniga
 savupanja. Bóg pred vsm drugim shelí, deb' mi
 kakor otrózi skus molitvo postávilí na njega
 savupánje, inu vender jih je malo, deb' mó-
 lili, inu k' njemu pravo savupánje vséli; dosti
 jih je, k' nizh ne mólio, drugi mólio li posi-
 leno, tretji slabo. Isli tedaj, o Bóg! zhes
 svoje kristianstvo duha gnade, inu mólitve,
 s' ktirim so pervi virni napolnjeni bli, ktirih
 pervo, inu nar iménitnisthi opráviló je bla mó-
 litev. Kolko rezhí je, lubi moji! ktire nas
 pergajnajo, pred Bogám vsaki dan na kolena
 pasti, inu sa njegovo perjasnost profiti; kako
 veliko je pregrésheje nashe, sa ktiro imómo
 odpušheje profiti, kako velike so tesháve, inu
 kri-

shi, sa ktire nositi pomózh potrebujemo, kir tedaj smo od natúre revni, moremo tudi od natúre biti perjatlj molitve; kolko nam manka na zhasnimu, kar potrebujemo, kako filne so skusnave, ktire sami is sebe premágati ne moremo, kolko imámo profíti, de nas gnada boshja ne sapustí, deb' deleshni bli taiste posledne gnade, na ktiri visi nashe isvelizhánje, ktira gnada je sapopadik zeliga boshjiga všmilénja, eua gnada, ktira skus nobene zhednósti, skus narvézhi dobre déla ne more saflushena biti, ktira je li samo temo oblúblena, ktir s' shivo viro, s' terdnim savúpanjam, štañovitnu sa njo profi. Mólite tedaj bratje! vas opominam s' besédami katolske zirkve, rezhí imáte bres shtivila, ktire vas filio vrézhi se k' nogam vašhiga Bogá, v' ktirga rókah je vašha zhasna, inu vézhna frézha, mólite, skus mólitev samorete od Bogá vse sadobiti, kir mólitev je kluzh v' nebésa, s' ktirim se odpre hramba vših guad, všiga všmilénja, vših dobrót, zhe li imá te lastnósti, ktire sim vam v' pervimu dejlu svojga govórjenja rasloshil.

Molite v' iménu Jesusa, to je, profite sa to, kar je Bogú h' zhašti, inu vam k' isvelizhánju, profite pa li skus breskonzhno saflushénje Jesufovo, Bóg vam prošne ne bo odpóvedal, kakor jo je dopóvedal svojmu sinu Jesusu; mólite s' zhistim serzam, sakaj Bóg ne všhlíshi gréshnika, ktir v' gréhu terdovraten ostáne; molite s' ponishnostjo, is ktire more priti lastno sanizhvánje, inu shalóšt zhes doperneseni gréh; mólite s' shivo viro, inu s' terdnim

nim savúpanjam, sakaj vira, inu vupánje fili Bogá, de prošno vflifhi; mólite stanovitno, ne nehájte profiti, dokler sadobite, ne nehájte iskáti, dokler najdete, ne nehájte térkati, dokler se vam ne odpre, inu sarefnizhim s' besédami S. Bern. *Al bo Bóg dal, kar prošite, al vam bo dal to, kar vam je k' véžhnimu dobizhku.* De tedaj sklénem, ne samo svoje govórjenje, ampak zelo mólitvo krishoviga tedna ne vém striti sklepa bolshiga, kakor s' taisto mólitujo, ktiro naš je vuzhil sam Jesuf; kar sa se, inu sa val na glaf prošim, takó vi v' serzú na tihim sa mano mólite, rezimo: *Ožha nash! kir si v' nebésih, kakshina gnada sa naš, de mi revne stvarí te smemo iménvati ožheta, kakshino vúpanje nam da to imé, kako móžhno vshge prót tebi nasho lubesen; kir si v' nebésih, v' tvojmu lastnimu prebivalshu, deslih si povsod, posvéžheno bodi tvoje imé; o sturi, véžhni Bóg! kir mogóžhe ti je vse, de luzh prave vire, inu tvojga sposnanja pride gori vsm ludstvam, de tudi nashí sgubleni bratie, ktire al nevednóst, al hudobia v' gréshni slepóti der-shí, se v' naróžhej katolshke žirkve povernejo, de bo tvoje S. Imé od želiga svejta sposnáno, zhesheho, inu hvaleno; pridi k' nam tvoje kralstvo, nanirézh v' temo shivlénju gnada, po smerti pa véžhno isvelizhánje stvaril si naš sa se, odreshil si naš is sgol lubesni, inu vshivlenja, o ne savori dèlo svojih rók, zèno svoje kervi, daj nam enkrat gledat, inu vshivat svoje oblizhie, sgodi se tvoja vola, kakor v' nebésih, takó na semli, ja, vse naj bo, kakor*

ti hožhesh, k' si vézhno moder, inu previden, ne kakor mi, o sturi, sturi, vsmileni Bóg! de bomo s' tvojo volo vselej skléneni, de v' sdravju, inu v' bolesni, v' sréžhi, inu v' nesréžhi, v' veselju, inu v' shalósti, v' shivlénju, inu v' smerti, drusiga ne bomo shéleli, kakor to, kar tebi dopade, sturi s' nami, kar je tvoja vola, tvoji smo, daj nam danas nash vsakdajni kruh, sa tiga posebno prosimo she danas tretji dan, kruh sa dusho, namrézh svojo gnado, Ss. Sakramente, inu boshjo besédo, o ne perkrati nam ta tolkajn potrebni, duhovni shivesh, ne pusti, deb' mogli jamrat, s' prerókam Jeremiam otrózi kruha prosio, pa nobenga ni, deb' jim ga lomil; sraven tiga daj nam tudi, kar sa ohranit telesno shivlénje potrebujemo, daj rast shitnimu polju, shegnaj délo nashih rók, odverni hudo vreme, sovrashne ludi, inu vse nesréžhe; odpusti nam nashe dolgé, kakor mi odpushamo svojim dolshnikam, o lubi ozha! koliko smo se ti sadolshili, sposnámo, de plazhat ne moremo, vidish, sa to le sdihujemo, inu prosimo, odpusti, sbri-shi, posabi, sa naprej te nózhmo vézh rashaliti; odpusti, kir tudi mi odpustimo is serza vsm, od ktirih smo kdaj rashaleni, al poskodvani bli; ne peli nas v' skushnavo, zhe perpuštish, de sveit, méso, al hudizh se zhes nas vsdigne, naj bo, zhe je takó tvoja vola. li to ne perpušti, lubi ozha! deb' premágani bli, ampak daj gnado, de v' srédi vsih skushnav ti vselej svesti ostanemo; réshi nas od hudiga, o od gréha réshi nas, kir ta je nar

huj-

hujshi: od zhasnig nadlóg, inu krishov, pa li takó prosimo resheni biti, kakor ti prevish, de je sa tvojo zhást, inu sa nashe isvelizhánje. Amen, to je, naj se sgodi, to je, vslishi, ozha! v' nebésih, kar otrózi is semle h' tebi vpijejo, vslishi skus Jesusa Kristusa, ktirmu s' tabo, inu S. Duham naj bo vsa hvala, inu zhást skus zelo dolgo vézhnost. Amen.

PRIDIGA

Na Prasnik v' Nebo hoda Jesusoviga.

Jes sim pót, resníza, inu shivlénje.

Joan. 14.

V ézhkrat si bil shé previshan, moj kerstian! de voska, terda, inu bodézha je pót, ktira pela prót nebésam, po ktiri je danaf shel Jesus k' svojmu ozhétu, inu po ktiri tudi ti, inu jes moreva hodit, ako hozhva enkrat sa njim tje gori priti, vender jih je shé veliko, ktiri shivé na svejtu bres vse fkerbi sa to vézhno takó, kakor deb' písmo iméli, de nebésa jim ne morejo spodleréti, kakor deb' popolnama védili, de bres vse téshe bodo dosegli vézhno isvelizhánje. Al kako mózhno se vsi takshni golfajo, se vidi is vézh krajov S. Písma. Ktir shéli sa Jesusam v' nebésa priti, ta more po besédah

dah S. Paula stariga zhlovéka slézhi, inu noviga oblézhi; ta more na duhu prerojen biti; ta more staro gréshno pót sapustiti, inu spreminiti se is zeliga serzá; s' eno besédo, ta more pravo kershansko svetost, inu popolnomaft na se vséti, ker S. Paul pishe: *Vola ozheta nebéshkiga je vashe posvezhénje*. Kratik sapopadik pa vse kerihanske svetosti obstoji v' tih besédah Jesusa nashiga odreshenika: *Ktir hózhe sa mano priti, ta naj sam sebe sataji, naj svoj krish sadéne, inu naj hodi sa meno*j. Današ, kir Jesuf je svejt sapustil inu sh-t v' nebo, vam hózhem rasloshiti veliko dolshnost, inu pokasat, kako imámo sa njim hitéti. *Bóg, pravi S. Aug. nam je poslal na svejt svojga sina, ne samo sato, deb' bil nash odreshenik, ampak tudi sato, deb' bil nash vuzhenik, inu mojster, deb' nas vishal, ina napelval s' besédo, inu s' diánjam prót nebéshkimu kralestvu*. On je nash isgléd, po ktirmu moremo ravnat nashhe sadershánje, svoje zelo shivlénje, sakaj S. Peter pravi: *H' temu smo poklizani, de kaker je Jesus sa nas terpel, inu nam exempel sapustil, de imámo hodit po njegovih stopinah*; to je, smo poklizani k' luzhi prave vire sato, deb' se nad Jesusam sgledváli, inu njegove zhednósti posnémali. Ravno takó govori S. Apostel Paul: *Ktiri kol ste v' Kristusu kersheni, ste Kristusa oblekli, zhes ktire beséde, pravi S. Krisostomus: kakor obleka telo pokrie, takó tudi Kristus more nashhe vude pokriti, takó, de njegovo sadershánje more v' nashih ozheh, na jesiku, v' rókah, v' nogah, v' voli, v' pámeti, v' spominu, inu vsih pozhutkih sapi-*

pisano biti, de bomo samogli rézhi s' S. Paulam: *Jes shivim, pa ne jes sam, ampak Jesus v' meni shivi*; szer drugazhi ni vupati enkrat v' njegovo zhást priti, ktiro poterdi S. Paul: *Ktiro je Bóg previdil, de bodo podobni podobni svojga sina, lete samu je poklizal, inu isvolil*. Is tiga se ozhitno fkléne, de vsaki smed naš imá veliko dolshnost hodit sa Jesusam. De boste pa saftopili kako hodit sa našim odrešhenikam, tak' vam je povem, kakor je Kristus sam rasloshil v' S. Evang. tam se bere, de kir je Jesus flovo jemal od svojih mlajshov, inu shé imél nasaj se verniti k' svojmu ozhétu, kjé njih shalóft previdil, jih je tolashil na vse vishe; med drugimi jim je rékel: *Jes sim pót, resniza, inu shivlénje, kdor sa mano hodi, ta netapa po tami, ampak bo imél luzh shivlénja*; kakor deb' bil rékel, lubi moji, zhe hozhte enkrat sa mano perpotváti, tak' dershite se te ftése, ktiro sim vam pokasal, inu sasnamval, dershite se resnize, ktiro sim val vuzhil, inu lubite shivlénje boshje gnade, ktiro sim vam saflushil.

Is tiga vsamem te tri navke: ako shélimo enkrat frézhno priti v' našhe vézhno domvánje, tak' imámo pravo pót per Jesusu iskati, kir pravi: *Jes sim pót*; al na ti pótí nózhmo golfani, sapelani biti, fkus kakshne krive navke, tak' imámo per Jesusu resnizo iskáti, kir pravi: *Jes sim resniza*; al nózhmo vézhno vmrejtí, tak' imámo per Jesusu shivlénje iskati, kir pravi: *Jes sim shivlénje*; leto preden na kratkim rasloshim, poterpíte.

Zelo shivlénje zhlovéka na svejtu drusiga ni, kakor vedna pót v' dalno deshélo, namrézh v' vézhnóft, dokler S. Paul pravi: *Nimamo tukaj ostanka, inu stanovitniga mēsta, ampak li perhodno ishemo*, sato vlaki smed naš je popótnik, nobeden she ni domá. Kir pa popótniku, ktir po nevarni póti hodi, nizh bolshiga ni, kakor de imá pámetniga vojtažha, ktir mu kashe pravo pót, sato, kir naš Jesuf lubi, se je on sam ponudil, de on sam nam hózhe vojda biti na pótu prót isvelizhánju, ktira pót je teska, voska, inu nevárna; ja on hózhe ne li samo naš peláviz biti, ampak on pravi, jes fim ta pót, ktir po ti póti hodi, ta nebo safhel. Premislimo sdaj, kako nam je Jesuf to pót sasnamval; on nam je taisto nazherkal skus svoj svet isgléd, sakaj on kjé prishel na svejt, je popréd *sazhel délat*, *potim she li vuzhiti*, pravi S. Pismo, kako je on délal? poslušajte: S. Bernard nam leto rasloshi takó, kir pravi: *Kader na svojga Jesusa smislim, takó si naprej postavim zhloveka vsiga ponishniga, revniga, zhistiga, vsmileniga, inu so vsem zhednostmi olépsjaniga; je lubil vboshitvo, inu je sanizhval vse posvetno, sato je rékel serzhno pred Pilatusham: moje kralestvo ni od tiga svéta; v' terplénju je bil véf krotek, kakor jagne; je svoje raglávne sovrashnike lubil, sajne profil, inu mótil; sa revne, inu sapuflhene je vselej veliko skérb, inu vsmilénje imél; je bil ne li samo starsham, ampak tudi deshelskim oblastnikom pokóren; njegovo shivlénje*

lénje je blo takó, de nobeden ga ni mogel en-
ga gréha obdolshiti, sato je rékel Judam: *Kdo
smed vas me bo gréha dolshil?* njegóvo shiv-
lénje od perve do sadne minute je blo ojštro,
terdo, inu spokórno. V'tem je Jesus pokasal
pót sa vse ludi, sa bogate, inu revne, sa ve-
like, inu majhne, sa gospóske, inu kmétishke,
sa vse; sato pravi S. Paul: *De Jesus je vse sa
vse ratal; isgléd sim vam dal,* pravi sam, *de
kakor sim jes sturil, takó imáte tudi vi striti.*
Sato je svojim jogram sapovedal, kader jih je
po svejtu poslal, de imájo Evangeli osnanvat
všim štvarem, všim ljudjem; inu ravno sato no-
beden se ne more isgovorit, de ne vej póri
prót nebésam, kir sam Jesus jo je sasnamval
so svojim svetim isglédam.

II.

Al kar je shalofno, je leto, de malo jih
je, ktiri hodio po ti póti, ktiro je Kristus sas-
namval skus zhistóft, ponishnóft, pokórsno,
inu druge zhednófti, temúzh ta vézbi dél hodi
po póti, ktiro jim svejt, meso, inu hudizh po-
kashe. Eni hódio po póti napúha, inu prevset-
nófti, kir se zhes druge povikshujejo, druge
sanizhujajo, shelé od svéta sposnani, inu zhe-
fheni biti; drugi hódio po póti nezhistófti, od
ktirih je nekdej kral David prerokval, de njih
póti so vse samásane, inu omádeshvane, kir
vse polubje, inu pestvánje perpušté svojmu me-
fu, inu pozhutkam; sopet drugi hódio po póti
lákomností, ktire zelo šerzé sakopajo v'zhasno,
inu posemelsko blago, takó de je shé nekdej

toshil prerok Oseas: *De klétve, lashí, kriví-
ze, tatvine, nazhistóst, inu preshtvo so kakor
povodenj zel svejt sagernile*, inu takó vezhdél
ludi sajde is te póti, ktiro je Jesuf sasnamval.
Sdaj pa poslušajte, kaj imájo ti sa isgovóre:
jes, pravi eden, al drugi, morem takó shivit,
kakor drugi shivé, kakor je naváda, nózhem
posébnik biti, szer nózhem nizh noviga gori
perpravít, ampak tiga se dershim, kakor dru-
gi déljajo; inu takó si kerstiani nobenga skru-
pelna nestré sa volo svojga malopridniga shiv-
lénja, de li morejo rézhi, de shivé, kakor
drugi, kakor je navádno; *Ker naváda*, pravi
S. Augustin, *sna gréhu takó lepo farbo dáti,
de to se sa dopushenu shiteje, kar je gréshno,
inu prepovédano*. Leta isgovór je taisti povod-
iz, s' ktirim hudizh veliko dúsh v' pekel po-
tégne; sakaj zhe preglédamo naváde, po ktirih
ta vézhi dél shiví, tak' vidimo, de so vézhdél
nasprotne Evangelin. Naváda posvetna je le-
ta, nobeno sopernóst s' molzhánjam ne prenešti,
zhes sovrashnike se maslhvati, li samo sa zhasno
skerbejti, per baratii, inu kupzhii, per mérah,
inu vagah vse krive, inu skrite vinke iméti;
nevoshlivost, inu jeso v' serzú skrivat, inu od
sunej perjasnóst kásat; naváda svétova je plesat,
pianzhvat, pohujshlive skup sbiralsha iméti;
naváda tiga sveta je, de ta drugi spol vso
berhkoto, inu nezhimernóst na se obési, kir
vender S. Paul pravi, de shéna more framosh-
livo, inu tresno oblézhena biti, kir je li samo
sa potrebo, de revshivo nashe natúre pokri-
jemo, ne pa sa napuh, inu nesramno rasvojs-
dánost. Poglej, o zhlovek! to so sgol naváde
tiga

tiga svejta, povej, al more dopušheno biti oberniti se po tih navadah, inu shivejti takó, kakor jih vézhi dél shiví?

III.

Sato virni kerstian nesmej nigdar gledat, kako drugi shivé; kir ne drugi, ampak Jesul je nasha pót, na tiga imamo gledat, kako je shivel, po njemu se imamo ravnati. Virni kerstian nesmej per sebi fklepat; jes morem shivit, kakor ta vézhi dél, kakor je navadno, remózh kader vidi drusih malopridnu sadershanje, more per sebi ravno tak fklép ftriti, kakor ga je sturil nekdaž Matatias zhaftiti duhoven stariga testamenta, ktir je bil spegel veliziga vnétja sa boshjo zhášt; od njega pravi S. Pismo, de kir ob zhásu krala Antioha je veliko tavshent Israelzov od vire odpadlo, inu so sazheli shivejti pregréshno, rasvojsdano, malishko, kir báli so se samére per kralu, ktir hudoben, inu krivizhen je filil ludi s' shuganjem hudih fhib, inu smerti, de imajo Bogá sapuštiti, malike molit, boshje postave prelomit, kir, pravim, vidil je leto ta S. Mosh Matatias, je mило sdihval, inu fklenil sam per sebi, de nigdar nózhe Bogá, inu njegove postave sapuštiti, inu kir je poslal kral svoje flushabnike, de imajo tudi njega od vire odverniti, je serzhno odgovoril: *Kob' tudi žel svejt kralu Antiohu pokóren bil, jes, inu moji bratje hózhmo vender postávi nashiga Bogá pokórni ošťati.* Ravno tak' more biti virni kerstian, kader vidi, de flabi isglédi, inu naváde tiga svejta ga hózhejo

na se potegniti, more per sebi mislit, kakor ta sa zhaft boshjo gorézh Matatias, deflih ti drugi shive po svojmu nagnenju, hodio na pléf, v' nevarno drushino, deflih ti drugi vse, kar je prevsetniga na se obésaio, deflih ti drugi ta shlahtni zait, dni, inu nozhi po nepridnim sapravjo v' rasveselenju, v' jegrah, v' smehu, v' lenóbj, v' mehkim shivlenju, vender jes hozhem samoto lubit, postavo evangelsko dershat; vender hozhem svoje pozhutke tréti, vsih blishnih perlóshnost se varvat, po viri, inu vésti shivejti; naj drugi shive, kakor hoté, naj se boje samére tiga svejta, kakor hote, naj imajo rasvojsdano shivlénje, kakor hote, vender hozhem smiram glédat na mojga Jesusa, on je moja pót- O isvelizhan taisti, ktir takó fklépa, takó déla, kir majhno shtivilo je isvolenih, tak' pravi S. Klimakus, ktir s' tim majhnim shtivilam prav shiví, ta bo tudi s' tim majhnim shtivilam isvelizhan; ktir pa se oberne po navadi svejtovi, inu shivi, kakor ta vezhi dél, ta bo tudi s' tim vezhim délam pogublen. Sato tedaj de nigdar nesajdemo, de nesgréshimo póti, ktira pela k' shivlenju, kodimo smiram sa Jesufam, kir pravi: *Jes sim pót*; inu deflih ta pót je voska, terda, mesu, inu pozhutkam soperna, vender je prava, je savupliva, naf bo perpelala h' nafhimu zil, inu konzu, k' Jesusu.

I.

Kir pa vender dósti rézhi, inu sadershov se snajde na ti póti prót isvelizhánju, poseb-

nu krivi, sapelivi navki, ktiri naš ishejo smotit, inu sapelat, sato imamo vselej per Kristusu resnizo iskáti, kir pravi: *Jes sim resniza*; on nam je resnizo odperl v' S. Evangeliju skus vse isvelizhanske navke, kir je vuzhil, de imamo na svejtu zhisto, pravizhno, spokórno shívéti, de kerstian ima sam sebe satajiti, preroditi, inu ponoviti, hudobno poshelenje tréti, inu svoj krish volno nosit, sávrashnike lubit, inu njim odpustiti, to posvetno sanizhváti, inu to vezhno iskáti. Lete navke, inu resnize je dolshen vsaki kerstian poslušhat takó, de po taistih bo obernil svoje shivljenje. Vender rézhi se more, de ta resniza je bla, kar svejt stoji, vselej sovrashena, inu pregajnana. Shé ob tistim zajtu, kjé Jesus na semli shivel, inu vuzhil resnizo, so se snafhli sovrashniki resnize, Pisarji, inu Fariseji, ktiri po kotih, inu ozhitno so vse drugazhi vuzhili, kakor Jesus, so njegove navke grájali, krivo raslágali, deb' bli virne od njega, inu od prave resnize odvernili. Prez po smerti Jesusovi ob zajtu Apostelnov so spet drugi lashnivi preróki vstali, ktiri so sazhéli krivo raslagat svejt evangelski navk, ktirga so Apostelni pridigvali. Po smerti Apostelnov, so se perkásali spet drugi sapelivzi s' vsími golufnimi navki. Pred 300 lejti je Luther sapelal veliko dúsh, vse skus skashéne navke, kakor she sdaj en velik kol nemshke deshéle to rano obzhuti. Pa tudi she sdaj v' naših zajtih se snajdejo sapelivi preróki v' ovzhjim oblazhilu, od snotrej pa so derézhi volkovi, kir drúfiga neishejo, kakor so svojim svejtvanjem, inu navki dúshe sapelat. Kir tedej tolkajn krivih

navkov je prišlo na svejt, ktiri so nasprotni navkam S. Evangelia, ni zhudo, de se resniza nozhe poslušat, inu zhe se tudi slisli, se nozhe sprejéti.

II.

Sakaj se resniza vezhdél savershe, je le-ro, kir resniza zhloveku naprej stavi take rezhi, inu dolshnosti, ktire kashejo terdo pót v' nebéla, ktire so nasprotne mesu, inu lastni lubesni; inu kir zhlovek nerad shivi po tazih dolshnostih, sato se boji resnize, kakor nekđaj ta poredni kral Ahab, od ktirga govori S. Pismo, de je rad poslušal 40 lashnivih prerókov, ktiri so mu osnanváli samo tisto, kar je sam shelel, inu hotel po svojmu nagnenju, kir je pa potim knjemu prišel resnizhen boshji prerók Miheas, inu mu je sazhel pravo resnizo govórit zhes nagnenje, ga je sazhel kral sovrashit, sanizhvat, kir mu ni dobro, ampak hudo prerókval; kir mu je resnizo govóril, inu svaril njegovo shivljenje, ga je rékel kral v'jé-zho vrezhi. Ravno takó se she sdaj godí, kir resnizhni evangelski navki so zhes vse nagnenje, tedej se neposlušajo, ampak resnizo se savershe, inu sovrashi takó, de se dopólni, kar je pisal S. Paul na svojga Timotea rekózh: *Prishel bo zajt, kir ljudje nebodo terpeli resnize, inu resnizhne navke, inu talste nebodo na se vseli, temózh deb' po svojeh shelal bol breskerbi shivéli, si bodo sbrali take preróke, inu vuzhenike, katiri jim bodo vushesa shegatali, inu take navke govóрили, ktiri bodo vushezhi njih*

njih nagnenju, od resnize bodo vushesa odvernili, na marnje pa, inu posvetne novine se bodo radi obernili. Bati se je sa réf, o kerstiani! deb' ravno sdaj nebli taisti zajti, od kterih je prerókval S. Apostel Paul, zhes to je mózhno nekdej sdihval S. Ant. de Pad. kir je premifhluval, kako sanikerno se samétajo S. evangelski navki, sato je rékel véf vshgan od boshjiga venétia: *Shpot, inu framóta kerstianam, ako jim hudizh naprej nese svoje navke, jih vsamejo, ako svejt svoje navke naprej postavi, jih objámejo, ako jim meso svoj navk da, ga tudi lubio, same navki Jesusa nenajdejo nobene lubesni, se nevsamejo gori; deslih hudizh je lashnik v' svojih oblubah, deslih sveit ponuja dobrote, ktire hitro sginejo, deslih meso smesha svoje slasti s' grenkostjo, inu teshavami, vender se rada virje tim 3 golufam, al tebi, o sladki Jesuf! ktir vender v' oblubah nigdar ne vfkozhih, ktir skus svoje navke nigdar nesapelash, tebi vender nevirjejo, ampak resnizo tvojih navkov savershejo. Al gorjé ufim takim, ktiri sdaj nespasnajo, inu nozheio sposnat, inu flishat resnize, kir prishel bo dán kir bodo sposnali, al vse preposno; na sodni dán she li bosh ozhitno vidil, o zhlovek! kako dalezh si bil golfan od navkov tiga svejta, mesa, inu hudizha, inu kir bosh to vidil, bosh jokaj, inu sdihval, kakor sdaj sdihujejo pogubléni: *tak' sim tedaj sgréshil pót resnize?* inu kir sim sahel, inu n morem vezh popraviti, tak' sdaj bres vfiga vupanja morem iti pred sod bo boshjo? satu tedej, kir sunej Jesufa je vse sapelivo, inu golfivo, tedaj de ne bomo nigdar*

dar odpelani od póti prót isvelizhanju skus kakšne krive navke, ishimo vselej resnizo per Jesusu, poslušajmo jo, inu radovolno jo gori vsamimo, tak' nebomo nigdar golfani, ker on je vezhna resniza.

I.

Tretjizh, kir pravi Kristuf: *Jes sim shivlenje*, tak' sklép je ta, de zhe nózhmo vézhne smerti, imamo vselej per Jesusu shivlenje iskáti. Jesuf je naše shivlenje sato, kir skus gréh naših pervih staršov smo sapadli shivlenje, inu odlózheni bli k' vézhni smerti, inu je naš rejšhil skus svoje terplénje, inu smert, nam je nebésa odperl, inu naš supet oshivil. Drugizh je Jesuf naše shivlenje, kir skus svoje obilno sašlufhenje nam je sadobil boshjo gnado; ktira je shivlenje dúšhno, ker kakor telo bres dúšhe je mertvo, ravno takó tudi dúšha je mertva bres gnade boshje, kir tedej Jesuf nam je sašlufhil to gnado, tak' nam je tudi shivlenje sadobil, sato pravi S. Paul: *Moje shivlenje je Jesuf*. Is tiga pa se ta sklép more striti, zhe je Jesuf naše shivlenje, tak' imamo vselej, inu bres nehanja njega iskáti, inu takó se bo sgodilo, pravi David, de bo naša dúšha smiram shivela. Poséбно pa revni gréšnik, ako se spomni, de skus gréh je sgubil Jesufa, inu njegovo gnado, ga more iskáti v' shalošti svojga serzá hitro, stanovitno, bres odlashanja, kir v' Jesusu so saperte vse saloge nebésških gnad, tak' se po pravizi skléne, de zhe njega najdemo, najdemo shnjim vso frezho, vse gnade, vés nebésški dar.

II.

II.

Leto tedaj hózhe prava versta, de se imá ta skus gréh sgubléní Jesuf bres nehanja iskáti, al kir ta svejt je she v' vézh rezhéh is réda prishel, se tudi sgodí, kar je shaloftno, de sa vse se vézhi skérb imá, inu vézhi trud persadéne, kakor sa gnado Jesufovo najti, inu iskati. Inu li premislímo nespamet, inu trapost nekterih kerstianov, ako se perméri, de se sgubi dnar, drag peršfan, al druga shlahtna rézh, shaluje zhlovek bres vtolénja, povšod s' skérbjo ishe sgublénó rézh, povšod sa taisto sprašuje, med tim mu nedišhi ne piti, ne jésti, ne spanje, inu se neda potolashit, dokler ne najde sgublénó rézh: kader pa nasprót se sgubi Jesuf, inu gnada boshja, se snajde maloktir, deb' prav sa volo tiga shalval, inu sato si tudi nizh nepersadéne, deb' gnado boshjo, to je, shivljenje dušhno prav iskál, inu najdel. Inu ravno sato gorjé taistim, ktiri sa zajta neíshejo Jesufa skus resnizhno pokóro, kir prishel bo zajt, kader ga bodo sizer iskáli, pa ga nebodo nefhli, sakaj takó se je Kristuf sagrófil nekda j Judam, ktiri neso málali sa shivljenje gnade boshje, se jim je sagrofil rekózh: *Jes grém od vas, me boste iskáli, pa me ne boste nashli, ampak v' vashih gréhih boste vmerli.* Takó se bo sgodilo všim taistim, ktiri sdaj prav nejshejo Jesufa, inu gnade boshje, leti bodo enkrat na sadne sdihvali, pa nebodo vřlišhani, kakor tiste nespámetne divize, ktire, k' se neso sa zajta previdile s' ojlam, so ble svendeshane od shénina, inu kir so po tim terkale, jim ni bil dru-

drugi odgovor dán, kakor leta: *Vas neposnám.* Ravno takó bo vezhni Bóg na sadne saprel vrata milosti všim nespokórnim gréšnikam. Is katirga se skléne, de ktir neishe hitro, inu svesto Jesusa, ta hodi v'tamóti, inu bo nefrézhno smert dozhákal.

Kir tedaj je temu takó, tak' potreba je, de si stermo sa zajta dobre misli, inu previdnost sa našho perhodno frezho. Kir isvirni gréh naš je tak' mózhno ranil, de nam je sagra dil pravo pót v'nebésa, sakril résnizo, odusel shivljenje, tak' Jesuf se je supet zhes naš všmilil, kir pravi: *Jes sim pót resniza, inu shivljenje.* On nam je pót pokasal s' svojim svétim shivljenjam, on nam je resnizo odperl, fkus vse evangelske navuke, nam je shivljenje sadobil fkus svoje terplénje, inu grenko smert. Kir tedej nemore drugazhi biti, kakor de kerstian, ktir sheli enkrat frezhno tje gori priti, kamer je Jesuf danaf shel, more popréd sebe satajiti, snotraj, inu sunaj popravil, svoji krish na se vséti, inu kakor sim raslagal, sa Kristusam hodit, tedaj potrebno je, de se mi v'vših rezhéh nad Kristusam sgledujémo, sakaj on je našha podóba, de bomo samogli rézhi s' S. Paulam: *Jes szer shivim, al moje shivljenje ni vézh shivljenje tiga svéta, ni vézh shivljenje pozhutkov, inu nezhimernosti. ampak je shivljenje mojga Jesusa, Jesuf v'meni shivi s' svojimi zhednostimi, s' svojimi navki, s' svojo gnado.* Ako bomo taki, inu stanovitno zajt našhiga shivljenja sa Jesusam hodili, bomo tudi enkrat sa njim frezhno prishli v'vezhao nebeshko kralestvo, kir

kir se bomo slujim na vekomaj veselili. O Nebesa! ti srézhno prebivalshe isvolenih, ti moje pravo vézhno domvánje, h' tebi sdihujem is mojga zhasniga nozhenja, is te gréshne Babilonske jézhhe na svétu. Naj se veseli svejt v' svoji zhásti, v' svojemu bogastvu, v' svojih slastih, sa me tukaj ni veselá, mene sama ta misel rasveseli, de sim sa nebésa vstvarjen, inu de enkrat tje gori pridem. O Nebesa! ktire mi je danas moj Jesus odperl, inu kir on perpravla sédesh same, kdaj bom vender gori vset! O sladki Jesus! daj gnado, de sa naprej na tanko dopolnim, kar me vuzhi tvoje zhástito vnebohojenje, de namrézh hodim sa tabo, kir ti si prava pót, de se dershim tebe, kir ti si sama resniza, de ishem, inu najdem tebe, kir ti imash vézhno shivljenje, sa to hózhem striti vse dni svojga shivljenja, dokler se zhes to nevarno morje tiga svéta srézhno prepelam v' nebéshki Jerusalem, kir bom vézhno vshival tebe o Jesus! Amen.

PRIDIGA

Na Binkushtni pondélik.

Kader je blo pédeset dni dopolnenih, so bli vsi skup na tistimu méstu. Dianje apost. 2.

Zelo kardelo virnih je ostalo samo is 120 dush takrat, k' je po oblubi Jesusovi dar S. Duh

Duh is nebés na semlo poslan bil. Kaj se vam sdí, kob' bil ktir tih virnih v' ptuji deshéli, al v' drugi hishi, ne tam, kir so bli Apostelni, kaj se vam sdí, al bi bil prejel S. Duha, al ne? Réf je, S. Duh bi bil, snal zhes njih priti, kirkol bi bili, pa vender je vidit, deb' leto ne bil sturil, kob' ne bli v' tej hishi fkupej, ktiro je sa svoj prihod posvétíl; kdor tedej je hotel prejeti S. Duha, je mogel is Apostelni sklénen v' njih hishi biti, drugej bi ga bil sabstojn vupal, kdo se bo podstopil vprafhati, sakaj je hotel Bóg takó iméti? kdo se bo podstopil prafhat, sakaj je hótél Bóg studenz isvelizhanja li v' Davidovi hishi odpréti? sakaj je hótél palzo svoje mózhi li is sionskiga hriba posláti? sakaj je hótél svojo besédo li is Jerusalema flishat pustiti? sakaj je hótél li v' fredi tiga majhniga kardela dáti novo serzé, noviga Duha? prevsetna sanikernost bi bla, leto sprafhvati, sadofti je, de se Bogú takó polubi. Kob' leto vsaki v' ponishnosti premislil, bi si nobéden ne vupal ozhitno govóriti, de Bóg povsod lih vun déli svoje gnade, bi ne rékli krivo, inu proftoverzi nafhíh zajtov, de sa isvelizhanje ni ravno potrébno snajti se med kardelam katolfhkih kerstianov, kjé so mogli biti Apostelni na vinkuftino nédelo, de so prejeli gnado, inu daróve S. Duha? so mogli biti v' eni hishi v' mólitvi skupaj sbrani; is ktirga se doli vsame, de ne v' vsaki zirkvi, h' karkoli viri se sposna, ampak li v' sami katolfhki zirkvi se samore isvelizhanje sadobiti. Kdor sunéj katolfhke zirkve ishe, inu vúpa isvelizhanje, ta sam sebe golfa, sapeluje, inu pogubi, prizha

S. Evang. inu vſi Ss. Vuzheniki, dokler taisti, ktir katolſhke zirkve ſa ſvojo mater ne ſposna, ne more po nobeni zeni Bogá ſa ſvojga ozhe-
ta imáti. Vender tukaj ſe ſpet nikar ne gol-
fajte, kakor deb'sadoſti blo ſa isvelizhanje li
ſamo v' katolſhki zirkvi ſe ſnajti. Doſti jih je,
ktiri nobenmu ne odrekó isvelizhanja, de je li
katolſhki kerſtian, ja, zhe je tak katolſhki
kerſtian, kakorſhen je dolshen biti, tudi jes
nad tim ne pomifhlam, ako pa gréſhno ſhiví,
tak imate védit, de bo tudi s' timi gréſhnimi
konz vsél, deſlih ſhívi med isvolenim katolſh-
ki kerſtianami, katolſhka zirkev more od vaſ
zheſena biti, zhe ſhelite, de vaſ bo ona en-
krat pred Bogám zhaſticlive ſtrila, inu ravno
leto je, kar ſim ſi naprej vsél, vam danaſ ras-
lagat; ſaſtopite, ſapopadik mojga govórjenja je
leta: katolſhka zirkev je edina, tedaj ſkashite
nji ſerzhno ſpoſhtvanje; katolſhka zirkev je ta
prava zirkev, tedaj obnaſhajte ſe ſa njo s' ſerzh-
noſtjo v' ſposnanju; katolſhka zirkev je ſvéta,
tedaj veſelíte njo s' nedolshnim ſhivlenjam. Lete
tri navuke preden vam v' dveh délih ſvoje pri-
dige na dalaj rasloſhim, poterpíte.

I.

Boſte morbit miſlili, de kir govórim od
pravize, s' ktiro zirkev od naſ hózhe vſe ſpoſht-
vanje, bom vam nje lepóto, nje ſaſluſhenje,
nje zháſt raslagal; inu réſ bi ne najdil konza
nje hvale, zhes ktiro bi ſe mogli ſavséti, kob
hótel popiſvati, kakor je tudi reſnizhno, de
katolſhka zirkev je hzhi taſtiga ozhéta, ktir

namešt palze vřigamozózhnost, nameřti trona modrořt imá, de je neveřta taiřtiga krala, ktirga oblářt ťe reřtégne zhe vře kraleřtva zeliĝa řveřta, de je mati taiřtiga folka, ktir řam imá pravizo do krone nebéřřhke zhářti: řes bi vam řnal řviřat, de katolřřhka zirkév je taiřti hřib, na ktirmu je řam Bóg pořtavil řvoje prebivařřhe, de je meřřto, v' ktirmu po beřřédah preróka Zaharia řama reřřniza prebiva, de je hiřřha, v' ktiri je vidil řsaia prebivat zelo bořřhjo řvétlořřt; de je taiřti řaperti véřřt, v' ktirmu nebéřřhki řhenin po beřřédah Modřřiga imá vře řvoje řařřveřřelénje, de je iřřvóleni nograd, zheř ktirga ře po beřřédah preróka řeremia řařřli va zela obilnořřt bořřhjih ĝnad; al te hvale řařřlagat danařřni moje napreřřvřeřřje, kir v' temo ne obřřtoji taiřřto řpořřřhřvanje, ktiro zirkév od nařř hózhe; ona nózhe od nařř, deřř ře li nařř njo zhudili, ampak de obrařřtamo zheř vře to zhářřt, kir řmo nje vudje. Inu ako hózřřmo prav premiřřliřř ta neiřřgruntana řřezřřha, de řmo v' nařřózheju katolřřhke zirkve rojeni, v' njé hiřřhi řrejeni, per nje miřři řpiřřhani, v' njé řřholi podvuzřřeni, ř' nje ĝnadami obdarvani, inu řa njo vézřřno iřřvóleni, ne bomo niĝdar mogli řřkásat prořř nje řadořřti řpořřřhřvanja. Dopuřřřtimo, kar pa ni řeřř, dopuřřřtimo, kob katolřřhka zirkév ne bla taiřřta edina zirkév, v' ktiri řami ře řamore iřřveli zhanje řadobiti, bi bla pa vender taiřřta, v' ktiri ře nařř lořřhej, inu nařřbol řamore iřřvelizhanje vupat, al bi ne iméřři řamo řa to, njo ř' hvalo povřřdiĝvat, inu nji řřkásat vře řpořřřhřvanje? kdo tedaj njo bo řamogel řadořřti povřřdiĝnit, řadořřti řpořřřhřváti, póřřim kir vémo, de v' nji

ni samó nar loshej, inu nar bol gotóvo isvelizhanje vupat, ampak de zel li sama ona je taista, v' ktiri se samore sadobiti isvelizhanje. Ja kerstiani! ona je edina, sama taista zirkve, v' ktiri nam vrata odperte stoje priti enkrat vshivat boshje oblizhje; sunej katolske zirkve ni vupat isvelizhanja, takó vpijejo vsi ozhaki, vsi vuzheniki, vse zerkovne sbiralska, takó naš vira vuzhi. Versite en vsmiljenja polni pogléd, na nevirne, na Mahometáne, na Jude, na krivovirne, vse leti so revni sa vézhni ogin perpravleni, skus zelo vézhnost bodo od nebes odlózheni, kir sdaj sunaj zirkve shivé; naj se raslega po judovskih tempelnih petje Davidovih psalmov, naj opravlja Turk vsaki dán petkrat svesto svojo molitvo, naj se tárejo stara virzi s' oštrim postam, psalmi, molitva postti, ako bodo sunej katolske zirkve opravleni, nimajo nobenga saflushenja, nobene pravize do kralstva nebeskiga. Ako tedaj v' temo premishlujanju ogovórisi, o zhlovk! sam sebe s' timi besédami: lubi Bóg! kob se jes v' katolski zirkvi ne snajdel, tak bi same skus zelo vézhnost nobenih nebes ne blo, al se boshi mogel sadosti frézhniga shtéti, de si vud katolske zirkve po milosti svétiga Duha?

II.

Zhe je pa vrednost dobróte tolkajn vézhi, kolker majnsi shtiyilo je tih, ktiri to dobróto vshivajo, kdo ne vidi, de naša frézha je bres konza velika ravno sa to, kir majhno je shtiyilo katolskih kerstianov, ako bo s' shtivilam

lam vseh ljudi zeliga svejta v' pergliho postavle-
no. Pogledjte okóli, lubi kerstiani! inu pótim,
kir eno deshelo sa drugo premislite, povejte,
al ni vézh svéjta s' tamóto nevire, al krivavire
prevlezeniga, kakor s' luzhjo resnize rasvet-
leniga? svejt imá štir déle, Asia, Afrika,
Amerika, inu Europa, v' temu nar majhnshimu,
namrézh v' Europi smo mi, trie vézhi déli se
snajdejo al v' neviri, al v' Turshki slepóti, al
so revni krivovirzi, ktiri so se od katolskhe
zirkve odlózhili. Inu tudi v' Europi, v' temu
délu svejta, v' ktirmu se mi snajdemo, kolko
mejst, kolko deshela, kolko kralestev je sape-
lanih, is narozheja katolskhe zirkve istérga-
nih? kolko jih je sapelal Luther? Saxe, Praj-
se, Shvede, zele tri kralestva; kolko jih je
sapelal Calvin? Shvajz, Holand, Shotland,
England, zele štir kralestva; kolko jih je gol-
falo lózhenje od katolskhe zirkve? skorej zelo
Moskovitarsko zefarstvo; inu kolko jih je pre-
slepil Mahomed? zelo neismirjeno Turshko ze-
farstvo; inu kolko jih je v' sredi med kerstianst-
vam, ktiri se odpadli od zirkve skus krive
navuke golufnih, preklétih vuzhenikov? Vidi-
te is tiga, kako majhno je shtivilo katolskkih
kerstianov, ako bo s' shtivilam vseh prebivav-
zov tiga svejta v' pergliho postavleno. Al se
ne morejo katolskhi kerstiani imenváti po vši
pravizi majhno kardelo, kakor jih je iménval
sam Jesus v' S. Evang. De se pa ravno mi
snajdemo v' temu majhnimo kardeli, al to ni sa
nas narvézhi srezha, narvézhi zhášt? Misli,
o zhlovek! kob se bil ti takrat, k' je zel svejt
v' potopu konz vsél, snajdil v' barki Noéta, al
bi

bi ne bil savpil poln veselja; o kako frézhem
 sim jes, de se snajdem med tim majhnim! shti-
 vilam, ktiri bodo nevárnosti smerti odsli!
 kako hózhem sadoſti hvalit ſvojga Bogá sa to
 lubesen, inu gnado! pa povej, al ti ni ſkáſal
 Bóg ſkus to ſhe eno bres konza vézhi gnado,
 inu lubésen, kir, deſlih ſhtivilo tih, k'ſo su-
 nej katolſhke zirkve, ne more preſhtéto biti,
 ſe vender snajdeſh ti v' temo majhnimu kardelu
 pravih, katolſhkih virnikov? deſlih jih tolko
 tavshent potoplenih v' povódnji navire, al kri-
 vavirſtva, ſe vender snajdeſh ti v' barki reſni-
 ze, v' ktiri, ako li ſam nózhéſh, ne boſh konz
 vsél? al nímaſh ſavpiti: vézhni Bóg! kakſhina
 lubésen? kdaj ſim ſaſluſhil to gnado! kdaj ſe
 bom ſahvalil sadoſti sa to dobróto!

III.

De je bil Noé réſhen od potópa, ſe ni
 zhuditi, kir ſe je boſhjih gnad dobro poſluſhil,
 kir njegovo ſhivljenje v' frédi rasvojsdaniga,
 gréſhniga, nézhíſtiga ſvejta vſelej pravizhno,
 poſhteno, inu nedolſhno blo, al mi, kako ſmo
 ſe boſhjih gnad poſluſhili, kaj ſturil, de ſmo
 v' narózhej katolſhke zirkve poſtávleni? ravno
 takrat, k' je Bóg mojo, al vaſho duſho is ſvoj-
 ga nizh vun potegnil, je vſtvaril on tavshent
 druſih duſh v' Indii, v' Turzhii, inu drugih
 dalnih deſhélah, povejte, kaj ſaſluſhenja je vi-
 dil nad nami, de je ravno naſ pred tolko tav-
 shent drugim puſtil h' pravi katolſhki viri pri-
 ti? nikar ne iſhimo ſaſluſhenja, kir nad nami
 nobenga ni blo. Sakaj pervizh ne ſmo mogli
 nizh

nizh saflushit, kir s'he rojene ne smo bli, drugizh gnado h' katolski viri priti prestopi vse zblovesku saflushenje, ne more nigdar saflushena biti. Bla je tedaj sgol lubesen, sama gnada, inu milost vsmileniga Bogá, de se je na nas spomnil, nas v' katolsko cerkev postavil, nas h' pravi viri priti pustil, nas sa svoje otroke gori vsel. Zhe je pa temu takó, kolko tedaj smo vender dolshni obrajat takó gnado, na ktiri visi nashe vézhno isvelizhanje? gnado, ktira je takó majhnimu shtivilu Adamovih otrok na dél prishla, gnado, ktira nam je bres vliga nasliga saflushenja dodélena, inu dana bla? kdaj njo bomo sadoosti obrajtali? Inu vender, kar je do konza shalostno, snajdejo se kerstiani! ktiri gnado, de so v' katolski cirkvi ne samo ne porajtajo, ampak sraven na taisto zel nigdar ne smislio. Shlahtno rojstvo, visokost stanú, iménitnost flushba, posvetno zhást, obilnost bogastva, to je, kar porajtajo, al de so vudje katolske cirkve, to jim je malo, al nizh per sérzi; inu kir vidio ti meseni bogovi, de te gnade so deléshni tudi njih podloshni, berázhi, inu flushni, veliko vézh dershé na to, de so odrastelki iménitniga stanú, sinóvi mogózhnih starshov, perjatli posvetnih firstov; kakor de so vudi trupla Jesuloviga, sinóvi katolske cirkve. Inu ravno sa to se ni zhudit, ako jim nigdar v' glávo ne pride, deb' sahvalili vsmileniga Bogá sa to njim bres vliga saflushenja dodéleno milost, inu dobróto. O lubi moji! kar nam k' nebéshkimu kralevstvu pravizo da, ni posvetna visokost, zhást, inu bogastvo, to imajo ja tudi nevirniki, Judje, Turki, inu

Luterani; pravizo, inu vupanje k' nebésnkimu kralestvu nam da samo to, de se v' katolskhi zirkvi snajdemo. Ako dosdaj to gnado ne fi sadošti obrajtaj, o zhlovek! sposnaj, inu obshaluj to veliko gerdoto, ktiro fi sturil skus to Bogú, njegovi zirkvi, inu svoji lastni vrednosti, inu obrajtaj sa naprej to gnado tolko, kolker samorešh obrajtat svoje vézhno isvelizhánje.

IV.

Zhe se more sposnánje vire s' réšnizo te zirkve všelej sglihat, tak' se is tiga po pravizi sklène, de, kakor se réšniza te zirkve na dvej vishi skáshe, takó se more tudi sposnánje te vire pokásat na dvej vishi. De katolskka zirkev, ktire vudje smo mi, je sama ta prava zirkev, sposnámo pervizh is notrajniga rasvétlenja boshjiga, drugizh is vunajniga rasodenja, inu ozhitnih snamin, dokler pervizh govóril je sam Bóg, de katolskka zirkev sama je ta prava, de sunej lete ni isvelizhánja, drugizh naš previshájo prerokvánja, ktire so od nje rasodevale, zhudeshi, ktiri njo poterdio, bres štivila Ss. Marternikov, ktiri so se sa njo obnašali, Ss. Vuzheniki, ktiri od nje vuzhé, kerštianski svéjt, ktir se nje postávam ponishno podvershe. Zhe tedej je na dvej vishi skasáno, na notrajna, inu na vunajna, de katolsk. zirkev sama je ta prava, tak' praviza hózhe, de tudi vira katolskka bo na dvej vishi sposnana, na notrajno v' serzú, na vunajno s' jésikam, inu skus déla. Inu sa réf, kaj skáshe

taisti zirkvi sposhtvánja, ktiř sposná viro al samo v' serzú, pa ne s'jesikam, al samo s'jesikam, pa ne v' serzú? kdor li v' serzu sposná, pa ne tudi s'jesikam, ta se svoje vire framuje, kdor li s'jesikam sposná, pa ne tudi v' serzú, ta je hinavz, tedaj obdoje je lih sa zirkev framotno, sa zhlovéka vredno pogubljenja? tedaj je dolshnost, kar se v' serzu virje, s'jesikam sposnáti, inu kar se s'jesikam sposná, v' serzu virváti. Je ozhitno, de zirkev nam ne osnani samo skus S. Paula, de imámo virvat, ampak nam tudi sapovej skus S. Jakoba, de imámo viro skus déla skásati; glavo nagniti prót skrivnostim, ktire nam zirkev rasodéne, prót postávam, ktire nam naprej nese, prót résnizam, ktire naš vuzhí, inu letim bres vřiga pomislika se podvrézhi, to hózhe zirkev, inu szer takó, de nam sraven prepovej vse prasno vertanje. Vender vse leto fhe ni sadořti, zirkev hózhe sraven notrajniga virvanja v' serzu tudi fhe leto, de se vira skus déla na snanje dá, de kar virjemo v' serzu, tudi s'jesikam ozhitno sposnámo, inu skus vunajne déla pokazemo, kakor bořte vidili v' drugimu délu.

I.

Zirkev hózhe, de v' serzu sposnána vira, ima tudi s' vřtmi sposnána, s' diánjam skásana, inu kob' potrebno blo tudi s'kervio podpisana biti. Povejte; al ni zirkev leto shé od svojih pervih otrók hotla, inu tudi sadobila? o kaj zhářti nji je skásano blo skus to, v' pervih zajtih! prebirejte zerkvene perpovéřti, inu bořte

ste najdli, de serzhnóft ozhitniga sposhanja vi-
 re dobila je zirkev per starih, inu per mladih,
 per moshkimu, inu per shénskimu spolu, per
 imenitnih, inu per tih, k' so niskiga, inu rev-
 niga stanú; malikvavzi so se posmehvali svétim
 kristianskim navadam, zirkev je hotla, de ima-
 jo vender od nje otrók svestó dersbane biti,
 inu to je dobila; nevsmileni tirani so erjuli
 zhes te, k' so zhaslili S. Jesufov krish, zirkev
 je hotla, de imá krish s' sanizhvánjam sashuga-
 nih galg, koléf, inu mezhov vfoko zhaften
 biti, inu to je dobila; je morbit perpuстила
 kdaj zirkev, deb' bil en katolski kerstian is
 strahú tiga vboshtva, pregajnanja, jézhe, al
 martre Evangeliumu, nózhem rézhi, flovo dal,
 ampak nad taistim tudi li zviblal? nigdar; je
 kdaj dopuстила zirkev, deb' bil en kerstian viro
 tudi li s' jesikam satajil, kir skus to bi bil snal
 odjiti martri, inu smerti? nigdar; zhe je treba
 terpéti, naj bo, je treba vmréti sa volo vire,
 naj bo, sposnati se more vselej ozhitno s' jesi-
 kam, inu s' diánjam, kar se v' serzú virje. Sa
 volo tiga so prvi kerstian zel od nevirnih hva-
 leni bli, kakor prizha Plinius, kir pravi: *Réf*
je, kerstiani svetó shivé, li samo to more nad
njimi grájano biti, de svoje shivlénje prevezh
radi dadó sa svojga Bogá. Al, o Bog! kaj
 reslózhika je med nekdašnjim, inu sedajnim zaj-
 ti! od kod leto? al morbit nózhe zirkev nizh
 vézh popreshne zhásti od svojih vudov? ja,
 ona jo hózhe, inu s'zer ravno takó po pravizi,
 kakor nekda; morbit ne so kerstiani nizh vézh
 dolshni nji ozhitno zhást, inu sposhtyanje ská-
 sat? ja, dolshni so, ravno takó, kakor nek-

daj; hózhem morbit, rézhi, de luzh vire je pèr vézh kerstianih popolnoma vgašnila? to nózhem, inu ne morem rézhi. Ako pa vira she ni popolnoma vgašnila, povejte, kakó bo vender sposnana? v' vunimu tovarštvu omahujejo zhes resnize, inu navuke, ktire je vender zirkev od svojga sazbetka vselej dershála, inu terdnu virvala; tam se berejo preklerte bukve, ktirezhes zirkev smehujejo so polne krivih navukov; tukaj se prepirajo modri, rasvetleni vinski bratje, ktire so do gerla studirali, se modrujejo, ta, una evangelska postava je zhes naturo, pamet pravi rashalenje, inu krivize mashvati, svojim pozhutkam kakshno veselje perpušiti, mógó-zhe ni mesenih slabosti popolnoma se sdershati, tudi ne more gréh biti, striti kaj taziga, h' komur zhlovéka natura fili; so to pogovori katolshkih kerstianov? kdo me bo previshal, deb' tak' perpravlen biu, katolshko viro s' lastna kervio podpifat, ktir molzhí, kader flifhi dvomnenaje nad vízami, nad odpuštiki, nad vézhnostjo peklenskih marter? kdo me bo previshal, de taisti je katolshki kerstian, ktir ne porajta boshjo flushbo, molitve, S. Mashe, Ss. Sakramente, besédo boshjo, inu druge kerstianshke dolshnosti? O svéta katolshka zirkev! kako dobro je sa te, de so minili zajti pregajnanja, inu morjenja; kob' to she sdaj terpelo, bi bla nevarnost, deb' ti, inu tvoj navk ed vsih satajen bil, taka mlazhnost je med kerstianstvam. O lubi kerstiani! spomnite se, de ta zirkev, ktire vudje smo mi je ravno taista, ktire vudje so bli prvi kerstiani, vuzbite se od njih skasat zirkvi dolshno zhášt skus sposnanje

vire; imájte serzhnost! ni sfer vézh mézhov, ktiri bi vam shugali, pa so bodézhé beséde nevirnikov, so krive sodbe hudobnih, temu se je treba soperpostaviti. Ako vira v' serzú shiví, se more tudi v' obrasu pokásat; to je zhást, ktiro hózhe ta sama pravá katolíhka zirkev, sunaj ktire ni isvelizhánja.

II.

Nar vézhi zhást, ktiro ozha imá od svojga fina, je leta, zhe fin posnema te zhednósti, ktire ozha nad sabo imá, inu ravno leto zhást tirja mati katolíhka zirkev od nas svojih otrók; ona hózhe, de imámo biti svéti, kakor je ona popolnoma svéta v' svoji glávi, inu naredivzu Jesusu Kristusu, v' svojih virnih réshizah, ktire nam naprej postávi, v' sapovdih, ktire nam naprej pishe, v' skriynostih, ktire nam rasodene, v' navadah, ktire dershi, v' navukih, ktire nam dáje, kir tedaj je zirkev vša, inu v' vsih rézhéh svéta, mózhno sheli, deb' tudi mi nje otrózi svéti bli. Al bomo odrékli to zhást katolíhki zirkvi, naši materi, ktira nas tolko lubi, sa nas tolko skerbí? al ne saflushi od nas skus nedolshnost našiga shivlénja rasvesélena biti? de hózhe od nas nedolshnost, inu kerstianshki sadershánje, sej skus to nam dobro sheli. Réf je, tudi nje zhást bo breskonza vézhi, kader imá taziga fina, takó hzhí, de ga sa volo obilnosti saflushenja sa vredniga sposná v' shivilu svétnikov sapisat, v' altar ga postaviti, vender nar vézhi dobizhik vsélej li nam is tiga pride. Ako s' ponishnosti posvetno

visokóft sanizhujemo, ako is lubesni prót zhi-
stófti vsako nespodóbnó misel saversshemo, ako
s' blishnim v' miri, inu v' kerfhanfski lubesni
shivimo, ako krishe, inu nadlóge, is lubesni
prót Bogú, inu v' duhu pokóre poterpeshlivo
nosimo, ako se po lepih zhednostih, po dobrih
délah bres nehánja trudimo, tak' zelo saflu-
shenje smiram li nam ostane; tudi plazhilo sa
vse to bo li nam na dél prifhlo, inu kdo bo
obilnost tiga plazhila sgovóril, kir Bóg oblubi
sam sebe nam dáti sa vézhni lon. Ako tedaj
zirkev shelí, inu hózhe, de imámo svéti biti,
ne ishe svojga, ampak naf dobizhek, nji je sa-
dosti sama ta zháft, de imá svéte otróke, do-
bizhek, inu saflushenje pustí vse li samim nam
na dél priti. Inu kob' naf tudi lastna frézhá ne
spodbadala zirkvi skásat to zháft, tak' naf more
h' temu pergajnat svestóba, ktiro smo nji oblu-
bili; spomni se, o zhlovek! na oblubo, ktiro
si zirkvi sturil takrat, k' te je per Sakramentu
S. Kersta kakor otróka vséla v' svoj narozhej;
odpovedal si se takrat napuhu tiga svéjta, po-
shelenju mesa, inu délam hudizhovim, ona je
vséla gori to oblubo, na prizho so bli botri,
inu boshji namestnik, ako tedaj nozhesh nesvést
biti, si dolshen dershat per Kerstu sturjeno ob-
lubo, de se trudish po svétofti. Ako to pa ne
dershish, ne bosh per sodbi imél nobenga is-
govora, de v' fredi hudobniga svéjta ne si mo-
gel svét biti, kir zirkev ti bo pokasala bres
fhtivila otrók is vsih stanov, ktiri v' fredi hu-
dobniga svéjta so svétniki bli, inu nji skásali
taisto zháft, ktiro je od njih hótla, inu sheléla.

III.

Kar naš pa narvézh more spodbádat katolſhki zirkvi, našhi materi ſkásat zháſt, inu ſpoſhtvanje ſkus nedolſhno ſhivlénje, je leto, kir zirkev, ako nje otrózi ſo hudobni, inu pohujſhliivi, ſkus to ne ſgubí ſamo vſo zháſt, ampak terpi tudi nesrezhéno ſramóto. Inu ſa réſ, de je katolſhka zirkev od nje ſovraſhnikov ſanizhvana, ſovraſhena, kaj je bel krivo tiga, kakor rasvojsdanost katolſhkih kerſtianov, hudobia nje otrók? Naj pride v' naſhe katolſhko mejšto nevirni Turk, al krivavirnik, inu naj vidi, naj ſliſhi, kakſhine hudobie ſe gode, kakſhini gréhi ſe délajo, krivize, golſie, kletva, preſheſhtvo, ſodomitarske pregréhe, nezhiſtóſti, pohujſhanje, tatvine, ſovraſhtvo, inu kar ſe ſzer more gréha iſgóvorit, kaj ti bo mogel Turk od naſhe S. katolſhke zirkve miſliti? al je taſta katolſhka zirkev, bo rékel, ktira ſe tolko hvali ſa volo ſvoje ſvétoſti? kaj je per nji ſvetejſhiga, kakor per naſ? tempel? pa tudi mi imámo tempelne, inu per naſ je veliko vézhi boſhja zháſt. Molitve? tudi mi jih opravlamo, inu ſzer s' vézhi gorezhofſtjo; ſvéte zeremonie? tudi mi jih imámo, inu ſo ſpodobniſhi derſhane. Kakſhin raſlozhik je med nami, inu med vami katolſhkim v' ſa derſhanju? jes ne najdem nobenga raſlozhka; jes vidim med vami ravno takó prevſetne, napuhne, nézhimerne, inu pohujſhlive ludi obdojga ſpola, kakor ſo med nami; per kupzhiah laſhejo, inu golfajo, kakor med nami, mladost je raſvojsdana, kakor med nami, kako tedaj ho-

hózhem verjéti, de val'ha katol'shka zirkev je svétejs'hi, kakor naša. On bi takó govóril, kaj pa de hudobno, inu krivizhno, kir to perpis'he zirkvi, kar more li nje porednim otrókam perpisano biti, on bi skus to ozhitno na snanje dál, de ne vej, de si zirkev vse persadéva, per svojih otrózih lubésen prót zhednósti, inu sovrashtvo prót pregréhi obuditi, de hudobnim shuga, de jih strafa, de terdovratne zel od delésha svécnikov odlózhi. Vse leto je fzer réf, vender bi shel Turk s' slabimi mislami is mejsta, kir ni vidil per otrózih S. katol'shke zirkve takiga sadershanja, take svéto'sti, kaker'shno je vidit vupal; kdo je kriv, de bo potim zirkev od njega slabo oblójena, inu sanizhvana? kri'va ni katol'shka zirkev, ampak hudobia katol'shkih kerstianov.

O vse prevézh résnizhno je, de taisti, ktiri katol'shki zirkvi zhášt, inu poshténje pomajns'hajo, ne so krivoverzi, inu nevirni, ampak so sami katol'shki kerstiani! vas'he pohujshauje, o mladenzhi! vas'he nesramnósti, o shenski folk! ozhitno sovrashtvo, nesmérne pojedne, inu pianzhvanje, gréshne flasti, inu veselje, ozhitne rasvojsdanosti. to, to majns'ha katol'shki zirkvi zhášt, to jo per nevirnikih sovrashna strí, inu njo fili jezhat s' besédami preróka Jeremia: *Poglej, o gospód! poglej, inu prevdari, kakó sim v' sanizhvanje prishla!* Al si morbit domishlate, de to jamranje katol'shke zirkve nesadene serzé nje shénina Jesufa Kristusa? li poterpíte, vidili, inu sposnali boste na sodni dan. Ozha! kaj bi ti sturil svojmu sinu,

finu, ako bi tvojmu dobrimu iménu, tvojmu rodu, tvoji hišhi skus nesramnost svojga diánja ozhiten šhpót sturil? kaj ne? ti ga bošh pahnil pred svojih ozhi, ti ga bošh is šhtivila svojih otrók sbrisal, ga bošh savergel? al menišh, de se bo **Jesuf** sa zhást svoje zirkve majn potégnil, kakor ti sa poshtenje svojga iména? hudobnik! bo rékel **Jesuf**, al si ti takó délal s' mojo nevésto, s' tvojo máterjo? si mojo, inu svojo zirkev takó v' zhásti imél? takó šposhtval? ona je takó zhišta, ti takó ostuden, ona je takó ponishna, ti takó prevséten, ona je takó svéta, ti takó pregréšhen, prézh od mene, saversheni otrók, pokóri v' peklenski jézhi svoje hudobie, s' ktirmi si moji sa volo tebe preliti kervi, v' katolshki zirkvi, šhpót délal. **Lubi moji!** al se imámo morbit tudi mi kaj taziga báti? smo morbit tudi mi med taistmi, ktiri svoje shivlénje po svétosti te zirkve nizh ne slihajo? zhe je temu takó, o tak, **lubi moji!** dokler je she zajt, špravimo se skus résnizhno polóro s' nashim **Bogám**. ktir tolkajn mara sa zhást svoje nevéste, nashhe matere, katolshke zirkve; poprávimo skus résnizhno pokóro šhpót, ktirga smo zirkvi štrili skus sguho nashhe nedolshnosti; sdihuimo k' **Jesusu**, inu rézimo: **Lubi *Jesuf!*** *mi ne moremo tajiti, de smo bli dosdaj poredni otrózi nashhe matere katolshka zirkve, kir ne smo prave škerbí iméli sa nje zhást, inu sa nedolshnost nashih dush; sa volo tiga šposnamo, de vredni smo, od tebe ojštro štrafani biti, ja vémo, de she sdunaj bi bli štrafani, kob' tvoje breskonzhno vsmilénje ne blo nasaj dershalo mashtvavno róko tvoje*

pra.

pravize, kakor pa sposnamo hvaleshno tvoje nam škásane dobróte, ravno takó prekolnemo s' S. shaloſti polnim ſerzam vse hudobie, s' kterimi ſmo kdaj tebi, inu tvoji S. Zirkvi nezháſt ſtrili; sraven tebi pa tudi oblubimo, de ſa naprej ſi hozhmo vſo ſkerb persadeti, de bo naſhe ſhivlénje s' ſvétoſtjo njé poſtáv popolnoma ſlihanó; o daj nam, lubi Jeſuf! ſvojo mogóžhno gnado, de naſhe dolſhnoſti takó na tanko ſpolnimo, de bomo ob zaji ſvoje ſmerti vredni ſnajdeni, is te poſémelske vojskujóžhe zirkve, v' nebéſhki Jeruſalem gori vséti biti, kir te ne bomo nigdar véžh raſhalili, ampak lubili, vſhivali, inu gledali dolgo zelo véžhnoſt. Amen.

PRIDIGA

Na dan ſvétih Petra, inu Pavla.

Peklenske vráta je ne bodo premagale.

Mat. 16.

Naj divjá peklenska móžh, kakor hóžhe, naj podkopava, naj pertiska, naj ſe trudi, kolkor hóžhe, zel hudobni, hudoverni ſvéjt, zel pekel, inu vſi hudizhi, zirkve katolſhke, vender nigdar ne bodo premágali; ona je na apoſtolsko ſkálo ſidana. vrata peklenske ne bodo nje premogle, ſaréſnizhi Jeſuf v' danaſhnimu
S.

S. Evang. Ja zel pohujshanje hudobnih jo strí
 zhástitlivshi, zel plevel pregréshnih nji per-
 loshnóft da h' vézhi rodovitnófti, zel krivi
 navuki she bol rasvetlé nje résnizo, zel krí
 martranih kerstianov je sejme, is ktirga novi
 perjátli S. Krisha rastejo. Inu kob' tudi v' na-
 shih dnevih vstáli gori Diokleziani, Neroni,
 inu drugi tirani; bi snali zirkev szer tréti, al
 satréti bi njo vender nigdar ne mogli, sarésh-
 zhi Jesuf vézhna résniza, kir pravi: *Peklenske*
vrata je ne bodo premágale. Leta obluba je
 sturjena zelimu kerstianstvu, pa ne vsakimu
 kerstianu posebej, tedaj en kerstian sam sa se
 sna sapelan, premagan biti, zelo kerstianstvo
 nigdar. Zhe pa vender kerstian se skále ka-
 tolshe zirkve smiram dershi, bo tudi ravno
 takó malo mogel premágan biti, kakor malo bo
 zirkev kdaj premágana. Ja zhe prav premisli-
 mo, se nam nemogózhe vidi, deb' kerstian
 v' narozheju katolshe zirkve mogel néfrezhno
 umréti, inu vézhno pogublen biti. Al kir jih
 je dosti, ktiri ne shivé po svojmu poklizu,
 ktiri se szer kerstiani iménujejo, v' résnizi pa
 vender ne so, inu se takó boshjiga vsmilénja
 nevredne stré, gnado boshjo savershejo, inu
 ostanejo sovrashniki boshji do konza, délajo
 szer sploh pokóro, pa li k' videsu, ne is shalo-
 sti sa volo rashalenja boshjiga, ampak li is stra-
 hú peklenskih marter, pokóro, ktira Bogá ne
 more potolashit, inu v' temu stanú se lozhio is
 svéjta, kam drugam, kakor v' peklenski bresen?
 kob' leti Aidje, al Judje bli, bi njih néfrezha
 ne bla takó velika, al kir so kerstiani, katols-
 ki kerstiani, zháka njih pekel, ktir je bres
 per-

perglihe hujſhi, kakor pékel nevirnikov. Straſhen je pekel Ajdovski ſhe ſtraſhnejſhi je pekel Judovski, al nar ſtraſhnejſhi je pekel katolſhkih kerſtianov; ſakaj? odgovor bo dala danaſhna pridiga: pervizh ſa volo vire, h'ktiri ſe katolſhki kerſtiani ſpoſnájo, drugizh ſa volo gnad, ktire katolſhki kerſtiani prejmejo, tretizh ſa volo zháſti, ktira je katolſhkim kerſtianam v' nébeſih perpravlena. Te tri réſnize preden rasloſhim, poterpíte.

I.

Pékel katolſhkiga kerſtiana je veliko hujſhi, kakor vſaziga druſiga, Pekel je ſzer vſim kaj ſtraſhniga, to ſe ne more tajiti, tiſti néſrezhni, ktiri ſe doli vdere, naj je shé al kerſtian, al nevirnik, ne bo nigdar vézh vrát najdel is te jézhe vun priti, on bo vſelej bres Bogá, vſelej v' plameni gorel, vſelej v' obvu-panju konz jemal, pa vender nigdar ne bo konz vsél. Nizh majn vender ne moremo tajti, de ako ſe en pekel s' tim drugim v' priliho poſtávi, pekel nevirnikov s' peklam katolſhkiga kerſtiana, tak' pekel kerſtianov je veliko bol rasbelen, kakor pekel nevirnikov, inu leto ſa volo vire, h'ktiri ſe je ſpoſnal. Nevirnik, ktir je v' tamóti ſvoje nevire shivél, bo ſpoſnal, de v' tej tamóti, v' ktiri je rojen bil, ni mogel isvelizhanja vupat, inu deſlih ga je laſtna hudo-bia pogubila, mu je vender tudi ta neſrezha, de réſnize ni ſpoſnal, veliko h' pogubi pomá-gala; on tedaj ne bo perſilen ſi ozhitat, jes ſim bil na póti isvelizhanja, inu ſim vólno od te pó-

póti odstopil, al katolíhki kerstian, ktirmu je luzh resnize svétla, katolíhki kerstian, ktir je v' zholnu S. Petra, kakor v' barki Noéta snajdel, katolíhki kerstian, ktirga je previdnost boshja lozhila od malikvavzov skus sposnanje praviga Bogá, od Judov, inu Turkov skus Sakrament S. Kersta, od krivovirzov skus delshnost s' katolíhko zirkeyjo, ako se bo ta vidil v' taisti jézhi, kamor bodo malikvavzi, Judje, Turki, inu krivavérzi pahnéni, kakshina britkost, kakshina shalost, ga bo prepadla? si ne bo mogel is gláve sbiti to misel, jes sim bil na póti prót nebésam, inu vender sim sdaj v' pékli, jes sim se sposnal h'taisti viri, ktira sama samore isvelizhat, inu vender sim pogublen, jes sim bil skus S. Kerst lin boshji, inu vender sim sdaj flushen hudizhov, inu bom vézhno preklét? o strashna misel! shalostno sposnanje! kader koli berem v' bukvah sodnikov od taistih 70 vájvodov, ktiri, potim k' jih je kral Adonibesek premagal, inu jih obsodil, de jim imájo roké, inu nogé odsekane biti, so persileni bli pod miso prevsetniga premagvavza, kakor pli lesháti, inu se od ostankov kralve mise shivit, se mi sdí, de njim je to bol gerdo, inu bolézhe blo, kakor de so jim ble roké, inu nogé odsekane; kakshin shpót so prestali, k' so premislili, de po rojstov so poglavarji, pa so vidili, de tiran jih ne li kakor flushne, ampak zel kakor nevumno shvino imá; inu vender shpot pogubleniga katolíhkiego kerstiana je bres vse priglihe vézhi, kir vidi nad sabo snamine boshjiga otróka, k' se vidi v' kremplih hudizhovih, nevsmileno martrani-

ga!

ga! o koku sheli, kob'li mogózhe blo, snamine de je keršhen bil, is zhela sbrifat, pa ga more obdershat zhes svojo volo, kir je nesbriflivo, on ga more k' svojemu narvezhimu shpotu obdershati pred ozhmi vsih nevirnikov, inu hudizhov, de bo od njih kakor nesvést, nevreden, preklet kerštian sanizhvan, inu sašhpotan. Kdo, lubi moji! more sapopasti, kakshina britkóšt more biti takimu kerštianu, kir ravno to snamine, ktiro je na temu svejtu njegova narvézhi zhášt, je njemu v' peklu narvézhi framóta.

II.

Al to bi she ne blo dósti, kob' pogublen kerštian imél li to prestati, al zhes njega pride tudi taisto terplénje, ktiro vsi pogublenzi terpé, inu sa njega, kir je katolshki kerštian, je vender nar hujshi; taisti kerzh, inu smertne britkósti, v' ktirih vsi drugi tizhé, so sa kerštiana hujshi, kakor sa vse druge; serditóšt pravize boshje se isлива zhes kerštiane vézh, kakor zhes vse druge, kir ojštrošt more po teshi pregréshenja ymérjena biti, je po pravizi, de kerštian bo ojštreshi pestén; kir njegevi gréhi so veliko teshji sa volo vire, h' ktiri se je sposnal, dokler S. Tom. pravi: *Katolshki kerštian gréshí s' vézhi hudobio, kir greshí s' vézhim sposnanjam.* Inu kir S. Keršt postávi katolshkiga kerštiana v' en zhes vse iméniten stán, namrézh v' stán boshjiga otróka, je ozhitna resniza, de njegov gréh je bres perglike teshji, inu vézhi, kakor nevirnikov, sakaj kolkor iménitnjshi

fhi je stán, tolko vézhi je gréh, ktir bo v' te-
 mu stanú sturjen. Vira, ako nima dobrih dél,
 sa drugo ni, kakor h' vézhimu pogublénju. Ka-
 ko vredni sòls ste tedaj katòlfhki gréfhniki,
 kir fkus vashe nasajpadze v' gréh se smiram
 h' péklu blishate; bolshi bi blo vam, kob' bli
 med nevirniki rojeni, inu mertvi, kakor de
 shivite med hatòlfhki kerstiani. Réf je, kob
 vi nevirniki bli, bi tudi mogli pogubljeni biti,
 pa vender vafh pekel bi ne bil takó strashen,
 al kir ste katòlfhki kerstiani, rézhem she en-
 krat, de vredni ste sòls, ako ne shivite po va-
 fhimu poklizu. O sa tiga volo, lubi moji! kir
 sposnate gnado, ktiro vam je Bóg shásal fkus
 dar prave vire, shivite takó, de vam vira ne
 bo h' vézhimu preklestvu; fkáshite viri, h' ktiri
 se sposnate takó zháft, kakorfhne je vredna,
 inu kir samo v' tej viri, v' ktiri shivite, snate
 vupat isvelizhánje, tak' sposnajte se h' tej viri
 takó, de vaf bo v' resnizi isvelizhala. Vira,
 h' ktiri se sposnate, sapovduje ponishnost, te-
 daj hodite ponishni, sapovduje zhiftoft; tak
 bodite zhiffti; prepovduje mehko shivlénje,
 tak sovrashite ga, svetje pokóro, samoto, po-
 terpeshlivoft, tak ravnajte se po tih zhedno-
 stih; s' besédo, shivite takó, de ravnálo va-
 fhiga djánja bo vam saftava vézhniga isveli-
 zhanja. Al shivit, kakor jih dosti shivi, s' dé-
 lami, ktire so viri nasprótné, se pravi v' na-
 rózheju shivlénja smert iskáti, se pravi s' zeno
 nebéfhkiga raja fi en hujshi pekel kupit, se
 pravi narvézhi dobróto fi h' narvézhi nefrézhi
 oberniti. O Jesus! ne dopusti to! sposnámo
 dar katòlfhke vire sa veliko gnado, ktiro fi
 nam

nam škasa, inu sa leto te ponishno sahvalimo, pa sposnâmo tudi, de ravno katolſhka vira, ako bomo pogubleni, nam bo pekel nar bol rasbelila, sa volo tîga te proſimô, perſtâvi h' drugim nam dodelenim ſhe to gnado, de vire ne sgubimo, ampak de bo shivela per naſ ſkus dobre déla, de nam vira na dan ſodbe ne bo kriva hujſhiga pekla, ampak obilniſhiga plazhila v' nebéſhkimu kraleſtvu.

III.

Pekel katolſhkiga kerſtiana je veliko hujſhi, kakor vſaziga drusiga, sa volo gnad, ktire je prejel. Bérem per S. Lukeshi, de Jeſuf shuga dvema hlapzama enmu oſtrefhi, drugimu majhnſhi tepenje, timu veliko hujſhi shuga, ktir je volo ſvojga goſpôda ſpoſnâl, pa vender je ni ſturil, unimu naſprôt ne shuga takô oſtro, ktir ſvojo dolſhnoſt ni dopolnil; kir vole ſvojga goſpôda ni ſpoſnâl. Ta dva hlapza ſta shivi podôbi pregréſhniga kerſtiana, inu ſlepi-ga nevirnika, ktirih eden bo majn, drugi naſprôt oſtreiſhi v' peklu terpél: kir eden je ſkus gnado boſhjo rafvetlen dobro vedel volo ſvojga Bogâ, drugi naſprôt je ni vedel, kjé v' tamôti ſvoje nevire shivél. Koko bi bil mogel revni Ajd v' tamôti ſvoje nevire Bogâ, inu njegovo volo ſpoſnâti, v' tamôti, v' ktiri je rojen, inu srejen bil? naſprôt pa, kako more kerſtiano nevideôzhe biti, kar Bóg od njega hózhe, per tolkajn luzhih, ktire ga rafvetlé, per tolkajn navukih, ktiri ga vódio, per tolkajn ôpominvanjih, ktire mu kaſhejo pravo pôt?

pót? Katolíhki kerštian imá skerbne pastirje, ktiri ga h'zhednóštim opominajo, imá modre vuzhenike, ktiri mu pravo pót kashejo, imá pridigarje, ktiri ga h'dobrimu opominajo, imá lepe isgléde, ktiri ga h'posnemanju vabjo, ja sama vést ga svarí, kader ne spolni volo svojga Boga; al ne so to sgol iménitne gnade, ktire katolíhkimu kerštianu volo boshjo sadošti na snanje dado? Zhe tedaj po besédah Jesufovih taisti hlapiz, ktir volo svojga gospóda vej, pa je ne spolni, bo ojštro tepen, sodite, de velik hujšhi pekel zhaka katolíhkiga gréšhnika, kakor na nevirnike. Pa dopuštimo, de Bóg da luzhi svoje gnade vzhafi, tudi zhes nevirnike svétit, deb' samogli vsaj od dalezih volo boshjo sposnáti, inu skérbeti sa svoje isvelizhanje, vender te gnade, ktire Bóg všim ljudjem sploh delí, ne morejo po nobeni zení v'pergliho postavlene biti s' taistim gnadami, s' ktirmi daruje Bóg katolíhkiga kerštiana. Sej vemo, de katolíhka zirkev je kakor paradísh poln boshjih dobrót, kdo bo srajtal vse gnade, kar jih sadobimo skus Ss. Sakramente, skus mózh boshje beséde, skus prošne lubih svetnikov, posebno pa skus breskonzhno saflushenje terplénja, inu smerti Jesufove, gnade, ktire pámet rasvetlé, ktire volo omehzhajo, ktire serzé spodbódejo, gnade, ktire gréšhnika h'pokóri sbudé, gnade, ktire shaloštniga vtoláshio, gnade, ktire slabiga poterdio, gnade, ktire mlázhniga vshgjo. Inu ravno is obilnošti tih gnad se svisha, de gréšhniga kerštiana zhaka hujšhi pékel, kakor nevirnike, on ne bo samu sa volo gréba, kakor vsaki nevirnik terpél, ampak bo terpél tu-

di sa to, kir si ni k'pridu sturil tolkajn gnad, s' ktirmi ga je, darval dobrótlivi Bóg; sakaj S. Evang. prizha, de kdor je vézh prejél, od tiga bo vézh tirjano. Kakshin strashen pékel zhaka tedaj katolshkiga gréshnika, kir tam bo ravno takó ojstro zhes njega praviza boshja, kakor mu je tukaj vsmilenje boshje gnadlivo blu; tukaj se sadershi prót njemu vsmilenje boshje, kakor prót sinu, tam se bo sadershala prót njemu praviza boshja, kakor prót sovrashniku, al more hujshi pékel biti, leto bos h fhé bel sposnal, o zhlovek! is tiga, kar bom povedal v' drugimu délu.

I.

Kar je katolshkimu kerstianu v' péklu nar hujshi, je leto, de si on terplénje sam narbol pohujsha skus spomin na vse gnade, ktire je od Boga prejel. On se bo spomnil na isvelizhanske pomózhi, ktire si ni dobro obernil, na svéto notrežno opominvánje, ktiro je is nimar pustil, na Ss. Sakramente, ktire je al samudil, al po nevrednim prejemal, na boshje navuke, sa ktire ni maral, na lepe isgléde dobrih, ktire je sanizhval, inu bo savpil: o koko lahko bi bil isvelizhan, kob' si bil dobre pomózhi prav obernil! kob' jih bil bogal, kob' jih bil dopolnil, bi sdaj ne bil, kir sim, bi sdaj ne terpel, kakor terpim; isvelizhan bi bil, kakor je vézh drufih s' ravno timi gnadami, ktire sim jes imél; al kir sim jih savergel, kir sim jih sanizhval, sim sraven vsih gnad pogublen. O lubi moji! vsaka martra, kar jih prekléti terpé,

pé, naš more šzer so straham napolnit, vender nar hujšhi martra je, spomin na prejéte, sanikerno saversshene gnade, k' se spomni pogubleni, jes se snajdem v' eni takó bolezhhi vézhnosti, kir sam fim to hotel, jes bi sdaj ne goré, kob' si bil gnade, ktire fim od Bogá sadubil, k' pridu šturil. Jes vupam šzer na breskonzhno všmilenje našhiga Jesusa, de nobeden smed naš ne bo obzhutil te martre, zhe jih bo vender ktir mogel zhutit, bo sam taisti, ktir je sdaj gluh boshjih gnad. Nesfrézhi vsi taki škus zelo vézhnost, ktiri imájo vufhesa šhroko odperte timu svéjcu, ktir jim nézhimernósti švétje, glasu hudiga nagnenja, ktiro jih v' gréh sapeluje, glasu lastne lubesni, ktira ni nigdar šita, sraven pa samáshé vufhesa glasu boshje gnade, ktira jim k' šerzú govóri, deb' to navado sapuštili, une perloshnosti se ogibali, to nagnenje saterli. *Kob' jes ne bil prišel, inu jim govóril, je rékel Jesus od Judov, bi snali isgovór iméti, al' kir sam fim jih vuzhil, opominal, ne bodo iméli isgovóra,* kir savergli so moje gnade; saštopite kerštiani, de leto sadene posebno vaš, ktirim ne manka nobene pomózhi k' isvelizhanju? Gorjé tebi, nezhišti gréšhnik! kolkokrat ti je bla shé rasloshena hudobia tvoje gréshne navade, kolkokrat si bil shé prošhen od špovdnikov, švarjen od pridigariov, opominan od lastne veští, deb' jejnal od mešnih děl, vender ne nehášh, ampak gnado saversshesh, gorjé tebi, kir na dan šodbe ne bošh imél sgovóra; gorjé tebi opravliví, šovrashni, nepoterpeshlivi zhlovek! kolkokrat ti je govóрила k' šerzú boshja gnada,

de imash jésik kratiti, sovrashtvo rastergat, v' sopernostih, inu v' terplénju volen, inu poterpeshliv biti, vender to ne strish, ampak gnade savershesht; gorjé tebi, kir na dan sodbe ne bosh imél sgovóra; gorjé vam leni posluhavzi boshje beséde, kolkokrat se vam raslaga, inu na tanku povej, kaj je striti, kaj opustiti, kako je tréba shivéti, de dusha pogublena ne bo, pa ne ste marali, gnade ste savergli, gorjé vam, kir na dan sodbe ne bo sgovóra; gorjé vam mlázhne dushe! kolkokrat vam je blo povédano, de po gostim spovd délat, po gostim k' S. Obhajlu perstopit, pa sraven v' navadnih gréhih, v' opravljanju, v' jési, v' nevoli, v' krivih sodbah, v' nepoterpeshlivosti smiram ostáti, ni k' isvelizhánju, pa to ne ste porajtali, gnade ste savergli, gorjé vam, kir na dan sodbe ne bo sgovóra. O lubi moji! bodite modri, eno samo gnado savrézhi, je nevarno, kir ravno ta gnada, ktiro savershesht, je morbit narsadna, ako jo savershesht, je djano sa isvelizhanje.

II.

Pékel katolshkiga kerstiana je veliko hujshi, kakor vsaziga drufiga, sa volo zhásti, ktiraga v' nebésih zháka. Ta nar vézhi zhást katolshkiga kerstiana je leta, de sna po pravizi rézhi, jes imám pravizo do nebéshtkiga kralestva, nebésa mi ne morejo odjiti, zhe se jih li skus gréh-vólno nevreden ne strim. To pravizo imámo sami katolshki kerstiani, kir samo nashe vupánje je tidano v' pervizh na pravo

viro, bres ktire ni isvelizhánja, sakaj Jesuf pravi: *Kdor ne virje, ta bo pogublen*; drugizh je fidano nashe vupánje na S. Kerst, ktir naf je boshje otróke, inu deléshe nebéshkiga kralestva sturil; tretizh je fidano nashe vupánje na vshivánje Jesufoviga réshniga telésa, v' ktirmu se Jesuf s' nami fklene, inu se nam da v' saštavo neumerjózhnosti, sakaj Jesuf spet pravi: *Kdór ta kruh jej, bo vézhno shivél*. Ta zhášt, de kerstian imá pravizo do nebés, kakor ga zhes vse nevirne, inu krivovirne povsdigne, takó mu tudi, zhe bo pogublen, hujshi pékel strí, kakor nevirnim, inu krivovrnikom. Spomin na sgubo nebéshke zhášti mu je zherev, ktir ga bres nehanja gloje, mu je tern, ktir ga smiram bode, mu je vogel, ktir ga smiram pézhe. Lepi paradish! vpije prekléti kerstian, kader svoje ozhi prót nebésam povsdigne, lepi paradish! ti si bil moj, pa tim te sgubil! inu k' se spomni na taiste dneve, k' jih je shivél v' nedolshnosti, jezhi vés obvupan, sakaj ne fim vmérel s' naglo smértjo, al préz po S. Kerstu, k' fim she nedolshen bil, al po sturjeni spovdi, k' fim bil ozhišhen. Al kolker vézh pogubleniz na sgubo nebéshke zhášti misli, vézh si naklada britkósti, inu sam Bóg, de poviksha njegovo martro, mu na tanku sposnári da velikóšt, lepóto, inu zhášt, taistiga kralestva, ktirga je sapravil, vesélje, ktiro se tam gori vshiva, mir, ktir se tam gori imá; kakshina britkóšt mu je, kir vidi, de vse to je blo sa njega perpravleno, pa je vse to fkus gréh sgubil? Véste, kerstiani, kako shalostno je vékal Esau, k' je vidil, de je pra-

vizo perviga rojstva sgubil, pravizo, ktiro je prodal bratu sa eno flabo jéd; sadošti je, de val spomnim, kar S. Pismo pravi, de Esau je tulil, kakor stékli lév, sodite is tiga, kako bo tulil, inu rijul she li pogublen kerstian, ktir, deslih mu je bla deléshnost vézhniga kralestva odlózhena, vender je is lastniga pregréshenja vso pravizo de taistiga sgubil! Esau, deslih, prvi shégen od svojga ozhéta ni pre-jél, je vender posneje ta drusiga sadobil, al katolski kerstian, ako bo pogublen, kako bo mogel sgubo nebés popravít, kir bo vidil, de nebésko kralestvo je saméneno sa peklensko jézho, glédanje boshjiga oblizhja sa glédanja peklenskih poshafti, inu to sa vsélej, sa zelo vézhnost. Kaj ga bo vtolilo?

III.

Al kar ga bo per tej sgubi nar vézh peklô, inu táralo, bo nevoshlivóšt, de drugi so nebésa na se potéguli, deslih nizh vézhi pravize do njih ne so iméli; o kakshina britka misel njega, k' bo vidil, de tam gori kralujejo taki, ktiri so na svéjti njegove glihe bli, pa so snali pravizo s' svojim stanam takó sdrushit, de so sizer svéjtu flushili, pa vender sraven svojo dusho isvelizhali; bo vidil tam gori kralváti druge, ktiri so na svéjti morbit veliko vézh, kakor on gréshili, pa k' so strili vředno pokóro, so péklu frézhno odshlí; bo vidil tam gori kralváti take, k' so bli na svéjti sanizhváni, opravlani, sovrasheni, ja, zel sa to, k' so prav shivéli, sanizhliivo grajáni, pa
fkus

fkus férzhno premagvánje zhloveskiga strahú so v' dobrim stanóvitni ostali; o kakó shálosten pogléd, o britka misel! Beremo, de sgubleni-mu finu v'njegovi revšhni nizh ni take shálosti délalo, kakor k' se je s' hlapzi svojga ozhéta perglihal: *Jes*, je rékel, *od lakote konz jem-lem, inu v' mojga ozhéta hišhi imájo klapzi kruha v' obilnosti*. Ravno takó je pogublenzu, k' se perlika s' isvolenimi, k' se veselé v' hišhi nobéshkiga ozhéta, svojo jézho s' njih frajostjo svojo nadlógo s' njih veseljam, ga bolí, inu sháli tolkajn, de se ne móre dopovedat. On tudi ne more rézhi, kakor je rékel sgubleni fin: *Jes hóžhem vstáti, inu bom shél k' svojmu ožétu*; kir zajta ni vézh, sam sebe vidi v' péklu, druge vidi v' nebésh, inu sposná, de uni bodo všélej frézhni, on všélej nesfrézhen, uni všélej s' Bogám, on všélej s' hudizhi. No tedaj otrózi katolíhke zirkve, virni kerštiani! ktiri li sa svéjt, ne sa nebéša, li sa zhážno, ne sa vézhno fkérbite. Kaj délate? o deb' pazh sa-stopil, kdorkoli fi, ktirmu ni mar dúsha, vézhnost, inu Bóg, deb' pazh sa-stopil, kaj peklá te zháka, sa réfnizo bi ne hotel sa volo prepovédaniga veselja, sa volo trohliviga dobizhka, sa volo prasne, posvetne zhášti odpovédati se pravizi do kraleštva nebéshkiga. Verjemi vender, o zhlovek! zhe tje doli padesh, tak' pékel Judov, Ajdov, inu nevirnikov bo sa te kaj majhniga, hudizhova hudoba, inu boshja praviza bo zhes te veliko bol divjala, kakor zhes nevirne, inu kaj bosh imél takrat od slastja, po ktirmu sdaj hrepenish, od ptujga blaga, ktirga nafaj dershish, od krivizhniga premo-shen-

shenja, ktirga ſkupej grabiſh, od opravlanja, inu ſovraſhtva, ktirga med bliſhnim delaſh, kaj boſh imél od vſiga tiga, ako ne ſtriſh ſa zajta pokóro. Lubi moji! miſlite na to: Bóg nam je ſkáſal neisrézheno gnado, de naſ je poſtávil med ſhtivilo katolſhkih kerſtianov, inu nam do nebél takó pravizo dal, de nam je ne more nobeden odvſeti, ako ſe nji ſami ne odpovemo; obrajtajmo tedaj po vrednóſti to gnado, inu varimo ſe, de ſe nje nevredni ne ſtrimó, ne podſtopimo ſe raſhalit toko dobriga ozhéta, ktir naſ je poklizal v' ſhtivilu ſvojih deléſhov; ſluſhimo mu, lubimo ga iſ ſerzá, inu ſhivimo takó, de bomo ſamogli rézhi, kader bomo leſhali na ſmertni poſteli, goſpód! ti ſi mi od ſazhetka mojga ſhivlenja dal pravizo do nebél, pole! ſdaj je priſhel zajt, de ſadobim, kar mi je oblúbleniga.

Kir tedaj je temu takó, kaj ſklénemo, druſiga ne, kakor pokóro délat, Bogá ſa odpuſhanje profit, ſhivlenje ſpreóberniti, kir gréſhnik ſmo. Pole! katolſhka zirkev nam danaſ naprej poſtávi, ſa iſgléd Apoſtelne Petra, inu Paula gréſhnika ſta bla, pokóro ſta ſtrila, ſvetnika ſta, de, ako ſmo gréſhili, nemamo omagvati, ampak h' pokóri lézhi, dokler je ſhe zajt gnade. Sa volo tiga opominam vaſ vſe ſkupej v' iméni Jeſuſa, obernite ozhí na te Ss. Apoſtelne, poſnémajte njih. Gréſhnik! ktir ſhe gréh lubiſh, inu ga nózhéſh ſapuſtiti, ſbrihtaj ſe od nevarnigá ſpánja, zajt je, ſadoſti dolgo ſi hodil ſa Petram po gréſhni póti, ſazhni tudi ſa njim hodiſ po póti pokóre. Duſhe taiſte,

ste, ktire ste gréh, inu gréshne navade sapu-
stite, pa vender shivite she smiram v' strahú,
kir ne véste, al ste vredne lubesni, al sovrasht-
va boshjiga, bodite potoláshene, hodile ste szer
sa danashnima Apostelna po gréshnih potih, al
kir hitite sdaj sa njima po pótí pokóre, savu-
pajte, bošte, kar sta ona, li stanovitne ostá-
nite, li Jesufu bodite sveste, tak' se pogublen-
ja nimate bati *O Jesuf! kir si dal gnado gréh*
sposnáti, serzhno ga objokat, inu sapustiti,
daj tudi gnado v' pokóri do konza stanovitno
ostáti, tebe nigdar vézh rasháliti. Al lubi
Jesuf! vslishi me danas v'proshni sa terdo-
vratne gréshnike; dósti jih je, k' shivé v' pre-
gréhah bres strahu, bres pokóre, v' ozhitni
nevarnósti, Jesuf! kaj bo shnjimi, zhe jim
na sadne zajta smanka v' resnizi se spokóriti?
al bodo vézhno pogubleni, pótim k' so te tol-
kajn stali? al jih bosh savergel, k' si sa nje
kri prelil? al bodo od tebe prekleti, potim
k' si jih prishel is nebés iskáti, inu isvelizhat?
o Jesuf! ne posabi na svoje breskonzhno vsmi-
lenje; tudi Peter je bil pregréshil, sei vésh,
de trikrat te je satajil, vender ni pogublén,
ti si na njega poglédal, on se je sjokal, spo-
kóril, gnado sadobil, je toj namestnik na sem-
li, glava vsih Apostelnov, poglej Jesuf! tudi
na nas omézhi nashe serzá, de sòlsami svoje
gréhe objókamo, inu spokórimo, de sadobimo
taistih odpushanje, inu tvojo gnado. Tudi
Paul je bil pregréshil, sei vésh, kako nevsmi-
leno je pregainal S. Zirkev, vender ni pogu-
blén, ti si njega is kojna vergel, on te je

*sposnal, v'š drugi bil, ja vuzhenik zeliga
svejta, velik svetnik! versi, Jesus! tudi nas
is kojna nashih gr'eshnih navád, spreóberni
tudi nas, de bomo pravi spokórniki, tvoji
svesti slushabniki. Inu de bomo vslishani v' na-
shi proshni, klizhemo tudi na vas glavariji
Apostelnov! prosita sa nas! Jesus! vsmileni
Jesus! vslishi nas! ne pogubi nas! ampak
v'ezhno isvelizhaj nas! Amen.*

PRIDICA

Na V. Nédelo po Binkushtih.

*Pojdi, spravi se popréd s' svojim brátam,
potle pridi, inu posdvigni svoj dar.*

Mat. 5.

Kdor sovrashtvo v' serzú redí, ta se nima
k' altarju perblishát, zhe nózhe, namejsti deb'
gnadlivo gori vsét bil, framotno odgnan biti.
Glejte, kaj Bóg strí, taisti Bóg, ktir tolkajn
shelí s' darovami kakor ta nar v'ezhi poglavár
od vsih zhéshen biti, glejte, kaj on strí: on
ne pokashe samo, de darovi mu ne so dopad-
livi, ktiri is sovrashniga serzá pridejo, ampak
on zel taistiga od sebe prózh pahne, ktir se
popréd ne spravi s' svojim sopernikam, preden
v' tempel boshji stopi; *pojdi*, pravi S. Evang.
spravi se popréd s' svojim brátam, potim pri-
di,

di, inu posdvigni svoj dar. On ne porajta na to, ako kdo ipolni prót blishnimu dolshnost kerfhanske lubesni. Inu kakor deb' on lubésen blishniga svoji flushbi naprej postavil, sapové, de se imá vsaki poprej s' svojim blishnim správit, zhe soper njega kaj imá, preden mu pernese svoj dar. *Sapopadi vender, o zhlovek!* pravi tukaj S. Greg. papes, de sovrashtvo, ktiro bo v' tvojmu serzú takó hitro spozheto, bres pezhenja vestniga rejeno, inu dershano vézhkrat skus ze le méfze, inu lejta, ni nizh takó majhniga, kakor se ti dosdeva, kir sa volo tiga bo zel dar savershen, ktirga hózhesh pernefti svojmu Bogú. Al se more to kaj majhniga iménvati, kar Bogá perfili, dar ne samo savrézhi, ampak tudi tiga od altarja nasaj pah-niti, ktir ga pernése? Inu vender kolko tazih sovrashnih, zhes blishniga jesnih sérz se snajde na svejtu, morbit tudi sdaj v' prizho tukaj? kolko tazih sérz pride zel na smertno postelo? O lubi moji! zhe vam je vender kaj na timu leshezhe, de sdaj v' shivlenju, inu enkrat v' smertni uri ne bofte od Bogá saversheni, varite se s' vso skerbjo, de se sovrashtvo nigdar v' vashe serzé ne vgnesti, inu de bofte sovrashtvo vsélej takó sovrashili, kakor saflushi sovrasheno biti, tak' vam hózhem danas pred ozhi postavil, kakfhino hudobio sovrashtvo v' sebi sapopade. Rasdelim tedaj pridigo, inu rézhem: *Natúra sovrashtva je sila hudobna, prvi navk; is sovrashtva sila veliko hudiga pride, drugi navk; sovrashtvo bo sila teshko pobolshano, tretji navk; preden te tri resnize, ktire so sa isvelizhanje do konza*

potrebne, na dalej raslošim, prošim sa pot-
terplenje.

I.

Natura sovrashstva je fila hudobna. Ne bo-
ste mi tajili, de sanizhliva hudobia je blishni-
ga sovrashit, bres tiga deb' bil on h' timu per-
sadjal. Prashajte tam vniga, sakaj je jesen na
svojga sošéda, na koga svoje shlahte? odgóvo-
ri, de sam ne vej, sakaj? pa vender morbit ti
je kdaj v'eni, al drugi rézhi soper stal? to
ne; morbit je kako njemu fkásano dobróto
nehvaleshnostjo povernil? to tudi ne; morbit
si ga sakaj profil, pa ti je odbil? tudi to ne;
sakaj mu tedaj ne pervoshish dobriga ozhesa?
sakaj mu ne dasi lepe beséde? sakaj si prót
njemu takó mersel? odgóvorish, jes ga ne mo-
rem terpéti, pa sam ne vem, sakaj ne, jes ni-
mam nizh zhes njega toshít, vender zhutim
nekaj v' svojmu ferzú, kar me od njega vlé-
zhe; jes se ga ogibam, kjer morem, inu zhe ga
ne morem ogniti, mi je njegova prizhnost ta-
kó soperna, de se ne morem nasaj dershat,
deb' mu svoje nevole, inu sopernosti zhes nje-
ga fkus sadershanje, inu fkus beséde na snanje
ne dal. Povejte, al ni to do konza hudobno,
od ene platí kasat sopernost, inu nevoló zhes
blishniga, od druge platí pa sposnati, de ni
nizh, sakaj bi ga sovrashil, inu gerdo glédal?
Ena hudobia, ktiro je shé Jesus nad Judmi
sagledal, inu svaril, k' se je zhes njih sovrash-
no ferzé potoshil, rekozh: *Oni so me bres
persadevka sovrashili.* Zhe se tedaj hudobia
fo-

sovrashtva, nevole, inu sopernofiti zhes blishniga takrat sadofti na snanje da, kader bo bres persadetja zhes blishniga obudeno, kaj moremo rézhi fhe li takrat, kader je tavshent rézhi pred rókami, ktire filio sovrashtvo, nevo-lo, sopernóft satriéti, kader se hózhe obuditi zhes blishniga? kaj moremo rézhi fhe li takrat, kader ravno to rata sazhetik sovrashtva, kar bi moglo svirik lubesni biti? kaj moremo rézhi fhe li takrat, kader blishni bo sanizhvan, sovrashen sa volo saflushenja, sa volo zhednofti, ktira ga od drufih lózhi? Revni egip-tavski Joseph! poglejte, on bo od svojih bratov smertno sevrashen, sakaj? samo sa to, kir ozha ga vézh lubi, kakor svoje druge sinove, kir mu naredí pisano oblazhilo, kar drugi ne so iméli, kir jim raslaga svoje sanje, ktire po-menio njegovo prihodno zháft, inu visokost, kir je bil med vřim bratmi nar nedolshnisthi, sa to bo sovrashen, inu takó ravno to, kar bi ga moglo bratam perjetniga ftriti, je blo krivo njih sovrashtva, nevole, inu sopernófti, ktiro so zhes njega obudili. Takó se godí, lubi moji! kolkokrat je zel sazhetik sovrashtva, inu sopernófti zhes blishniga samo njegovo saflushenje, zhednoft, inu zháft, ktiro je fa-dubil! ker bo uni od ludí vézh obrajtán, kakor ti, ker je una v' drufhinah bol perjetna, kakor ti, ker je ta v' svojih rézheh bol frézhén, kakor ti, je tvoje ferzé prót njemu merslo, inu soperno, mu ne moreřh dati perjasne be-féde; kir uni, al una řvari tvojo resvojsdanóft s' svojo právoftio, tvojo poshreshnoft s' svojo smasnoftjo, tvojo jéso s' svojo poterpeshlivoftio,

tvo-

tvoje pohujšljivo sadershánje s'svojim lepim vedenjam, sa to ga sovrashish, se ga ogibash, ga ne moresh terpéti, al ni to sadošti hudobno?

II.

Pa dopuštimo, de ne te dobre, ampak li te hudobne sovrashih, dopuštimo, de jih ne sovrashish bres nizh, ampak sa to, k' se ti je al samira strila, al kriviza sgodila, vender ne jejna tvoje sovrashtvo hudobno, inu pregréshno biti; prav je, de hudobio poredniga zhloveka sovrashish, pa zhloveka ni perpusheno sovrashit; prav, de se zhes rashalenje, inu sturjeno krivizo hudish, pa ni perpusheno timu hudo voshit, ktir ti je reshalenje, al krivizo sturil; praviza szer je, hudobne déla samétvat, pa kershanska lubesen hózhe, de se hudobnimu odpusti. Inu tukaj pesebno rasterga sovrashtvo ketno kershanske lubesni, k'nizh strí nje postávo, rasdene nje kralestvo, jo preshene is serzá. Nikar ne misli, o zhlovek! de lubesen se more rastegniti li na taise, ktiri tebe lubio, li na taise, ktiri tebi dobro stré, li na taise, ktiri so tebi vshezh, li na taise, ktiri stabo dershé, ktiri ti h'pomózhi pridejo, ktiri se sa té potegnejo; ne samo na te, al pa moresh S. Evangeli satajiti, al moresh verjéti, de kershanska lubesen se more rastegniti, tudi na nehvaleshne, ktiri na te posabio, tudi na gerdlivze, ktiri te sanizhujejo, tudi na opravlivze, ktiri te med ludmí rasnashajo, tudi na krivizhne, ktiri te poshkodvajo, tudi

na

na sovrasnike, ktiri te pregajnaajo, tudi te more kershanska lubesen pod svoj plajsh vséti; takó, de, ako sa volo gerdóte, ktira ti je sturjena, al sa volo néfrezhe, shkóde, al krivize, ktira se ti je sgodila, zhloveka sovrasish, keb' ta tudi med všimi ludmi nar porédnishi bil, tak' je sgublena per tebi kershanska lubesen. Vésh pa, moj zhlovek! kaj je sguba kershanske lubesni? to je sguba taishte zhedností, ktiro Jesuf pred všim drugim nar vézh obrajta, ktiro nam nar vézh perporózha, kir pravi: *Novo sapovd vam dam, to je moja sapovd, de se med sabo lubite, kakor sim jes vas lubil*; sguba kershanske lubesni je sguba snamina kerstianskiga; sakaj Jesuf hózhe, de kerstiani se po lubesni sposnajo, kir pravi: *Po tim bo vsaki sposnal, de ste moji mlajshi, ako se boste med sabo lubili*; sguba kershanske lubesni je sguba taishte zhedností, ktira zhloveka nar bol s' Bogám skléne. O sovrashtvo, velika hudobia! kolko shkóde vender sturish med kerstianstvam, inu vender se ga med kerstiani tolkajn vidi! Preglej, o zhlovek! danaf svoje serzé, inu nagnenje, inu zhe najdesh notri kakshno sovrashno iskro na tiga, al uniga, ne pusti, deb' dalaj v' serzú titela, fderi sovrashno korenino vun is serzá, preden srafte, inu mózhna postane; naj ti ne bo sadošti, lubiti famo taishte, ktiri tebe lubio, tebi dopadejejo, lubi tudi taishte, ktiri te rashaljo, ktiri so ti soperni, inu teshavni; ta lubesen je sfer teshka, vém, pa je zhifta, je teshka, pa je mózhna, je teshka, pa je saflushenja vredna, je teshka, pa je boshja, s' to lubesnio naf je

Je-

Jesuf lubil, s' takó lubesnio moremo tudi mi eden drusiga lubiti, ta lubesen naf strí na svejtu Jesufove mlajšhe, ta lubesen naf bo isvelizhala.

III.

Is sovrashtva fila veliko hudiga pride. Ne sabstojn naf opomina S. Apostel Paul, glédati s' všo skérbio, de sovrashtvo ne bo v' nafhimu serzú korenine strilo, sakaj dopovedat noben ne more, kakšhini shkodlivi, inu nevarni odraščliki is take korenine pridejo. Moja misel szer ni vam lete po versti raslagat kir shtetva je prevelika, zajt prekratik, jes vam bom tedaj li nektire naprej postavil, is ktirih se boste lahko preprizhali, kolko se je treba báti sovrashtva. Inu szer v' pervizh, kdo bo srajtal vse taisto hudobno domishlanje, ktiro vstane v' serzú zhes taistiga, ktirga ne morešh terpéti? kakor deb' ta, ktir se ti tvoje lubesni nevreden vidi, tudi vsih drusih dobrót nevreden bil, mu voshish, de nima od ludí zhislan, ne od Bogá blógervan, ne v' svojih rézheh frézhen biti, kakšhino veselje zhutish, ako ga nefrezha sadene, kakshina shalošt, zhe mu vse po frézhi gré, kakshina nevoshlivóšt, ako ima vézh, kakor ti, darov od Bogá! poglejte, vse to pride is sovrashtva. Pa kaj she drusiga! ni hudobie, ktira bi se ne persodila timu, ktir bo sovrashen, svesto se gléda na vsako sadershanje, na vsako besédo, na vsako stopino, vse bo nad njim grajano, vse na slaboplat slosheno, od vsiga njegoviga djanja se hu-

hudo misli, slabo sôdi, sopernóft, ktiro imásh zhes blishniga, ti vse njegove déla s' zhernim smala, inu naj bodo nedolshne, al svete, kakor hózhejo, jih vender snafh takó naprej pošlavit, de se hudobne, inu sanizhlive vidio; perjasnóft tiga, ktirga ne moresh terpéti, shtejesh sa prepovedano lubésen, njegovo pametno, modro sadershanje sa prevsetnost, njegovo bogabojézhost sa hinavstvo, zhe je bogat, perpišesh njegovo premoshenje krivizam. Poglejte, kako hudobno je serzé taistiga, ktir imá zhes blishniga sovrashstvo. Pa to bi se she sashlo, keb' sovrashstvo li v' serzú ostálo, pa nojtrajna sopernost zhes blishniga vézhtal vun vdári, h' krivim sodbam se perdrushi opravljanje, inu rasnafhanja, godernanje zhes tiga, ktirga sovrashish, ni konza, ne kraja per vslaki perloshnosti, sdaj se prezeja njegovo sadershanje, sdaj se vagajo njegove beséde, naj bo njegovo pomankanje skrito, al ozhitno, veliko, al majhino, resnizhno, al smishleno, se ne more samolzhati, inu de sraven opravliz vést potolashi, si domishla, de li is dobróte govóri, kar vender li is sovrashstva pride. Zhe pa bojezhnóft, deb' drugi ne verjéli, al strah opravliz iménvan biti vzhasi jésik nasaj dershi, je veselje bres mere veliko, zhe kdo drugi sazhne govórit zhes tiga, ktirga ne moresh terpéti, se poslusha, se poterdi, se pohvali, se veliko, kar je skrito blo, al kar zel resnizhno ni, sraven perštavi. Ja takó dalezh se pride, de sovrashni zhlovek ne sovrashi samo tiga, ktirga ne more terpéti, ampak tudi vse taiste, ktiri ga lubio, ktiri se sa njega potegnejo, ktiri so nje-

govi perjatli, kakor Mirjam, inu Aaron sta godernala zhes Moiseša, famo sa to, kje Ziporo njih sovrashnizo sa sheno imél. Poglejte kaj is sovrashtva pride, al ni to nevarna, fhkodliva hudobia. Leto boste she bel sposnali is tiga, kar povém v' drugimu délu.

I.

Hudobia sovrashtva bi she ne bla popolnama, keb' ostála famo v' serzú, inu v' besédah, al kar je nar hujshi, je to, de sovrashtvo, ktiro se imá zhes blishniga, se tudi v' djanju sposnâti, inu obzhutit dá; obudi mashtvanje sdaj na skrivnim, sdaj ozhitno, sdaj pregajna sam, sdaj skus druge tiga, ktirga ne more terpéti, kar David is lastne skushne nar bol pri zha, njegova svestóba, njegova serzhnóšt, njegovo saflushenje, kar bi mu blo moglo per Savlu lubesen sadobiti, je vshgalo zhes njega nar vézhi sovrashtvo, inu kaj je mogel David sa volo tiga prestâti, v' kolko nevárnostih se je snajdel ' k' ni nekir mirú imél, de, keb' se Bóg sam ne bil sa njega potegnil, bi ne bil odshel smérta. Zhe tedaj is sovrashtva pride tolko hudiga; lubi moji! kaj moremo rézhi od taitte hifhe, kir imá ta hudobia svoje stanovánje? kaj moremo rézhi od taitte hifhe, kir ozha ne more terpéti fina, ne sin ozhéta, kir brat sovrashi sestro, sestra brata, kir sakonski mosh kolne sheno, shena mosha, prózh je lubi hifhni mir, prózh sakonska lubesen, prózh pokórshina, inu sposhtvanje prut starisham, na mejsti tiga se vidi samoglavno molzhanje, sanizhlivo pre-

piránje, neperjasni poglédi, temni obrasi, ogibanje enga od drugiga, inu drugih sitnosti, drusiga nepokoja bres shtivila. To je ze le hishe shé v' starimu testamentu nefrézhne strilo, inu jih she dán danashni nefrézhne stri; pershlo je nekdej sovrashtvo v' hisho Abrahama skus dvejseni, inu pred ni nehalo, dokler ni bla ena is hishe vershena; vleslo je sovrashtvo v' hisho Jakoba, skus nevoshlive brate, inu ni blo pred pogasheno, dokler nedolshni Joseph ni prodan bil; vnelo se je sovrashtvo v' hishi Davida skus nesvestiga Absaloma, inu ni blo pred potolasheno, dokler Absalom ni konz vsél; sgol ozhitne prizhe, de kir sovrashtvu prebiva, tam je vsa nefrézha. Zhe je pa timu takó, sodite, kolko nam more na timu leshezhe biti, de se sovrashtvo zhes blishniga v' nashimu serzú nigdar ne vghnesdi, kolko muje si moremo dáti, de eno takó korenino, is ktire takó nevarni, inu skodlivi odrahtelki pridejo, v' nashimu serzú nigdar ne bo prostora iméla? Réf je sfer, de vézhkrat imámo opravít s' teshavnimi, samoglaunimi, nerodnimi ljudmi, pa spomnimo se sraven, de kerstianska lubesen more mózhna biti, de vse prenese, ena lubésen, ktira sna odpustiti, sanésti, inu poterplenje iméti. Inu zhe nash blishni svoje pomankanje, inu nepopolnamasti imá, tak' mislimo, de tudi mi bres tiga ne smo, inu de ravno takó potrebujemo, de drugi snami poterplenje imájo, kakor smo mi dolshni s' drugimi poterplenje iméti. Prenesimo li eden drugiga, tak' med nami nigdar ne bo sovrashtva. Ja keb' tudi nash blishni snami ne hótél poterplenje

iméti, vender vemo, de naš Bóg s' veliko poterpeshlivoſtjo prenaſha, inu to nam more ſadoſti biti, pravi S. Paul, de tudi mi ſvojga bliſhniga poterpeshlivu prenéſemo, ſakaj povej, o zhlovek! kdo bol ſaſluſhi ſovraſhen biti, mi od Bógá, al naſh bliſhni od naſ?

II.

Sovraſhtvo bo ſila teſhko pobolſhanu: ſdravílo ſovraſhtva je to, de timu dam lep pogléd, ktirga ne ſim mogel terpéti, de ſe mu perjaſen ſkaſhem, de s' njim ſavúplivo govórim, de ga pohvalim, de ga poſdravim, de mu dobro ſtrim, zhé morem, inu de ſe na ſazhetke poprejſhniga ſovraſhtva nizh vezh ne ſpomnim. Pa komu ſe bo lahko ſdelo tiga lubiti, ktirga je en malo popréd ſovraſhil, s' tim perjaſen biti, ktirga ſe je en malo popréd ogibal, tiga hvalit, ktirga je en malo popréd opravlal, tiga obrajtat, ktirga je en malo popréd ſanizhval? inu to iſ ſerzá, v' reſnizi, bres hinavſtva? al je lahko poſabit na pozhette poprejſhniga ſovraſhtva? al je lahko ſerzé na enkrat takó ſpreoberniti, de vézh poprejſhnimu enako ni? ſareſnizhno vſakdajna ſkushna ſadoſti vuzhí, de to ni nizh lahkiga, ſej vémo, kaj pravi ta, ktirmu ſe ſverje, de imá ſovraſhtvo raſtergat, inu s' ſvojim ſopernikam ſe ſpraviti; ja, pravi en tak, jeſ odpuſtim raſhalénje, al ta, ktir me je raſhalil, imá vedit, de na to nigdar ne bom poſabil, al ſe pravi to odpuſtiti? ſa réſ ne, ſakaj raſhalenje ſmirám v' ſpomini obdersháti, je ravno tolko, kakor oſtrógo
per

per sebi nofit, ktira serzé smiram h'poprejsh-
 nimu sovrashtvu spodbada. Poglej, takó se
 golfash, ktirkol takó govórish, al mislish, ti
 profish vsaki dán, deb' Bóg posabil na gréhe,
 kar si jih sturil, kako moresh to vupat, ako ti
 ne posabish na rashalenje, na krivize, na sa-
 miro, ktira ti je od tvojga blishniga sturjena
 bla, al ne vésh, de ravno s'to méro ti bo Bóg
 nasaj méril, s' ktiro ti svojmu blishnimu vun
 merish. Ravno takó se golfa taisti, ktir pra-
 vi: naj bo, jes hózhem to pretezhenó posabit,
 vender ta, k' me je reshalil, nima vupat, se
 nima podstopit kdaj vézh pred moje ozhi priti, jes
 ga vézh ne poglédam, veliko majn bi hótél
 kdaj vézh shnjim kaj opravít iméti; kdor takó
 misli, al govórí, al pazh more rézhi, de ni-
 ma vézh sholzha v' serzú? jes nizh ne rézhem
 od pohujshánja, k' ga tak s' takshnim sadershan-
 jam da svoji hifhi. svoji sofeski, svojim per-
 jatlam, ktiri sa poprejshno sovrashtvo dobro
 vedo, pa sdaj vender nobenga snamina resnizh-
 ne sprave ne vidio; tudi nizh ne rézhem, de
 ta, ktir pravi, de je vse sovrashtvo opustil, je
 dolshan s' svojim sopernikam takó dober, inu
 perjasen biti, kakor deb' od njega nigdar reshá-
 len ne bil, jes pravim samo to, de naprejvset-
 je s' tim, ktir te je reshalil, nizh vézh govó-
 rit; shnjim nizh vézh oprávit iméti, je ozhitno
 snamine, de rána, ktiro je sovrashtvo tvojmu
 serzú strilo, she ni osdravlena, de kri je she
 vrózha, sholzh she ni potolashen. Inu kako
 more tak' rézhi, de soper svojga blishniga nizh
 nima, zhe ga njegov pogléd nepokojniga strí,
 zhe njegovo prizhnóft ne more prenéstí? O

kako me vſtraſhi S. Joan Evangelift, kir pravi: *Kdor mejni, de je v' luzhi, ſraven pa ſvojga bliſhniga ſovraſhi, ſe golſa, ta je ſhe ſmiram v' tamóti.*

III.

Kaj tedaj bomo ſodili od taiſtih, ktiri ménio, de ſo popolnoma ſpolnili dolſhnoſt kerſhanske lubésni, kir njim je ſamo leto ſadoſti, de ſvojga bliſhniga ozhitno ne ſovraſhio, kako mózhno ſe vſi taki golſajo! véſte, kaj hózhe kerſhanska lubésen? ona ne terpi nepokója med bliſhnim; réſ je, ona ne terpi maſhvanja, ona ne terpi ſovraſhtva, vender to nji ſhe ni ſadoſti, ampak hózhe ſraven tiga prót bliſhnimu dobro, ſmileno ſerzé, ktiro ſe more ſkus déla ſpoſnat dáti, ona hózhe, de ſe nad frezho naſhiga bliſhniga rasveſelimo, zhe moremo, taiſto povekſhamo, ona hózhe, de nad neſrezho naſhiga bliſhniga ſhalujemo, inu zhe moremo, taiſto odvernemo. Inu leto ni ſamo kak ſvét, ampak je ſapovd, ni ſamo ſpodobno, de ſtrimo, ampak ſmo dolſhni ſtriti; miſlite ſdaj, al ſpolni taiſti dolſhnoſt kerſhanske lubesni, ktir, kader je opominan, de ſe imá s' ſvojim ſopernikam ſpraviti, mejni, de Bóg vej, kar ſtrí, zhe oblubi, de mu nizh hudiga ne ſhelí; bliſhnimu nizh hudiga ſheléri je ena ſtopina, ktira ſe more ſtriti, pa je ſhe li ta pervá ſtopina, ſama ta ſhe ni ſadoſti, tudi druga ſtopina ſe more ſtriti, de bliſhnimu tudi vſe dobro is ſerzá ſhelíſh, inu pervoſhiſh, inu ravno leto je taiſta ſtopina, ktira ſe lila

teſh-

teshko strí, inu sa volo ktire pravim, de so-
 vrashtvo bo teshko pobolshano. Al rána, kti-
 ro sovrashtvo dúshi strí, ne bo li fila teshko
 osdravlena, ampak se tudi spet hitro ponoví,
 pótim k' se je she sazelila. Saul je oblubil, inu
 s'zer s' persego oblubil, de hózhe v'so sopernóšt,
 vse sovrashtvo doli djati, ktiro je imél zhes
 Davida, al kolkorkrat je oblubil, kolkorkrat je
 perségel, tolkokrat je spet sovrashtvo v' serzú
 ponovil. Malo je sadošti eno she sadušheno
 sovrashtvo spet oshivéti, eno famo domish-
 lanje, ena kriva sodba, ena lash, ena bodezha
 beséda, en sam spomin na poprejshno saméro,
 al krivizo je sadošti, de vstane spet med blish-
 nim zel ogin smertniga sovrashtva. Leto v'sak-
 daina skúshna sadošti prizha; inu ravnu sa to
 misli, o zhlovek! kolko se imá taisti báti, inu
 tresti pred smertno uro, ktir shivi v' sovrasht-
 vu. Sakaj al premislimo, kako teshko bo so-
 vrashtvo sadušheno, al kako lahko spet oshi-
 ví, vidimo, de zhlovek sna zel lahko v' so-
 vrashtvu vmréti, kir ga al do smertne ure ne
 opuští, al ga zel v' smertni uri ponoví, inu
 ako se per tebi to sgodí, kdo bo dober sa tvo-
 je isvelizhánje? hudizh, ktir si v' smertni uri
 vse persadéne vmirjózhhiga pogubiti, vej takrat
 teshko sturjene samére, al krivize takó veliko
 prejpóstávit, de se sovrashtvo, jésa, inu so-
 pernóšt zhes blishniga zel hitro v' serzu pono-
 ví, ktira je she popréd sadušhena bla. Kaj je
 tedaj striti, o zhlovek! de eni takó veliki ne-
 varnóšti pogublenja odjidemo? nizh drúfiga,
 kakor to, kar nam svétje S. Apostel Paul, kir
 pravi: *Oblezite kakor isvoléni, kakor svétniki,*
 ka-

kakor perjätli boshji serzhno smilenje, to je, kir ste otrozi tiga Bogá, ktir nas perferzhno lubi, tak imájmo tudi mi lubesni polno serzé prót nashimu blishnimu. Inu kako se bomo branili prót blishnimu takó serzé iméti, zhe premislimo, de bratje smo, inu deléshi vsi en-ga kralestva, de vsi se per eni misi gostimo, de vsi smo otrozi enga ozhéta, vsi vudje ene gláve, sa volo tiga lubimo eden drusiga, po-magajmo eden drugimu, molimo eden sa dru-siga, odpuštimo eden drugimu.

Kir pa ti, lubi Jesus! si nam ta prvi skásal to serzhno vsmljenje, k' si sa volo nas, inu is lubésni prót nam na svéjt prishal, o tak dodeli nam to gnado, prosimo te, de po tvojmu isglédu skáshemo tudi nashimu blish-nimu vsmljenje; daj nam resnizhno lubesen, de bomo eden drusiga v' tebi, inu sa volo te-be is serzá lubili; ne perpusti nigdar, deb' med nami bla jésa, sopernóst, inu sovrashivo, sa to gnado-danas posebno prosimo, de bomo vselej v' bratovski lubesni med saboj shivéli, inu saslushili enkrat od miru zhasniga shiv-lenja priti h' vézhnimu miru shivlenja bres konza srezhniga. Lubi Jesus! sej ni perglihe med tim, kar ti od nas terpišh, inu med tim, kar mi terpimo od nashiga blishniga; bres konza vézhi je to nar mainshi reshalenje, kar ga tebi strimo, kakor ta nar vézhi kriviza, ktiro nam blishni strí, inu vender nam sane-sesh, nas ne savershesht od tvojga oblizhja; o sturi, de se enkrat navuzhimo nashiga blish-

niga takó, kakor se spodobi, lubiti, de med nami ne bo nigdar sovrashstva, inu de odjide-mo strashni shibi, ktira je sovrashnim serzam sashugana. Radi odpustimo vsm, ktiri so nas kdaj rashalili, de le smemo vupati, de bosh odpustil tudi ti, kar smo mi soper tebe grešhili, kir li takó nam oblubish, v' shivlen-ju odpušhanje nashih gréhov, inu svojo gna-do, po smerti pa vézhno isvelizhánje. Amen.

PRIDIGA

Na VIII. Nedélo po Binkushtih.

Inu ti, koliko si dolshen? Luk. 16.

Dolg, ktirga zhlovek zhloveku strí, bres nehanja per serzu pézhe, dokier ne bo sbrisan, dolshnik se boji temu pred ozhí priti, ktirmu je dolshen, se ga ogiba, ga nerad v' póti fré-zha, k' se boji tirjan, inu osramóten biti, sa to pravi Jesus v' danashnimu S. Evang. de evangelski hishnik se je véf prestrashil, k' ga je gospód pred se poklizal, inu ga tirjal, de imá popraviti, kar je sapravil, de imá plazhat, kar je sadolshil, zhlovek kerštianski! al saftopish, koga naprej postávi sadolsheni hishnik, od ktirga danashni Evang. govori? to je podoba tvoja, inu mója, naš vsh, ktiri smo grešhili; dolshniki smo ozhéta nebéshkiga, kir sapravili smo

smo velike bogatie, ktire so nam od njega do-
 delene ble, namrézh posvezheózhó gnado, per-
 jasnost boshjo, pravizo do nebés, kir skus gréh,
 ktirga smo strili ognufili, inu vézhniga pre-
 klestva vredno strili smo dusho, ktiro je ven-
 der sam Jesuf boshji fin obrajtal tolkajn, de je
 hótél dátí sa njo shivlénje, inu krí. O zhlo-
 vek! sbudi se, inu spomni se, de tekla bo mor-
 bit zhes malo zháfa, ojstra rajtenga, ako ne
 plazhafh sdaj v' shivlenju, kar si pravizi boshji
 skus gréh sadolshil; nikar se ne sanafhaj pre-
 vézh na breskonzhno boshje smilenje, Bóg je
 szer dober, je poln milosti, rad odpuští, réf
 je, on ne sheli smerti gréshnika, ampak hó-
 zhe, deb' se spokóril, inu shivel, al kakor je
 breskonzhno njegovo vsmilenje, ravno takó
 breskonzhna je tudi njegova praviza, vira vu-
 zhi; on sanese, odpuští, sbrishe dolg, réf je,
 pa li samo temu, ktir sturjeni gréh sposná,
 serzhno obshaluje, zhisto se ga spové, ga sa
 vselej prekolne, oblubi stanovitno pobólschanje,
 inu kar je oblubil, svesto dershi; al zhlovek!
 zhe ostánesh zel zajt svojga shivlenja v' pre-
 gréhi, ako gnijes shiram v' starih navadah,
 shivish shiram v' gréshnih perloshnostih, od
 dneva do dneva svoj dolg smiram vekshafh,
 inu sraven sam sebe tolashish, Bóg je bres kon-
 za milostliv, mi bo odpustil, me ne bo pogu-
 bil, se mózhno golfafh; kir prishel bo dán,
 kdaj? to ti ni snano, k' ne vésh ure, ne dne-
 va, prishel bo dán, k' se ti bo réklo, grésh-
 nik! daj rajtingo od svojga hishvanja, ti bofh
 vmerel, inu ne vézh shivel. Zhlovek! kaj bo,
 zhe te bo tisti dán s' gréhi oblosheniga, sa raj-
 ten-

tengo neperpravleniga narajmal? misli, de per rajtengi ne bo velal noben sgóvor, to skáshem v' pervimu délu: per rajtengi ne bo pomagala nobena prošhna, to bošte v' drugimu délu vidili. Preden sazhnem, poterpíte.

I.

Kob' zhlovek mogel dvakrat vmréti, bi vender ta toláshik imél, zhe enkrat dobro ne vmerjem, bom v' drugizh bols'hi, kar enkrat ni prav, bom v' drugizh popravil, al kajpomaga? enkrat nesfrézžno vmréti, sa vselej nesfrézžno ostáne, ako enkrat s' gréhi obloshen, bres pokóre pred sodbo pridešh, sklepi, ktirga bo sodnik zhes te sturil, bo sa vselej ostál, ne bo mogel nigdar vézh preóbernen biti. Inu kar nesfrézha nespokórjeniga gréshnika s'he vezh povishha, je leto, kir per sodbi ne bo velal noben sgóvor. Ako porezhesh, o zhlovek! de sa volo flabe nature, ne si mogel gréhu soperstati, inu prav shivit, de skushnave so ble filne, jih ne si mogel premagati, perloshnosti nevarne, jim ne si mogel vbesháti, nagnenje hudo, ga ne si mogel v'krotiti; al kaj bo pomagal ta sgóvor? de skushnave, perloshnosti, gréshno, poshelenje zhloveka fila mózhno nasaj deva, inu k' hudimu napeluje, ne odrézhem, vender premaga li samo tiga, ktir volno hózhe premagan biti, skushnava samore li tiga v' gréh sapelati, ktir se nje serzhno ne brani, perloshnost li tiga gréshiti fili, ktir se v' nji ders'hi, poshelenje li temu samore sazhétik pregréhe biti, ktir ga nasaj ne tare, inu ne krotí. Stale

bo pred tabo, o zhlovek! tavshent isvolenih svetnikov boshjih, ktiri te bodo na lash postavili, ako se bosh hótel sgovárjat, de na svejtu ti mogózhe ni blo gréha se varvat, inu dobro striti, pokásali ti bodo s' lestnim isglédam, de, kob' bil li hotel, bi bil lahko sturil. David preshtvar, inu vbiavz, Augustin ostuden nezhistnik, Magdalena smerdliiva ozhitna gréshniza, inu bres shtivila drusih, po tim k' so sposnali svoj nevarni stán, inu gréh sapustili, ne so gréshili vézh, tedaj so shive prizhe, de zhlovek, ako li v'resnizi hózhe, se lahko gréha varje, inu dobro strí. Alojs. Catar. Sen. Stanislaus ne so svojo vést nigdar ognufili s' smertno pregrého, tedaj so shive prizhe, de zhlovek, ako li hózhe, se lahko gréha varje, inu dobro strí. Bosh morbit rékel, to so bli svetniki obdarvani od Boga s' posebnim gnadami, jes sim reven posveten zhlovek, se ne morem v' pergliho postavit s' svetniki, al prasnu bo spet to sgovarjenje, al so iméli svetniki morbit drugo, bolshi naturo, kakor ti? ravno takó, al ne so terpéli skufhuave, kakor ti? ravno takó; al ne so bli v' gréshnih, nevarnih perloshnostih, kakor ti? ravno v' takih; al ne so iméli hudo poshelenje, inu nagnenje, kakor ti? ravno takó, al de vse to jim ni moglo skodvati, jih ni pogubilo. strila je gnada boshja, sa ktiro so vedno profili, inu se nje vredne strili, strilo je njih vedno premagvanje, lastnu satajenje, zhujezha skerb, ktiro so si vedno persadevali sa svoje isvelizhanje; prosi tudi ti, o zhlovek! sa gnado, Bóg je njo oblubil dáti temu, ktir sa njo prósi, premaguj se, sataji

taji se, daj si škerb, inu trud, nebéšhko kra-
leſtvo filo terpi, takó boſh ſam ſpoſnal, de,
ako li hózhesh, mogózhe je gréha ſe varvat,
inu dobro ſiriti, inu de prasen bo ſgovór per
ſodbi; ako porezhesh, de ne ſi mogel.

II.

Drugi ſgovór, de ne ſi imél zajta ſkérbeti
ſa duſho, inu ſadóbit ſvoje iſvelizhánje, bo
ravno takó plitev, kakor pervi, de ne ſi mo-
gel. O slati zajt! kolko ga ſgubíſh ne pridno,
kolko pregréſhno, kob' ga ſamogel s' narvé-
zhim dobizhkam oberniti ſa ſvoje iſvelizhánje,
pa nózhesh, ſgubíſh zajt v' lenóbi, ga ſgu-
bíſh v' prasnih pogóvorih, v' gréſhni kratko-
zháſnóſti, v' druſhini, kir je nedolſhnóſt v' ne-
varnóſti, kir bo Bóg rashalen, bliſhni pohuj-
ſhan, laſtna véſt ránena, zhlovek! glej, kol-
ko zajta pretezhe ne pridno, ktirga ti Bóg da,
deb' ſi nebéſa perdobil. Al morbit ni temu ta-
kó? ſej prizha vſakdajna, ſkuſhna, de zajta
ſadoſti je ſa vſe, li ſa Bogá, ſa duſho, ſa
vézhnoſt ga manka. Inu od kod leto? ne od
drugot, kakor od gréſhne ſlepóte, kir zhlovek
ſpreóbernenje ſmiram odláſha, mladenzh do
moſhkih lejt, moſh do ſtároſti, ta ſtári do
ſmertne poſtele; ſdaj morem ſvéjt vſhivát,
pravi mladenzh, al dekelza, krí je vrózha,
perjaſnóſti ſo perjetne, truplo ſdravo, gláva
bres ſkerbí, k'oſtaram, ſe bom h' Bogú ober-
nil, inu nameſtil to, kar ſdaj ſamudim. Sdaj
morem ſkerbéti ſa zháſno, pravi moſh, pravi
ſhena ſredne ſtároſti, otrózi, druſhina, go-
ſpó-

spódarstvo mi ne pusti doſti zháſa ſa duſho
 oberniti, k' enkrat ſvoje preſkérbim, bom ſa-
 zhel ſam ſa ſe ſkérbeti, Bogú flushit, ſa vézh-
 noſt délat. Sdaj povej, zhlovek! al ſe ne
 pravi to ta zajt, ktir je v' tvoji oblaſti, ſani-
 kerno ſaprávit, inu ſe ſanaſhat na zajt, ktirga
 al boſh doſhivel, al ne, ti ni ſnano? al ne
 véſh, kaj pravi S. Aug. *Bóg, ktir ti je odpu-
 ſhánje oblubil, ti jutriſhniga dnéva ni oblu-
 bil*, al ne véſh, kaj pravi Jeſuf v' S. Evang.
Bodite perpravleni, k' ne véſte ure, ne dnéva.
 O zhlovek! ſhaloſtno je ſliſhat, kader vmer-
 józh ſklépa, inu milu ſtoka, k' vidi, de zajta
 vézh ni, popravit, kar je pregréſhil, dobrót-
 livi Bóg! je ſliſhat sdihvánje na ſmertni po-
 ſteli, imél ſim tolko lepih perloſhnoſti, tolko
 ſhlahtniga zajta, tolko gnade, deb' bil ſa Bogá,
 ſa duſho, ſa vézhnoſt kaj ſturil, pa ne ſim
 hótél, perloſhnoſti ſim ſamudil, zajt ſim ſa-
 pravil, gnade ſim ſavergel, sdaj bi voſhil,
 kob' mogel vſe naſaj ſklizat, al kaj bo? kir
 mogózhe ni; sdaj ſtojim na pragu zháſniga
 ſhivlenja, preſtopit je treba v' vézhnoſt, v' kti-
 ri ne bo nigdar popravlano, kar ſim doſdaj ſa-
 mudil, ſodnik na me zháka, od mojga ſhivlen-
 ja treba bo dáti rajtengo, ſojen bom, ne ſamo
 zhes to, kar je hudiga ſturjeniga, ampak tudi,
 kar je dobriga ſamujeniga blo, s' gréhi oblo-
 ſhen, bres pokóre, bres dobrih dél pred ſod-
 nika ſtopit; kaj imám dozhakat drusiga, kakor
 obſodbo vézhniga prekleſtva? Glej, zhlovek!
 takó vmerjózhi gréſhnik na ſadne ozhi odpré,
 kir v' ſhivlénju jih ni hótél odpréti, takó ſpos-
 na takrat, de praſen je ſgovór, de zajta ni
 imél

imél sa dúsho fkerbeti. Sa volo tiga bodi moder, o zhlovek! inu fkerbi sa isvelizhánje, dokler imásh perloshnosť, inu zajt, dokler ti Bóg odpúšťanje ponuja, dokler na pokóro poterpeshlivo zháka, dokler Jusuš she ni tvoj sodnik, ampak perjatel, tvoj ozha, tvoj brát, isvelizhar, ktir drušiga ne shelí, kakor v' shivlenju zhásno, inu po smerti vézhno te štriti frézhniga.

III.

Ako bi jes ne bil na svéjt prišel, je shugal nekdej Jusuš terdovrátnim Judam, kob jes sam pót réšnize ne bil vuzhil, keb jes sam ne bil pokásal, kaj imá zhlovek štriti, kaj opuštiti, bi ľudstvo judovsko! ne imélo gréha, bi se snalo sgovórit, al kir fim sam prišel, inu sam vuzhil, ne bosh imélo per sodbi sgovóra. Lubi moji! sposnajmo réšnizo, al ne sadéne to shugánje, ravno takó naš virne kerštiane, kakor je nekdej sadélo Jude? ja nam morejo te beséde štriti štráh, kir overshejo zel sgovór, de ne si védil, o zhlovek! kaj imásh štriti, kaj opuštiti, zhe hózhesh dosezbi vézhno isvelizhánje. Inu sa réš! sgovóra nobenga ne bo sa te, de ne si vedil, kir shivish v' frézhnimu zajtu nove pošáve, k' ti svéjti luzh evang. réšniz, k' te vrázha Bóg od hudiga, inu pergajna h' dobrimu na vse sorte. Osnanvavzi boshje beséde, vpijejo per vřih krajih, de dúsha, ktira greshí, imá vmreti, de ako ne bosh pokóre šturil, po tim, k' si gréšhil, bosh pogublen, ti raslagajo, kaj imásh štriti, kaj opu-
šti-

stíti, kako shivít, ako hózhesh isvelizhán bi-
ti, al kaj pomágajo per fidajnimu svéjcu vse
pridige? vémo is skushne, de fíla malo, al
nizh, kir se ne vidi v' dianju, kar se raslaga,
se ne vflame gori, kar se perporózha, se saver-
she, kar se svétje, ni spreóhernenja, ne po-
bolshánja, ne pokóre, ne stráha boshjiga. Al
ni shaloftno, de nekda j na eno samo pridigo,
preróka Jonasa se je enkrat zelo Ninivitsarsko
mejsto spreóbernilo, král, inu ludstvo h' pokóri
seglo, v' nashih zajtih pa sraven tolkajn pri-
dig, inu navukov, ni vidit enga resnizhniga
spokórniká. Vnetja polni spovdniki se trudio,
deb' med kerstianam gréh isruvali, inu lepe
zhednostíi sasadili, vuzhé, profio, opominajo,
svaré, shugajo, al kaj pomága? vémo is skush-
ne, de li fíla malo jih je, ktiri bi prishli po
gostim prati, inu zhedit svojo dúsho v' isveli-
zhanskimu bajaranu S. Pokóre, kir nobenu opra-
vilo se takó ne odlashta, kakor spovd, inu tudi
per tih, ktiri vézhkrat perstopio, kolko malo
je vidit resnizhne pokóre, inu prave lubesni
boshje, kir po spovdi déljajo spet ravno to,
kar so pred spovdjo obshalvali. Sdaj se ská-
she Bóg kakor všmilenja polni ozha, da fré-
zho, sdravje, inu druge dobróte, deb' zhlo-
vek skus to spodboden vsaj is hvaleshnošti prót
Bogú se gréha varval, inu dobro sturil, inu
povernil lubésen s' lubesnio, al kaj pomága,
kolker bol dobrótliv je Bóg, tolko nehvalesh-
nisthi je zhlovek, shiví kakor pitana shval tje
v' en dán v' sanikerni posablivošti na to, kaj
bo po smerti. Bóg, kir vidi, de nizh ne opra-
vi s' lubesnio, se po pravizi raserdí, vdari
grésh-

gréšnika, ga tépe na svéjtu, mu posble bo-
lesen, nesrézhe, krishe, inu terplénje, deb' ga
fkus ojštroš od gréha ostráshil, inu h' pokóri
perfilil, al kaj pomága, zhlovek! na mejšti,
deb' si objískanje boshje k' pridu šturil, inu
šposnal róko boshjo, ktira ga tépe, goderná,
kolne, je nepoterpeshliv, oštáne terdovraten
v' pregréhi. Sodite sdaj sámí, per tolkajn po-
mózhi, ktire Bóg dá sa isvelizhánje, al se bo
mogel zhlovek per šodbi sgovárjat, de ni ve-
dil, kaj imá štriti, kaj opuštití, nizh ne bo
velal noben sgovór, kakor šim vaš dosdaj pre-
vishal, pa tudi nizh ne bo pomagala nobena
prošhna, kakor bošše v' drugimu délu vidili.

1.

Zhlovek, ktir se je sadolshil, al kaj pre-
gréšhil, zhe se ne more sgovorít, ší sna ven-
der šhe pomágat, de proši sa odpušhánje, inu
bo vřlishan. Takó je šturil sgubleni šin, on
k' je vsél od ozhéta zelo svoje obilno premo-
shenje se je potepel v' dalno deshélo, je sapra-
vil vse, kar je imél, je prišhel takó dalezh,
de na sadne je bil vesel, ako je mogel s' otro-
bi, inu shelodam lakoto vtolashit, v' tej revřh-
ni gré šam v' se, se sazhne kašáti, de je ozhé-
ta sapuštil, škléne šam per sebi, se bom vsdi-
gnil, inu pojdem, k' švojmu ozhétu, bom padil
pred njega, inu porézhem: ozha, lubi ozha!
gréšhil šim soper nebo, inu soper tebe, ne šim
vreden tvoj šin iménvan biti, vsemi me gori,
inu šturi me vsaj sadniga hlapza; kakor je
šklénil, takó je šturil, gré k' švojmu ozhétu,

ga prosi sa samiro, ozha mu odpusti, inu mu
 skashe vezh dobróte, inu lubésni, kakor je
 profil. Al to ne more vupati gréshnik, kader
 bo stal pred sodnikom, inu bo mogel dati od
 svojga shivlenja obrajtánje: takrat ne bo nobe-
 na proshna pomágala, kir minil bo zajt milo-
 sti, nastopil bo zajt pravize. Kam se bosh
 obernal, gréshnik! v' taisti britkosti polni uri?
 morbit k' Angelam, al svetnikom, deb' ti sa te
 govóрили? sabstojn bo proshna, ne bo gori vsé-
 ta, ne od Angela variha, kir v' shivlénju ne si
 shivel po njegovimu opominvanju, ne od svet-
 nikov, kir ne si shivel po njih isglédu. Zhlo-
 vek! misli nasaj, de bosh sposnal sam, de réš
 je, kar govórim, skushan od nézhistiga duha,
 od meseniga poshelenja, nadleshvan od nespo-
 dobnih misli si zhutil notrajno opominvánje,
 vari se, premaguj se, nika ne sturi, kar natú-
 ra sheli! poglej opominvánje tvojga svéstiga
 Angela variha, si bogal? ne si dal si se premá-
 gat nagnenju, sadushil si glas vesti svoje, inu
 deb' ne slishal glas Angela, si vtopil pámet
 v' pianosti, deb' li mogel bol gréshiti, al si
 slepil sam sebe, de zhe tudi gréshish, sej ne si
 sam, bosh pa spet spovedal se, al se ne pravi
 to, opominvánje Angela variha savrézhi, ka-
 ko tedaj bosh mogel vupati, de bo ti per sod-
 bi besédnik, kir sdaj njegovo lubésen, inu skerb
 sa te sanikerno sanizhujesh? se bosh obernal
 morbit k' svetnikom boshjim, deb' ti sa te go-
 vóрили? pa kako bosh mogel to vupati, kir
 v' sadershánju jim ne si podoben bil? oní vsi
 zhisti, inu nedolshni, ti nézhist, inu ostuden;
 oní poterpeshlivi, ti nepoterpeshliv; oní od
 po-

pošta vſi ſkumrani, ti v' dobrih dnévih obilno ſpitan; oní polni lubesni prót Bogú, inu prót bliſhnimu, ti prót Bogú poln nehvaſeſhnóſti, prót bliſhnimu poln nevoſhlivóſti, inu ſovraſtva; oní ſpokórjeni, s' dobrimi déлами, inu lepimi zhednóſtimi obdani, ti v' gréhu terdovraten, nespokórjen, bres zhednóſti, bres dobrih dél; al ſe ne pravi to iſgléd boſhjih ſvétnikov is nemar puſtiti? kako tedaj boſh mogel vupati, de bodo per ſodbi tvoji beſédniki, kir nimaſh ſkerbí, deb' jim sdaj v' ſhivlénju v' pokóri li enkolko podoben bil? O zhlovek! ako od hudobie ti ſhe ni popolnoma oterpnelo ſerzé, te more per temu premíſhluvánju preleteti ſtrah; kir vidíſh, de perjatla ti ne bo med ſvetniki, kader bo tirjal Jeſuf od tebe rajtánje.

II.

Ne, ne takó oſtro, ne takó nevſmileno, goſpód Pater! ſliſhim govórit enga mojih poſluſhavzov, deſlih ſim prevíſhan, de per ſodbi ne bom imél ſgovóra, inu de med ſvetniki ne bo beſédnika, deb' ſa me govóril, vender ſhe ne ſgubim vſe ſavupánje Maria, Mati Jeſusa mojga ſodnika je perbéſhalſhe vſih gréſhnikov, to imé vender nima ſabſtojn, tedaj ſmém vupáti, de me ne bo puſtila prekletiga biti, ako bom is zeliga ſerzá kakor ſin k' ſvoji Materi vsél ſavupánje. Srézho veliko ti voſhim, gréſhnik moj tovarſh, ako imáſh ſadoſti vupati, de Maria bo govóрила ſa te takrat, k' boſh ſtal pred ſodnikam, ſakaj mogózhna je nje proſhna,

kir Mati njegova je. Al bojim se, moj zhlo-
vek! de sabstojn bošh klizal na Mario, sakaj
ona je le perbeshafhe taistih gréshnikov, ktiri
gréh sposnajo, sapusté, inu se lozhio is svéj-
ta v' résnizhni pokóri, al gréshnikov, ktiri v' gré-
hu terdovratni oftanejo, ona ne posná, sa te
ne prófi. Sodite, kako more Mati perjatelza
biti tiga, ktir fina sovrashi, inu po duhovno
na novo krisha? ona je popolnoma s'klénena
s' Jesufam, nje vola je njegova vola, tedaj
ktirga Jesuf pogubla, sa tiga Mária ne prófi,
tudi od nje more obsojen biti. Vselej sim
slishal, bo rékel eden, al drugi, kdor Mario
zhasi, ne more pogublén biti, Mati! spomni se,
de vselej sim te zhástil, nosil sim na vratu tvo-
jo podobo, molil sim vsaki dán svésto S. Ro-
shenkranz, prejél sim, k' je tvoj prasník prishel,
Ss. Sakramente, dershá sim tebi na zhášt post
ob sabóti, to vse ja vender ne bo sabstojn;
ja vse to ti si sturil, pa me ni veselilo, am-
pak strilo me je shalostno, kir sabstojn si se
trudil meni dopasti, k' si bil sovrashnik mojga
fina; kakor bi tebi ne mogla dopasti nar bol-
shi jed, ktira ti pred vsm drugim nar vézh
dishi, ako bi ti bla v'eni vmasani, oftudni,
ognuseni posodi naprej gostavlena, ravno takó
tvoje nar bol gorézhe molitve, tvoj post,
tvoja lubésen prót meni mi ne more dopadliva
biti, kir tvoje serzé je vmasano, ognuseno
s' pregrého. Sim s'zer perbeshafhe gréshnikov,
réf je, pa ne terdovratnih, ampak ktiri gréh
sapusté, inu délajo pokóro; imám s'zer oblubo
od Jesufa, de vslishana morem biti, kader sa
tiga, sa uniga profim, al profit ne smém, inu
ne

ne morem, kakor li sa te, ktiri gréhu slovo
 dado, inu kolkor je v' njih mózhi, stré sadoſti
 boshji pravizi, takrat shé, k' vidim, de njih
 ſlaboſt ne ſamore tolko, kolker ſo ſtriti doľsh-
 ní, poſtavim jes ſvoje proſhno, inu ſim vľli-
 ſhana, de tak' gréſhnik ne bo pogublen, am-
 pak na mojo beſédo ſkus vľmilenje boshje iſve-
 lizhan. Glejte, lubi moji! de tudi na Mario je
 prasno vaſhe ſavupánje, tudi nje proſhna, kob'
 jo tudi Jeſufu naprej poſtávila, vam ne bo po-
 mágala, ako pridete pred ſodbo prasni doľrih
 déľ, pokóre, inu lepíh zhednoſti, obloſheni
 s' dolgam oſtudnih pregréh. Zhe pa ne proſh-
 na ſvetnikov, ne proſhna Marie ne bo pomá-
 gala, gréſhnik! kaj bo?

III.

Zhe ſvetniki ſa me ne bodo proſili, zhe
 mi tudi Maria bo odrekla ſvojo pomózh, miſli
 ſam per ſebe polni, ſedajni nevirnik, ſhe ne
 obvupam, ſadoſti mi je bres vſe druge pomó-
 zhi ſamo boshje vľmilenje, Bóg ni tiran, kar
 je ſtvaril, ne bo ſavergel, nebéſa tudi ne ſo
 vſtvarjene ſa goſi, al ſa ſame minihe, inu nu-
 ne, de pridigarji pékel, inu hudizha ſakó zher-
 niga malájo, to me ne vľſtraſhi, to je njih op-
 vik, takó morejo ſtriti, pa ſamo na ſebi ſaréſ
 ni takó. Al pozhaſi, mózhni duhovni! ktiri
 ſamí per ſebi takó ſklépate, priſhel bo dán,
 k' vam bo vſa ſerzhnoſt vpadla, boſte preglé-
 dali, Bóg hótel! deb' prepoſno ne blo, klizali
 boſte ſhe v' ſmertni poſteli na tiga, na uniga
 ſvétnika, ſladko vam bo po goſtim na jesiku
 imé-

iméti, sladko imé Maria, pa ne bo pomózhi, osiráli se boste polni stráha po podóbi krishaniga Jesufa, ktiro v' shivlénju ne ste porajtali, stiskáli boste k' serzú S. Krish, inu milo profili, Jesuf všmili se, pa všmilenja ne bo, sakaj Jesuf sam se, grosí v' S. Evang. šim te klizal, pa ne si hótél slišhat, šim te k' sebi vabil, pa ne si hotel priti, šim roké prót tebi stegval, pa ne si hotel poglédat; tudi jes se bom k' tvojmu pogublenju sméjal. Zhe pa v' smertni uri bo takó, kaj bo šhe li na dan sodbe per sploh rajtanju, zhe kakor gréšhnik, boshji sovrashnik, bres pokóre v' vézhnost pridešh, kir takrat ne bo vézh gnade, nizh vézh všmilenja, ampak sama praviza, inu ojštroš. Lubi moji! kar govórim, ne so šhale, resniza so, ktire bo treba enkrat škáshat meni, inu vam. S. Jeron. se je trefel, inu potil, kader si je naprej pošlavil gréšhnika štati pred sodnikom, inu zha-kat na sadni šklép, kakor deb' govóril te bešéde: lubi isvelizhar! odpusti de rézhem samo te trí bešéde: jes šim gréšhil; preposno je šposnáti, zajta ni vézh obshalváti; li en sami všmileni pogléd, sadošti mi bo, konz mi je všmilenja, kir šim ti ga tolikokrat ponujal, pa si ga vselej savergél; li enkolko vupanja, de bom šhe kdaj milošť dosegel, vgašnila je sadna iskra všiga vupánja, obvupánje bo škus zelo vézhnost tvoj tovaršh; prav, prav, pravizknih sodnik, se bodo oglasili nevirniki, prav, de kerštianski nespokórjeni gréšnik bo pogublen, on je vreden hujšhiga pékla, kaker mi rojen je bil v' pravi viri, mi smo bli v' šlepóti, imél je Ss. Sakramente, mi tiga ne smo nizh vedili,

K, osnanen mu je bil S. Evang. nam so ble te refnize skrite, vedil je pót, ktira prót nebé-sam pelá, nam je ni nobeden pokasal, tedaj je vreden vézhuiga preklestva, kakor mi, kir on bi bil lahko isvelizhán, kob' bil hotel, mi ne smo mogli biti isvelizhaní takó lahko, nizh vsmilenja! Virni gréshnik, k'bo to flifhal, kaj mu bo striti drusiga, kakor obvupati, inu vpi-ti: hribi! padite zhes me, goré pokrite me, prekleta ura, v' ktiri sim rojen bil, prekleta minuta, v' ktiri se je réklo, de en zhlovek je spozhet, prekleta truplo, k' je shivelo po spá-zheni natúri, prekleta dúsha k' je savergla luzh vire, inu sdrave pameti; inu v' temu preklin-vánju zhes svétnike, zhes Mario, zhes Bogá, v' temu sdajanju svéta, dúshe, inu trupla se bo pogresnil gréshnik v' brésen, is ktirga no-benga odrefhenja ni.

Lubi moji, kaj ne shelite, deb' se s' vami enkrat takó ne godilo, kaj ne volhite, deb' fhli v' gnadi boshji is tiga fvejta, deb' iméli milostlivo sodbo, kaj ne imáte naprejevsetja, popraviti sdaj v' shivlenju, kar ste gréshili, inu plazhat s' pokóro dolg, ktirga ste boshji pravi-zi skus gréh strili! O ja, prav, prav, li ni-kar ne odlafhajte, de vam ne smanka perlosh-nósti, zajta, inu gnade. Zhe ste takó sami per febi sklenili, tak' padite v' ponishnósti pred Je-susa, prizheozhiga v' S. Sakramenti, sej vas lubi, vas nózhe pogubiti, vas sheli isvelizhat, sdihujte k' njemu v' ferzú, jes bom na glas sa vas molil: *Lubi Jesus! kaj ne, de she ni konza tvojga vsmilenja, kaj ne, de si she per-prav-*

pravlen nas v' gnado vséti, kir gréh sposná-
 mo, inu te sa odpushánje prosimo, tak' poglej
 danas na to skup sbrano ljudstvo, so tvoji si-
 nóvi, tvoje hzhire, jih pèzhe, de so te rasha-
 lili; obétajo pobolshanje, vsmili se, odpusti
 jim. So med njimi nedolshni, ktiri smertni-
 ga gréha she ne so strili, o vari jih, daj jim
 gnado, de ti do konza stanovitno svésti osta-
 nejo; so med njimi spokórniki, ktiri so szer
 vézhkrat shé padli, inu tvojo gnado napravili,
 pa si jih sbudil, de so gréh sposnáli, obshal-
 váli, sapustili, shivé v' pokori, o posabi na
 to, kar so v' svoji slepóti strili, vsmili se, od-
 pusti jim, sej se jim topé ozhi v' solsah, ka-
 derkol se spomnio, de so te kdaj smertno ra-
 shalili. Al Jesus! kaj bo pa sa gréshnike,
 ktirih nas je narvézh tukaj? al nas bosh po-
 gubil? nas bosh saverget, inu vézhno preklet?
 spomni se, koliko te kóslamo, inu vsmili se;
 sej si sa volo nas nebésa sapustil, na sveit
 prishel, zhlovek postal, tak' vsmili se; sej si
 sa volo nas terpél, na krishi vmerél, svojo
 S. Kri pretil, tak' vsmili se; sej is lubésni
 prót nam med nami prebivash, ne pusti, deb'
 tvoje saflushenje nad nami sgubleno blo, am-
 pak vsmili se; ne prosimo drusiga, kakor to,
 daj gnado gréh sposnáti, serzhno obshalváti,
 inu popolnoma ga sapustiti, de kader bo tre-
 ba sapustiti sveit, inu iti v' vézhnost, v' tvoji
 gnadi, inu perjasnósti s' tabo spravleni, s'
 tvojim S. Resnim telesam napaseni gremo od
 tod tje gori glédar, vshivat, lubit te, lubes-
 nivi Jesus! Jkus zelo dolgo vezhnóst, O Jesus!
 vstishi nas! Amen.

PRIDIGA

Na X. Nédelo po Binkufhtih.

Kdor se ponisha, bo povikshan. Luk. 18.

Dva molitá v' tempelni, pa kakshin velik raslozhik je med njima! eden Fariser stopi poln prevsetnósti, inu visoziga domishluvánja s' vsdi-gneno glavó pred altar, kakor deb' bil stari snanz, inu posebni perjátel s' Bogám, shteje naprej, kaj stíri dobriga, inu se zhisla vézh, kakor vse druge; ta drugi ozhiten gréshnik stoji poln framóte sa volo gréhov svojih v' enmu kotú tempelna, sam sebe ojstro svarí sa volo hudiga, kar je sturil, inu se majn obrajta, ka-kor vse druge. Ta prvi, se mi vidi, de je govóril: Bóg! poglej, kaj si mi dolshen, moje poste, inu njih ojstróft, moje defetine, inu njih tanko, pravizhno odrajtvánje, mi moresh pla-zhát, kir si pravizhen; ta drugi nasprót misli s' serzhno shaloftio na dolshnósti, ktire ni spol-nil, ampak samudil, na sapovdi svojga Bogá, ktire mi dershál, ampak prelomil, ne pohuj-shánje, ktiro je s' slabim sadershánjam blishui-mu dál, pa ga she ni popravil, on sdihuje, o Bóg! *jes se sanesem na tvoje breskonzhno vsmi-lenje; kir si milostliv, mi bosh odpustil, Bóg! bodi gnadliv meni vbogimu gréshniku.* Ja, lubi moji! ta se ni golfal, temu je Bóg skásal milost, inu gnado, kir je bil do dna ponishan,

kir

kir se je v' svojmu serzú sanizhval, inu spos-
nal sa gréshnika; ta je gnado sadobil, kir se je
vše gnade nevredniga shtél, na tiga je Bóg
poglédal, kir sam si ni vupal svojih ozhí prót
nebésam povsdignit, tiga je Bóg povikšhal, kir
se je sam ponishal. Naj nam bo ponishánje da-
nashniga evangelskiga gréshnika podóba k' posne-
mánju, posebno sa to, kir ponishnóšt je zhed-
nóšt, ktiro iméti, al ne, nam ni na sbiránje
dáno, ampak jo moremo iméti takó dolgo, dok-
ler réf ostáne, de v' gréhu smo spozheti, inu
rojeni, de v' gréhu smo shivéli, inu de v' gré-
hu snamo vmréti. Trí resnize, ktire prav pre-
mislene morejo nar prevsetnisthiga ponishniga
sfriti. Inu ravno leto je sapopadik danashne
pridige, ktiro takó rasdelim: trojni gréh naš
more ponishne sfriti, inu v' ponishnóšti obder-
sháti, pervizh gréh, v' ktirmu smo spozheti,
inu rojeni bli; drugizh gréh, v' ktirmu smo
shivéli, tretizh gréh, v' ktirmu snamo vmréti.
Preden sazhnem raslagat, perpravimo se.

I.

Pervizh naš more ponishne sfriti, inu v'
ponishnóšti obdersháti gréh, v' ktirmu smo spo-
zhéti, inu rojeni. Slabu rojstvo je blo všelej
sa kaj sanizhliviga shtéto; zhe je kdo rojen od
takih staršhov, ktirih shivlénje je al skus hude
déla, al skus ozhitne kasne ognuseno blo, tak'
je framóta, ktira na njega pade, takó velika de,
ako tudi narvézhi saflushenje imá, vender spo-
min na ogerdéno rojstvo ne bo sbrisan, framó-
ta njegoviga rojstva mu bol zhášt odusame, ka-
kor

kor mu more stán, naj bo zhástitliv, kakor hó-
 zhe, samore madesh sbrisat. Zhe je pa temu
 takó, kolko se moremo ponishat, zhe se spom-
 nimo, kako framótno je rojstvu, od ktirga mi
 svoj sazhétik imámo? al si moremo vézhi ger-
 doto domislit, kakor de, k' smo komaj na svejt
 rojeni bli, smo sovrashtvo boshje seboj perne-
 fli, inu smo per svojmu rojstvu snamine grésh-
 nika, snamine preklestva s' seboj na svejt per-
 nefli? sej vemo, de gréh, ktirga je nash per-
 vi ozha sturil, smo tudi mi nasledili, de nash
 delesh je gréh, smert, inu preklestvo. Kolko
 nam je to škodvalo, vémo is vire, kir S. Apo-
 stel pishe, de v' Adamu smo vsi gréshili. Kdo
 tedaj bo sadošti popisal gnusobo taistiga stanú,
 v' ktirmu smo mi vsi na svejt rojeni bli. Prish-
 li smo na svejt, kakor otrózi jése, nar hujshi
 jése, ktira se samore smislit, kir je jésa sami-
 ga Bogá; mi smo prishli na svejt s' snaminam
 nesramne fushnósti, namrézh fushnósti hudizho-
 ve; mi smo prishli na svejt kakor dolshni
 smerti, inu szer nar nefrezhnishi, vézhue smer-
 ti; al je vender mogózhe, na takó framotno
 rojstvo mislit, bres tiga deb' nash framóta filila
 do dna se ponishat? kjé je mogózhe, deb' zhlo-
 vek napihnen, prevseten bil, ako vse leto pre-
 misli? Réf je szer, de ketna peklenske fush-
 nosti, s' ktiro smo na svejt prishli, nam je per
 S. Kerstu odvesana bla, al snamina so nam she
 smiram ostále; inu, o Bóg! kakó shalostne sna-
 mina! nevednóst, ktira pámet s' tamóto prevle-
 zhe, hudobía, ktira zelo volo preóberne, hu-
 do nagnenje, ktiro se ne da krotíti, ne pod
 postávo sdrave pámeti perpravít, sgol snami-
 na,

na, ktire naſ morejo do dna ponishat. Pa kob tudi nobeno suamine gerdótniga naſhiga rojſtva ne blo oſtálo, al shé ſamo rojſtvo ni sadoſti naſ s'ſramoto pokriti? kob vi vidili enga, ktirga je milóſt krála njegoviga is ſuſhnoſti potegnila, pa je véſ prevſeten, napihnen, kaj ne? ſa njega ponishat drusiga potreba ni, kakor tiho na vuſhéſa mu povedat, ſpomni ſe, kdo ſi po rojſtvu? S. Bernard, kjé to premišluval, ſe je tolkajn ſramval, de jé ſavpil poln ſramoſhli voſti: *O kako ſhaloſtno, kako gerdo je moje rojſtvo! jes pridem od ſtarſhov, ktiri ſo mi popréd pogublenje, kakor ſhivlénje dáli, gréſhniki ſo me gréſhnika v' gréhu ſpoziheli, inu rodili, ſromaki ſo me ſromaka v' to ſromajſtvo zháſniga ſhivlenja poſtavili, o kako gerdotno je moje rojſtvo! kako reven moj ſtán!*

II.

Inu ſaréf, zhe ſpoſná modri po S. Duhu, de to prevſetnoſt zhlovékovo potlazhit je ſadoſti, ako ſe mu li taiſto blato ozhíta, is ktirga je ſturjen: *Kaj ſe povſdigujeſh ſemla, inu prah?* Kolko mózhnejſhi ſa pregnati is naſhe gláve véſ dim napuha, je leto, ako ſe zhlovek na iſvirski gréh ſpomni? na iſvirni gréh, ktir je bres perglike ſanizhli viſhi, kakor vſe blato, ſakaj Bóg ſe ni ſramval blato v' róke vséti, is ktirga je Adama ſturil, kir vender od gréha, ktir naſ je vſe ognufil, vſelej odverne ſvoj obras. Leto je dobro ſaſtopil králevi prerok David, ſa volo tiga, deb' ſe pred Bogám, kolkor je narvézh, mogózhe, ponishal, je rékel:

O vézhni Bóg! jes ti ne samorem drusiga rézhi, kakor de v' gréhu sim spózhet, v' gréhu sim rojen. Kjé fte sdaj, ktiri napihнено noge stavité, al sa volo rodú, is ktirga pridete, al sa volo zhaftí, h' ktiri val je svejt povsdignil, al sa volo posébnih dárov, s' ktirmi val je natura bres valhiga saflushénja obdarvála, kir is semle fte vftuarjeni, v' gréhu rojeni, kako morete prevsetni biti? al je mogózhe, de fte takó oflepili, de svojo revfšno vézh ne sposnate? spomnite se, kdo fte po rojftvu? gréfhniki sa volo isvirniga gréha, inu klapzi obsojeni h' pogubi, inu povejte, al se prevsetnóft skléma s' takó sanizhlivim rojftvam? O zhlovék! kob na tanko premislil svoj sazhetik, kob se spomnil na madesh, s' ktirim ognusen fi na svejt prifhel, bi se previshal, kakor se je modra Ester previshala, de ti ni dano na sbiranje, al hozhefh ponishen biti, al ne, ampak de fi dolshen do dna se ponishat. Al kako redke so dufhe, ktire bi v' resnizi ponishne ble! kjé je eden, ktir, ako od sunej ga snashi bogato oblazhilo, deb' tudi od snotrej prevseten ne bil? kjé so taifti, ktiri sa volo iménitnófti svojga ftanú se pred svejтам v' zháfti kashejo, deb' ná fkrivnim pred S. Krisham na kolenih ponishno sposnáli, de gréfhniki so. Zhe pa napuh zhes premoshenje raste, zhe zháftishelnóft zhes mero gori jemle, zhe se sa napuh vézh vunda, kakor se notri vsame, al je to ponishnóft, ktiro hózhe od naf gréh, v' ktirmu smo rojeni bli? O lubi moji! mislimo drugazhi, spomnimo se na fushnóft, ktira je shé pervi sazhetik nafhiga shivlenja sanizliviga strila, spomnimo se

se na oftudni madesh, ktir je našho dušho ognufil, kjé komaj vstuarjena bla, spomnimo se, de gréh je bil našha perva dóta, hudizh našh prvi oblastnik, inu kir je našhe rojstvo tolkajn sanizhливо, tak shivimo v' ponishnósti. O Jesuf! ktir si od vekomaj ta nar svetejšhi bil, inu vender si takó ponishno shivel, dihni v' naš taisto globóko ponishnóst, ktiro po pravizi tirja od naš gréh, v' ktirmu smo rojeni bli, gerdó je prevsetno shivit temo, ktir je framotno rojen bil, daj sedaj gnado, de bomo ponishni, de kolkor se ti je sa volo isvirniga gréha nad nami gnufló, tolko ti bomo sa volo ponishnósti dopasti mogli.

III.

Drugizh naš more ponishne striti, inu v' ponishnósti obdersháti gréh, v' ktirmu smo shivéli. Gréh, v' ktirmu smo rojeni bli, je li perrojen gréh, v' ktirmu smo shiveli je pa délo našhe lastne hudobie, ta prvi gréh je li shalostna nasledina našhiv pervih staršhov, ta drugi je gréshna savesa ktiro smo sami s' hudizham strili; zhe naš tedaj shé ta prvi gréh veshe, de moremo ponishni biti, tak sodite, kolko naš more she li lastni gréh vésat, de shivimo v' ponishnósti. O kob prav saftopil, o zhlovek! kaj si stril, kader si gréshil, bi najdel tolko se framváti, deb' si ne vupal ozhesa prót nebésam povsdignit. Véste, kaj je gréh bil taisti, ktirga ste takó lahko bres skerbí, inu bres strahú dopernesli, inu morbit zelemesze v' serzú nosili? to je bla oftudna nesvesto.

ſtoba k' vézhi ne more biti, ſakaj prelomil ſi,
 o zhlovek! perſego, ktiro ſi ſamimu Bogú per
 S. Kerſtu ſturil; to je bla neſramna nehvaſeſh-
 noſt, kakorſhne zel per neumni ſhvali ne naj-
 demo, kir raſhalil ſi taſtiga dobrotliviga, vſmi-
 leniga Bogá, od ktirga pride vſe, kar ſi, inu
 kar imáſh; to je bla ſanikernóſt, zheſ ktiro ſe
 zelo nebo ſavsame, kir ſtvar iſ ilovze ſtlazhe-
 na, praſen nizh ſi ſe ſpuntal zheſ ſvojga ſtvar-
 nika, inu ſi mu pokórſhino odrékel, ktiro ſi
 njemu vender po tavſhent rezhéh dolſhen; to
 je blo s' eno beſédo takó veliko, takó hudobno
 pregréſhenje, de duſha, ſa nebéſa vſtvarjena
 ſe je ſtrila vredna vézhno prekleſta biti. Al je
 vender mogózhe, deb' duſha ponishna ne bla,
 ako premifli, kako hudobno ſe je Bogú ſoper-
 ſtavila, ako premifli, de pékel ni li enkrat,
 ampak morbit tavſhenkrat ſaſluſhila, inu de
 je li neſaſluſhena, bres konza velika dobróta
 vſmileniga Bogá, de ſhe ni vézhno pogublena.
 Al o nevmerjózhi Bóg! kako ma'o je na ſvej-
 tu per gréſhnikih lete zhednóſti! kir vender
 bres ponishnóſti nobena zhednóſt ne more ob-
 ſtáti. Ne golfaj ſe, o zhlovek! kdor po gréhu
 ponishno ne ſhiví, ta al gréh ne ſpoſná, al
 ga ne ſovraſhi takó, kakor bi ga mogel ſo-
 vrashit; ponishnóſt je temu, ktir je kdaj gré-
 ſhil, tolkajn potrebna, de, kob tudi zhlovek
 vedel, de vſe mu je odpuſheno, kar vender
 bres raſodenja boſhjiga nobeden ne more védit,
 bi mogel vender vſelej do dna ponishen biti,
 kir to, de ſe je kdaj zheſ Bogá vſdignil, ne
 more poſableno biti. To je dobro ſaſtopil král
 David, ſa to je rékel: *Moj gréh je ſmiram*
pred

*pred mano, inu framóta pokriva moje ob-
litzhe.* Takó je ta S. Spokórník govóril, de-
flich je po preroku svedel, de Bóg mu je gréh
odpuštil. To je saštapil dobro S. Paul, deflich
je vedel, de sam Jesuf ga je v' gnado gori
vseu, se je vender sa nevredniga dershal Apo-
stel iménvan biti samo sa to, kir se je spomnil,
de je nekđaj pregajnal zirkev Jesufovo. Zhe
so tedaj taki takó govóрили, k' so odpušhanja
svojih gréhov si svésti bli, kaj hózhmo she li
mi striti, kir ne li samo te gotovosti nimámo,
ampak imámo zel se báti, al je bla shalošt zhes
gréh resnizhna, al ne. O kolko rezhí, ktire
vpijejo, zhlovek! bodi ponishen.

I.

Kar pa keršhansko ponishnošt sadene, ni-
kar ne mišlite, de je sadošti v' zhafi nektere
beséde rezhí, ktire so snamine, de zhlovek
sam na se nizh ne dersbí, de sam sebe sanizhuje,
de je ponishen, to, lubi moji! ni sadošti; je
nekishna ponishnošt, pravi S. Duh skus vušta
modriga, s' ktiro je nekshina prevsetnošt sklé-
nena, ena lashniva, perkloniva, hinavska po-
nishnošt, nad ktiro se Bogú, inu ljudjem gnu-
ši; boste slishali vézhkrat rézhi enga, al dru-
siga shaloštno, s' doli vdarjenim ozhmí, jes sim
vbogi gréshnik, nimám nizh nad sabo, kakor
vše polno nepopolnamasti, inu pomankánja,
nizh ni na svejtu hudiga, kar bi jes ne saflu-
shil; to so sgol beséde, ktire po ponishnošti
dishé, pa so vézhkrat hinavske; naj se taki
perklanjasto ponishni dushi kdo sameri, naj jo
en

en malo rashali, naj ji odrézhe, kar hózhe iméti, naj jo posvari, o kako globoko to v' serzé sadene, kako hitro se pokashe napuh! naj kdo kaj strí zhes njé volo, je prez krí vro- zha, prez jésik sgovóren; naj jo spovdnik en malo bol ojštro prime, naj jo pokrega, se prez zhes njega potoshi, nevoló obudí, al se zel per spovdi prepíra, al spovdnika sapustí, naj nji Bóg krísh poshle, naj jo obíshe nesfrezha, naj pride zhes njo terplénje, prezh je goder- nanje, prez nepoterpeshlivósti; ako jo kdo ne posdravi, ako njo ne pogléda, ako se nji so- perna beséda rézhe, jo smesha takó, de se ne da potolashit, sgol snamina notrajne skrite na- puhe; poglejte ponishnósti, ktira je popréd na jésiku bla. Sa volo tiga pravi S. Jeron. *Do- sti jih je, ktiri imájo li senzo, malo jih je, ktiri bi iméli resnizo ponishnósti.* Prezh, te- daj pravi ta S. Ozha, *prezh s' to lashnivo, hi- navsko shemo s' to slepario, inu golfio ponish- niga sadershánja*; ponishnósti gréshnika hózhe, de se serzé s' jésikam skléma, de prenesesh po- terpeshlivo to, kar pravísh de si s' gréham su- flushil, ponishnósti ne more nikol drugazhi, ka- kor skus poterpeshlivoost na snanje dana biti. Pride nesfrezha zhes te, zhes tvojo hífho, te sadene teshavna bolésen, se vsdignejo zhes te strupeni, opravliví jésiki, zhe si ponishen gréshnik, odgovóri takrat, jes sim svojo dolsh- nósti dostikrat samudil, to kar sdaj terpim, je veliko majn, kakor je to, kar sim saflushil, k' sim gréshil; kako morem shéleti, deb' me lud- je obrajtali, al v' zhásti iméli, k' sim Bogú tol- kokrat zhásti odvsel? kako morem sam na se

kaj dersháti, k' sim se tolkokrat s' gréhi takó sanizhliviga sturil? kob me breskonzhna milóft boshja ne bla obvarvala, bi shé sdavnej gorel v' peklenski pézhi, kako tedaj morem takó obzhtliv biti? kako morem shalváti, zhe me svejt sanizhkuje? kako morem godernati, zhe me Bóg tepe? prav je, de me vse ponishuje, kir sim gréshil. Ja, lubi Jesuf! takó more mislit taifti, ktir je tebe rashalil; inu mi te profimo, daj nam, de bomo vselej takó mislili, kir gréshili smo veliko, sa to imámo sadofti rezhí vselej ponishni biti.

II.

Tretizh naš more ponishne striti, inu v' ponishnófti obdersháti gréh, v' ktirmu snamo vmreti. Zhe je vender ena misel, ktira samore pregnati ves dim napihnenja, je pazh leta; kakor pravizhno kol shivim, snam vender nesrezhno vmréti, inu zhe tudi vse dni svojga shivljenja sim v' boshji gnadi, se vender sna sgoditi, de sadni dán v' gréhu konzham. Ja, lubi moji! ta misel je nar vézhi svetnike v' takó globoko poishnóft potopila, de sraven nar vézhih zhudeshov, ktire so délali, si ne so vupali prót nebésam poglédati. Inu resnizhno! nevárnost v' gréhu vmreti ni takó dalezh odlozhena, kakor si zhlovek rad domishla, premislite li sovrashnike, ktiri se zhes naš vsdigujejo, de so mózhni, de so sbrisani, de so terdovratni, premislite od drugód zhlovesko natúro, ktira se jim more soperpostavit, revna, flaba, nestanovitna, k' hudimu nagnena natúra,

ra, boste kmalo vidili, de zel lahko je, de zhlovek bo na sadne premagan. O kob' vsaj vsakdajna skufhna naf to ne vuzhila! al vsaki dán leto skufimo; inu ako v' shivlénju se sgodí, de zhlovek bo takó lahko premagan od sovrashnika, kolko hujshi bo she li v' smértni uri! v' taisti uri, v' ktiri skufhnave hudizhóve so nar filnishi, nafha mózh nar flabejshi, al naf ne bo leto h' ponishnósti fililo? al more kdo mislit, de napuh gospódari zhes taisto serzé, ktiro prav premisli, de ta nar vézhi svetnik sna ravno takó v' gréhu vmréti, kakor ta nar vézhi gréshnik? kolko jih je blo, o shalóstni spomin, od ktirih bi se blo moglo rézhi, de so nepremaklive skale v' svetósti, inu vender so nesfrezhni konz vséli. Lubi moji! kob' bli vidili enga mosha takó shive vire, deb' bolesni sdravil, hudizhe isgajnal, s' novimi jésiki govuril, al bi se vam moglo dosdevat, de tak bo na sadne obvupal, inu nesfrezhni konz vsel? inu vender imámo tak' isgléd nad Judesham. Kdo bi bil mislil od Salomona, ktir je samiga Bogá sa vuzhénika imél, de bo vmerl kakor malikvavz. Inu kdo ne vej; kak' nesfrezhen konz so vseli en Hosius, Tertulian, ktiri so bli svesde katolsheke zirkve, inu vender so sdaj shalóstni, nesfrezhni ogorki oga peklenskiga? kolko imámo drugih takih, sdaj beremo od enga, ktir dosti lejt apostelski pridigar je vmerl na sadne v' krivi veri: sdaj pishejo od drusiga, ktir po vézh v' oisfri pokóri preshivlenih lejtih je v' rasvojsdanósti konz vsel; sdaj govore od drusih, ktiri na polovizo marterniki so shé takó rekózh s' eno nogó v' paradishu stali, inu

vender so od vire odpadli, inu se v' peklénski ogen vderli. Kaj so vse to stráshne pergodbe drusiga, kakor navuki, ktiri naš spodbadajo, de imámo ponishni biti, kir nam kashejo, de tudi mi snamo v' gréhu vmréti, kakor jih je tolko tavshent vmerlo, ktiri so bols'hi bli, kakor mi? Inu sraven tiga, zhe je réf, kar ta vézhi dél Ss. Vuzhenikov sa terdno vuzhé, de odráshenih je vézh pogublenih, kakor isvelizhanih, kako mózhno naš more leto h' ponishnósti filit! kdo vej, o zhlovek! al bosh s' tim majhnim shtivilam reshen, al s' tim velikim pogublen, al se bosh s' isvolenimi vézhno veselil, al s' prekletimi vézhno gorel. Misli vézhkrat na to stráshno negotovóšt, o zhlovek! inu napihuj se, zhe moresh!

III.

Réf je s'zer, boste rékli, našhi sovrashniki so mózhni, naša mózh je flaba, vézhnóšt je negotova, al gnada boshja naš sna vselej takó poterdiri, de moremo premágar, kob' se tudi zela peklena mózh zhes naš vsdignila. Dopustim leto, pa al mislish, zhlovek! de sa volo tiga nimásh ponishen biti, ravno leto te she bel k' ponishnósti fili, kir taista gnada, od ktire vsa tvoja mózh pride, je li sgol dar boshji, ktirga Bóg nobenmu ni dolshen dáti, inu do ktirga nobeden nima pravize: inu koliko jih je, ktirim posebne, mózhne, zhes náturne gnade Bóg odpové? al kaj hózhem she li rézhi od posledne gnade, ta, ta tirja od naš vézh ponishnósti, kakor vse druge gnade, kir
se

se ne da saflusbit, ampak bo li nekterim du-
 fham dana. Véem, lubi moji! de vse nafhe vu-
 panje se naflejna na boshjo gnado, al rayno sa
 to se moremo varvat vſake ſenze napuha, rav-
 no sa to ſe moremo smiram v' ponishnóſti ohran-
 nit, ſakaj zhe je kdo, ktirmu bo gnada boshja
 odpovedana, tak' je ta prevsetni, inu zhe je
 kdo, ktirga Bóg s' gnadami daruje, tak' je ta
 ponishni, kakor S. Piſmo pravi: *Bóg ſe prev-*
setnim ſoperſtávi, ponishnim da svojo gnado.
 Pejte sdaj nipiſnene duſhe! povſdigujte ſe,
 ſtemajte ſe, kolker hózhte, iſhite poſvetno
 zháſt, lovite praſen dim luſke hvale, bodite
 li mersliga ſerzá prót tim, k' ſo vaſhe verſte,
 ſanizhujte te, k' ſo majn, kakor vi, obrajtajte
 li ſami ſebe, obras, ſadershánje, beſéda, ho-
 ja, oblazhilo vse naj diſhi po napuhu, inu
 nezhimernóſti tiga ſvejta, al v' ſmertni uri bo-
 ſte nafhli ponishánje, kir v' ſhivlenju nozhte
 to zhednóſt poſnáti, kakor prerók Iſaia pravi:
Dan goſpódov bo ſtraſhen vſim prevsetnim, inu
napuhlim, oni imájo ponishani biti. Priſhel
 bo dan, k' boſh zhutil, prevsetni zhlovek!
 gnufóbo, ktiro Bóg nad tabo imá, dan bole-
 zhín, dan ſapuſhenja, dan ſramóte, s' eno be-
 ſédo, dan ſmertí, inu ſzer neſreznue ſmertí.
 Vi pa, ktiri ſa ſadobiti v' ſmertí povikſhánje,
 ſte ponishni sdaj v' ſhivlénju, bodite veſeli
 S. Duh vam rézhe ſkus modriga: *De kakor ſa*
napuham pride vſelej ſramóta, takó pride ſa
ponishnóſtjo vſelej zháſt. O naj bo li ponish-
 nóſt vaſha nar lubſhi, nar perjetniſhi, navad-
 na zhednóſt, obrajtajte jo, ona je vredna, inu
 ſkaſhite jo v' djanju prót ſebi, prót bliſhnimu,
 inu

inu prót Bogú; prot Bogú skus hvaleshnošt sa prejete dobrote, inu gnade, kir vse je od nje-
ga, kar imáte; prot blishnimu s' keršhansko
lubesnio, inu obrajtanjem vsaziga zhloveka,
kir nobenga ní, deb'ne imél nad sabo nizh do-
briga, inu hvale vredniga, zhe drusiga ne,
vsaj boshjo podóbo, prót sebi s' lastnim sanizh-
vánjam, kir zhlovek sam od sebe nima nizh,
kakor revshno, inu gréh. Pa od koga se bomo
to takó pridno, takó potrebno zhednošt navu-
zhili? od svejta? od tiga she ne, kir ponish-
nošt svejt sa zhednošt ne sposná.

*Od tebe, lubi Jesus! od tebe se jo mo-
remo vuzhiti, kir si ravno sa to is nebés na
svejt prishel, deb' bil nash vuzhenik, inu podoba
ponishnosti; ti tedaj, k' si nash eno svejtu nes-
nano zhednošt s' djanjam, inu s' besédo vu-
zhil, ti nash rasvetli, de bomo nje vrednošt
prav sposnáli, ti nam daj mózh, de jo bomo
v' djanju nad sabo iméli. O kaj vsmilenja si
nam skásal, lubi Jesus! de si nam eno takó
potrebno sholo odperel, ktira te je vender na
sadne kri, inu shivlénje kostala; kir smo od
nog do glave polni revshne, inu pomankanja
bli, ne smo nizh iméli, kar bi blo samoglo
tebi dopasti, al ti si nam pokasal, kako ti
sraven vse nashe revshne dopasti samoremo,
zhe li to v' ponishnošti pred tabo sposnamo,
nam oblubish dober, milóstliv, inu gnadliv
biti. Ja, lubi Jesus! s' perpogneno glávo
sposnámo, de smo malopridni, nevredni hlap-
zi, al ravno sa to, kir smo takó revni, inu
polni pománkanja, vupamo od tebe v' shivlen-
ju,*

ju, inu v' smértil pomózh, inu gnado, kir je sposnámo v' ponishnósti. Sturi li, o v' zhloveski natúri ponishani Bóg! de vsa oshabnóst, napuh, inu prevsetnóst bo dalezh od vsaziga smed nas, kir je tolkajn soperna tojim ozhesam, de nasprot ponishnóst bo v' serzú, inu v' sadershanju per vsakimu smed nas, kir tebi tolkajn dopade, de, se bo spolnil nad nami danashni S. Evang. de, k' se bomo sami ponishali, bomo mogli vupat po smértil od tebe v' nebésih povikshani biti. To gnado prosim sam sa se, sa vse svoje farmane, inu prizheózh poslushavze, vslisli me, o Jesus! Amen.

PRIDIGA

Na XI. Nedélo po Binkushtih.

Gluhe je sturil slisliózh, inu mutaste govorézh.

Mark. 7.

Molzhite Fariserji! tiho bodite pisarji! kluzh-avnizo na vufta vikshi Farji! inu oblastniki judovskega ludstva, ne govorite zhes Jesusa, ne opravljajte ga, ne dolshite ga, de ludstva sapeluje, de soper deshelsko gospósko punt déla, ní réf. Ludstvo, ktiro svesto poslushta njegove nauvke, je prizha njegovih zhudeshov, vpije glásno, de Jesus, kóderk ol je hodil, je vse

vse dobro sturil, na njegovo besédo gluhi flifhio, mutasti govore, krulovi hodio, merti vi is semle gori vstajajo, gréshniki sapusté gréh, se obernejo h' pokóri. To prizhvánje niskiga ludstva samore vezh, kakor vse krivo natolzvánje, vse lashí, vse sovrashne sodbe od hinavške hudobie oflepenih Fariferskjh jésikov. Poslufhavzi obilno skupaj sbrani od blishnih, inu dalnih krajov! smem tudi jes danaf rézhi, de Jესuf je sturil, inu she déla nad vami zhudesh, de ste vzherej, inu danaf v' prizheózhí zirkvi is gluhih flifheózhí, kir flifhite od spovdnikov pót praviga spreóbernenja, inu resnizhniga pobolshánja, inu is mutastih govorejózhí, kir resodevate odkrito ferzhno boshjim namestnikam, kar ste soper Bogá, soper blishniga, inu soper sebe pregréshili? O frezhen fim jes, ako imám pred sabo sgol take, ktiri dosdaj gluhi prót opominvánju, inu klizhánju boshjimu danaf gláf Jესusov, ktir is spovdnikov govori, flifhio, inu si ga globoko v' ferzé vtisnejo, ako imám pred sabo sgol take, ktiri dosdaj mutasti per sposnanju svojih pregréh bres framoshlivósti, bres strahú, kar so gréshili, sposnajo, objokajo, namestniku boshjimu rasodenejo, oblubio pobolshat, inu spokórit, inu imájo terdno volo, terdno naprejšetje spolnit v' djánju, kar se jim perporózhí, sapové, al svetje, spolnit v' djánju, kar na mashnikove vufhesa obetajo Jესusu. Zhe ste prishli is samiga tiga zil, inu konza danaf semkaj, deb' gréh savergli, s' Bogám se spravili, odpushánje, milóft, inu gnado sadobili, zhe imáte sraven resnizhno volo s' last-

s'lastnimi spokórni deli sbrisat svoj dolg, inu kolkor je v' vas'hi mózhi, sadošti striti sa pregréhe boshji pravizi, tak' vam veliko frézho vos'him s'oblubo, de saflushenje, terplenje, inu smert Jesusa, saflushenje Marie Divize, inu vs'ih boshjih svetnikov vam bo priš'lo h'pomózhi, bo perstavilo, kar vas'himu sadoštisturjenju manka, al s'eno besédo rézhi, bošte sadobili popolnoma odpustik, to je, sbrisanje zhásnih skus gréh saflushenih strafeng, ktire bi mogli prestáti, al na temo svejti v' ojštri pokóri, al na vnimu v' ojštrih vizah. De bošte pa vedili, de sa odpushenje, inu gnado boshjo sadobiti ni sadošti li samo spovedati se, inu opravit nektere molitve, tak' saštopite moj navk, ktirga takó rasdelim: gréshnik! hózhesh biti resnizhen spokórnik, tak' moresh gréh sa réš obshalváti, to je ta pervi; moresh gréh nad sabo pokórit je ta drugi dél. Preden obdaje na dalej rasloshim, poterpíte.

I.

Deslih zel svejt drusiga ni kakor shalostna dolina grenkih s'ols, napolnena s' revnimi, nadloshimi Adamovim otrózi, je vender na svejti li ena sama rézh, ktira je vredna objokana biti, namrézh samo rashalenje boshje, ktiro se skus smertni gréh s'godí. Kaj si sturil, o zhlovek! kader si sturil smertni gréh? ti si soper Bogá róko vsdignil, pravi Job, inu si se spuntal zhes narvikshiga, tedaj je to djanje zhes vso pravizo, zhes vso pámet, zhes vse postavve. Vsdignil si róko soper Bogá, kir si nje-

go

gove sapovdi s' nogami pohodil, kakor deb' ti Bóg ne imél sapovdváti, kakor deb' ti dolshen ne bil njemu pokóren biti, si sanizhval boshjo vfigamogózhnost; vsdignil si róko soper Bogá, k' si godernal zhes njegovo previdnóst, k' si toshil, de te prevézh s' krishi, inu nestrézhami obklada, de ti prevézh terpéti da, kakor deb' on ne vedil, kaj déla, si sanizhval boshjo modróft; vsdignil si róko soper Bogá, kir si vézh obrajtal toshlivi dobizhek, prasno zháft, smerdlivo veselje, kakor gnado, inu perjasnóst Jesufovo, si sanizhval boshjo dobróto; vsdignil si róko soper Bogá, kir se ne si dal ne s' dobroto, ne skus shuganje, ne skus shibe od gréha nasaj dershati, inu h' pokóri obuditi, si sanizhval boshjo pravizo. Deslih gréh Bogú ne more skodváti, imá vender to lastnóst, de, keb' mogózhe blo, Bóg bi mogel skus gréh konzhan biti; mislite, kob' tukaj na kanzelnu stal na mejsti mene en mogózhen král, inu bi dajal povelje svojim podloshnim, med tim bi stopil notri en sanizhlivi hlapiz, inu bi polni divjazhnósti v' krála vstrelil, vender kugla bi králu nizh ne skodvala, kir imá pod svojim slatim plajsham shelesno oblazhilo, kaj pravite? al se je pregréshil hlapiz, vi perterдите; pa sakaj? sej se králu ni nizh hudiga sgodilo? gréshil je sa to, kir je sturil vse, deb' bil králu shivlenje vsel, deslih mu ni ratalo, je vender njegovo pregréshenje ravno takó veliko, kakor deb' bil král shivlenje sgubil. Glej, gréshnik! ravno takó si sturil ti, kader si smertno gréshil, k' si prelomil boshjo, al zerkveno sapovd, ti si takrat sproshil v' Jesufa pushe svoje hu-

hudobie, si ga hotel vmoriti, si mahnil po nje-
mu s' mezham svoje sanikernósti, si ga hotel
konzháti, de ti vender ni ratalo, je shelesno
oblazhilo Jesufove boshje natúre, ktira ne mo-
re konzhana biti, ti si vender tolko sturil, de,
kob' mogózhe blo, Bóg bi bil mogel skus tvoj
gréh konzhan biti. Takó strish, gréshnik! ka-
der gréshish, sa to lahko sposnash, de sadosti
imásh jokati, inu sa volo gréha do smérta sha-
losten biti. Glej na ozhitniga gréshnika, od
ktirga S. Evang. govori, kir vidi, inu sposná,
kaj je sturil, k' je gréshil, stoji v' tempelnu sa
vratmi, si ne vupa ozhi na altar povsdignit,
al tudi li eno stopino blishej k' altanju se po-
makniti, njegova gréshna vést ga nasaj dershi,
pravi S. Aug. k' se Farisej pred altanjem svojih
dobrih dél huali, inu pravizhniga déla, misli
gréshnik sam per sebi, kaj sim jes prót temu?
en gréshnik, o nebo, kako me vender she mo-
resh na svejtu shiviga terpéti? o pékel! sakaj
me vender shé sdavnej ne si posherel? svoje
ozhi, o Bóg! ne smém odpréti, sakaj moja fra-
móta je prevelika, tesha mojih pregréh me k'
semli tlazhi, kir sim gréshil. Gréshnik! je tu-
di tebi danaf takó per serzú, k' si slishal, inu
she slishish, kaj si sturil, k' si gréshil? al se ti
ne topi serzé, v' shalósti, ne plavajo ozhi v'
solsah, kir vidish, de takó gerdó si délal
s' tvojim Jesufam, k' tir ti vender ni nigdar
nizh hudiga, ampak vse dobro sturil? kir sa
volo tebe na krishu vishi, inu te prosi, moj
gréshnik! nehaj gréshiti, verni se k' meni na-
saj, sej ti ponujam odpushtenje, vsmilenje, inu
gnado.

II.

Bérem v' pervih králevih bukvah, de od vojske perdirja na naglim kojnik. Stopi pred vikshiga duhovna Heli, tvoja dva sina Ophni, inu Phinees sta na vojski konz vsela, Heli poslušha to bres prevelike shalósti, al k' je sra-ven povedano blo, de tudi skrina miru, inu sprave je sovrashniku v' róke prishla, je Heli v' omedlevzo padil, inu s' naglo smertjo vmer-jé. Ravno takó sna gréshnik sgubo vsih dru-sih rezhi vézhkrat prenéstí, posabit, nizh ob-rajzat, al sgubo skrine miru, inu sprave, to je, sgubo boshje gnade. Jesufove perjasnósti njegovi dúshi takó strašna pride, deb' od veli-ke shalósti mogel konz vséti, kob' ga milóšt boshja per shivlenju ne obdershála. Ena grésh-na shéna, k' nji je S. Vinzenz Fer. shivo na-prej postávil hudobo nje pregréh, inu velikost rashalenja boshjiga, je pred njegovimi nógami skupaj padla, inu s' naglo smertjo dúsho gori dála od prevelike shalósti, zhe pa vender spo-kórník od serzhne shalósti s' naglo smertjo ne vmerje, shiví li sa so, de samore svoje pregré-he bol obshalváti, inu pokóriti. Inu kdo ne bo shalvál, kdo ne bo milo jokál, kader se spomni gréha, ktir ga je sturil, na kraj, inu zajt, kir je gréshil? od apostolskiga glávaria S. Petra pishe S. Klemens, de kolkerkrat je v' svojmu shivlenju petelina pejtí flishal, je vselej na kolena padil, inu milo jokál, kjé bil nekda j svojga lubleniga mojstra Jesufa trikrat satajil; ravno takó pravi spokorniki do smerti ne morejo veséli biti, k' jim pregréhe v' spo-min

min pridejo ; per njih se godí, kakor per eni materi, ktira je s' svojo lastno róko svoje edino déte vmorila, ta, kolkerkrat pogléda mézh, ktirga je zhes nedolshno dete stegnila, kolkerkrat nje naprej pride prebodena súkniza, krivava frajzhiza, nji je to shé sadoſti, de od velike shaloſti omedlí. Glej, zhlovek! to je podoba reſnizhniga ſpokornika, gréh, inu vſe, kar ga na gréh ſpomni, ga ſpomni tudi, kakó gerdó, kako nevmileno je délal s' Jeſuſam, kir ga je na novo krishal, inu vmoril, al ni to sadoſti ſvirka ſérzhne shaloſti, inu ſols? sraven shaloſti moreſh pokáſat, gréſhnik! drugi ſad ſvoje pokóre, de namrézh gréh ſa vſelej prekolneſh, inu vézhno ſovraſhiſh. Patriarh Jakob, kjé vidil, de njegovi podloſhni ſo ſi ſlate bogove naredili, inu taiſte molili, jih ſapové k' ſebi perneſti, jih ſgrabi poln jése, jih verſhe v' glaboko jamo, jih ſaſpé s' blatam, inu s' kamni. Sakaj to? al bi ne blo bolſhi, kob' bil ſlate bogove raſtopil, ſlató ſpravil, inu ſa druge rezhi obernil? Jakob je hotel malike v' ſemlo ſakopane vidit, deb' njegovim podloſhnim ne priſhlo nizh vézh kdaj v' ſpomín njih gréſhno malikvánje; kar je ſakopano, to bo ſa vſelej poſableno. Kar je ſturil Jakob, to, gréſhnik! moreſh tudi ti ſtriti, ako ſhéliſh biti reſnizhen ſpokórnik; karkol ſi gréſhno lubil, moreſh ſavrézhbi, inu ſakopat v' ſemlo vézhne poſablivóſti: *ako ſi s' pokóro ſa réſ gréhu odmerel, kako moreſh ſhe v' gréhu ſhivít*, te popraſha S. Paul? Ti terdnu ſkleni, gréha nigdar vezh ſtriti, naj ſkuſha meſo, naj podpihuje hudizh, naj ſapeluje ſvejt, kakor hózhe,

navado rastergat, naj bo teshko, kakor hozhe, perloshnóšt sapustiti, naj kosta, kar hozhe, v' gréh sapeláti se ne pustiti ne po perlisvánju, ne po shugánju, ne sa dobizhek, ne poshkodvánje. Ta sklép, to naprejšetje morešh iméti, ne li današ, k' si véšt ozhištil, ampak smiram ob vsih zajtih, na vsih krajih, dokler na švejtu shivish, nizh, kakor sama smert more samózhi tvoji pokóri konz štriti. Takó bosh, revni gréshnik! resnizhni špokórnik.

III.

Gréshnik! odgovóri, al si tak per šposnánju svojih pregréh? bojim se, de kob' meni dano blo vidit notraino vašhe veští, bi jih veliko najdil, ktirih serzé malo, al morbit nizh ne vé od shalvánja, dešlih šo do gerla sakopani v' smertnih pregréhah. Vše se drenja okol špovdniz, vsaki sheli butaro svojih pregréh odlošhiti, k' vé, de današ je dan gnade, inu všmilénja, al kaj pomága, gréhe nameštniku boshjimu rasódevat, ako serzé sraven ne zhuti shalvánja. Tam sdihuje gréshnik, gréshniza, véš osléplen, véš smoten, véš vshgan v' nezhišti lubesni, vklenen lih jetniku od dolge gréshne navade, poln ran na dušhi, kir sgublena je zhištóšt, divišhtvo, inu nedolshnóšt, kaj ti pomága, de se toshish, de prelomil si v' mišlih, v' bešédah, inu v' djanju šhesto šapovd, ako gréh ne objokash, navado ne sapušhish, ako mu ne dash sa vselej šlovó, ga ne prekolnešh, inu is serzá ne šovrashish? tam štoka gréshnik, kir ga pezhe véšt, de je kradil, blishniga poskodval,

val, per kupvánju, inu prodajanju, per vagi, inu per méri, per nivi, per travnikih, per borstih sosédu krivizo sturil, kaj ti pomága, de se toshish, de si prelomil sedmo sapovd, ako zhes gréh serzhne shalósti nimash, ako ne povernesh, kar si vkradil, ako ne popravis, kar si krivize sturil, inu poskodval? tam stoji gréshnik vél v' mislih, kir ga svarí vést, de je blishniga opravlal, njegove slabósti med ludí restrosil, zhes njega lagal, ga krivo sodil, inu mu zhást, poshtenje, inu dobro imé odvsel, kaj pomága, de se toshish, de si prelomil peto, inu osmo sapovd, ako besédo nasaj ne vsamesh, ako ne povernesh poshtenja, inu dobriga iména? Bóg hotel! kerstiani! deb' vsi, ktiri so vzhe-rej, inu danas spovd strili, iméli resnizhno shálost zhes gréh, tak' bi jih ne sadelo, kar pishe S. Teres. de v' spovdnizi najde svoje pogublenje bres shtivila gréshnikov sa volo pomankánja prave shálosti zhes sturjene pregréhe. Hudizh sfer povsod nastavla mréshe, sa zhloveka sapelat, vjeti, inu pogubiti, vender mréshe nar nevarnisthi raspne per Sakramentu S. Pokóre, kir sfer perpustí, de gréshnik rasodene svoje hudobie, pa mu brani, de nima obshalvánja, ne naprejšvetja, de po spovdi spet strí, kar je per spovdi objokal. Kakor per Jerusalemskimu bajerju, kir je dósti bolnih leshálo, slepi, kru-
lovi, suhi, inu so zhákali, deb' se voda samá-jala, je vender med vsm tim li en sami osdravlen bil, ravno takó si vupam rézhi bres strahú, de danas stoji okol spovdniz dósti na dusi nevarno bolnih, vsi ishejo sdravje, al sadobil bo sdravje morbit li eden, al drugi, namrézh
tai-

taisti sami, ktirim se maje serzé od kašánja, inu sháloſti zhes to, kar ſo gréſhili. Ja! Bóg otel! deb' vſaj li nekteri bil, deb' ſhel danaſ od tod na ſvoji duſhi popolnoma osdravlen, al prerok Jeremia tudi nad tim zvilba, kir pravi: *Nobenga ni, deb' délal zhes gréh vredno pokóro.* Inu od kod vender to? od tod ſamo, kar ſim dosdaj raſlágál, namrézh kir ni obſhalváu-ja, ne sháloſti zhes gréh, kir ni naprejvſetja ſhivlénje pobolſhat, inu ſpreóberniti, ſa to pravi boſhji prerok, de nobenga ni, deb' délal vredno pokóro, kir nobeden ne pravi ſam per ſebi v' ſerzhni sháloſti, kaj ſim ſturil, k' ſim gréſhil? kaj ſim délal, k' ſim vsdignil róko ſoper Bogá, k' ſim ſe ſpuntal zhes nar vikſhiga? Hozheſh biti pravi ſpokórník, o zhlovek! tak' moreſh gréh ſa réſ obſhalváti, kar ſim ti dosdaj pokáſal, pa ſraven moreſh tudi gréh ſam nad ſabo pokóriti, ſturjeni dolg plázhat, kakor te bom vuzhil v' drugimu délu.

I.

Pokóra, pravi Hugo Victor. *je ſtrafvánje gréha.* Takó je gréh nad ſabo pokóril evangelski ozhitni gréſhnik, ga ni ſamo ſerzhno obſhalval, ampak ſe je tudi na pérſi tolkel, kakor deb' otel raſbiti ſerzé, kiro je gréſhilo. *Spokórník*, pravi S. Aug. *je ſam zhes ſe jéſen zhlovek.* Laſtnoſt jéſe v' temu obſtoji, de ſe zhlovek ſerzhno vloti ſvojga ſovraſhnika, de mu hudo voſhi, de ga ſanizhuje, de ga oſtro derſhí, inu mu ne da pozhitka. Hozheſh tedaj reſnizhni ſpokórník biti, jéſi ſe ſam zhes ſe,

se, tépi, pokóri truplo, inu njegove vude per vsaki perloshnósti; vušta, ktira so se pregréshile s' piázho, inu jedjo, pokóri s' postam, inu pertergvánjam; jèsik, ktir se je pregréshil skus opravlive, klafarske, nesframne, pohujshlive, preklinvavske beséde, pokóri s' molzhánjam, inu pogostno molitujo; ozhi, ktire so se pregréshile, skus rasvojsdane, nesframne, gréshne poglède, pokóri, de jih svesto krotish, inu jim szer nedolshne, dopushene poglède odpo-vesh; truplo, ktiro se je pregréshilo s' hozh-livim, mehkim shivlenjam, pokóri skus ojt're, spokórne déla. Zhe si resnizhen spokórník, ne smesh nigdar posabit, kar pravi S. Duh skus modriga: *De po méri pregréshenja more vmér-jena biti tudi pokóra*; si dosti gréshil, moresh dosti pokóriti, si dolgo gréshil, moresh dolgo pokóriti, si mózhno gréshil, moresh ojt'ro pokóriti, sakaj strashno je, kir pravi S. Joan v' skrivnimu rasodenju, de namrézh germel bo Bóg na dán sodbe zhes gréshnike, ktiri ne so pokóre strili, rekózh: *Kolkor je truplo, inu dusha vshivala v' gréhu veselja, inu slastja, tolko nji perdahte terplenja, inu martre*. Nash pervi ozha Adam je li enkrat v' shivlenju smertno pregréshil, vender délal je ojt'ro pokóro zé-lih 930 lejt; Peter je Jesufa trikrat satajil, al svoj gréh ni li trikrat, ampak objokal ga je veliko tavshenkrat; Magdalena kjé vender is vust samiga Jesufa slisbala, de gréhi so nji od-pusheni, je vender 30 lejt shivela v' pokóri, ni préd nehala zhes svoje truplo divjat, dokler je smert dusho od trupla lozhila; S. Clara de Arimini, sa volo prevelike lubesni, ktiro je

nekdaj do prevsetniga, nezhimerniga oblazhila iméla, je pokóрила to skus 20 lejt s' ojistrim shimnatim pasam; S. Marcellinus rimski papesli, je sa volo tiga, k' se je pustil perfilit, de je maliku kadilo pershgál, papesbovo króno, zhást, inu oblást doli poloshil, inu sapovedal; de, kader vmerje, ga nimajo pokopat, ampak na zesti tizham, inu sverinam sa jed leshati pustiti; S. Victorinus sa volo enga samiga nezhistiga gréha zel zajt svojga shivlenja ni mesne jedi jedil; S. skof Marilius, kir je kriv bil, de je eno dete bres S. Kersta vmerlo, je svojo skofio sapustil, v' ptujo deshélo se podal, sedem lejt sa hlapza flushil, inu délal pokóro. To so ble sgol dobrovolne pokóre, ktire spovdniki ne so nakladali, ampak spokórniki so si jih sami naloshili, kaj hózhem s'he le govórit od pokóre, ktiro je gréshnikam zirkev nakladala, inu dostikrat skus vézh lejt terpéla, v' temu zajtu so mogli spokórniki, s' zhernim oblazhila ogerneni, o nédelih, inu prasniki pred zerkvenimi vratmi stati, te, k' so v' zirku, al is zirkve shlí, sa volo daniga pohujshanja klezhé sa odpushánje profit, inu vpiti s'olsami oblit na glaf vsmilénje! vsmilénje! Glej, zhlovek! takó je bil gréh vselej pokórjen, zhe ga ni gréshnik, so ga pokóрили nad gréshnikam ti, ktirim je dal Jesus oblást, de kar bodo na semli odvesali, bo tudi v' nebésih odvesano, kar bodo na semli savesali, bo tudi v' nebésih savesano ostalo.

II.

Dershi li sa terdno, o zhlovek! kar pravi Tertul. de pokóra je sapopadik péklenskih terplenj, inu sturi sam ta pravizhni sklép: jes fim szer vse svoje gréhe per spovdi na tanko rasodel, jes fim od tih S. Odveso dobil, tim svojo pokóro, ktiro mi je spovdnik naloshil, opravil, kol' me pa sdaj préz Bóg is svejta k' sodbi poklizal, bi blo vse popravleno? bi mi bla odperta prót nebésam ravna pót: *O vrata so voske, pót je terda, ktira k' shivlenju pelá, inu li malo jih je, ktiri jo najdejo*; to mi pové S. Evang. inu Trid. skupsbiralshe pravi, de med kerstam, inu med pokóro je raslozhik, de namrézh kerst sbrishe s' gréham vred tudi vse zhasne, inu vezhne strafenge, pokóra odpuští li dolg, inu vezhne strafenge gréha, al zhasne ostánejo, te morem plazhat sam al v' temu shivlénju skus spokórne déla, al jih bom mogel plazhvati v' vézhnosti, sa to hozhejo Ss. Ozhetje Trid. de gréshnik more tudi she po spovdi se truditi; de skus póst, almoshno, molitve, inu druge dobre déla sa svoje gréhe pravizi boshji sadošti strí, drugazhi ne more biti, moresh sklénit, gréshnik! nasadne is Tertul. gréh ne more ostáti bres pokóre, pokórjen more biti, al od Bogá, al od gréshnika. Takó premishluvánje koga ne bo spodbodlo h' pokóri svojih pregréh? Al Bogú se smili! kako redki so per sedajnih zajtih taki spokórniki! *Koga je takó malo vidit na svejtu*, prasha S. Ambros, *kakor pokóre?* gréshnik greshí zel teden, pa v' zelimu tednu ne déla en dan pokóre, greshí

zel menez, pa v' zelimu mezju ne déla en teden pokóre, gresní zelo leito, pa v' zelimu leitu ne déla en menez pokóre. Al je morbit to pokóra sedajnih gresnikov, de svoje truplo, kti-ro je shé sdavnej peklenke sherjavze vredno, na mejstu deb' mu eno, al drugo ojstroft poku-fit dali, ga bóshajo s' dobro piazho, inu jedjo, s' mehko postelo, s' dolgim spanjam, s' všim veseljam, inu kratkozhásnostjo? je morbit to pokóra sedajnih gresnikov, de svoje truplo, na-mejstu deb' ga s' ojstrim pasam, s' spizhaftim ziliziam krotili, ga v' shidane zujne ovijejo, nesramno, prevsetno lishpajo, ga gladio, kakor malika? al je morbit ta pokóra sedajnih gresnikov, de svoje truplo, na mejstu deb' ga skus póft kumrali, ga pitajo, inu redé s' mesni-mi jedmi zel ob petkih, inu sabotih? kako shaloftno, kako sols vredno je leto, tolko gresni-ti; inu vender shivit, kakor deb' ne blo potreba nobene pokóre, tak' dolg pred Bogám iméti, inu vender nizh plazhat, vézhne martre po gréhu saflushene pred ozhmí iméti, inu vender si ne dáti muje sbrisat jih sdaj v' shivlenju s' volno pokóro! Bo morbit rékel eden, al drugi: sej fim se vender vših svojih gréhov zhisto spovedal; kaj sa to? ne vésh, kaj pravi S. Aug. *Odveso ti snam sizer dáti, al, de si pred Bogám odvesan, ti ne morem saterdnit?* ne vésh kaj pravi S. Duh skus modriga: *Tudi sa volo odpusheniga gréha ne bodi bres strahú;* kir deslih dolg gréha ti je odpushen, vezhna strafenga je sbrisana skus vredno spovd, ti ostánejo vender zhasne strafenge, ako jih ne sbrishefh skus pokóro. Davidu je sizer Bóg

gréh

gréh odpuštil sa volo njegove velike shalósti, al saflusheno strafengo mu ni sbrisal, sa kášen mu je vsel Bóg njegoviga pervorojoniga sinu, ga je njegov lastni, puntarski sin Absalom pregajnal, inu škorej is králeviga trona vergel, David je terpel, inu szer terpel tolkajn, de tudi kamnito serzé bi moglo shnjim všmilénje iméti. Kako morešh mislit, gréshnik! de s'tim je shé vse opravleno, ako se li svojih gréhov spovešh? sraven ze le tvoje spovdi ne bo nebéf sa te, ako sa gréhe ne štrish v' shivlenju vredne pokóre.

III.

Bo rekel morbit špet en drugi, jes glédam odpuštike sadobiti, saflushenje Jesufa Kristufa, Marie Devize, inu vših boshjih svetnikov, to je vender neismérjeno bogastvo, kar sam ne morem s' pokóro sbrisat, mi bo po odpuštikih sbrisano. Bóg ote! deb'ti jes mogel h' temu frezho vošhit, al vedit imásh, moj zhlovek! de popolnoma odpuštik sadobiti, je kaj vézh potreba, kakor ti štrish, ni sadošti, de se li svojih gréhov spovešh, de li zirkev objišesh, inu nekte re ozhanashe smolišh, ampak potrebno je pred všim drugim, de se snajdešh v' štanu boshje gnade, bres gréha, de v' pokóri shivišh, po tim she li, ako tolko štrish, kolker ti je mogózhe štriti, snashe vupat, de ti bo sa volo saflushenja Jesufoviga, Marie boshje Matere, inu drusih svetnikov odpušheno to, kar tvoji pokóri manka. Tak' tedaj ni drugazhi? tak' morem štriti pokóro? *Ni drusiga*, pravi S. Ang.
al

al pokóro striti, al vézhno goréti. Le dve pó-
ti sti prót nebéšam, tretje ni; ena pót je ne-
dolshnost, pót bres nevarnosti, druga pót je po-
kóra, pót polna ojštrosti, inu teshav. Kir si,
gréšnik! is lastniga sadolshenja pervo pót,
pót nedolshnosti sgubil, morešh nastopit drugo
pót, pót pokóre, sizer ne bo isvelizhánja; kir
ne si nedolshen, morešh spokórnik biti, inu
sizer resnizhen spokórnik, de v' serzu gréh so-
vrashish, prekolnesih, inu vedno zhes njega
shalóšt imášh, inu de gréh skus spokórne déla
nad sabo pokórish, kakor sim te danaf vuzhil.
Govorit morešh sam per sebi, kakor je govó-
ril S. Augustin, k'je rékel: *O pokóra gren-*
ka, ojštra, teshavna si, vender te objamem,
kir ti si edina pót, po ktiri samorem pogu-
blenju odjiti, inu isvelizhánje sadobiti, k' sim
gréšhil; hozhem tudi pokóriti, inu plazhat
dolg, ktirga sim boshji pravizi sturil; vém, de
is lastne mozhí to ne samorem striti, vender
striti hózhem. kolker samorem, kar bo moji
slabosti mankalo, bo perstavil od svojga suslu-
shenja, moj všmileni Jesus. Kaj ne, lubi moji!
po všmu temu sté previshani, sposnate, de je
réš takó? kaj ne, je vašh terden sklep de sa
naprej bošite takó strili? kaj ne imáte naprejšet-
je, de hozhte zhes gréh shalváti, dokler shi-
vite, ga hozhte skus spokórne déla nad sabo
strafvati, dokler dolg sbrishete, o S. Sklep!
dershite ga, o velika frezha vašha, ne sgubite
je, o velik tolashik sa me, zhe vam sim da-
naf h' temu kaj pomogil, pervoshite mi ga. Zhe
vaš se je perjel danafhni navk, li s' savupan-
jam vpíte prót nebéšam rekozh: odpusti Jesus!
od-

odpuſti, kar ſmo gréſhili, ſbrifhi, ſbrifhi, kar ſmo ſadolſhili, ne jèſi ſe, vſmili ſe, ſej naſ pèzhe, de ſmo gréſhili, ne bomo vezh. Li ſ' ponishnoſtjo poſhilajte prut nebèſam gorèzhe molitve, bodo prederle oblake, inu poſtlaſe naſaj zhes vaſ doli, gnado, odpuſhanje, vſmilenje; li gorèzhe iſhite Jeſuſoviga ſaſluſhenja ſe deleſhne ſtriti, boſte ſhli bogáti od tod, ne vezh gréſhniki, ampak ſpokórniki, ne vezh ſovraſhniki boſhji, ampak perjatli Jeſuſovi. Srezha vaſha ſdaj v' ſhivlenju, kir vſhivali boſte mir véſti, inu notrajnu veſelje, kir ſerzè vaſ ne bo peklo, gréh vaſ ne bo ſtraſhil, dolg gréha vam ne bo dèlal britkoſti, inu ſtraha pred vezhnoſtjo; ſrezha ſa vaſ v' ſmertni uri, kader bo treba ſapuſtiti ſvejt, kir veſelo, inu ſ' ſmeham boſte zhakali prihod ſmerti, poglèd Jeſuſa bo vam perjaſen, ſodba bo gnadliva, ſe ne bo báti, deb' bli pahneni na levo plat med preklete, ampak poſtavleni boſte na deſno ſtran med iſvolene; ſrezha ſa vaſ v' zeli dolgi vézhnoſti, kir vidili boſte, kar ſdaj virjete, vſhivali boſte, kar ſdaj vupate, namrèzh veſelo oblizhje Jeſuſovu, tovarſhtvo angelsko, druſhino boſhjih ſvetnikov. Glej, zhlovek! to je plazhilo vredne pokóre, al ni truda vredno ſe njè perjéti? kir vidim, de mi to vſi perterдите, tak' preden ſklènem, molim takó, vi ſdihujte ſa menoſj:

O Patriarh vſih v' duhu vbogih, Seraſinski ozha, S. Franc. ſkus taiſto ogneno lubesen, ktiro ſi imèl prót Jeſuſu, ktirmu ſi ſhelel v' vſih rézhèh enak biti, ſa volo ktirga ſi vſe ſapuſtil, med

med vboge rasdelil, inu svolil revno, na vboštvo sidano, pred svejtam sanizhljivo shivlenje, skus taisto gorézho lubesen, ktiro si imél prót gréshnikam, sa ktirih spreóbernenje, inu isvelizhánje si vse sturil, te prosim jes nevredni brat tvoiga reda, sprosi, sadobi meni, inu mojim lubim poslušavzam sa danas, inu sa vselej shálosti polno serzé zhes nashe pregréhe, inu gorézh, stanoviten, inu per pokórienju nashih hudobji, de skus serzhno shálost sbrishemo dolg gréha, inu skus spokórne d'ela plazhámo po gréhu saslushene, zhásne, inu vézhne strafenge; sadobi nam od Jesusa gnado, dersháti svesto nashe napreivsetje, de v'ostudno mlako starih pregréh, is ktire smo se s'gnado boshio vun iskopali, nigdar vézh nasaj ne pademo, ampak ostanemo v'pobolshanju, v'pokóri, inu Bógu, dokler smert nashimu shivlenju kónz strí. Drugizh klizhem na te, Diviza, Mati Jesusa nashiga isvelizhánja, Maria! ti perbeshalshe revnih gréshnikov, ti sa Bogám nashe pervo savupánje, vém, de ni gréshnika takó ostudniga, deb' se ne spokóril, ako bosh ti sa njega profila, glej, vsmilena Mati! tukaj pred tabo zela truma sgublenih ovzhiz, odlozhile so se ble skus gréh od svojga pastirja Jesusa, al danas po njemu sdihujejo, h' nemu nasaj priti, od njega v' gnado gori vséte biti shelé, prosi sa nje, de skus Sakrament S. Pokóre od svojih pregréh popolnoma ozhisteni, s' mesam, inu kervjo tvoiga sinu vredno napaseni, s' dobizhkam Ss. Odpustikov obogátení bodo sopet tvoji sinovi, tvoje hzhire,

re, inu se ne lozhió od tebe nigdar vézh
s' volno, smertno pregrého, ampak ostanejo
stanovitni v' pokóri dokler ne sapuste svejt, inu
pojdejo v' vezhnóst. Ti pa sa me, inu sa mo-
je poslushavze nedolshno saklano jagne, vsmi-
leni Jesus! poglej na me, inu na moje po-
slushavze, bodi milostiv revnim gréshnikom,
vsmili se zhes nas; vse je v' pokóri, starim,
inu mladim trepetá serzé od shalósti zhes gréh,
o ne savorsi jih; sposnajo, de so krivi tvoje
smerti, tvojga terptenja, inu prelite S. Rejhne
Kervi, al sej shalujejo, inu so perpravleni pla-
zhat, kar so sadolshili, sej sa volo njih na
krishi vífish, sej sa volo njih je prebodeno tvo-
je serzé, skri jih v' taisto, skashi jim vsmilen-
je; sa volo njih je tekla tvoja kri, operi jih
s' taisto, sa volo njih si sturil na krishi raspet
grenko smert, dopusti, de bodo vézhno shiveli.
Nedolshni, spokórniki, gréshniki, vsi klizhejo
na te, sladki Jesus! ishejo milóst, inu gnado,
o vslishi jih, odpusti jim vse pregréhe, sbrishi
jim saslushene strafenge, vdéli jim popol-
noma odpustik, de takó vsi skupej v' tvoji gna-
di, v' tvoji perjasnósti bomo preshiveli te kratke
dní nashiga shivlenja, dokler nas poklizhesh
v' domvanje veselja nebeshkiga glédat, vshi-
vat, lubit te, o Jesus! skus zelo dolgo vézh-
nost. O Jesus! vsmileni Jesus! vslishi nas! o
Maria s' S. Ozhetam Franc. prosita sa nas!
Amen.

PRIDIGA

Na velki fhmaren dan.

Divizi je imé Maria. Luk. 1.

Svoje zhásti ne dam nikomur, govori Bóg po preroku Isaiu: *Nobeden nima sraven mene zheshen biti, meni samimu gré vsa hvala, vsa zhást.* Leto je virna resniza, sa ktiro bi se mogli tudi vmoriti dáti, kob'potréba bla, kakor so se Ss. Marterniki famo sa to moriti dáli, kir so iméli sa oftudni boshji róp, sa velik gréh, k' so vidili, de stvarém se skashuje taista zhást, ktira li samimu stvarniku gréde. Lubi moji! povejte, al smémo, al móremo is tiga sklenit, de tudi Mario ne smémo zhástiti, kir pravi boshji prerok, de Bóg nobenmu ne da svoje zhásti? Vari Bóg, mislit kaj taziga! Bóg govori tukaj po preroku s' malikvavzi, inu ho-zhe vedit, sakaj stvarém taista zhást skashujejo, ktira le njemu stvarniku vsih rezhí gré. Li molit prepovduje Bóg svojo Mater, svet-nike, inu druge stvarí, de se jim pa skashe dolshna zhást sa njim, leto je njegova sapovd, inu vola: on sapovej svojo Mater zhástiti semli, inu nebésam, inu sam h' temo isgléd da, kir on je njo rékel po Angelu posdravit, hvalit, inu pozhástiti, sposhhtváti, inu zhes vse povs-dignit. Zésar v' svojmu kralestvu prepovej, de se nobenmu, kakor njemu samimu, ne smeje dáti

dáti imé zefarske svetlósti, pa druge zhástitlive iména, ne prepovej dáti svojim perjatlam, inu flushabnikom, sa to so v' kralevstvu vajvodi, knési, baroni, inu takó naprej, li kral se ne smeje nobeden imenváti, ta zhášt se ne smeje nobenmu drugimu skásat, al zhástitlive iména, ktire je morbit on sam perjatlam dal, ktiri jim ne smejo odrezheni biti, te, on ne samo ne prepovdúje, ampak bi zel rashálen bil, kob' eden timu, ktirga je zéfar v' zhášt povsdignil, ne skásal taiste zhášti, ktira se njegovimu stanu srajsma. Ravno takó je per Bogú; boshjo zhášt Bóg nobeni stvarí ne pustí dáti tudi Marii ne, al zhášt, ktira Marii boshji Materi gréde, nji more skásana biti; Bogá samiga smemo, inu moremo molit, Mario moremo zhástiti. Der-shite se tiga, lubi moji! V' zhim pa obstojí prava zhášt, ktiro smo Marii dolshni, bo pokasala danashna pridiga, ktiro toku resdelim: hózhesh, o zhlovek! Mario vredno zhástiti, tak' ji moresh pervizh svesto flushit, drugizh njé isgléd posnemar. Ta navuka preden vam h' podvuzhenju na dalaj rasloshim, poterpíte.

I.

Hózhesh, o zhlovek! Mario vrédno zhástiti, flushi nji svesto. Ne bi blo sadošti, kob' lubésen prót Marii kakor tihi plemen v' nashimu serzú skrita ostála, se more tudi od sunej vidit, notrajna lubésen se more, skus vunajne dianja na snanje dáti. *Lubésen*, pravi S. Greg. *bi zel prava ne bla, kob' bla léna, kir lubésen, zhe je resnizhna, se more skus dela po-*
ká-

kásat. Potim tedaj k' se je serzé od lubésni prót Marii vnelo, nji more pokásat tudi snamine svoje flushbe, taisti bi malo lubil boshjo Mater, malo spofhval nebésfko kralizo, ktir bi si ne dershal nar vézhi zhašt nji flushit. Sa volo tiga vidimo, de vsi taisti, ktiri so od Bogá rafvetleni, Marii vézhi zhašt fksujejo. Kaj je strila katolfhka zirkev, inu kaj she dan današnji ne strí h' zhašti boshje Matere? kolko zirkvá je nji h' zhašti is sidala! S' kakfhino hvalo obhaja njé prasnike! s' favupanjem klizhe vsaki dan na nje pomózh! Inu sej se ni zhudit, de se zela zirkev trudi njo zhaštit, kir zel nebó sa nje zhašt povikšhat vse strí, nebésfki Angeli, taisti iménitni duhovi, k' se smiram okóli boshjiga tróna snajdejo, imájo sa visoko, zhašt nji flushit, inu kakor so nji, dokler je she na sivejti shivéla, ne samo sa varihé nje trupla dani bli, ampak tudi sa nje povelje spolniti vselej na flushbo strégli, takó so tudi sdaj v' nebésfih vselej perpravleni spolnit, inu striti nje povelje, inu volo. Ni se tedaj sazhudit, de S. Bernardin v' premisfhluvanju flushbe, inu zhašti, ktira bo Marii v' nebésfih od Angelov, na semli od katolfhke zirkve fkásana, si je vupal rézhi, de Maria imá tolko flushabnikov, kolkor jih imá Bóg. Sodite sdaj, lubi moji! al je tisti vreden flushabnik Marie, ktir li vzhasi pravi, jes te lubim is serzá, sraven pa is lubesni prót nji nizh ne strí? preberite zirkvene pergodbe, nobedenga ne bošte najdli, ktir je lubil Mario, deb' nji ne bil tudi svésto flushil. Berite, inu kaj bošte nashli? sdej teshavne póta, ktire so strili v' njé zirkve sa spolnit

nit sturjene oblube, sdaj ojtne poste, s' ktirim so se perpravljali k' njé prasniam, sdaj altarje, ktire so postavili k' spominu, inu k' zhásti nje S. Iména, sdaj obilne almoshne, ktire so delili is lubesni prót Marii; berite, inu boste nafhli, de so si eni oblubo strili, nobenmu nizh odvdarit, ktirkol bo kaj v'iménu Marie prošil, drugi nizh opustiti, kar samore zhášt Marie povikšhat. To, lubi moji! to je snamine, ktiro previsha, de lubesen prót Marii je serzhna, inu resnizhna, ako se skus déla pokashe, kar se v' serzu zhuti.

II.

Jes bi ne mogel po nobeni zéni na dobro sposnati, kob' ktir smed val samo skus to hótet pokasat, de Mario lubi, de Marii flushi, kob' li v' zháši svoje vusta odprel, inu nji k' zhášt nektire molitve opravil, v' zháši nje zirkev objiskal, v' zháši is lubesni prót nji kakšhno almoshno dal; lubi moji! ne golfajte se, vafha flushba nebéšhki kralizi ne more perjetna biti, zhe ni svésta, svésta pa ni, zhe ni stanovitna. Inu, kaj more boshji Materi dopadejénja biti, zhe danaf nji k' zhášt délo sazhnesš, inu jutri spet nehašh? zhe si pred njé altarjam danaf naprejusamešš, shivlénje pobolšhat, inu jutri pobolšhanje spet odlasšhašh? zhe danaf naprejušetje strish Marii k' zhášt vsako sabóto se postit, inu jutri spet na svoje naprejušetje posabish? zhe si danaf sa vsaki dan molitve svolish, inu jutri jih spet opustish? Zhe nji veliku oblúbish, pa li malo strish? taka lenóba, ne-

nesvéstoba, inu sanikernost more nebésfki kralizi samirliva biti. Ako shelish, o zhlovek! fkásat Marii ozhitne snámina serzhne lubésni, ti nizh ne smeš takó globóko per serzú leshati, kakor svestoba, inu stanovitnóst v' nje flushbi. Leto zhe ti ne bo mankaló, o zhlovek! kaj jimašh vupat od mogózhne kralize, od všmilene Mátere! kader bo prishel zajt lózhit se is tiga svejta, o bodi vesel, hitela ti bo na próti Maria, kakor fkerbna Mati svojmu lublenimu, svéstimu otróku, te bo v' sadnih britkostih trosh-tala, inu kader se bo dusha od telésa lózhila, špremila pred sodbo boshjo, inu govorila sa te pred sodnikom Jesuſam: glej, moj sin! glej, tukej je eden mojih svestih flushabnikov; inu koga bošh mogel na to drusiga dozhakat, koga drusiga vupat, kakor flishat is vuſt Jesuſovih te beséde: o pridni, svesti hlapiz, pojdi notri v' veselje svojga gospóda. O srezhna smert svestiga flushabnika Marie! al nam bo pazh ta srezha prishla? O Jesuſ! kakšhin strah mi strí mlázhnost? kako malu šim šturu k' dopadejenju velike gospé? inu kako merslo šim opravil to, kar šim si naprej vsél? proſim te, lubi Jesuſ? daj mi, de bom vsaj posdaj tebi svesto flushil, de se vreden štrim iméti njo v' smertni uri na dan sodbe svojo besédni-zo. Ja shégnana Diviza! vsemi me med svoje hlapze, vari me, inu sadobi mi od svojga sina Jesuſa, de bom zel zajt svojga shivlénja tvoj svesti flushabnik.

I.

Hozhesf, o zhlovek! Mario vredno zha-
 ftiti, posnémaj njé isgléd, shivi po nji. Tak' bi
 se mózhno golfal, ktir bi njo sfer lubil, kakor
 fin, bi nji sfer flushil, kakor hlapiz, kob' si
 fraven fkerbí ne dal nji od dnéva do dnéva po-
 dobnisfhi ratat. Inu sfer v'pervizh kdo ne vej,
 de prava lubesen more iméti to lastnósf, de se
 s' tim, ktirga lubisf, ne samo v' ferzú fklé-
 nesf, ampak njemu tudi v' sadershanju enak
 rataf, kdo tedaj ne vidi, de taisti, ktir hózhe
 Marii s' ferzhno lubesnjo flushit, je dolshen,
 kolkor mu je mogózhe, Marii enak, inu po-
 doben ratat, sfer bo sam na snanje dal, de
 njegova lubésen ni resniza. Kaj tedaj imá ftri-
 ti ta, ktir Mario v' resnizi is ferzá lubi? on jo
 more iméti sa svoje bukve, is ktirih jemle
 navk svojga sadershanja, inu kir te bukve so
 snotrej, inu sunej vse popisane, se moresf, o
 zhlovek! is njih vuzhiti krotiti vunajne po-
 zhurke, tréti notrajne nagnenja. Maria ti mo-
 re biti spegel, v' ktirga morejo ozhí smiram
 obernene biti, inu kir je ona zhisti spegel, je
 dolshnost vséti is njega na se ne samo svetlobo
 vunajniga sadershanja, ampak tudi luzh notrajne
 svetosti. Maria je isgléd, ktirga imásh posné-
 mat, inu kir se nad njo vse zhednosti vidio,
 moresf od vsfih farbo na se vséti. Zhe tedaj
 kdo se is tih bukev nizh ne vuzhí, zhe od ti-
 ga spegla nobenga prida nima, zhe na timo is-
 glédu nizh ne posnéma, kdo bo rékel, de tak'
 Mario lubi, de nji flushi, de njo vredno zha-
 fti. Maria tiga nigdar ne bo lubila, ktir njo
 lu-

bi bres posnémanja, sakaj, kdo si bo mogel domišljevati, de taka zhišta Diviza bo lubila nezhišiga, taka ponishna gospa prevšetniga, poterpéshliva Mati nepoterpéshliviga? Bosh morbit rékel, de Maria sraven svoje svetosti tudi gréshnikam lubesni ne odrézhe, to je sizer réf, pa kakshnim gréshnikam? ne taistim, ktiri v'pregrehah terdovratno, naprej shivé, ne taistim, ktiri sa pobolshanje svojga shivlénja, sa pokóro nobéne skerbí nimajo, ne, ne, takim gréshnikam ne bo lubesni skásala, ona pogléda s' lubesni, inu vsmilenja polnim ozhešam same taiste, ktiri, potim k' so sazheli gréshno shivlénje v'rešnizi šovrashit, k' nji perbejshe, deb'gnado rešnizhniga spreobernenja sadóbili. Vselej tedaj ref ostáne, de golfash se, o zhlovek! ako mejniš, de lubiš Mario, zhe sraven ne posnémaš njé zhédnosti, lubesen bres posnémanja je lashniva lubesen, kdor timo, ktirga lubi, ne išhe enak, inu podóben biti, ni réf, de ga lubi, kir po bešedah S. Gregorja: *Lubesen, de je rešnizhna, se more skásat s' djanjam.*

II.

Pa ne samo lubesen, ktiro prót Marii imášh, ampak tudi trud, s' ktirim nji flushišh, te véshe, njé zhédnosti, posnémat; sakaj, kdór si sa zhášh šhteje de je nje flushabnik, ta more tudi nosit pred zelim švejtam nje librej, to je, lepo fuknjo kershanskib zhédnosti; te morejo vrédniga flushabnika Marie lozhit od vsih lidí, kakor se flushabniki vézh iménitnih

nih gosspódov po oblazhílu med sabo raslozhjo. Vsi, ktiri Mario lubite, vpije S. Bonaventura: *Oblezite njé podobó, ona najse sveti is vashiga sadershánja, ona naj se vidi v' vashimu djanju.* Kdorkol hozhe flushabnik Marie sposnan biti, ta more biti v' govorjenju, v' sadershanju, inu v' djanju tak, de bo v'faki samógel sposnati, komu flushi; kasat se more framoshlivoft Marie v' njegovimu ozhesu, zhístoft Marie na njegovimu jesiku, lubesen Marie v' njegovimu ferzú, ponishnoft Marie v' njegovimu sadershanju, poterpeshlivoft Marie v' njegovih krishih, gorézhnoft Marie v' njegovih molitvah, previdnoft Marie v' njegovih pogóvorih; potim she li se bo snalo po pravizi rézhi, de Marii flushi, kir se bo vidila nad njim njé podobá. Al zhe se vidi nad tabo, o zhlovek! poshréfnnoft v' jédi, inu piázhi, nesramoft v' oblázhílu, rasvojsdanost v' drúshini, pohujfhanje v' híshi boshji, kdo bo rékel, de si flushabnik boshje Matere? kako? flushabnik Marie, k' imásh oblazhíla hudizhove? flushabnik Marie bres v'figa snamina, po ktirih se njé flushabniki sposnájo? Mífli, o zhlovek! kaj moresh od Marie lubesni, kaj pomózhi vúpat? O sa volo tiga, lubi moji! opominam vas, inu prósim, zhe shelite biti vrédni flushabniki Marie, fkerbíte v' posnémanju nje zhédnofti nji enaki, inu podobni biti, de je vashe sadershánje po njé isglédu vmérjeno. Príshel bo dan, k' bo Maria svoje svéste finóve, inu hzhire, k' so nji v' sadershánju podobni bli, k' vshivanju svoje zhásti poklízala, inu obilnu plázhalá. Današ, moj zhlovek! kir obhajamo s've-

seljam spomin, inu prasniki njé v' nébovsetja, poglej na taiſti ſtol, na ktirmu ſedí na deſnizi ſvojga ſina, na ktirmu góſpa, inu kralíza ſprejéma proſhne, inu govóri ſam per ſebi takó: kaj je povſdignilo Mario h'taki zháſti, inu iménitnoſti? kaj je njo poſadilu na ſédeſh take ſhlahtnoſti? nizh drusiga, ko njé zhednóſti, té ſo nji dale krono, té ſo nji dale kraleſtvo, inu kir je Jeſufu v' ſhivlénju bila podobna, imá tudi ſdaj v' nebéſih s' njim narvézhi enakoſt v' zháſti. Kolker vézh tedaj boſh ſdaj poſnémal nje zhednóſti, o zhlovek! tolko vézh boſh tam nje zháſti deleſhen; zhednoſti, ktirih ſe od Marie vuzhiſh, bodo v' nebéſih gori vséte, inu bodo ravnu kakor te, ktire je nad ſabo iméla, nad tabo plázhané.

No tedaj, lubi moji! kir imámo terdno vupanje enkrat s' Mario vézhno ſe v' nebéſih veſéliti, ako jo bomo po danáſhnimu navku vrédno zháſtili, lubimo jo pervizh ſerzhnu, ſej je naſha Mati, ſluſhimo nji svéſto, ſej je naſha góſpa, poſnemajmo njé zhédnoſti, ſej je naſh iſgléd. Ja, kralíza nebéſhka! poglej mi fklénemo poſnemat zhednoſti, ktire nad tabo vidimo, to hózhe lubesen, ktiro prót tebi imámo, to hózhe ſluſhba, ktiro ſmo ti dolſhni; naj ti to naſhe naprejvſetje dopade, inu ſproſi nam mózh, de ga ſpolnimo. Tvoji otrózi, inu ſluſhabniki ſe raſveſelimo nad zháſtjo, ktiro v' nebéſih vſhivaſh, inu ſveſti poſnemavavzi tvojih zhednoſti vúpamo po ſmertí tvoje

je zhásti deleshni biti. Drusiga, lubi moji! mi sdaj ne ostane, kakor de sklénem, leto ven-i der préden strim, se obernem k' nashí vsmilen- Materi, molim sa se, inu sa vas; kar jes strim, tudi vi strite: *Od vekomaj isvolena Diviza, nar srezhnishi Mati! ti vesélje mojga serzá, bodi zhesheha; tvoje sladko imé sa iménam Jesusovim nar shlahetniishi, nar svetejshi naj bo zhesheha od vsih stvari; o S. Imé, v' ktir-mu se veselí semla, inu nebo, na te mislimo, s' veseljam te iménujemo, s' savupanjem te zhástim; O Maria! poglej is visokósti tvoje zhásti danas na me, inu na moje poslušav-ze, tukej leshimo pred tvojim nogami, revni, sapusheni otrozi Eve, inu te prosimo skus zhloveskupoštajenje, martra inu smert tvojga sina, te prosimo, sadobi nam od Bogá gnado prave pokóre; sashli smo, vsmilena Mati! gréshili smo tvojga sina smo rashálili, on se zhes nas serdi, nam shuga, nas od sebe sa-mejta, al bosh dopustila, Mati gnadliva! de bomo saversheni, pogubleni, prekléti? sa nas ne bosh profila? sej te iménujemo pomózh ker-shenkov; vémo dobru, premehko je tvoje di-vishko serzé, deb' nas savergla, inu posabila, kir nobenga ne sapustish, ktir na te klizhe, vslishi tudi nas sprosi nam pravo pokóro, od-pushanje nashih grehov, milost, inu perjas-nost tvojga sina; kader bo zajt vmreti, inu v' vezhnost iti, o Maria, bodi takrat per nas, moli sa nas, vari nas pred peklenshim sovrash-nikam; preden se bo dusha od trupla lozhila, dopusti, de, zhe ne s' jesikam, vsaj s' serzám*

srežhemo , inu na pomózh poklízheмо tvoje
 sladko imé, inu imé Jesusa, dopusti, de to bo
 nashe sadno sdihvánje, o Jesus, o Maria!
 vama sim shivel, vama vmerjem. Jesus!
 lubi Jesus ! vslishi nas ! Maria ! luba Mati!
 prosi sa nas ! Amen.

